RIJKS ARCHIEF-DEPÔT

IN DE

PROVINCIE ZEELAND

HET ARCHIEF

VAN

PRELAAT EN EDELEN VAN ZEELAND

DOOR

Mr. R. FRUIN

'S-GRAVENHAGE
MARTINUS NIJHOFF
1904

LEIDEN: BOEKDRUKKERIJ VAN L. VAN NIFTERIK HZ.

INLEIDING [1].

§ 1. Samenstelling der Staten.

Het oudste stuk, dat tot het hier behandelde archief behoort, dateert uit het jaar 1420. Toen bestonden de Staten van Zeeland uit twee leden: de ridderschap en de steden. Ridderschap en leenmannen of, gelijk zij later worden genoemd: prelaten, baanrotsen, ridderen, knapen en leenmännen, waren eigenlijk de ambachtsheeren, die allen hun ambacht van de grafelijkheid te leen hielden, en die geacht werden het platteland te vertegenwoordigen. Eene eeuw later was dit eerste lid het tweede geworden, en vormde de abt van Middelburg het eerste lid. Wanneer de abt voor het eerst ter Statenvergadering beschreven is, is onbekend; in 1473 worden onder de ambachtsheeren ook de prelaten genoemd; intusschen wordt nog in 1475 eene rekening afgehoord door de vertegenwoordigers der edelen en steden alleen [2]. Sinds 1501 echter komt de prelaat van Middelburg regelmatig als het eerste lid der Staten voor. Er bleef evenwel tusschen de beide eerste leden, prelaat en edelen, een nauwe band bestaan; beiden vertegenwoordigden samen het platteland, want ook de prelaat werd als ambachtsheer (van Oostkapelle) in de Staten beschreven. Die band was zoo nauw, dat b. v. PHILIPS VAN BOURGONDIË, die bisschop van Utrecht was, maar tevens als ambachtsheer van Souburg en Sommelsdijk in de Staten zitting had, hoewel hij vóór zijne verheffing tot bisschop onder de edelen was gerekend, na zijn

1) Vgl. hiermede mijne verhandeling: Schot en bede in Zeeland, uitgegeven in het Verslag der Algem. Verg. der Leden van het Hist. Gen., 14 April 1903.

2) Zie Inv. De Stoppelaar nr. 434.

optreden als zoodanig in de Staten de préséance had boven den abt. De grenzen tusschen het eerste en het tweede lid waren hier feitelijk uitgewischt. Intusschen brachten althans in den tijd van KAREL V prelaat en edelen elk eene stem uit. Niet alle ambachtsheeren werden in het tweede lid beschreven, alleen de aanzienlijkste; zij behoefden, evenmin als de abt, in persoon ter vergadering te verschijnen, maar konden zich doen vertegenwoordigen. Daarom werden ook ambachtsvrouwen, b. v. de vrouwe van Ravestein of die van der Vere, in het tweede lid beschreven.

Het derde lid der Staten werd gevormd door de vertegenwoordigers der grafelijke steden: Middelburg, Zieriksee, Reimerswaal, Tholen (sinds 1397) en Goes (sinds 1436). Toen gedurende de jaren 1520—1524 Tholen in pandschap was bij den heer van Bergen, verscheen het niet ter Statenvergadering; en toen het sinds 1524 weer zitting verkreeg, nam het zijne plaats in achter Goes. Andere steden, die tijdelijk in den boezem der grafelijkheid waren teruggekeerd, schijnen nimmer ter Statenvergadering beschreven te zijn [1]). Ook toen PHILIPS II Vere, Vlissingen en Brouwershaven uit den boedel van MAXIMILIAAN VAN BOURGONDIË had gekocht, werden deze steden niet opgeroepen om in de Statenvergadering te compareeren. De steden vormden het derde lid der Staten, maar zij brachten niet gezamenlijk hare stem uit; elke stad gaf zelfstandig haar advies, maar de adviezen der vijf steden gezamenlijk hadden evenveel gezag als dat van den prelaat of dat van de edelen alleen. Prelaat en edelen brachten bijna altijd eenstemmig advies uit, dat beslissend was, zelfs als alle steden zich er tegen verklaarden. De Staten kwamen in den regel te Middelburg bijeen maar toch ook vaak elders, zelfs buiten de palen van Zeeland b. v. te Bergen op Zoom [2]).

De Staten kwamen op onbepaalde tijden en gewoonlijk slechts voor weinige zittingen bijeen; de loopende zaken werden in de eerste helft der zestiende eeuw afgedaan door den prelaat en enkele aanzienlijke edelen, die in Walcheren resideerden of er hunne rentmeesters hadden. Sinds 1544 was het dagelijksch beleid van zaken in handen van den prelaat, den eersten edele en den magistraat der stad Middelburg. Hoe het gekomen is, dat het getal edelen in 1543 tot één eersten edele be-

1) Het grootprivilegie noemt o. a. als grafelijke steden: Kortgene, Vlissingen en Brouwershaven.

2) Zie Reg. nr. 52.

perkt is, is onbekend, maar sinds 1543 was MAXIMILIAAN VAN BOURGONDIË, heer van Beveren, later markies van der Vere, feitelijk de eenige edele, die met het afhooren der rekeningen en andere loopende zaken belast was. Den titel van eersten edele voerde hij echter niet. Na zijn dood (1558) traden de executeurs van zijn testament voorloopig in zijne rechten; in het bijzonder een dier executeurs, de graaf van Boussu, wiens zoon bij eene zuster van MAXIMILIAAN VAN BOURGONDIË diens ingestelde erfgenaam was, trad geheel in de plaats van zijn overleden zwager. Toen evenwel bleek, dat de boedel van den laatsten markies insolvent was, trad sinds 1562 de prins van Oranje als voogd van zijn zoon den graaf van Buren, heer van Sint-Maartensdijk en Scherpenisse, als eerste edele op. De graaf van Buren was de eerste, die uitdrukkelijk den titel van eersten edele voerde. Zij werd hem betwist door MAXIMILIAAN VAN KRUININGEN, ook een zusterskind van MAXIMILIAAN VAN BOURGONDIË, en door de administrateurs van het sterfhuis van den markies, die met het markizaat ook den daaraan gehechten staat van eersten edele verkochten, zij het ook niet zonder protest [1]). Koning PHILIPS II kocht zelf het markizaat en stelde zich dan ook sedert (1568) in het bezit van den staat van eersten edele, waarin hij achtereenvolgens door de beide broeders ADOLF en ANTHONIS VAN BOURGONDIË, heeren van Wackene, vertegenwoordigd werd.

De abt van Middelburg, die in de Staten voorzat, of prelaat en eerste edele [2]) riepen, zoo noodig, de Staten bijeen. De steden — behalve Middelburg — werden door den prelaat zelf of den pensionaris beschreven, de edelen door de rentmeesters van Bewesten en Beoosten Schelde, wanneer zulks hun werd opgedragen.

De Staten hadden geene ambtenaren onder zich. Met het innen der beden waren behoudens zeldzame uitzonderingen de grafelijke rentmeesters belast. Gelijk elke stad haren pensionaris had, werden ook prelaat en edelen bijgestaan door een pensionaris. Dit ambt komt reeds met zekerheid voor in 1506; in 1529 werd naast den toenmaligen pensionaris een tweede pensionaris aangesteld, die tevens tot raad werd be-

1) Zie J. VAN GRIJPSKERKE, 't Graafschap van Zeeland blz. 364 en 365.

2) In April en Augustus 1568 en in Maart 1569 beschreef de prelaat de Staten alleen; in November 1568 en in Mei en September 1569 geschiedde de beschrijving namens prelaat en eersten edele.

noemd [1]), en in 1530 eenig raad en pensionaris werd. Sedert was de pensionaris tevens raad. Hij stond niet slechts prelaat en edelen maar ook het Statencollege als raadsman en penvoerder ter zijde; hij wordt dan ook wel raadpensionaris der Staten genoemd, maar was feitelijk alleen in dienst van de beide eerste leden der Staten; nog de laatste raadpensionaris CHRISTOFFEL ROELS werd alleen door prelaat en edelen benoemd en beëedigd. Bovendien hadden prelaat en edelen hun vasten procureur en hun vasten advocaat te Mechelen, die daar de belangen der Staten waarnamen.

Hoewel de functiën der Staten zich in hoofdzaak bepaalden tot het geven van consent tot de heffing der beden en tot het regelen van de wijze, waarop de beden werden opgebracht, zoo stonden zij toch ook in enkele andere opzichten de belangen der provincie voor. Zij waakten er voor, dat de privilegiën, die de graaf aan de provincie geschonken had, zoo in zaken van jurisdictie en handel als anderszins, werden nageleefd, en waren bovendien het orgaan, waardoor de bezwaren van de inwoners der provincie aan de regeering werden overgebracht en bij haar verdedigd. Het archief heeft enkele sporen dier werkzaamheden bewaard.

---

§ 2. Financiëel beheer der Staten.

De raison d'être der Staten was hunne bevoegdheid om de beden, hun door den landsheer gevraagd, toe te staan of te weigeren. Oorspronkelijk gaven de Staten, zoo zij in eene bede toestemden, daarbij den landsheer het recht een zeker schot te heffen: het toestaan eener bede was het bewilligen in eene heffing per gemet, waarvan de opbrengst den landsheer geheel ten goede kwam. Natuurlijk berustte dus ook de taak van het afhooren der rekeningen van de opbrengst dier bede, door de rentmeesters van Bewesten en Beoosten Schelde af te leggen, bij den landsheer of de daarvoor door hem aangewezen autoriteit, de rekenkamer. De eerste mij bekende heffing, die van dien ouden voorgeschreven vorm afweek, werd in 1472 ingevoerd. Den landsheer werd toen op zijne bede

---

1) Zie Achtste copulaatboek fol. 143.

eene bepaalde som toegestaan; die som zou gevonden worden door een impost op het bier, te heffen door 12 personen, aangesteld door de Staten, 6 van wege de edelen en 6 van wege de steden. Wat die belasting meer opbracht dan de toegestane som, zou ten bate van het land van Zeeland komen. Natuurlijk moest de rekening der commissie van twaalven nu ook door of van wege de Staten worden afgehoord. Het is echter zoo ver niet gekomen. De nieuwigheid van een impost op het bier vond in de geheele provincie heftigen tegenstand; het kwam tot oploopen, en enkele der twaalven werden zelfs te Zieriksee gedood. Zoo kwam van de inning van den impost niet veel terecht; de luttele sommen, die geïnd werden, werden aan de rentmeesters afgedragen, die ze aan den landsheer verantwoordden, terwijl het ontbrekende door de steden werd voorgeschoten.

In 1473 stemden de Staten toe in eene bede van 3 grooten bij der breede van elk gemet, gelegen in Bewesten Schelde, geheven wegens verschuldigde achterstallen. Daarbij werd bepaald, dat „de rentmeester van Bewester Scelt gehouden (zou) wesen niemant anders geene rekeningen te doene dan den prelaten, ridderschepen, edelen ende goede steden". Sedert komt bij extraordinaris beden meermalen het gebruik voor, dat den landsheer eene bepaalde som wordt toegekend, en dat de heffing per gemet, voor zooverre zij meer opbrengt, aan de Staten ten goede komt. De rentmeesters verantwoordden dan de opbrengst der beden aan de Staten of hunne gemachtigden. In 1477 stond MARIA VAN BOURGONDIË zelfs een derde deel der ordinaris bede van 18 grooten per gemet aan de Staten af, zoodat de rentmeesters de opbrengst van 6 grooten aan de Staten verantwoordden. Den 6en November 1494 eindelijk werd geconsenteerd in eene ordinaris bede van 20 000 kronen gedurende de jaren 1495 en 1496. De rentmeesters deden van die som rekening aan den landsheer, maar van het schot, waardoor zij werd opgebracht, aan de Staten. Bij de volgende ordinaris bede, geconsenteerd 27 Juli 1497, werd eveneens gehandeld. Sedert werden de ordinaris en de extraordinaris beden regelmatig op deze wijze geheven. Alleen de ordinaris bede over de jaren 1511—1513 werd weder op de oude wijze behandeld, de geheele opbrengst der heffing werd gedurende die jaren aan den landsheer afgedragen.

In dien toestand kwam in 1533 eene ingrijpende wijziging. Bij de

voorwaarden, waaronder de ordinaris bede 24 September van dat jaar werd toegestaan, werd bepaald, dat voortaan prelaat en edelen van Zeeland niet meer al wat de belasting meer opbracht dan de aangevraagde bede, zouden ontvangen, maar dat hun uit de ordinaris bede jaarlijks 4000 pond zou worden toebedeeld [1]). De geheele opbrengst der ordinaris beden kwam voortaan weder den landsheer ten goede, die dus de rekeningen sinds 1533 ook weder liet afhooren door zijne rekenkamer te 's-Gravenhage. Voor de extraordinaris beden bleef de bestaande toestand gelden: de geheele opbrengst was voor de Staten, die daaruit de gevraagde bede betaalden; van het afhooren dier rekeningen bleef de landsheer ook na 1533 uitgesloten. Alleen de extraordinaris heffing van 4 grooten bij der breede van elk gemet, geconsenteerd 2 September 1542, kwam in haar geheel in de kas van den landsheer, die ook de rekeningen deed afhooren; en van de bede, 5 September 1536 geconsenteerd, was een gedeelte voor de Staten, een gedeelte voor den landsheer. Elke partij hoorde de rekening van haar aandeel af.

De lasten werden op verschillende wijzen gevonden. De meest gewone wijze van heffing was die, reeds boven aangegeven, waarbij de benoodigde som over de gemeten van Zeeland werd omgeslagen en iedere grondeigenaar tot de opbrengst van een zeker getal grooten per gemet werd verplicht. De grondeigenaars brachten het door hen verschuldigde echter niet rechtstreeks aan den rentmeester op en werden ook niet rechtstreeks in het schot aangeslagen. Het schot werd omgeslagen over de ambachtsheeren, en dezen verhaalden die belasting weder op de grondeigenaars in hun ambacht. Daarbij heeft men intusschen tweeërlei te onderscheiden. Sommige beden werden geheven steenschietens, anderen bij der breede. Elk ambacht bestond nl. uit drie gedeelten: het ambacht steenschietens, het vrije — deze twee vormden samen het ambacht bij der breede — en het overambacht. Alle drie gedeelten waren schotbaar, en van alle drie werd door den ambachtsheer altijd het schot

---

1) Vermoedelijk is de oorzaak dezer nieuwe regeling te vinden in de overstroomingen en doorbraken van 1530 en 1532, die zulk eene schade in Zeeland aanrichtten, dat de bede van 1532 niet kon worden geïnd, maar telkens voor een derde van 1533 tot 1535 werd opgebracht. De Staten zullen begrepen hebben, dat zij zich niet langer moesten verzetten tegen de nieuwe regeling, die wel den landsheer meer invloed gaf, maar de risico van hen op hem deed overgaan.

geïnd; maar werd de bede steenschietens geheven, dan verantwoordde de ambachtsheer alleen de opbrengst van het ambacht steenschietens; werd de bede bij der breede geheven, dan verantwoordde hij ook de opbrengst van het vrije, die hij bij eene heffing steenschietens voor zich behield. De opbrengst van het overambacht was altijd voor den ambachtsheer.

De beden, die door eene heffing per gemet werden opgebracht en door tusschenkomst der ambachtsheeren werden geïnd — technisch heetten dit de schotsgewijze opgebrachte beden — werden in ordinaris en extraordinaris beden onderscheiden. Een specifiek verschil tusschen beiden bestond echter niet: beiden werden voor een beperkt getal jaren geconsenteerd. Het eenig verschil was, dat de ordinaris bede, wanneer de tijd, waarvoor zij was toegestaan, verstreken was, regelmatig werd vernieuwd, en dat ook het bedrag dier bede vrij constant was. De ordinaris bede diende tot dekking der gewone uitgaven; de extraordinaris bede, die niet elk jaar voorkwam, tot dekking der buitengewone uitgaven. De ordinaris bede bestond in 1501 en later altijd uit eene heffing van een vrij groot getal grooten per gemet steenschietens en van enkele grooten per gemet bij der breede. De extraordinaris bede werd altijd gevonden door eene heffing bij der breede. Alleen de bede, 20 September 1570 geconsenteerd, en bestemd om het geld voor den afkoop van den tienden en den twintigsten penning te vinden, werd gedeeltelijk ook over de gemeten steenschietens omgeslagen. Eene extraordinaris bede was (behoudens dat geval) reeds sinds 1560 niet meer opgebracht.

Eene derde soort heffing, die op den grond rustte maar niet door bemiddeling der ambachtsheeren werd geïnd, werd in 1543 ingevoerd [1]) en kwam sedert nog enkele malen voor. Die heffing van een zeker getal grooten per gemet over de geheele grootte van het ambacht moest rechtstreeks door de baanders (bruikers) worden opgebracht, die somtijds een gedeelte van het door hen verschuldigde in mindering hunner pacht mochten brengen. Merkwaardig is de heffing van 1545 van 4 grooten per gemet, op te brengen door de baanders, ten eerste omdat dezen het geheele bedrag in mindering van hunne pacht mochten brengen (daar deze heffing als één werd beschouwd met die van 1543, die geheel door

1) Reeds in 1524 was tot zulk eene heffing besloten; dat besluit schijnt echter niet te zijn uitgevoerd.

de bruikers had moeten worden betaald), en ten tweede omdat de opbrengst er van geheel den landsheer ten goede kwam, die dus ook de rekening moest laten afhooren. Dit is het eenige geval, dat eene niet schotsgewijze opgebrachte bede in haar geheel den landsheer werd afgestaan. De heffingen van de baanders komen na 1558 niet meer voor.

Niet alle beden werden echter gevonden uit eene heffing van den grond. Gelijk reeds is opgemerkt, werd in 1472 voor het eerst een impost ingevoerd, en hoewel deze wijze van belastingheffing aanvankelijk niet veel succes had, later, in 1522 en volgende jaren, werden met beteren uitslag imposten op haring, zout, wijn, bier, gemaal en geslacht ingevoerd. Ja deze wijze van heffing werd ten slotte zelfs de meest gewone. Sinds 1547 komen imposten op wijn en bier, sinds 1552 ook op het gemaal en het geslacht bijna onafgebroken voor, en toen de extraordinaris bede na 1560 niet meer geheven werd, waren de imposten de voornaamste bron van inkomsten der Staten.

Eene andere wijze van heffing was de kapitale omslag of assiette over het platteland, in 1485 ingevoerd. Voor dezen omslag waren alle dorpen op eene zekere taxe gesteld, die telkens door de Staten werd bepaald. Sinds 1520 komt deze wijze van heffing meermalen voor. Zij verschilt van de zoogenaamde quotisatie, ingevoerd 1492, waarbij de opbrengst der bede over de verschillende Statenleden werd gequotiseerd, in den regel in dier voege, dat prelaat en edelen $^1/_2$ of $^1/_3$ der bede moesten opbrengen, de steden $^1/_2$ of $^2/_3$. Het aandeel van prelaat en edelen werd opgebracht door het platteland, hetzij door eene heffing per gemet, hetzij door een kapitalen omslag, hetzij dat het bedrag uit het overschot van vorige rekeningen werd gevonden. Het aandeel der steden werd volgens eene vaste taxe tusschen haar verdeeld. Middelburg en Zieriksee betaalden elk $^1/_4$, de drie andere stemhebbende steden (Reimerswaal, Goes en Tholen) brachten het derde vierde, de zeven smalsteden (Vere, Vlissingen, Domburg, Westkapelle, Brouwershaven, Sint-Maartensdijk en Kortgene) het laatste vierde op. Reimerswaal en Goes betaalden evenveel, Tholen de helft van elk van beiden, zoodat de twee eerstgenoemde steden elk $^1/_{10}$ en Tholen $^1/_{20}$ bijdroegen. De smalsteden weigerden in den regel haar quote op te brengen, en haar aandeel werd dan op andere wijze gevonden [1]).

1) In 1492 werd eene bede toegestaan, waarvan de helft over het platteland, de helft

De stedelijke quotisatiën komen na 1542, de kapitale omslagen over het platteland na 1553 niet meer voor.

Minder gebruikelijk waren andere heffingen, zooals de tiende (achtste en twintigste) penning van onroerende goederen, koopmanswinsten, lijfrenten en losrenten, terwijl, wanneer men op geene andere wijze aan geld wist te komen, rentebrieven werden verkocht, wat ten gevolge had, dat het bedrag der jaarlijksche uitgaven van de provincie aanzienlijk steeg. Aanvankelijk werden de renten uit de opbrengst der extraordinaris beden betaald, later werden zij in de rekeningen van de imposten verantwoord. Eene leening komt alleen in den laatsten tijd (1569) voor; ook werd zij dadelijk weer afgelost.

Dit zijn de verschillende wijzen, waarop de beden en de gelden, die voor de provinciale huishouding noodig waren, werden opgebracht. Gelijk men ziet, drukten de lasten hoofdzakelijk op het platteland. De steden waren in den regel vrij; alleen in de quotisatie betaalden zij mede, en ook de imposten drukten voor een groot deel op de stedelijke burgerijen. Daarentegen kwamen de steden dikwijls te hulp, waar het gold de bede, nog voor zij was geïnd, in de kas van den landsheer te storten. De steden verschoten dan het gevraagde bedrag, dat later weder door de Staten werd terugbetaald.

Het toestaan eener bede geschiedde oorspronkelijk in den vorm van

---

over de steden werd gequotiseerd. Het aandeel der smalsteden werd toen zoo verdeeld, dat Vere $^{2}/_{5}$, Westkapelle $^{4}/_{25}$, Vlissingen $^{3}/_{25}$, Kortgene, Sint-Maartensdijk en Brouwershaven elk $^{1}/_{10}$ en Domburg $^{1}/_{50}$ had op te brengen.

De geheele verhouding tusschen de groote en kleine steden kan dus door de volgende cijfers weergegeven worden:

Middelburg	bracht	op	25	%.
Zieriksee	»	»	25	»
Reimerswaal	»	»	10	»
Goes	»	»	10	»
Tholen	»	»	5	»
Vere	»	»	10	»
Vlissingen	»	»	3	»
Domburg	»	»	0.5	»
Westkapelle	»	»	4	»
Brouwershaven	»	»	2.5	»
Sint-Maartensdijk	»	»	2.5	»
Kortgene	»	»	2.5	»

In 1493 was de verhouding dezelfde. In de andere rekeningen van de quotisatie wordt het aandeel der smalsteden niet gespecificeerd.

een besluit der Staten, waarbij zij verklaarden op zekere voorwaarden, waaronder ook de wijze van heffing was begrepen, bereid te zijn de gevraagde bede op te brengen. Later kwam daarvoor in de plaats de meer hoffelijke vorm van een besluit, waarbij de landsheer of wie hem verving, die voorwaarden accepteerde en octrooi voor de heffing verleende. Daarmede was echter de inning der bede, zoo althans tot eene heffing schotsgewijze was besloten, niet verzekerd. De graaf of — gelijk de bepaling later werd uitgebreid — iemand van zijn bloed moest komen op grond en aarde van Zeeland en van zijne leenmannen de bede en het schot vragen, en „zoo sal men by vonnesse van mannen tot manen van den schout dat vast ende gestadich wysen" [1]). In elk ambacht werd weder een schepenvonnis noodig geacht om het schot van de grondeigenaars te kunnen invorderen. In de keur van Zeeland [2]) waren verschillende bepalingen opgenomen om te zorgen, dat zulk een schepenvonnis inderdaad gewezen werd.

De Staten stelden voor de inning der provinciale belastingen geene eigene ambtenaren aan: aan de rentmeesters van Bewesten en Beoosten Schelde, die door den graaf belast waren met het beheer der domeinen en de inning der aan de grafelijkheid geconsenteerde beden [3]), werd ook door de Staten de inning der verschillende heffingen opgedragen. Slechts in een enkel geval werd hiervan afgeweken: de verantwoording van den impost op de wijnen, ingevoerd in 1523, over Zeeland Beoosten en Bewesten Schelde, werd nl. niet aan de rentmeesters maar aan een zestal personen opgedragen, die Adriaan van den Heetvelde tot hun gemachtigde benoemden [4]). De landsheer had in Zeeland Beoosten Schelde en in Zeeland Bewesten Schelde elk een rentmeester; de laatste had, zoolang de bede in den vorm van eene bepaalde som aan den landsheer werd uitbetaald,

---

1) Zie Keur van Zeeland art. 46.

2) Zie de artt. 49 vlg.

3) Tholen, dat vroeger eene eigene heerlijkheid was geweest, behield na zijne hereeniging met de grafelijkheid zijn eigen rentmeester, die ook in zijn ressort met het innen van schot en bede belast was. De rentmeester van Tholen was altijd alleen rekenplichtig aan de rekenkamer, nooit aan de Staten. Wanneer de opbrengst der heffing aan de Staten verantwoord werd en de landsheer eene vaste som als bede ontving, werd het door den rentmeester van Tholen aan de rekenkamer afgedragen bedrag in mindering gebracht van de som, die de rentmeester van Beoosten Schelde aan den landsheer had te verantwoorden.

4) Een vroeger geval van 1472 is hiervoor besproken.

$^3/_4$, de eerste $^1/_4$ van elke bede te verantwoorden [1]. In 1515 kwam in de inrichting der rentmeesterschappen eenige verandering. De rentmeester van Bewesten Schelde ANDRIES ANDRIES trad toen af, zijn opvolger was PHILIPS VAN BOURGONDIË, heer van Sommelsdijk en Blaton, jongste bastaardzoon van PHILIPS den Goede. De positie van rentmeester was voor hem niet hoog genoeg. Daarom werd hij benoemd tot groot-tresorier van Zeeland [2]. De voormalige rentmeester van Beoosten Schelde bleef echter voor zijn ressort onder hem werkzaam. Toen PHILIPS in 1517 bisschop van Utrecht geworden was en dus als groot-tresorier moest aftreden, werd wel ANTHONIS VAN LALAING, heer van Montigny, later graaf van Hoogstraten, tot zijn opvolger benoemd; maar onder dien ambtenaar, die den koning naar Spanje zou vergezellen, werd weder een rentmeester van Bewesten Schelde aangesteld, terwijl van de werkzaamheden van den groot-tresorier verder niets blijkt. En toen die ambtenaar in 1540 was overleden, werd hem geen opvolger gegeven en de rentmeester van Bewesten Schelde in zijn ambt bevestigd. Reeds vóór dien tijd wordt dikwijls aan de beide rentmeesters de titel van rentmeester-generaal gegeven.

Het afhooren der Statenrekeningen, dat oorspronkelijk van wege edelen en steden geschiedde [3], berustte reeds in 1501 bij de aanzienlijkste leden van het Statencollege: den prelaat en enkele hooge edelen. Zij beschikten over het overschot of surcrois, dat de lasten meer opbrachten dan de gevraagde bede. Zij betaalden daaruit den rentmeester en zijne beambten voor hunne moeiten, hun pensionaris enz., lieten ook andere provinciale uitgaven in rekening valideeren, maar behielden het batig slot voor zich voor hunne moeite van het afhooren. In den regel traden de prelaat en de edelen niet zelf als auditeurs op, maar benoemden zij gemachtigden om hen te vervangen. De oorzaak, dat het derde lid der Staten oorspronkelijk geen deel had aan het afhooren der rekeningen, zal wel hierin te zoeken zijn, dat de steden geen rechtstreeksch belang hadden bij het innen van schot en bede, die door het platteland, ver-

---

1) Eene uitzondering kwam hierop alleen voor in 1533; wegens de overstrooming van 1532, waardoor vooral Bewesten Schelde geleden had, werd bepaald, dat Beoosten Schelde $^1/_3$ van den toen geheven kapitalen omslag moest opbrengen.

2) Ook vroeger, vóór 1500, was er een groot-tresorier (JAN, heer van Kruiningen) geweest.

3) Zie b. v. de oudste Statenrekening, vermeld Inv. De Stoppelaar nr. 434.

tegenwoordigd door prelaat en edelen, werden opgebracht. Maar, gelijk is opgemerkt, de steden werden wel getroffen door de quotisatiën en door de imposten; wat de eersten betreft, elke stad was daarin voor eene bepaalde som aangeslagen, en het afhooren der rekening, met het daaraan verbonden deputeeren naar Middelburg, werd daarvoor onnoodig geacht: de quotisatiën der steden worden dan ook in de gewone bederekeningen verantwoord [1]). Een ander geval was het evenwel met de imposten; op de richtige invordering en verantwoording dier belasting hadden de steden gaarne een nauwkeurig toezicht. Toen dus de rekening van den impost op de wijnen in 1525 zou worden afgehoord, verzochten zij keizer Karel V personen aan te wijzen om die taak op zich te nemen. De keizer belastte er eenige vakmannen mede; dezen hoorden de rekening in tegenwoordigheid van de Staten van Zeeland af. Op dezelfde wijze werd in het volgende jaar ook de rekening van den kapitalen omslag over het platteland [2]) afgehoord. Bij de volgende rekeningen van imposten en kapitale omslagen komen zulke gemachtigden des keizers niet meer voor. De Staten van Zeeland hoorden die zelven af [3]). Alleen de rekening van den kapitalen omslag, geheven in 1533 en 1534, werd door prelaat en edelen afgehoord. Toen later de heffing van den tienden penning van onroerende goederen en koopmanswinsten werd ingevoerd, werd bepaald, dat de rekeningen daarvan (in 1547) ook weder afgehoord zouden worden door gemachtigden des keizers ten overstaan der Staten. Feitelijk werden zij afgehoord door een gemachtigde des keizers en den pensionaris van prelaat en edelen als vertegenwoordiger der Staten [4]).

Intusschen was eene belangrijke wijziging in het afhooren der rekeningen tot stand gekomen. De steden hadden zich reeds lang beklaagd, dat de bederekeningen alleen door prelaat en edelen buiten hare mede-

---

1) Dat was althans sinds 1520 het geval. Vóór dien tijd betaalde elke stad hare quote rechtstreeks aan den landsheer, en komt het bedrag daarvan dus niet in eenige rekening voor.

2) De kapitale omslag van 1520 was in de bederekeningen verantwoord.

3) Bij het afhooren der rekening van den impost van 1537 en 1538, gedaan door den rentmeester van Beoosten Schelde, (1539) — aan de rekening van den rentmeester van Bewesten Schelde ontbreekt het reces — weigerden de afgevaardigden van Zieriksee tot de auditie mede te werken, wegens de afwezigheid van een keizerlijk commissaris. (Tusschen 1525 en 1539 was geene rekening van imposten op wijn enz. afgehoord.)

4) Enkele malen komt het nog voor, dat reeds afgehoorde rekeningen nogmaals, wegens gebleken abuizen, door commissarissen der centrale regeering worden afgehoord.

werking werden afgehoord, dat veel meer werd omgeslagen, dan de geconsenteerde bede bedroeg, en dat het surcrois, waarover prelaat en edelen alleen beschikten, buitensporig hoog was; maar deze laatsten waren ongeneigd hunne verkregene rechten met de steden, waarvan sommigen slechts weinig in de lasten bijdroegen, te deelen. Eindelijk kwam door tusschenkomst der gouvernante 3 Maart 1544 een compromis [1]) tot stand, waarbij werd bepaald, dat voortaan alle provinciale rekeningen, zoowel die, welke vroeger door de Staten als die, welke tot heden door prelaat en edelen werden nagezien, zouden worden afgehoord door een college, waarin behalve vertegenwoordigers van den prelaat en de groote edelen ook vertegenwoordigers der steden zitting kregen, en wel zoo, dat Middelburg en Zieriksee elk een en de drie andere steden gezamenlijk één afgevaardigde zouden hebben. Deze regeling heeft sedert stand gehouden. Alleen bij de auditie der eerste bederekening (in 1545) en der eerste rekening van eene extraordinaris bede van de baanders (in 1547), die volgens de nieuwe regeling werden afgehoord, was een keizerlijk commissaris tegenwoordig, blijkbaar met de bedoeling om de zaak in trein te brengen en eventueelen tegenstand uit den weg te ruimen.

Sedert dien tijd beperkt zich de werkzaamheid van prelaat en edelen [2]), zonder medewerking der steden, tot het afhooren der rekeningen van het surcrois, waarover nog iets te zeggen valt. Gelijk boven is opgemerkt, ontvingen prelaat en edelen van ouds datgene, wat het schot meer dan de toegestane bede opbracht, en betaalden zij uit dat surcrois de kosten der heffing, het traktement van hun pensionaris en andere provinciale uitgaven. Het zuivere overschot was voor prelaat en edelen, die de rekening hielpen afhooren. In 1533 werd toen bepaald, dat de geheele opbrengst der ordinaris bede voor den landsheer zou zijn, maar dat prelaat en edelen in plaats van het surcrois jaarlijks eene vaste som van 4000 pond uit de ordinaris bede zouden ontvangen. De rentmeester van Bewesten Schelde zou daarvan 3000, die van Beoosten 1000 pond

---

1) Zie Bijlage XVI nr. 48.

2) Nadat in 1543 de heer van der Vere de eenige edele geworden was, die met het dagelijksch beleid der zaken belast was, is het nog slechts eenmaal voorgekomen, dat meer vertegenwoordigers van het tweede lid gezamenlijk tot de auditie der rekeningen medewerken, nl. in 1564 die van PHILIPS WILLEM, graaf van Buren, en van MAXIMILIAAN VAN KRUININGEN. Tot het aandeel aan het surcrois bleef echter naast den prelaat altijd slechts een edele gerechtigd.

uitbetalen. Aanvankelijk deden de rentmeesters er rekening van tegelijk met de rekening van de extraordinaris bede. Nog in de extraordinaris bederekening van Beoosten Schelde van 1535 komt het surcrois voor. In die van Bewesten Schelde van dat jaar zijn de daarop betrekking hebbende posten geschrapt, en sedert leggen beide rentmeesters van het surcrois afzonderlijk rekening af. Het geld werd als van ouds besteed tot betaling van den pensionaris en enkele andere ambtenaren; de eigenlijke kosten van het provinciaal bestuur, met name het betalen der provinciale renten, komen echter in deze rekeningen niet voor. Wat er na aftrek der enkele uitgaven van het surcrois overschoot, werd tusschen prelaat en edelen verdeeld. Hoe die verdeeling plaats had, is onbekend. Alleen weet men, dat in 1563 de bisschop en prelaat van Middelburg met den prins van Oranje als vader van den graaf van Buren, heer van Sint-Maartensdijk, overeenkwam, dat de prins 400 pond vooruit ontvangen zou en de rest gelijkelijk tusschen beiden zou worden verdeeld [1]).

Een vast college van auditeurs der provinciale rekeningen werd eigenlijk eerst in 1524 opgericht. Vóór dien tijd benoemden prelaat en edelen, telkens wanneer er rekeningen af te hooren waren, eenige auditeurs. In 1521 stelde de abt het eerst een vast auditeur aan, en de edelen, en sinds 1545 de steden, volgden dat voorbeeld. Dit verhinderde evenwel niet, dat somtijds (b. v. in 1532) prelaat en edelen in persoon de rekeningen afhoorden. De abten stelden zelfs meermalen geen auditeur aan, maar behielden die functie aan zich. Zonderling is, dat in 1550 en 1557 de abt en zijn gemachtigde beiden de rekeningen hielpen afhooren. De pensionaris was altijd van rechtswege een der auditeurs. Sinds 1544 werden er drie exemplaren van elke rekening opgemaakt: één voor prelaat en edelen, één voor de steden en één voor den rendant. Zoo was althans het voorschrift, vervat in de decisie der gouvernante; vermoedelijk waren er echter meer exemplaren, daar van sommige blijkt, dat zij voor de stad Middelburg of voor de stad Zieriksee bestemd waren. De minuten der af te hooren rekeningen werden den steden Middelburg en Zieriksee toegezonden om daar te worden onderzocht, vóór zij in handen der auditeurs werden gesteld [2]).

---

1) Zie Archief der O. L. V. abdij Inv. nr. 245.

2) Zie eene akte van 1544 September 18 in Inv. Rekenkamer A nr. 473.

Wat aangaat de munt, waarin de rekeningen zijn gesteld, in den regel werd het pond van 40 grooten gebruikt. Daar een groot 2½ cent waard was, gold zulk een pond dus evenveel als een gulden. Het was verdeeld in 20 schellingen, elk een stuiver waard, en een schelling weder in 12 penningen, die dus iets minder golden dan een halve cent. Enkele rekeningen evenwel [1]) zijn gesteld in ponden Vlaamsch, die zesmaal meer waard waren (dus een pond gelijk 6 gulden, een schelling gelijk 30 cent, een penning of groot gelijk 2½ cent). De omslagen per gemet werden uitgedrukt in grooten van 2½ cent, die weder verdeeld waren in 24 myten [2]).

---

§ 3. Inventariseering en beschrijving van het archief.

Gelijk boven is opgemerkt, hadden de Staten geene eigene ambtenaren: zij hadden geen griffier, zij hadden geene griffie, en zij hadden ook geen archief. Gedurende den landsheerlijken tijd kan men dan ook niet spreken van een archief van de Staten, maar alleen van een archief van prelaat en edelen, dat volstrekt niet alle stukken bevatte, die bij de Staten waren ingekomen. Hoe de bij de Staten ingekomen stukken, die verdienden bewaard te worden, vóór 1501 werden beheerd, is onbekend. In het archief der gemeente Middelburg komt eene Statenrekening van 1473, afgehoord 1475, voor [3]); maar dit is een authentiek afschrift van den rentmeester zelf. De verzameling van prelaat en edelen begint eerst met 1501. Wat de privilegiën, consenten tot het heffen van beden, octrooien en diergelijke stukken betreft, zóó zij wellicht oorspronkelijk door de stad Middelburg zijn bewaard, in later tijd schijnen die stukken tusschen prelaat en edelen eener- en de stad Middelburg anderzijds volgens vaste regels te zijn verdeeld, die ook op de stukken antérieur aan 1501 zijn toegepast.

1) Zie Inv. nrs. 187, 188, 189, 208, 212, 213, 214, 262, 264, 266, 268, 273, 301, 334.

2) In den Inventaris en de Regestenlijsten beteekent „pond" zonder meer altijd het pond van een gulden; het pond van zes gulden wordt aangeduid als „pond gr. Vl.".

3) Zie Inv. De Stoppelaar nr. 434. De onder nr. 617 vermelde rekening over 1491 en 1492 werd eerst in 1507 afgehoord. Het exemplaar der gemeente Middelburg is dat, bestemd voor den rendant.

Een onderzoek in het archief der gemeente Middelburg [1]) heeft hieromtrent het volgende geleerd:

a. Stukken, die niet uitsluitend de provincie Zeeland, maar die ook andere provinciën raken, vindt men niet in het archief van prelaat en edelen, maar in dat der stad [2]). Vermoedelijk zijn deze stukken dan ook bij het stadsbestuur ingekomen. Van deze oorkonden toch werden meer exemplaren opgemaakt, en het schijnt gewoonte te zijn geweest, aan alle groote steden een exemplaar te zenden. Zoo vindt men in enkele steden van Holland (o. a. te Leiden) eveneens exemplaren van het grootprivilegie van vrouwe Maria [3]). Tot deze categorie behooren ook alle ordonnantiën in muntzaken [4]).

b. Stukken omtrent zaken, waarbij de steden meer in het bijzonder betrokken zijn, berusten eveneens in het archief der stad Middelburg. Hiertoe moeten gerekend worden de stukken, die betrekking hebben op het geschil der steden met den rentmeester Adolf Herdinck [5]), de beslissing der gouvernante, waarbij ook de steden tot de auditie der rekeningen werden toegelaten [6]), de stukken, die handelen over het geschil tusschen de geestelijkheid eener- en ridderschap en steden anderzijds [7]), enz. [8]). Zelfs schijnt men het veiliger te hebben geacht alle besluiten der regeering, die den staat der geestelijkheid regelden, niet aan de hoede van prelaat en edelen maar aan die der stad Middelburg toe te vertrouwen [9]).

c. Kort nadat in 1544 was vastgesteld, dat ook de steden aan het afhooren der rekeningen deel zouden hebben, zijn vele stukken van financiëelen aard, akten van consent in beden, akten van anticipatie van de opbrengst van beden, akten van octrooi, akten, waarbij de landsheer een gemachtigde benoemt om namens hem de bede te vragen, in het

---

1) Daarbij zijn alleen de origineele charters onderzocht, niet de losse stukken, die later, met allerlei stukken vermengd, bijeengebonden zijn.

2) Zie Inv. De Stoppelaar nrs. 150, 190, 240, 462, 594, 678 en 2332.

3) Ook kleinere steden schijnen soms exemplaren van zulke akten ontvangen te hebben. Zie b. v. Inventaris van het oud-archief der stad Tholen nrs. 44 en 45.

4) Zie Inv. De Stoppelaar nrs. 86, 275, 335, 393 en 459.

5) Zie aldaar nrs. 1553, 1559, 1561, 1569 en 1631.

6) Zie aldaar nr. 1843.

7) Zie aldaar nrs. 1233 en 1295.

8) Zie aldaar nr. 323.

9) Zie aldaar nrs. 938 en 1342.

archief der stad geplaatst [1]). Heel lang heeft dat gebruik niet geduurd. Sinds 1550 berusten deze stukken weer regelmatig in het archief van prelaat en edelen.

d. Buiten deze stukken bevinden zich in het gemeentearchief nog enkele andere, wier aanwezigheid aldaar niet volgens eene dier regels verklaarbaar is. Meerendeels zijn zij antérieur aan 1501 [2]).

e. Van zeer belangrijke stukken werden vermoedelijk meer exemplaren opgemaakt. Zoo is b. v. van de keur van Zeeland een exemplaar in het archief der stad Reimerswaal gevonden.

Alle andere stukken, ingekomen bij de Staten, werden gebracht tot het archief van prelaat en edelen. Opmerkelijk is, dat enkele stukken, die speciaal de stad Middelburg raken [3]), in dat van prelaat en edelen berusten. De oorzaak hiervan is onbekend.

Wat betreft de rekeningen zelven, die, welke door prelaat en edelen zijn afgehoord, berusten natuurlijk in hun archief, onverschillig voor wie zij blijkens het opschrift, dat op de omslagen voorkomt, waren bestemd. Meestal trouwens luidt dat opschrift „om prelaet ende edelen", somtijds echter „om tlandt" [4]) of „voor de Staten" [5]). Ook de rekeningen, die gedurende de jaren 1525—1547 door de Staten in hun geheel werden afgehoord [6]), berusten in het archief van prelaat en edelen. Daarentegen werden van de rekeningen, die door het in 1544 ingestelde college van auditeurs werden afgehoord, gelijk reeds is opgemerkt, drie exemplaren opgemaakt, waarvan één exemplaar bestemd was voor den rendant, één voor prelaat en edelen en één voor de steden. Het exemplaar, bestemd voor de steden, werd in het archief van Middelburg gedeponeerd; dat voor prelaat en edelen in hun archief.

De oudste rekeningen, in het archief van prelaat en edelen bewaard, loopen, gelijk reeds is opgemerkt, over 1501 en zijn afgehoord in 1507. Wellicht was eerst kort te voren het afhooren der rekeningen aan pre-

1) Zie aldaar nrs. 1834, 1835, 1844, 1877, 1913, 1982, 1994, 2002, 2050 en 2060.

2) Zie aldaar nrs. 498, 534 en 2026. Schijnbare uitzonderingen zijn de nrs. 1234 en 1483, wat echter copieën zijn.

3) Zie Inv. nrs. 15, 24 en 25.

4) Zie Inv. nrs. 53, 55, 56, 57, 145.

5) Zie Inv. nrs. 100—105, 173—176.

6) Zij hebben allen tot opschrift „voor de Staten" of „om tlandt". Alleen nr. 209 is bestemd: „voor prelaet ende edelen".

laat en edelen opgedragen. Hoe dat zij, reeds omstreeks 1533 waren geène oudere rekeningen aanwezig. Toen werd nl. de verzameling rekeningen geïnventariseerd. Al de toen aanwezige rekeningen [1]) werden van een doorloopend nummer voorzien. Eerst kwamen de bederekeningen van Beoosten Schelde over 1501—1528, afgehoord tusschen 7 September 1509 en 15 September 1529, daarna die van Bewesten Schelde over 1501—1529, afgehoord tusschen 19 December 1507 en 23 Juni 1532, waaraan zich dan nog de rekeningen van imposten en kapitale omslagen, waarvan de jongste 8 Juli 1532 was afgehoord, aansloten. Deze nummering heeft dus na laatstgenoemden datum plaats gehad. Later zijn nog enkele bederekeningen van Beoosten- en Bewesten Schelde over 1529—1531 aan de verzameling toegevoegd, die tusschen 19 Maart 1534 en 15 Januari 1535 zijn afgehoord. De eerste nummering had dus tusschen 8 Juli 1532 en 19 Maart 1534 plaats. De later toegevoegde rekeningen kregen gedeeltelijk hare plaats aan het einde der serie, gedeeltelijk werden zij ingevoegd op de plaats, die haar zou zijn toegekomen, zoo zij tegelijk met de andere waren genummerd. Enkele nummers zijn daardoor dubbel opgegeven. De jongste der later toegevoegde rekeningen is 15 Januari 1535 afgehoord. Van de drie toen afgehoorde rekeningen heeft er maar ééne een nummer gekregen.

De aanleiding tot deze inventarisatie zal wel moeten gezocht worden in de bovenbesproken voorwaarde, waaronder de ordinaris bede 24 September 1533 werd toegewezen, waarvan het gevolg was, dat de ordinaris bederekeningen sedert niet meer door prelaat en edelen maar van wege den landsheer werden afgehoord. Deze ingrijpende wijziging in het financiëel toezicht heeft ongetwijfeld de behoefte doen ontstaan om het nu geëindigde tijdvak af te sluiten en de daaruit afkomstige verzameling te regelen. En dit verklaart tevens, dat de bederekeningen over 1529—1531, die in 1533 nog niet waren afgehoord, later aan de verzameling, die in dat jaar werd geïnventariseerd, werden toegevoegd.

Bij de inventariseering van c. 1533 werden alleen de rekeningen ge-

---

1) Het kan ook zijn, dat in 1533 de rekeningen, ouder dan 1501, zijn vernietigd. De in 1507 ingeleverde rekening van Jan van Kruiningen over 1491 en 1492 (Zie Inv. De Stoppelaar nr. 617) was althans niet in de regeling van 1533 begrepen. Reeds ontbraken toen echter ook de bederekeningen Beoosten Schelde over 1505—1507 en 1509, gelijk uit de nummering blijkt.

nummerd. De acquitten en bewijzen, die bij de rekening, waarop zij betrekking hadden, werden overgelegd en daarna geliasseerd, zijn niet in de nummering begrepen geweest. Er is van deze verzameling slechts weinig bewaard gebleven (drie liassen en enkele losse acquitten). Bovendien liggen in enkele rekeningen losse aanteekeningen op papier ter opheldering van betaalde posten. Die aanteekeningen, blijkbaar na de indiening der rekening, hetzij door de auditeurs hetzij door of van wege den rentmeester opgesteld, zijn van denzelfden aard als de marginale aanteekeningen, door de auditeurs bij verscheidene posten gesteld. Zij zijn daarom, èn ook omdat zij buiten het verband met de betreffende post volkomen onbegrijpelijk zijn, van ouds in de rekening bewaard, en daarin berusten zij ook thans nog. Ook de meeste losse acquitten, die bewaard gebleven zijn, schijnen eerst na de indiening der rekening te zijn overgelegd. Bij de betreffende posten staat meestal aangeteekend, eerst dat het bewijsstuk ontbreekt, en dan dat het later is ingeleverd. Intusschen mag uit het feit, dat diergelijke bewijsstukken voorkomen zoowel bij de rekeningen, die door prelaat en edelen als bij die, welke door de Staten en door het in 1544 ingestelde college zijn afgehoord, afgeleid worden, dat de acquitten van ouds door prelaat en edelen werden bewaard.

Met het beheer van het archief van prelaat en edelen was de pensionaris belast [1]). Hij hield ook verschillende registers, waarvan er echter slechts één: „'t Eerste register van den pensionaris Mr. CHRISTOFFEL ROELS" bewaard gebleven is. De oudere registers schijnen niet door de erfgenamen van den in 1568 overleden pensionaris ROELAND DE POTTRE te zijn afgegeven, hoewel zij daartoe wel waren aangemaand [2]). De pensionaris had echter alleen de loopende registers en de stukken betreffende de loopende zaken onder zich; de andere werden evenals de afgehoorde rekeningen bewaard in de „officiekamer", zeker een lokaal der Abdij, waar de Staten vooral in den lateren tijd regelmatig vergaderden.

Omtrent de indeeling van het archief en de inrichting van den Inventaris valt weinig te zeggen. Elke leiddraad daartoe ontbrak; ik heb dus getracht de stukken zoo rationeel mogelijk te rangschikken, en

1) Zie Reg. nr. 460.
2) Zie Bijlagen XIV en XV.

daarbij natuurlijk de afgehoorde rekeningen afgescheiden van de andere stukken, gelijk dat ook in 1533 was geschied. Bij het opnemen der verschillende akten in de Regestenlijst ben ik zoo vrijgevig mogelijk geweest: alle recessen, alle acquitten, die daarvoor in de termen vielen, zijn opgenomen; maar het scheen mij toch ongewenscht de talrijke stukken, die in nr. 1 van den Inventaris staan afgeschreven, in de Regestenlijst te vermelden, zoowel omdat daardoor het getal regesten uit de jaren 1568—1570 in verhouding tot de andere bovenmatig groot zou zijn geworden, als omdat lang niet alle in dat deel afgeschrevene stukken oorkonden zijn. Toch scheen het belangrijk een overzicht te geven van den inhoud van het eenige deel, dat inzage geeft in de handelingen der Staten vóór de troebelen. Daarom heb ik, terwijl ik in de Regestenlijst van het archief alleen de weinige eigenlijk gezegde oorkonden, die in Inv. nr. 1 voorkomen, opgenomen heb, gebruik gemaakt van de bevoegdheid, die in § 75 der Handleiding [1]) wordt gegeven, en eene afzonderlijke Regestenlijst van den inhoud van dat deel samengesteld.

Omtrent de inrichting van de Regestenlijsten kan er overigens alleen op gewezen worden, dat de aanduiding der dateering in de oorspronkelijke spelling ditmaal, waar het bijna uitsluitend akten uit de 16e eeuw geldt, achterwege gebleven is.

Ook heb ik het gewenscht geoordeeld aan deze publicatie een aantal bijlagen toe te voegen. De tien eerste geven in tabelvorm een overzicht van de verschillende belastingen, die sinds 1501 door de Staten van Zeeland werden opgebracht. Hieraan sluiten zich twee andere bijlagen aan, die aanwijzen, wie gedurende die periode met het afhooren der Statenrekeningen waren belast. Bijlage XIII geeft een overzicht van de inventarisatie van 1533, en bijlagen XIV en XV bevatten een tweetal brieven, die licht geven omtrent de stukken, die de pensionaris De Pottre onder zich had. Van anderen aard zijn de bijlagen XVI en XVII; zij bevatten de regesten van een tweetal deelen, die wel is waar geen deel uitmaken van het archief van prelaat en edelen, maar bij wier samenstelling zeker gebruik is gemaakt van in dat archief berustende bescheiden. Eene vergelijking van de nummers van de in deze publicatie voorkomende regesten met die, waaronder zij in de Chrono-

1) Blz. 121.

logische lijst van J. P. VAN VISVLIET zijn opgenomen, scheen overbodig, waar het meerendeel der hier gepubliceerde regesten niet door VAN VISVLIET is vermeld.

De indices, die bewerkt zijn in den geest van die, voorkomende in het Archief der O. L. V. Abdij, hebben niet alleen betrekking op den Inventaris en de beide Regestenlijsten, maar ook op de bijlagen XVI en XVII en zijn daarom achteraan geplaatst.

INVENTARIS.

A. Eigenlijk archief.

I. Functiën der Staten in het algemeen.

1. „tEerste register van den pensionaris Mr. Christoffel Roels van de besoignen van de Staten van Zeelandt de annis XV^c LXVIII, LXIX en LXX." Register, inhoudende resolutiën der Staten van Zeeland en afschriften van bij hen en den pensionaris ingekomen of van hen en den pensionaris uitgaande stukken en brieven. 1568—1570.

1 deel.

N.B. Van dit deel berust een afschrift in het archief der rekenkamer.

2. Extract uit een brief van den pensionaris der stad Middelburg mr. Jan Beeckercke aan .... d.d. 1558 over het consenteeren in eene aan de Staten-generaal gevraagde bede.

1 stuk in 1 omslag.

N.B. Het extract is geadresseerd aan den pensionaris Roland de Pottere te Brussel.

3 [1]. Brieven van den prins van Oranje aan den pensionaris de Pottere en minuten en afschriften van brieven van den pensionaris aan den prins. 1561—1563.

12 stuks in 1 omslag.

N.B. De prins van Oranje stond in betrekking tot de Staten van Zeeland èn als voogd van zijn zoon Philips Willem, graaf van Buren, die als heer van Sint-Maartensdijk op de betrekking van eersten edele aanspraak maakte, èn als stadhouder der provincie.

4. Brief van Ghislain Scryvers, griffier van het hof van Utrecht, aan den pensionaris de Pottere over de benoeming van Nicolaes de Castro tot bisschop van Middelburg. 1561.

1 stuk in 1 omslag.

N.B. Gedrukt: Bijdragen bisdom Haarlem XXV blz. 419.

---

1) Den 13en December 1902 werd te Parijs in auctie Noel Charavay verkocht een brief van den prins van Oranje aan den pensionaris de Pottere d.d. 1564 Mei 7. Eene poging om dit stuk voor het rijksarchief-depôt aan te koopen mislukte.

5. Akten van aanstelling van representanten van den eersten edele in de Staten van Zeeland. 1562. (Gelijktijdige afschriften.)

2 stuks (Zie Reg. nrs. 560 en 562).

N.B. Deze stukken bevinden zich in het 8e copulaatboek fol. 145 en 151.

II. Huldigingen van graven van Zeeland en voorrechten, door hen aan de Staten verleend.

6. Stukken betreffende de huldiging van hertog Jan van Beieren door de Staten van Zeeland. 1420.

2 charters (Zie Reg. nrs. 2 en 3).

7. Brief van hertog Philips den Goede, waarbij deze aan de Staten van Zeeland verschillende voorrechten verleent. 1428.

1 charter (Zie Reg. nr. 4).

8. Brieven van voorrechten, door den graaf van Charolais namens zijn vader hertog Philips den Goede aan de Staten van Zeeland verleend. 1462.

7 charters (Zie Reg. nrs. 8—14).

9. Akte van de huldiging van Maximiliaan, Roomsch koning, als voogd van prins Karel van Kastilië, graaf van Zeeland, door de Staten. 1507.

1 charter (Zie Reg. nr. 25).

10. Stukken betreffende de huldiging van Karel, prins van Spanje, als graaf van Zeeland door de Staten en de bij die gelegenheid door den landsheer gegevene ampliatie en interpretatie van de keur van Zeeland. 1515.

1 charter (Zie Reg. nr. 73) en 1 stuk (Zie Reg. nr. 72).

N.B. Het stuk bevindt zich in het 1e copulaatboek fol. 151.

11. Akte, waarbij Karel V ten verzoeke der Staten de privilegiën de non evocando en van tolvrijdom aan de ingezetenen van Zeeland bevestigt. 1523. Met een gelijktijdig afschrift en met een afschrift van een brief d.d. 1523 van het hof van Holland aan de Staten over deze aangelegenheid.

2 charters (Zie Reg. nr. 153) en 1 stuk in 1 omslag.

12. Stukken betreffende de huldiging van Philips, koning van Engeland, als graaf van Zeeland door de Staten. 1555 en 1558.

3 charters (Zie Reg. nrs. 485, 486 en 517).

III. **Zorg voor de belangen der provincie.**

13. Akte van vrijwaring, door Philips den Goede aan ridderschap en mannen van Zeeland verleend, zoo zij rechtspreken met hem alleen zonder medewerking van vrouw Jacop. 1433.

1 charter (Zie Reg. nr. 5).

14. Stukken betreffende de bemiddeling van den graaf van Charolais in het geschil tusschen hertog Philips den Goede en de Staten van Zeeland over het punt der brieven van represaille. 1462.

2 charters (Zie Reg. nrs. 15 en 16).

15. Overeenkomst tusschen de consuls van Spanje te Brugge en de dekens der schippersgilden aldaar, te Middelburg en te Arnemuiden over het vervoer van Spaansche goederen uit Zeeland naar Brugge. 1498.

1 charter (Zie Reg. nr. 18).

16. Bezwaren, door prelaat, edelen en Staten van Zeeland ingebracht bij den Grooten raad tegen het hof van Holland en den rentmeester van Bewesten Schelde, die een misdadiger buiten Zeeland voor het hof van Holland had terecht gesteld. (1501).

1 stuk in 1 omslag.

N.B. Pieter uyten Wijngaerde, die hier als rentmeester genoemd wordt, bekleedde die waardigheid in 1501.

17. Stukken betreffende bezwaren der Staten tegen den tol van Iersikeroord. 1507—1520.

2 charters (Zie Reg. nrs. 27 en 131) en 1 stuk (Zie Reg. nr. 31).

N.B. Het stuk bevindt zich in het 1e copulaatboek fol. 132.

18. Akte van dagvaarding van het hof van Holland in het geschil voor den Grooten raad tusschen het hof eener- en prelaat en edelen van Zeeland met den rentmeester van Bewesten Schelde anderzijds over het delven van derrie. 1513.

1 charter (Zie Reg. nr. 53).

19. Ordonnantie van den landsheer op het erfrecht van geordende geestelijken. Met het advies der edelen daaromtrent. 1523. (Gelijktijdige afschriften.)

2 stuks (Zie Reg. nr. 152).

N.B. Deze stukken bevinden zich in het 1e copulaatboek fol. 167 vlg.

20. Stukken uit een geschil tusschen de Staten van Zeeland en de schippers van Brussel, Antwerpen, Mechelen en Vilvoorden over het vervoer van steen naar Zeeland. 1527—1529. Met retroacta sinds 1468.

12 stuks (Zie Reg. nr. 17).
N.B. Deze stukken bevinden zich in het 7e copulaatboek fol. 560 vlg.

21. Akte van Karel V, waarbij de benoeming van Zeeuwsche raden in het hof van Holland en het appèl van vonnissen, door Zeeuwsche steden gewezen, geregeld wordt. 1533.

1 charter (Zie Reg. nr. 230) met 2 aangehechte relazen van afkondiging (Zie Reg. nrs. 231 en 295).

22. Akten, waarbij de gouvernante onder zekere voorwaarden het uitvoeren van koren toestaat. 1536.

2 charters (Zie Reg. nrs. 280 en 288).

23. Akte, waarbij de gouvernante het verbod om haring buiten 's lands te verkoopen tijdelijk opheft. 1553.

1 charter (Zie Reg. nr. 470).

24. Concept-overeenkomst tusschen de vertegenwoordigers der Spaansche natie te Brugge en deken en beleeders van het schippersgilde te Middelburg en te Arnemuiden over het vervoeren van koopmansgoederen. 1555.

1 stuk (Zie Reg. nr. 484).
N.B. Dit stuk bevindt zich in het 2e copulaatboek fol. 290.

25. Overeenkomst tusschen den magistraat der stad Middelburg en Willem Hoens, brouwer te Mechelen, over het invoeren van Mechelsche bieren. 1555.

1 stuk (Zie Reg. nr. 488).
N.B. Dit stuk bevindt zich in het 2e copulaatboek fol. 299.

26. Doleantie van de Staten over den vrijdom van tol, 1562 Augustus 5 aan die van Gent verleend. (1562). (Minuut.)

1 stuk.
N.B. Dit stuk bevindt zich in het 1e copulaatboek fol. 243.

IV. Het toestaan van beden door de Staten aan den landsheer en het vinden van de toegestane sommen.

27. Akten, waarbij de landsheer verschillende gemachtigden van zijn bloed benoemt om van leenmannen van Zeeland overeenkomstig de

keur dier provincie de toewijzing van schotsgewijze te heffen beden te verzoeken. 1513—1555.

9 charters (Zie Reg. nrs. 54, 151, 201, 204, 234, 291, 417, 457 en 483).

N.B. Als gemachtigden worden benoemd : Philips van Bourgondië, heer van Blaton, Adolf van Bourgondië, heer van Beveren, en Maximiliaan van Bourgondië, heer van Beveren. — Eene akte van dezen aard uit 1550 berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2060).

28. Concepten en minuten van de remonstrantie van prelaat, edelen, ridderschap, leenmannen of ambachtsheeren tegen de door de gouvernante voorgeslagene heffing eener ordinaris bede van 7 grooten steenschietens en 7 grooten bij der breede. (1543).

4 stuks in 1 omslag.

N.B. De hier bestreden bede werd echter 1543 September 23 toegestaan.

29. Akten, waarbij de landsheer of zijn gemachtigde de voorwaarden aanneemt, waaronder de Staten bereid zijn eene bede op te brengen, en vonnissen van leenmannen, waarbij die beden worden toegewezen. 1515—1559. Hierbij afschrift eener akte, waarbij de landsheer de voorwaarden aanneemt, waaronder de Staten-generaal bereid zijn eene bede op te brengen.

28 charters (Zie Reg. nrs. 74, 105, 113, 114, 125, 141, 142, 143, 154, 167, 187, 213, 233, 290, 302, 325, 433, 459, 468, 469, 471, 481, 482, 500, 503, 521, 531 en 532) en 1 stuk (Zie Reg. nr. 522).

N.B. Het vonnis van leenmannen is in den regel onder de akte van aanneming der voorwaarden geschreven. Alleen echter wanneer de bede schotsgewijze werd opgebracht, was een vonnis van leenmannen noodig. — Het stuk bevindt zich in het 5e copulaatboek fol. 291. — Uit de jaren 1543—1547 berusten vele akten van dezen aard in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nrs. 1834, 1835, 1844, 1877, 1913 en 1982).

30. Akte van non-prejudicie, door Philips den Goede aan de edelen van Zeeland verleend wegens de heffing der bede, verschenen 1453, zonder dat de in 1452 gestelde voorwaarde, dat eene nieuwe keur voor Zeeland moest worden vastgesteld, is vervuld. 1453.

1 charter (Zie Reg. nr. 7).

31. Akte van non-prejudicie, door den keizer verleend, omdat de bede niet vóór maar na St. Jans dag decollatio is toegewezen. 1524.

1 charter (Zie Reg. nr. 158).

32. Publicatie van den waarnemenden burggraaf, dat hij binnen kort te Zieriksee 's heeren steen maken zal, en oproeping van alle ambachtsheeren en leenmannen om daar te komen. 1507.

1 stuk (Zie Reg. nr. 26) in 1 omslag.

N.B. Zie art. 50 van het 1e kapittel der keur van Zeeland.

33. Akten, waarbij remissiën van schot en bede door of namens den landsheer aan de Staten worden toegestaan. 1512 en 1516.

2 charters (Zie Reg. nrs. 50 en 103).

34. Akten, waarbij de landsheer belooft de hem door de Staten voorgeschotene sommen te zullen terugbetalen en hen machtigt die anders aan de op te brengen beden te korten. 1524 en 1568.

2 charters (Zie Reg. nrs. 157 en 598).

35. Octrooi, waarbij Karel V aan elken poorter van Middelburg vrijdom van schot verleent van 50 gemeten lands in Bewesten Schelde, onder bepaling, dat dat schot door de stad zal worden betaald. 1524. (Afschrift.)

1 stuk (Zie Reg. nr. 168) in 1 omslag.

36. Uitspraak van den keizer in het geschil tusschen de Staten van Zeeland en de ingelanden van Kruiningen over de gehoudenheid der laatsten om in schot en bede bij te dragen. 1539.

1 charter (Zie Reg. nr. 323).

37. Request van de ingelanden en ingezetenen van Sint-Annaland en Hannevosdijk aan den Raad van financiën te Brussel over hun aanslag in de extraordinaris beden van 1546 en 1547. Met beschikking, waarbij de zaak naar de Staten verwezen wordt. 1548.

2 stuks (Zie Reg. nrs. 402 en 430).

N.B. Deze stukken bevinden zich in het 4e copulaatboek fol. 485 vlg.

38. Akte van dagvaarding van de Staten in vrijwaring van den rentmeester van Bewesten Schelde in diens geschil met de pachters van landerijen van het klooster te Rijnsburg over de verplichting der laatsten om in de heffing over de baanders bij te dragen. 1556.

1 charter (Zie Reg. nr. 501).

39. Octrooien tot het heffen van imposten, door den landsheer aan de Staten verleend. 1523—1570.

6 charters (Zie Reg. nrs. 147, 429, 456, 607, 625 en 626).

N.B. Twee octrooien uit de jaren 1547 en 1549 berusten in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nrs. 2002 en 2050).

40. Akte, waarbij prelaat en edelen vier personen machtigen tot het aanstellen van ontvangers ter inning van de in 1523 ingestelde imposten. 1523.

1 charter (Zie Reg. nr. 148).

N.B. Volgens de voorwaarden, waarop de impost was toegestaan, zou elk der drie leden twee personen tot het aanstellen van ontvangers machtigen.

41. Octrooien tot verkoop van rentebrieven, door den landsheer aan de Staten verleend. 1515—1570.

7 charters (Zie Reg. nrs. 68, 156, 169, 205, 516, 623 en 627).

N.B. Het eerste octrooi is gegeven aan de vijf steden, die het geld aan de Staten voorschoten.

42. Formulier van de rentebrieven, uitgegeven ten laste der Staten. (c. 1570).

1 stuk.

N.B. Dit stuk bevindt zich in het 8e copulaatboek fol. 536.

43. Brief, waarbij Karel V aan prelaat en edelen akte van vrijwaring geeft voor hun optreden als borgen voor het betalen van 10 000 pond gedurende 6 jaren aan den koning van Denemarken. 1520.

1 charter (Zie Reg. nr. 126).

44. Quitantie van den ontvanger-generaal van 's konings financiën wegens 25 000 pond, hem door de Staten van Zeeland uitbetaald, en stukken betreffende de terugbetaling dier gelden. 1558—1561.

2 charters (Zie Reg. nrs. 519 en 520) en 2 stuks in 1 omslag.

45. Stukken betreffende de afrekening tusschen de Staten van Zeeland en de rekenkamer te 's-Gravenhage over de extraordinaris beden, toegestaan van 1552 tot 1561, d.d. 1563.

3 deelen, 3 stuks in 1 omslag en 1 charter (Zie Reg. nr. 515).

N.B. De staat werd bij de rekenkamer in 1563 ingediend, maar aangehouden, daar er bij de rekenkamer bezwaar bestond tegen de vereffening van eenige posten, uitbetaald aan den markies van der Vere ter uitrusting van schepen van oorlog.

46. Stukken betreffende de afrekening der bede van 30 000 gulden, toegestaan 1561 Augustus 2, tusschen de Staten en de rekenkamer te 's-Gravenhage. 1563.

3 stuks (Zie Reg. nr. 556) in 1 omslag.

47. Staten van de ordinaris bede en de imposten van Bewesten en Beoosten Schelde, ingeleverd 1569.

2 stuks (geliasseerd) in 1 omslag.

V. Het afhooren der rekeningen.

48. Akte van aanstelling van mr. Cornelis van der Vere, mr. Jacob van der Kapelle, Cornelis de Gheendt en Willem van Heenvliet tot auditeurs van de rekening van den rentmeester van Bewesten Schelde. 1508.

1 charter (zie Reg. nr. 33).

49. Stukken betreffende het geschil tusschen prelaat en edelen eeneren de vijf steden anderzijds over het afhooren der rekeningen en de beschikking over het surcrois. 1531—1554.

3 stuks in 1 omslag en 1 charter (Zie Reg. nr. 227).

50. Akte van aanstelling van Pieter Carbonier door den graaf van Boussu, executeur van het testament van den markies van der Vere, tot auditeur van de rekeningen van Zeeland. 1559.

1 charter (Zie Reg. nr. 530).

51. Stukken betreffende het doen van rekening door den rentmeester van Bewesten Schelde Adolf Herdinck en zijne erven. 1535—1537.

2 charters (Zie Reg. nrs. 266 en 292) met 2 aangehechte akten van beteekening (Zie Reg. nrs. 305 en 306).

52. Aanteekeningen omtrent het afhooren van de rekeningen van het surcrois van de jaren 1560 en 1561.

2 stuks in 1 omslag.

B. Afgehoorde rekeningen met bijlagen.

N.B. Hierbij ook afschriften van rekeningen.

I. Rekeningen, afgehoord door of van wege prelaat en edelen.

a. *betreffende Bewesten Schelde.*

1. Bederekeningen.

53. Rekening van den rentmeester Andries Andries van de ordinaris en extraordinaris beden, toegewezen 1501 October 4, verschenen 1501, 1502 en 1503, afgehoord 1507.

1 deel.

54. Bijlage tot de rekening van de beden, verschenen 1501, 1502 en 1503.

1 deel.

N.B. Deze bijlage is een staat of manuaal van de opbrengst der beden, ontworpen door den rentmeester Andries Andries, en vastgesteld door prelaat en edelen. 1501.

55—58. Rekeningen van den rentmeester Andries Andries van de ordinaris bede, toegewezen 1504 Augustus 20, verschenen 1504—1507.

4 deelen.

55. Rekening van de bede, verschenen 1504, afgehoord 1507.

56. Rekening van de bede, verschenen 1505, afgehoord 1507.

57. Rekening van de bede, verschenen 1506, afgehoord 1509.

58. Rekening van de bede, verschenen 1507, afgehoord 1509.

59 en 60. Rekeningen van den rentmeester Andries Andries van de extraordinaris bede, toegewezen 1505 October 5, verschenen 1505—1508.

2 deelen.

59. Rekening van de bede, verschenen 1505, 1506 en 1507, afgehoord 1509.

60. Rekening van de bede, verschenen 1508, afgehoord 1512.

61. Bijlage tot de rekening van de bede, verschenen 1505, 1506 en 1507 (nr. 59).

1 stuk (Zie Reg. nr. 38) in 1 omslag.

62—65. Rekeningen van den rentmeester Andries Andries van de ordinaris bede, toegewezen 1506 Januari 3, en van de extraordinaris bede, toegewezen 1509 Juli 29, verschenen 1508—1511.

4 deelen.

N.B. De bede, toegewezen 1506 Januari 3, werd voor de jaren 1508, 1509 en 1510, die, toegewezen 1509 Juli 29, voor de jaren 1509, 1510 en 1511 toegestaan.

62. Rekening van de bede, verschenen 1508, afgehoord 1512.

63. Rekening van de beden, verschenen 1509, afgehoord 1512.

64. Rekening van de beden, verschenen 1510, afgehoord 1519.

65. Rekening van de bede, verschenen 1511, afgehoord 1519.

66. Bijlage tot de rekening van de beden, verschenen 1510 (nr. 64).

1 charter (Zie Reg. nr. 49).

67—69. Rekeningen van den rentmeester Andries Andries van de extraordinaris beden, toegewezen 1512 Augustus 28 en 1513 November 4, en van de ordinaris bede, toegewezen 1514 Augustus 27, verschenen 1512—1514.

3 deelen.

N.B. De bede, toegewezen 1512 Augustus 28, werd voor de jaren 1512 en 1513, die, toegewezen 1513 November 4, voor de jaren 1513 en 1514, en die, toegewezen 1514 Augustus 27, voor het jaar 1514 toegestaan.

67. Rekening van de bede, verschenen 1512, afgehoord 1519.

68. Rekening van de beden, verschenen 1513, afgehoord 1519.

69. Rekening van de beden, verschenen 1514, afgehoord 1519.

N.B. Achter in deze rekening bevindt zich een quohier van de nieuw bereden polders.

70. Bijlagen tot de rekening van de beden, verschenen 1514 (nr. 69).

33 stuks, waaronder 5 charters (Zie Reg. nrs. 57, 58, 60, 61, 64, 65, 67, 71, 75, 76, 80—86, 88—92, 94, 96—99, 101, 104, 106, 107, 110 en 111) (geliasseerd).

71 en **72.** Rekeningen van den groot-tresorier Philips bastaard van Bourgondië van de ordinaris bede, toegewezen 1515 Mei 29, verschenen 1515 en 1516.

2 deelen.

N.B. Deze bede werd toegestaan voor de jaren 1515, 1516, 1517 (zie nr. 73) en 1518 (zie nr. 74).

71 [1]. Rekening van de bede, verschenen 1515, afgehoord 1520.

72. Rekening van de bede, verschenen 1516, afgehoord 1520.

73 en **74.** Rekeningen van den rentmeester Adolf Herdinck van de ordinaris bede, toegewezen 1515 Mei 29, en van de extraordinaris bede, toegewezen 1517 Juli 13, verschenen 1517 en 1518.

2 deelen.

N.B. Voor de ordinaris bede, toegewezen 1515, zie men hiervoor.

73. 1e rekening van de beden, verschenen 1517, afgehoord 1524.

74. 2e rekening van de beden, verschenen 1518, afgehoord 1524.

---

1) Deze rekening werd in 1869 door mevrouw Van Rappard geboren Van Löben Sels aan het depôt geschonken.

75. 3e rekening van den rentmeester Adolf Herdinck van de ordinaris bede, toegewezen 1517 Juli 13, verschenen 1519 (afgehoord 1524).

1 deel.

N.B. Hoewel deze bede voor 4 jaren was toegestaan, werd zij reeds na een jaar door eene andere heffing vervangen. — Aan deze rekening ontbreken het eerste en het laatste blad en daarmede het reces.

76—81. Rekeningen van den rentmeester Adolf Herdinck van de ordinaris bede, toegewezen 1520 September 25, en van de extraordinaris beden, toegewezen 1520 September 25, 1522 September 1 en 1523 October 30, verschenen 1520—1525.

6 deelen.

N.B. De extraordinaris bede, toegewezen 1520 September 25, werd toegestaan voor de jaren 1520 en 1521; van de beden, toegewezen 1522 September 1, werd de eene toegestaan voor de jaren 1522 en 1523, de tweede voor het jaar 1522 en de derde voor de jaren 1524, 1525, 1526 (zie nr. 82) en 1527 (zie nr. 83). De bede, toegewezen 1523 October 30, werd toegestaan voor de jaren 1523, 1524, 1525, 1526 (zie nr. 82), 1527 (zie nr. 83), 1528 (zie nr. 84), 1529 (zie nr. 87) en 1530 (zie nr. 88).

76. 4e rekening van de beden, verschenen 1520, afgehoord 1524.

77. 5e rekening van de beden, verschenen 1521, afgehoord 1528.

N.B. In de rekening worden ook de quoten der steden, opgebracht in 1520 en 1521, en de kapitale omslag, geheven in 1520 en 1521, verantwoord.

78. 6e rekening van de beden, verschenen 1522, afgehoord 1528.

N.B. In de rekening worden ook de quoten der steden, opgebracht in 1522, verantwoord.

79. 7e rekening van de beden, verschenen 1523, afgehoord 1528.

N.B. In de rekening worden ook de quoten der steden, opgebracht in 1523, verantwoord.

80. 8e rekening van de beden, verschenen 1524, afgehoord 1528.

81. 9e rekening van de beden, verschenen 1525, afgehoord 1528.

82—84. Rekeningen van den rentmeester Adolf Herdinck van de ordinaris bede, toegewezen 1526 Augustus 28, en van de extraordinaris beden, toegewezen 1522 September 1, 1523 October 30 en 1528 Augustus 27, verschenen 1526—1528.

3 deelen.

N.B. Voor de extraordinaris beden, toegewezen 1522 en 1523, zie men hiervoor. De bede, toegewezen 1528 Augustus 27, werd toegestaan voor de jaren 1528 en 1529 (zie nr. 87).

82. 10e rekening van de beden, verschenen 1526, afgehoord 1532.

N.B. In de rekening worden ook de quoten der steden van geheel Zeeland, opgebracht in 1526, verantwoord.

83. 11e rekening van de beden, verschenen 1527, afgehoord 1532.

N.B. In de rekening worden ook de quoten der steden van geheel Zeeland, opgebracht in 1527, verantwoord.

84. 12e rekening van de beden, verschenen 1528, afgehoord 1532.

N.B. In de rekening worden ook de quoten der steden van geheel Zeeland, opgebracht in 1528, verantwoord.

85 en 86. Bijlagen tot de bovenvermelde rekeningen.

2 omslagen.

85. Bijlagen tot de rekening van de beden, verschenen 1527 (nr. 83).

2 stuks (Zie Reg. nrs. 185 en 186) in 1 omslag.

N.B. Deze stukken zijn aan elkander gehecht.

86. Bijlagen tot de rekening van de beden, verschenen 1528 (nr. 84).

4 stuks (Zie Reg. nrs. 197—199 en 208) in 1 omslag.

N.B. Deze stukken zijn aan elkander gehecht.

87—89. Rekeningen van den rentmeester Adolf Herdinck van de ordinaris bede, toegewezen 1529 September 4, en van de extraordinaris beden, toegewezen 1523 October 30 en 1528 Augustus 27, verschenen 1529—1531.

3 deelen.

N.B. Voor de extraordinaris beden, toegewezen 1523 en 1528, zie men hiervoor.

87. 13e rekening van de beden, verschenen 1529, afgehoord 1532.

N.B. In de rekening wordt ook de extraordinaris bede, toegewezen 1529 September 4, verschenen 1529, verantwoord.

88. 14e rekening van de beden, verschenen 1530, afgehoord 1534.

89. 15e rekening van de bede, verschenen 1531, afgehoord 1534.

90. Bijlage tot de rekening van de bede, verschenen 1531 (nr. 89).
1 stuk (Zie Reg. nr. 223) in 1 omslag.

91 en 92. Rekeningen van den rentmeester Adolf Herdinck van de extraordinaris bede, toegewezen 1529 September 4, verschenen 1530 en 1531.

2 deelen.

N.B. De bede werd voor de jaren 1529—1534 toegestaan; die over 1529 is verantwoord in nr. 87; voor die over 1532—1534 zie men de nrs. 93, 94 en 96.

91. Rekening van de bede, verschenen 1530, afgehoord 1534.

92. Rekening van de bede, verschenen 1531, afgehoord 1534.

93 en 94. Rekeningen van den rentmeester Adolf Herdinck van de extraordinaris bede, toegewezen 1529 September 4, van het surcrois van de ordinaris bede en van hetgeen den Staten uit de ordinaris bede toegestaan is, verschenen 1533 en 1534.

2 deelen.

N.B. Voor de extraordinaris bede, toegewezen 1529, zie men hiervoor. — Bij het consent in de ordinaris bede d.d. 30 Augustus 1533 was bepaald, dat de Staten tot rentebetaling gedurende de jaren 1532—1535 's jaars 2500 pond zouden ontvangen, welke som door den rentmeester Bewesten Schelde zou worden uitbetaald. — Over 1532 is geene rekening afgelegd; de inkomsten en uitgaven van dat jaar zijn telkens voor $^1/_3$ verantwoord in de rekeningen over 1533, 1534 en 1535 (nrs. 93, 94, 96 en 106).

93. 16e rekening van de bede enz., verschenen 1533, afgehoord 1534.

94. 17e rekening van de bede enz., verschenen 1534, afgehoord 1542.

N.B. Deze rekening was reeds in 1538 overgebracht; zij werd in 1544 nogmaals wegens gebleken fouten door gemachtigden der landvoogdes afgehoord.

95. Bijlage tot de rekening van de bede enz., verschenen 1534 (nr. 94).
1 stuk (Zie Reg. nr. 298) in 1 omslag.

96. 1e rekening van den rentmeester Adriaan van den Heetvelde van de extraordinaris bede, toegewezen 1529 September 4, en van hetgeen den Staten uit de ordinaris bede toegestaan is, verschenen 1535, afgehoord 1541.

1 deel.

N.B. Voor de extraordinaris bede, toegewezen 1529, zie men hiervoor. Hier wordt alleen verantwoord het $^1/_3$ van wat in 1532 verantwoord had moeten worden. — Het surcrois van de ordinaris bede was in deze rekening onder de ontvangsten gesteld, maar werd geschrapt, en wordt voortaan in eene afzonderlijke rekening verantwoord. — Zie voorts het aangeteekende op de nrs. 93 en 94.

97—99. Rekeningen van den rentmeester Adriaan van den Heetvelde van de 4 grooten bij der breede van elk gemet, den Staten toegekend uit de extraordinaris bede, toegewezen 1536 September 18, verschenen 1536—1538.

3 deelen.

97. 2e rekening van de bede, verschenen 1536, afgehoord 1541.

98. 3e rekening van de bede, verschenen 1537, afgehoord 1541.

99. 4e rekening van de bede, verschenen 1538, afgehoord 1541.

N.B. Deze rekening werd in 1544 nogmaals wegens gebleken fouten door gemachtigden der landvoogdes afgehoord.

100—102. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus Sandelin van de 3 grooten bij der breede van elk gemet, den Staten toegekend uit de ordinaris bede, toegewezen 1539 December 4, verschenen 1539—1541.

3 deelen.

100. 1e rekening van de bede, verschenen 1539, afgehoord 1542.

101. 2e rekening van de bede, verschenen 1540, afgehoord 1542.

102. 3e rekening van de bede, verschenen 1541, afgehoord 1542.

N.B. Deze rekening werd in 1544 nogmaals wegens gebleken fouten door gemachtigden der landvoogdes afgehoord.

103—105. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus Sandelin van de extraordinaris bede, toegewezen 1539 December 4, verschenen 1539—1541.

3 deelen.

103. 1e rekening van de bede, verschenen 1539, afgehoord 1542.

104. 2e rekening van de bede, verschenen 1540, afgehoord 1542.

105. 3e rekening van de bede, verschenen 1541, afgehoord 1542.

2. Rekeningen van het surcrois.

N.B. Zie ook nrs. 93 en 94.

106—109. Rekeningen van den rentmeester Adriaan van den Heetvelde van het surcrois van de ordinaris beden, verschenen 1535—1538.

4 deelen.

106. 1e rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1535, afgehoord 1541.

N.B. In deze rekening wordt tevens $^1/_3$ van het surcrois van de bede, verschenen 1532, verantwoord. Zie het aangeteekende op de nrs. 93 en 94.

107. 2e rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1536, afgehoord 1541.

108. 3e rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1537, afgehoord 1541.

109. 4e rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1538, afgehoord 1541.

N.B. Aan deze rekening ontbreken verscheidene bladen.

110. Bijlagen tot de rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1538 (nr. 109).

6 stuks (Zie Reg. nrs. 318, 320—322, 324 en 326) in 1 omslag.

111—125. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus Sandelin van het surcrois van de ordinaris beden, verschenen 1539—1562.

16 deelen.

N.B. De rekeningen over de jaren 1551 en 1558—1560 ontbreken; van die over 1559 en 1560 zijn evenwel afschriften (zie nrs 139 en 140) voorhanden.

111. 1e rekening van het surcrois van de beden, verschenen 1539, 1540 en 1541, afgehoord 1543.

112. 2e rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1542, afgehoord 1547.

113. 3e rekening van het surcrois van de beden, verschenen 1543, 1544, 1545 en 1546, afgehoord 1547.

114. 4e rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1547, afgehoord 1548.

115. 5e rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1548, afgehoord 1549.

116. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1549, afgehoord 1550.

117. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1550, afgehoord 1552.

118. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1552, afgehoord 1557.

119. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1553, afgehoord 1557.

120. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1554, afgehoord 1557.

121. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1555, afgehoord 1557.

122. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1556, afgehoord 1561.

123. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1557, afgehoord 1561.

N.B. Deze rekening is gehecht achter aan die van den rentmeester van Beoosten Schelde (zie nr. 195).

124. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1561, afgehoord 1564.

125. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1562, afgehoord 1563.

N.B. Deze rekening is in duplo voorhanden; in het eene exemplaar zijn het andere en de rekening van den rentmeester van Beoosten Schelde (zie nr. 196) gehecht.

126 en **127**. Bijlagen tot de bovenvermelde rekeningen.

1 charter en 1 omslag.

126. **Bijlage tot de rekening van het surcrois van de beden, verschenen 1539, 1540 en 1541 (nr. 111).**
1 charter (Zie Reg. nr. 355).

127. **Bijlagen tot de rekening van het surcrois van de beden, verschenen 1543, 1544, 1545 en 1546 (nr. 113).**
2 stuks (Zie Reg. nrs. 405 en 421) in 1 omslag.

128. Verbeterde rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van het surcrois van de ordinaris bede, verschenen 1561, afgehoord 1565.
3 deelen.
N.B. In de oorspronkelijke rekening (nr. 124) had de rentmeester onder de uitgaven posten gebracht, die naar het oordeel van den prelaat niet de rekening van prelaat en edelen, maar de particuliere rekening van den markies van der Vere met den rentmeester raakten. Zeker hingen die moeilijkheden samen met het feit, dat het sterfhuis van den in 1558 overleden markies van der Vere zeer met schulden bezwaard bleek te zijn, en met het optreden van den graaf van Buren als eersten edele in 1565. — Deze rekening is in triplo voorhanden.

129—133. Rekeningen van den rentmeester Philibert van Serooskerke van het surcrois van de ordinaris beden, verschenen 1563—1567.
7 deelen.
N.B. De rekeningen over de jaren 1568 vlg. ontbreken; exemplaren van die over 1568 en 1570 berusten evenwel in het archief van den rentmeester, waar zich ook een afschrift van die over 1569 bevindt.

129. **1e rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1563, afgehoord 1564.**
N.B. Deze rekening is in duplo voorhanden. In een der exemplaren is de rekening van den rentmeester van Beoosten Schelde over 1562 (zie nr. 196) gehecht.

130. **2e rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1564, afgehoord 1565.**
N.B. Deze rekening is in duplo voorhanden.

131. **3e rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1565, afgehoord 1566.**
N B. Deze rekening is achter aan die van den rentmeester van Beoosten Schelde (zie nr. 200) gehecht. Een tweede exemplaar er van berust in het archief van den rentmeester.

132. **4e rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1566, afgehoord 1567.**
N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der O. L. V. abdij (Inv. nr. 246).

133. 5e rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1567, afgehoord 1569.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief van den rentmeester.

134—137. Bijlagen tot de bovenvermelde rekeningen.

1 charter en 3 omslagen.

134. Bijlagen tot de rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1565 (nr. 131).

2 stuks (Zie Reg. nrs. 584 en 589) in 1 omslag.

135. Bijlage tot de rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1566 (nr. 132).

1 stuk (Zie Reg. nr. 590) in 1 omslag.

136. Bijlage tot de rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1567 (nr. 133).

1 stuk (Zie Reg. nr. 600) in 1 omslag.

137. Bijlage tot de ontbrekende rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1568.

1 charter (Zie Reg. nr. 608).

138—141. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus Sandelin van het surcrois van de ordinaris beden, verschenen 1549, 1559—1561. (Afschriften.)

4 deelen.

N.B. Deze afschriften hebben vermoedelijk deel uitgemaakt van thans verloren dossiers.

138. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1549, afgehoord 1550.

N.B. Deze rekening is een afschrift van die, vermeld onder nr. 116. De handteekeningen der auditeurs zijn niet afgeschreven.

139. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1559, afgehoord 1561.

140. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1560, afgehoord 1561.

N.B. Een tweede afschrift dezer rekening berust in het archief der O. L. V. abdij (Inv. nr. 244).

141. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1561, afgehoord 1564.

N.B. Deze rekening is een afschrift van die, vermeld onder nr. 124.

3. Rekeningen van quotisatiën der steden.

N.B. Zie nrs. 77—79, 82—84.

4. Rekeningen van kapitale omslagen over het platteland.

N.B. Zie nr. 77. — De rekening van den omslag, geheven in 1533 en 1534, ontbreekt.

b. *betreffende Beoosten Schelde.*

1. Bederekeningen.

N.B. Zie ook nr. 185.

142. Rekening van den rentmeester Claes Arents zoon van de ordinaris en extraordinaris beden, toegewezen 1501 October 4, verschenen 1501, 1502 en 1503, afgehoord 1511.

1 deel.

143. Rekening van den rentmeester Jan Pels van de ordinaris bede, toegewezen 1504 Augustus 20, verschenen 1504, afgehoord 1509.

1 deel.

N.B. Deze bede werd toegestaan voor de jaren 1504, 1505, 1506 en 1507. De rekening der jaren 1505—1507, waarin ook verantwoord was de extraordinaris bede, toegewezen 1505 October 5, ontbreekt. Een fragment-concept dier rekening berust in het archief van den rentmeester.

144. Bijlage tot de rekening van de ordinaris bede, verschenen 1504 (nr. 143).

1 charter (Zie Reg. nr. 20).

N.B. Deze bijlage is een authentiek afschrift van de akte van consent in de bede en van het vonnis van leenmannen, waarbij die bede wordt goedgekeurd. 1504.

145—147. Rekeningen van den rentmeester Pieter van der Moelen van de ordinaris bede, toegewezen 1506 Januari 3, en van de extraordinaris beden, toegewezen 1505 October 5 en 1509 Juli 29, verschenen 1508—1511.

3 deelen.

N.B De bede, toegewezen 1506 Januari 3, werd voor de jaren 1508, 1509 en 1510, die, toegewezen 1505 October 5, voor de jaren 1505, 1506, 1507 en 1508, en die, toegewezen 1509 Juli 29, voor de jaren 1509, 1510 en 1511 toegestaan. — De rekening over 1509 ontbreekt, evenals die over 1505—1507 (zie nr. 143).

145. 1e rekening van de beden, verschenen 1508, afgehoord 1511.

146. 3e rekening van de beden, verschenen 1510, afgehoord 1517.

147. 4e rekening van de bede, verschenen 1511, afgehoord 1518.

148—150. Rekeningen van den rentmeester Pieter van der Moelen van de extraordinaris beden, toegewezen 1512 Augustus 28 en 1513 November 4, en van de ordinaris bede, toegewezen 1514 Augustus 27, verschenen 1512—1514.

3 deelen.

N.B. De bede, toegewezen 1512 Augustus 28, werd voor de jaren 1512 en 1513, die, toegewezen 1513 November 4, voor de jaren 1513 en 1514, en die, toegewezen 1514 Augustus 27, voor het jaar 1514 toegestaan.

148. 5e rekening van de bede, verschenen 1512, afgehoord 1518.

149. 6e rekening van de beden, verschenen 1513, afgehoord 1518.

150. 7e rekening van de beden, verschenen 1514, afgehoord 1518.

151 en 152. Rekeningen van den groot-tresorier Philips bastaard van Bourgondië van de ordinaris bede, toegewezen 1515 Mei 29, verschenen 1515 en 1516.

2 deelen.

N.B. Deze bede werd toegestaan voor de jaren 1515, 1516, 1517 (zie nr. 153) en 1518 (zie nr. 154).

151. 1e rekening van de bede, verschenen 1515, afgehoord 1521.

152. 2e rekening van de bede, verschenen 1516, afgehoord 1521.

153 en 154. Rekeningen van den rentmeester Pieter van der Moelen van de ordinaris bede, toegewezen 1515 Mei 29, en van de extraordinaris bede, toegewezen 1517 Juli 13, verschenen 1517 en 1518.

2 deelen.

N.B. Voor de ordinaris bede, toegewezen 1515, zie men hiervoor.

153. „Noch eerste" rekening van de beden, verschenen 1517, afgehoord 1524.

154. „Noch twede" rekening van de beden, verschenen 1518, afgehoord 1524.

155. „Noch derde" rekening van den rentmeester Pieter van der Moelen van de ordinaris bede, toegewezen 1517 Juli 13, verschenen 1519, afgehoord 1524.

1 deel.

N.B. Hoewel deze bede voor 4 jaren was toegestaan, werd zij reeds na een jaar door eene andere heffing vervangen.

156. „Noch vierde ende laetste" rekening van den rentmeester Pieter van der Moelen van de ordinaris en extraordinaris beden, toegewezen 1520 September 25, verschenen 1520, afgehoord 1524.

1 deel.

N.B. De ordinaris bede werd toegestaan voor de jaren 1520, 1521 (zie nr. 157), 1522 (zie nr. 158), 1523 (zie nr. 159), 1524 (zie nr. 160) en 1525 (zie nr. 161), de extraordinaris bede voor de jaren 1520 en 1521 (zie nr. 157). — In de rekening worden ook de quoten der steden, opgebracht in 1520, en de kapitale omslag, geheven in 1520, verantwoord.

157—161. Rekeningen van den rentmeester Heyndrick van den Werve van de ordinaris bede, toegewezen 1520 September 25, en van de extraordinaris beden, toegewezen 1520 September 25, 1522 September 1 en 1523 October 30, verschenen 1521—1525.

5 deelen.

N.B. Voor de beden, toegewezen 1520, zie men hiervoor. Van de beden, toegewezen 1522 September 1, werd de eene toegestaan voor de jaren 1522 en 1523, de tweede voor het jaar 1522 en de derde voor de jaren 1524, 1525, 1526 (zie nr. 162) en 1527 (zie nr. 163). De bede, toegewezen 1523 October 30, werd toegestaan voor de jaren, 1523, 1524, 1525, 1526 (zie nr. 162), 1527 (zie nr. 163), 1528 (zie nr. 164), 1529 (zie nr. 165) en 1530 (zie nr. 166).

157. 1e rekening van de beden, verschenen 1521, afgehoord 1526.

N.B. In de rekening worden ook de quoten der steden, opgebracht in 1521, en de kapitale omslag, geheven in 1521, verantwoord.

158. 2e rekening van de beden, verschenen 1522, afgehoord 1526.

N.B. In de rekening worden ook de quoten der steden, opgebracht in 1522, verantwoord.

159. 3e rekening van de beden, verschenen 1523, afgehoord 1526.

N.B. In de rekening worden ook de quoten der steden, opgebracht in 1523, verantwoord.

160. 4e rekening van de beden, verschenen 1524, afgehoord 1529.

161. 5e rekening van de beden, verschenen 1525, afgehoord 1529.

162—164. Rekening van den rentmeester Heyndrick van den Werve van de ordinaris bede, toegewezen 1526 Augustus 28, en van de extraordinaris beden, toegewezen 1522 September 1, 1523 October 30 en 1528 Augustus 27, verschenen 1526—1528.

3 deelen.

N.B. Voor de extraordinaris beden, toegewezen 1522 en 1523 zie men hiervoor. De bede, toegewezen 1528 Augustus 27, werd toegestaan voor de jaren 1528 en 1529 (zie nr. 165).

162. 6e rekening van de beden, verschenen 1526, afgehoord 1529.

163. 7e rekening van de beden, verschenen 1527, afgehoord 1529.

164. 8e rekening van de beden, verschenen 1528, afgehoord 1529.

165—167. Rekeningen van den rentmeester Heyndrick van den Werve van de ordinaris bede, toegewezen 1529 September 4, en van de extraordinaris beden, toegewezen 1523 October 30 en 1528 Augustus 27, verschenen 1529—1531.

3 deelen.

N.B. Voor de extraordinaris beden, toegewezen 1523 en 1528, zie men hiervoor.

165. 9e rekening van de beden, verschenen 1529, afgehoord 1534.

N.B. In de rekening wordt ook de extraordinaris bede, toegewezen 1529 September 4, verschenen 1529, verantwoord (zie het aangeteekende op nr. 168).

166. 10e rekening van de beden, verschenen 1530, afgehoord 1535.

167. 12e rekening van de bede, verschenen 1531, afgehoord 1535.

168. 11e rekening van den rentmeester Heyndrick van den Werve van de extraordinaris bede, toegewezen 1529 September 4, verschenen 1530, afgehoord 1535.

1 deel.

N.B. De bede werd voor de jaren 1529—1534 toegestaan; die over 1529 is verantwoord in nr. 165, die over 1531 was verantwoord in de thans ontbrekende 13e rekening van dezen rentmeester; voor die over 1532—1534 zie men de nrs. 169—171.

169—171. Rekeningen van den rentmeester Heyndrick van de Wervo van de extraordinaris bede, toegewezen 1529 September 4, en van het surcrois van de ordinaris bede, verschenen 1533—1535.

3 deelen.

N.B Voor de extraordinaris bede, toegewezen 1529, zie men hiervoor. — Over 1532 is geene rekening afgelegd; de inkomsten en uitgaven van dat jaar zijn telkens voor $^1/_3$ verantwoord in de rekeningen over 1533, 1534 en 1535.

169. 14e rekening van de bede enz., verschenen 1533, afgehoord 1535.

170. 15e rekening van de bede enz., verschenen 1534, afgehoord 1537.

171. 16e rekening van de bede enz., verschenen 1535, afgehoord 1537.

172. Bijlagen tot de rekeningen van de bede enz., verschenen 1534 en 1535, en tot de rekening van den kapitalen omslag, geheven in 1533 en 1534 (nrs. 170, 171 en 203).

47 stuks (Zie Reg. nrs. 224, 225, 228, 232, 236—241, 243, 244, 247, 248, 250, 252, 253, 263, 264, 267—279, 281—284, 286, 287, 294, 296, 297, 299—301, 307—309) (geliasseerd).

N.B. De drie rekeningen werden tegelijk afgehoord; van daar dat de bijlagen van ouds aan ééne lias bijeengevoegd waren.

173—175. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van de 4 grooten bij der breede van elk gemet, den Staten toegekend uit de extraordinaris bede, toegewezen 1536 September 18, verschenen 1536—1538.

3 deelen.

173. 1e rekening van de bede, verschenen 1536, afgehoord 1541.

174. 2e rekening van de bede, verschenen 1537, afgehoord 1541.

175. 3e rekening van de bede, verschenen 1538, afgehoord 1541.

176—178. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van de 3 grooten bij der breede van elk gemet, den Staten toegekend uit de ordinaris bede, toegewezen 1539 December 4, verschenen 1539—1541.

3 deelen.

176. 4e rekening van de bede, verschenen 1539, afgehoord 1541.

177. 5e rekening van de bede, verschenen 1540, afgehoord 1543.

178. 6e rekening van de bede, verschenen 1541, afgehoord 1543.

179 en 180. Bijlagen tot de bovenvermelde rekeningen.

1 charter en 1 omslag.

179. Bijlage tot de rekening van de bede, verschenen 1540 (nr. 177).

1 charter (Zie Reg. nr. 368).

180. Bijlage tot de rekening van de bede, verschenen 1541 (nr. 178).

1 stuk (Zie Reg. nr. 371) in 1 omslag.

181. Rekening van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van de extraordinaris bede, toegewezen 1539 December 4, verschenen 1540 en 1541, afgehoord 1543.

1 deel.

N.B. Deze bede werd voor de jaren 1539, 1540 en 1541 toegestaan; de heffing over het 1e jaar is verantwoord in nr. 185.

2. Rekeningen van het surcrois.

N.B. Zie ook nrs. 169—171.

182—198. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van het surcrois van de ordinaris beden, verschenen 1536—1564.

20 deelen.

N.B. De rekeningen over de jaren 1558/9, 1560 en 1561 ontbreken, een exemplaar van die over 1558/9 en een afschrift derzelfde rekening berusten evenwel in het archief van den rentmeester, waar zich ook het concept der rekening over 1558 bevindt. — Verscheidene rekeningen zijn vroeger aan die van den rentmeester van Bewesten Schelde gehecht geweest, wat thans nog met enkele het geval is.

182. 1e rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1536, afgehoord 1541.

183. 2e rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1537, afgehoord 1541.

184. 3e rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1538, afgehoord 1541.

185. 4e rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1539, afgehoord 1541.

N.B. In deze rekening wordt ook de extraordinaris bede, toegewezen 1539 December 4, verschenen 1539, verantwoord. De heffing dezer bede over de jaren 1540 en 1541 is verantwoord in nr. 181.

186. Rekening van het surcrois van de beden, verschenen 1540 en 1541, afgehoord 1543.

187. Rekening van het surcrois van de beden, verschenen 1542, 1543 en 1544, afgehoord 1545.

188. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1545, afgehoord 1547.

189. Rekening van het surcrois van de beden, verschenen 1546, 1547 en 1548, afgehoord 1549.

190. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1549, afgehoord 1551.

191. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1550, afgehoord 1552.

192. Rekening van het surcrois van de beden, verschenen 1551 en 1552, afgehoord 1556.

193. Rekening van het surcrois van de beden, verschenen 1553 en 1554, afgehoord 1556.

194. Rekening van het surcrois van de beden, verschenen 1555 en 1556, afgehoord 1558.

195. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1557, afgehoord 1558.

N.B. Aan deze rekening is die van den rentmeester van Bewesten Schelde (zie nr. 123) gehecht.

196. Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1562, afgehoord 1563.

N.B. Deze rekening is in duplo voorhanden. Het eene exemplaar is gehecht aan twee exemplaren van de rekening van den rentmeester van Bewesten Schelde over hetzelfde jaar (zie nr. 125), het andere in de rekening van dien rentmeester over 1563 (zie nr. 129).

197. **Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1563, afgehoord 1564.**

N.B. Deze rekening is in duplo voorhanden. Een derde exemplaar dezer rekening berust in het archief van den rentmeester.

198. **Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1564, afgehoord 1565.**

N.B. Deze rekening is in duplo voorhanden.

199. Bijlage tot de rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1562 (nr. 196).

1 stuk (Zie Reg. nr. 567) in 1 omslag.

200 en 201. Rekeningen van den rentmeester Bruininck van Wijngaarden van het surcrois van de ordinaris beden, verschenen 1565 en 1567.

2 deelen.

N.B. De rekening over het jaar 1566 ontbreekt; een exemplaar er van berust in het archief der O. L. V. abdij (Inv. nr. 246).

200. **Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1565, afgehoord 1566.**

N.B. Aan deze rekening is die van den rentmeester van Bewesten Schelde (zie nr. 131) gehecht.

201. **Rekening van het surcrois van de bede, verschenen 1567, afgehoord 1569.**

202. Bijlagen tot de ontbrekende rekening van den rentmeester Bruininck van Wijngaarden van het surcrois van de ordinaris beden, verschenen 1569 en 1570.

5 stuks (Zie Reg. nrs. 630—632, 639 en 640) (geliasseerd).

3. Rekeningen van quotisatiën der steden.

N.B. Zie nrs. 156—159, 82—84.

4. Rekeningen van kapitale omslagen over het platteland.

N.B. Zie ook nrs. 156, 157 en 172.

203. Rekening van den rentmeester Heyndrick van den Werve van den kapitalen omslag, geheven in 1533 en 1534, afgehoord 1537.

1 deel.

N.B. De bijlagen tot deze rekening zie men onder nr. 172.

II. Rekeningen, afgehoord door of ten overstaan van de Staten.

a. *betreffende Bewesten Schelde.*

1. Rekeningen van kapitale omslagen over het platteland.

204. Rekening van den rentmeester Adolf Herdinck van den kapitalen omslag, geheven in 1525, afgehoord 1526.

1 deel.

N.B. Deze rekening is door een gemachtigde van den keizer ten overstaan van de Staten afgehoord.

205. Rekening van den rentmeester Adolf Herdinck van den kapitalen omslag, geheven in 1527, afgehoord 1528.

1 deel.

206. Rekening van den rentmeester Adolf Herdinck van den kapitalen omslag, geheven in 1528, afgehoord 1529.

1 deel.

207. Rekening van den rentmeester Adolf Herdinck van den kapitalen omslag, geheven in 1529, afgehoord 1532.

1 deel.

208. Rekening van den rentmeester Adriaan van den Heetvelde van den kapitalen omslag, geheven in 1539, afgehoord 1542.

1 deel.

2. Rekeningen van imposten.

209. Rekening van Adriaan van den Heetvelde van de imposten op wijn, bier, gemaal en geslacht, geoctrooieerd 1523 April 24, over geheel Zeeland, afgehoord 1525.

1 deel.

N.B. Deze rekening is door gemachtigden van den keizer ten overstaan van de Staten afgehoord.

210. Rekening van Adriaan van den Heetvelde van de restanten van de imposten op wijn, bier, gemaal en geslacht, geoctrooieerd 1523 April 24, over Bewesten Schelde, afgehoord 1526.

1 deel.

N.B. Deze rekening is door een gemachtigde van den keizer ten overstaan van de Staten afgehoord.

211. Rekening van den rentmeester Adolf Herdinck van den verkoop van renten ten laste der provincie, geoctrooieerd 1523 November 6, en van het lastgeld van haring en versche visch, geoctrooieerd 1524 Augustus 25, afgehoord 1528.

1 deel.

212. Rekening van den rentmeester Adriaan van den Heetvelde van de imposten op wijn, bier en gemaal, geoctrooieerd 1537 Mei 10.

1 deel (fragment).

N.B. Aan deze rekening ontbreken verscheidene bladen en daarmede ook het reces. Bewaard zijn alleen fol. XIII—XXVI.

213. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van de imposten op wijn en bier, gesleten ten platten lande, geoctrooieerd 1542 Mei 5, afgehoord 1543.

1 deel.

3. Rekeningen van den tienden penning.

214. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van den tienden penning van de onroerende goederen en koopmanswinsten, geheven 1543 en 1544, afgehoord 1547.

1 deel.

N.B. Er was bepaald, dat deze rekening zou worden afgehoord door de Staten en een gemachtigde des keizers; zij is echter afgehoord te 's-Gravenhage door een gemachtigde des keizers ten overstaan van den pensionaris van prelaat en edelen, als gemachtigde der Staten. — Een autentiek afschrift van deze rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 1836).

4. Rekeningen van den verkoop van renten.

N.B. Zie nr. 211.

b. *betreffende Beoosten Schelde.*

1. Rekeningen van kapitale omslagen over het platteland.

215. Rekening van den rentmeester Heyndrick van den Werve van de restanten van de imposten op wijn, bier, gemaal en geslacht, geoctrooieerd 1523 April 24, en van den kapitalen omslag, geheven in 1525, afgehoord 1526.

1 deel.

N.B. Deze rekening is door een gemachtigde van den keizer ten overstaan van de Staten afgehoord.

216. Rekening van den rentmeester Heyndrick van den Werve van den kapitalen omslag, geheven in 1527, afgehoord 1528.
1 deel.

217. Rekening van den rentmeester Heyndrick van den Werve van den kapitalen omslag, geheven in 1528, afgehoord 1529.
1 deel.

218. Rekening van den rentmeester Heyndrick van den Werve van den kapitalen omslag, geheven in 1529, afgehoord 1532.
1 deel.

219. Rekening van den rentmeester Jerominus van Serooskerke van den kapitalen omslag, geheven in 1539, afgehoord 1542.
1 deel.

2. Rekeningen van imposten.

N.B. Zie ook nrs. 209 en 215.

220. Rekening van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van de imposten op wijn, bier en gemaal, geoctrooieerd 1537 Mei 10, afgehoord 1539.
1 deel.

221. Rekening van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van de imposten op wijn en bier, gesleten ten platten lande, geoctrooieerd 1542 Mei 5, afgehoord 1543.
1 deel.

3. Rekeningen van den tienden penning.

222 en 223. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van den tienden penning van de onroerende goeren en koopmanswinsten, geheven in 1543 en 1544.
2 deelen.
N.B. Er was bepaald, dat deze rekeningen zouden worden afgehoord door de Staten en een gemachtigde des keizers; zij zijn echter afgehoord te 's-Gravenhage door een gemachtigde des keizers en den pensionaris van prelaat en edelen, als gemachtigde der Staten.

222. 1e rekening van den tienden penning, geheven in 1543, afgehoord 1547.

223. 2e rekening van den tienden penning, geheven in 1544, afgehoord 1547.

III. Rekeningen, afgehoord door de auditeurs, aangewezen in de uitspraak der gouvernante d.d. 1544 Maart 3.

a. *betreffende Bewesten Schelde.*

1. Bederekeningen.

224. 4e rekening van den rentmeester Jerominus Sandelin van de 3 grooten bij der breede van elk gemet, den Staten toegekend uit de ordinaris bede, toegewezen 1539 December 4, verschenen 1542, afgehoord 1545.

1 deel.

N.B. Deze rekening is afgehoord door de auditeurs, aangewezen in de uitspraak van 1544, en gemachtigden van den keizer gezamenlijk.

225—228. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus Sandelin van de extraordinaris beden, geschoten 1543 December 17 en 1544 April 2, verschenen 1543—1546.

4 deelen.

N.B. De bede, geschoten 1544 April 2, werd slechts voor de jaren 1543 en 1544 toegestaan.

225. 5e rekening van de beden, verschenen 1543, afgehoord 1545.

N.B. Deze rekening is afgehoord door de auditeurs, aangewezen in de uitspraak van 1544, en gemachtigden van den keizer gezamenlijk.

226. 6e rekening van de beden, verschenen 1544, afgehoord 1545.

N.B. Deze rekening is afgehoord door de auditeurs, aangewezen in de uitspraak van 1544, en gemachtigden van den keizer gezamenlijk.

227. 7e rekening van de bede, verschenen 1545, afgehoord 1547.

228. 8e rekening van de bede, verschenen 1546, afgehoord 1548.

229 en 230. Bijlagen tot de bovenvermelde rekeningen.

2 omslagen.

229. Bijlage tot de rekening van de bede, verschenen 1543 (nr. 225).

1 stuk (Zie Reg. nr. 389) in 1 omslag.

230. **Bijlagen tot de rekening van de bede, verschenen 1546 (nr. 228).**
2 stuks (Zie Reg. nrs. 410 en 426) in 1 omslag.

231—234. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus Sandelin van de extraordinaris beden, geschoten 1547 Maart 26, 1547 April 20 en 1549 December 30, verschenen 1547—1550.
4 deelen.
N.B. De bede, geschoten 1547 Maart 26, werd slechts voor de jaren 1547 en 1548 toegestaan, die, geschoten 1549 December 30, alleen voor 1550.

231. **9e rekening van de beden, verschenen 1547, afgehoord 1549.**
N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 1987).

232. **10e rekening van de beden, verschenen 1548, afgehoord 1550.**
N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 1988).

233. **11e rekening van de bede, verschenen 1549, afgehoord 1551.**
N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 1989).

234. **12e rekening van de beden, verschenen 1550, afgehoord 1552.**
N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 1990).

235 en 236. Bijlagen tot de bovenvermelde rekeningen.
2 omslagen.

235. **Bijlage tot de rekening van de bede, verschenen 1549 (nr. 233).**
1 stuk (Zie Reg. nr. 466) in 1 omslag.

236. **Bijlage tot de rekening van de beden, verschenen 1550 (nr. 234).**
1 stuk (Zie Reg. nr. 463) in 1 omslag.

237—240. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus Sandelin van de extraordinaris bede, geschoten 1551 October 21, verschenen 1551—1554.
4 deelen.

237. 13e rekening van de bede, verschenen 1551, afgehoord 1554.

238. 14e rekening van de bede, verschenen 1552, afgehoord 1554.

239. 15e rekening van de bede, verschenen 1553, afgehoord 1556.

240. 16e rekening van de bede, verschenen 1554, afgehoord 1556.

241 en 242. Bijlagen tot de bovenvermelde rekeningen.

2 omslagen.

241. Bijlage tot de rekening van de bede, verschenen 1552 (nr. 238).

1 stuk (Zie Reg. nr. 467) in 1 omslag.

242. Bijlage tot de rekening van de bede, verschenen 1553 (nr. 239).

1 stuk (Zie Reg. nr. 502) in 1 omslag.

243—246. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus Sandelin van de extraordinaris bede, toegewezen 1555 Augustus 28, verschenen 1556—1560.

4 deelen.

N.B. De rekeningen van de bede, verschenen 1555 en 1559 ontbreken.

243. 18e rekening van de bede, verschenen 1556, afgehoord 1558.

244. 19e rekening van de bede, verschenen 1557, afgehoord 1560.

245. 20e rekening van de bede, verschenen 1558, afgehoord 1560.

246. 22e rekening van de bede, verschenen 1560, afgehoord 1562.

247 en 248. Rekeningen van den rentmeester Philibert van Serooskerke van de bede, geschoten 1570 September 20, verschenen 1569 en 1570.

2 deelen.

247. Rekening van de bede, verschenen 1569, afgehoord 1574.

N.B. Het concept dezer rekening berust in het archief van den rentmeester.

248. Rekening van de bede, verschenen 1570, afgehoord 1574.

N.B. Het concept dezer rekening berust in het archief van den rentmeester.

249. Rekening van den rentmeester Philibert van Serooskerke van de leening, door de Staten aangegaan tot betaling der achterstallen van de bede, geschoten 1570 September 20, en tot opbrengst der bij anticipatie op die bede toegestane sommen, afgehoord 1571. (Afschrift.)

1 deel.

2. Rekeningen van de beden, geheel of gedeeltelijk op te brengen door de baanders.

250. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van de extraordinaris bede, op te brengen door de baanders, geschoten 1543 October 18, afgehoord 1547.

1 deel.

N.B. Deze rekening is afgehoord door een gemachtigde van den keizer ten overstaan van de auditeurs, aangewezen in de uitspraak van 1544. — Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 1830).

251. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van de extraordinaris bede, op te brengen door de baanders, geschoten 1554 Mei 15, afgehoord 1556.

1 deel.

N.B. De baanders mochten de helft der door hen opgebrachte som verhalen op de eigenaars. — Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2144).

252. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van de extraordinaris bede, op te brengen door de baanders, geschoten 1555 Mei 20, afgehoord 1558.

1 deel.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2157).

253. Bijlagen tot de rekening van de bede, geschoten 1555 Mei 20 (nr. 252).

3 stuks (Zie Reg. nrs. 509, 510 en 518) in 1 omslag.

254. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van de extraordinaris bede, op te brengen door de baanders, geschoten 1558 Mei 18, afgehoord 1560.

1 deel.

N.B. De baanders mochten de helft der door hen opgebrachte som verhalen op de eigenaars.

3. Rekeningen van kapitale omslagen over het platteland.

255. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van den kapitalen omslag, geheven in 1544, afgehoord 1545.

1 deel.

256. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van den kapitalen omslag, geheven in 1547, afgehoord 1549.

1 deel.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 1983).

257. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van den kapitalen omslag, geheven in 1553, den achtsten penning van de huizen in de steden en den verkoop van renten ten laste der provincie, geoctrooieerd 1553 April 28, afgehoord 1554.

1 deel.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2127).

4. Rekeningen van imposten.

N.B. Slechts weinige rekeningen van de imposten, geheven in Bewesten Schelde, zijn bewaard gebleven. In het archief der gemeente Middelburg berusten een exemplaar der rekening, loopende van 1571 Januari 1 tot 1571 Augustus 12 (Inv. De Stoppelaar nr. 2533) en twee exemplaren van die, loopende van 1571 Augustus 13 tot 1571 December 31 (Inv. De Stoppelaar nr. 2552).

258. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van den impost op het zout, geoctrooieerd 1547 October 13, afgehoord 1549.

1 deel.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2003).

259. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van de imposten op wijn en bier, gesleten ten platten lande, geheven 1550 Mei 18—1551 Mei 17, afgehoord 1551.

1 deel.

260. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van de imposten op wijn en bier, gesleten in de steden, geheven in 1557, afgehoord 1558.

1 deel.

261 en 262. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus Sandelin van de imposten op wijn, bier, gemaal en geslacht, geheven in 1558 en 1560.

2 deelen.

N.B. Vele impostenrekeningen van dezen rentmeester ontbreken; die, vermeld onder nr. 262, heet de 9e rekening van de imposten.

261. Rekening van de imposten, geheven in 1558, afgehoord 1560.

262. Rekening van de imposten, geheven in 1560, afgehoord 1561.

263. Bijlage tot de ontbrekende rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van de imposten op wijn, bier, gemaal en geslacht, geheven in 1559.

2 stuks (aaneengehecht) (Zie Reg. nr. 534) in 1 omslag.

264. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van de restanten van de imposten op wijn, bier, gemaal en geslacht, geheven in 1563, afgehoord 1565.

1 deel.

265. Bijlage tot de rekening van de restanten van de imposten, geheven in 1563 (nr. 264).

1 stuk (Zie Reg. nr. 574) in 1 omslag.

266. Rekening van den gewezen rentmeeester Jeronimus Sandelin van de restanten van de in nr. 264 vermelde restant-rekening, afgehoord 1569.

1 deel.

5. Rekeningen van den tienden, achtsten en twintigsten penning.

N.B. Zie ook nr. 257.

267. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van den tienden penning van de huizen in de steden en van de losrenten en van den twintigsten penning van de lijfrenten, geheven in 1558, afgehoord 1560.

1 deel.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2216).

268. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van den tienden penning van de tienden, geheven in 1558, afgehoord 1560.

1 deel.

6. Rekeningen van den verkoop van renten.

N.B. Zie ook nr. 257.

269. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van den verkoop van renten ten laste der provincie, geoctrooieerd 1553 September 14, afgehoord 1554.

1 deel.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2136).

270. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van den verkoop van renten ten laste der provincie, geoctrooieerd 1554 November 22, afgehoord 1556.

1 deel.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2151).

271. Rekening van den rentmeester Jeronimus Sandelin van den verkoop van renten ten laste der provincie, geoctrooieerd 1559 Juli 3, afgehoord 1560.

1 deel.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2237).

272. Bijlage tot de rekening van den verkoop van renten, geoctrooieerd 1559 Juli 3 (nr. 271).

1 stuk (Zie nr. 602) in 1 omslag.

273. Rekening van den rentmeester Philibert van Serooskerke van den verkoop van renten ten laste der provincie, geoctrooieerd 1570 October 13, afgehoord 1571.

1 deel.

b. *betreffende Beoosten Schelde.*

1. Bederekeningen.

N.B. Zie ook nr. 329.

274. 7e rekening van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van de 3 grooten bij der breede van elk gemet, den Staten toegekend uit de ordinaris bede, toegewezen 1539 December 4, verschenen 1542, afgehoord 1545.

1 deel.

N.B. Deze rekening is afgehoord door de auditeurs, aangewezen in de uitspraak van 1544, en gemachtigden van den keizer gezamenlijk. — Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief van den rentmeester.

275—278. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van de extraordinaris beden, geschoten 1543 December 17 en 1544 April 2, verschenen 1543—1546.

4 deelen.

N.B. De bede, geschoten 1544 April 2, werd slechts voor de jaren 1543 en 1544 toegestaan.

275. 8e rekening van de beden, verschenen 1543, afgehoord 1545.

N.B. Deze rekening is afgehoord door de auditeurs, aangewezen in de uitspraak van 1544, en gemachtigden van den keizer gezamenlijk. — Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief van den rentmeester.

276. 9e rekening van de beden, verschenen 1544, afgehoord 1545.

N.B. Deze rekening is afgehoord door de auditeurs, aangewezen in de uitspraak van 1544, en gemachtigden van den keizer gezamenlijk. — Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief van den rentmeester.

277. 10e rekening van de bede, verschenen 1545, afgehoord 1547.

278. 11e rekening van de bede, verschenen 1546, afgehoord 1548.

279. Bijlagen tot de rekening van de beden, verschenen 1544 (nr. 276).

2 stuks (Zie Reg. nrs. 401 en 403) in 1 omslag.

280—283. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van de extraordinaris beden, geschoten 1547 Maart 26, 1547 April 20 en 1549 December 30, verschenen 1547—1550.

4 deelen.

N.B. De bede, geschoten 1547 Maart 26, werd slechts voor de jaren 1547 en 1548 toegestaan, die, geschoten 1549 December 30, alleen voor 1550.

280. 12e rekening van de beden, verschenen 1547, afgehoord 1549.

281. 13e rekening van de beden, verschenen 1548, afgehoord 1550.

282. 14e rekening van de bede, verschenen 1549, afgehoord 1551.

283. 15e rekening van de beden, verschenen 1550, afgehoord 1552.

284—287. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van de extraordinaris bede, geschoten 1551 October 21, verschenen 1551—1554.

4 deelen.

284. 16e rekening van de bede, verschenen 1551, afgehoord 1554.

285. 17e rekening van de bede, verschenen 1552, afgehoord 1554.

286. 18e rekening van de bede, verschenen 1553, afgehoord 1556.

287. 19e rekening van de bede, verschenen 1554, afgehoord 1556.

288—293. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van de extraordinaris bede, toegewezen 1555 Augustus 28, verschenen 1555—1560.

6 deelen.

288. 20e rekening van de bede, verschenen 1555, afgehoord 1557.

289. 21e rekening van de bede, verschenen 1556, afgehoord 1558.

290. 22e rekening van de bede, verschenen 1557, afgehoord 1560.

291. 23e rekening van de bede, verschenen 1558, afgehoord 1560.

292. 24e rekening van de bede, verschenen 1559, afgehoord 1561.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2251).

293. 25e rekening van de bede, verschenen 1560, afgehoord 1562.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2262).

294 en **295**. Rekeningen van den rentmeester Bruininck van Wijngaarden van de bede, geschoten 1570 September 20, verschenen 1569 en 1570.

2 deelen.

N.B. Voor de restanten dezer rekeningen zie men nr. 329.

294. Rekening van de bede, verschenen 1569, afgehoord 1574.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2498), twee concepten er van in dat van den rentmeester.

295. Rekening van de bede, verschenen 1570, afgehoord 1574.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2532).

296. Bijlage tot de rekening van de bede, verschenen 1570 (nr. 295).

1 stuk (Zie Reg. nr. 643) in 1 omslag.

2. Rekeningen van de beden, geheel of gedeeltelijk op te brengen door de baanders.

297. Rekening van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van de extraordinaris bede, op te brengen door de baanders, geschoten 1543 October 18, afgehoord 1547.

1 deel.

N.B. Deze rekening is afgehoord door de auditeurs, aangewezen in de uitspraak van 1544, en een gemachtigde van den keizer gezamenlijk.

298. Rekening van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van de extraordinaris bede, op te brengen door de baanders, geschoten 1554 Mei 15, afgehoord 1557.

1 deel.

N.B. De baanders mochten de helft der door hen opgebrachte som verhalen op de eigenaars. — Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2143).

299. Rekening van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van de extraordinaris bede, op te brengen door de baanders, geschoten 1555 Mei 20, afgehoord 1557.

1 deel.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2159).

300. Rekening van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van de extraordinaris bede, op te brengen door de baanders, geschoten 1558 Mei 18, afgehoord 1560.

1 deel.

N.B. De baanders mochten de helft der door hen opgebrachte som verhalen op de eigenaars.

3. Rekeningen van kapitale omslagen over het platteland.

301. Rekening van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van den kapitalen omslag, geheven in 1544, afgehoord 1547.

1 deel.

302. Rekening van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van den kapitalen omslag, geheven in 1547, afgehoord 1549.

1 deel.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (niet vermeld bij De Stoppelaar).

303. Rekening van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van den kapitalen omslag, geheven in 1553, den achtsten penning van de huizen in de steden en den verkoop van renten ten laste der provincie, geoctrooieerd 1553 April 28, afgehoord 1554.

1 deel.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2128).

4. Rekeningen van imposten.

304. Rekening van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van den impost op het zout, geoctrooieerd 1547 October 13, afgehoord 1549.

1 deel.

305—307. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van de imposten op wijn en bier, gesleten ten platten lande, geheven 1547/8—1550/1.

3 deelen.

305. Rekening van de imposten, geheven 1547 Mei 18—1549 Mei 17, afgehoord 1549.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 1984).

306. Rekening van de imposten, geheven 1549 Mei 18—1550 Mei 17, afgehoord 1550.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2052).

307. Rekening van de imposten, geheven 1550 Mei 18—1551 Mei 17, afgehoord 1551.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppèlaar nr. 2053).

308. Bijlagen tot de rekening van de imposten, geheven in 1549/50 (nr. 306).

2 stuks (Zie Reg. nrs. 445 en 460) in 1 omslag.

309—318. Rekeningen van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van de imposten op wijn, bier, gemaal en geslacht, geheven 1552/3—1563.

10 deelen.

N.B. De rekeningen over de jaren 1562 en 1564 ontbreken. Exemplaren dezer rekeningen berusten in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nrs. 2287 en 2338).

309. Rekening van de imposten, geheven 1552 Juni 1—1554 Mei 31, afgehoord 1554.

310. Rekening van de imposten, geheven 1554 Juni 1—1554 December 31, afgehoord 1556.

311. Rekening van de imposten, geheven in 1555, afgehoord 1556.

312. **Rekening van de imposten, geheven in 1556, afgehoord 1557.**

313. **Rekening van de imposten, geheven in 1557, afgehoord 1558.**

314. **Rekening van de imposten, geheven in 1558, afgehoord 1560.**

315. **Rekening van de imposten, geheven in 1559, afgehoord 1560.**

316. **Rekening van de imposten, geheven in 1560, afgehoord 1561.**

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2250).

317. **Rekening van de imposten, geheven in 1561, afgehoord 1562.**

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (niet vermeld bij De Stoppelaar).

318. **Rekening van de imposten, geheven in 1563, afgehoord 1564.**

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2313).

319—327. Rekeningen van den rentmeester Bruininck van Wijngaarden van de imposten op wijn, bier, gemaal en geslacht, geheven 1565—1571.

9 deelen.

319. **1e rekening van de imposten, geheven in 1565, afgehoord 1566.**

320. **2e rekening van de imposten, geheven in 1566, afgehoord 1567.**

321. **3e rekening van de imposten, geheven in 1567, afgehoord 1568.**

322. **4e rekening van de imposten, geheven in 1568, afgehoord 1569.**

323. **5e rekening van de imposten, geheven in 1569, afgehoord 1570.**

324. **6e rekening van de imposten, geheven 1570 Januari 1—1570 Maart 31, afgehoord 1570.**

325. 7e rekening van de imposten, geheven 1570 Augustus 13—1570 December 31, afgehoord 1571.

326. 8e rekening van de imposten, geheven 1571 Januari 1—1571 Augustus 12, afgehoord 1572.

327. 9e rekening van de imposten, geheven 1571 Augustus 13—1571 December 31, afgehoord 1572.

N.B. Een authentiek afschrift dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2551).

328. Bijlage tot de rekening van de imposten, geheven in 1569 (nr. 323).

1 stuk (Zie Reg. nr. 617) in 1 omslag.

329. Quohieren van de restanten van de rekeningen van den rentmeester Bruininck van Wijngaarden van de imposten, geheven 1567—1571 (nrs. 321—327) en van de bede, verschenen 1569 en 1570 (nrs. 294 en 295), overgeleverd in 1574.

3 stuks (geliasseerd) in 1 omslag.

5. Rekeningen van den tienden, achtsten en twintigsten penning.

N.B. Zie ook nr. 303.

330. Rekening van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van den tienden penning van de huizen in de steden, van de tienden en van de losrenten, en van den twintigsten penning van de lijfrenten, geheven in 1558, afgehoord 1560.

1 deel.

6. Rekeningen van den verkoop van renten.

N.B. Zie ook nr. 303.

331. Rekening van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van den verkoop van renten ten laste der provincie, geoctrooieerd 1553 September 14, afgehoord 1554.

1 deel.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2137).

332. Rekening van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van den verkoop van renten ten laste der provincie, geoctrooieerd 1554 November 22, afgehoord 1556.

1 deel.

N.B. Een tweede exemplaar dezer rekening berust in het archief der gemeente Middelburg (Inv. De Stoppelaar nr. 2152).

333. Rekening van den rentmeester Jeronimus van Serooskerke van den verkoop van renten ten laste der provincie, geoctrooieerd 1559 Juli 3, afgehoord 1560.

1 deel.

334. Rekening van den rentmeester Bruininck van Wijngaarden van den verkoop van renten ten laste der provincie, geoctrooieerd 1570 October 13, afgehoord 1571.

1 deel.

335. Bijlagen tot de rekening van den verkoop van renten, geoctrooieerd 1570 October 13 (nr. 334).

3 stuks (Zie Reg. nrs. 620, 622 en 633) in 1 omslag.

REGESTENLIJST.

1. 1420 April 21.

Johan, hertog van Brabant, Jacob, hertogin van Brabant, en Johan, hertog in Beyeren, komen overeen, dat eerstgenoemden voor 12 jaren op zekere voorwaarden aan den laatste de graafschappen Hollant, Zeelant en Vrieslant verpanden, en dat de laatste afstand doet van zijne aanspraken op Henegouwen.

Opgenomen in een vidimus van Johan, hertog in Beyeren, d.d. 1420 April 27 (zie nr. 2).

N.B. Gedrukt: Van Mieris IV blz. 545.

2. 1420 April 27.

Johan, hertog in Beyeren, geeft vidimus van een brief d.d. 1420 April 21 (zie nr. 1).

Oorspr. (Inv. nr. 6). Met het geschonden zegel van den hertog in roode was.

3. 1420 Mei 1.

Johan, hertog in Beyeren, belooft de ridderschap, steden en leenmannen van Zelant te zullen ontheffen van de hulde, hem gedaan, zoo de hertog en de hertogin van Brabant of hunne erven na 12 jaren hem of zijn erven de som, waarvoor zij hunne landen aan hem hebben verpand, aflossen.

Oorspr. (Inv. nr. 6). Met het geschonden zegel van den hertog in roode was.

4. 1428 Augustus 22.

Philips, hertog van Borgoengen, geeft aan de ridderschap, steden en gemeene onderzaten van Zeelant verschillende voorrechten betreffende het heffen van nieuwe en het doen van betalingen uit de loopende beden, het land van Huesden en het oprichten eener munt in Hollant.

Oorspr. (Inv. nr. 7). Met het geschonden zegel van den hertog in roode was.

5. 1433 Maart 24.

Philips, hertog van Bourgongen, belooft den abt van Middelburch, sommigen van de ridderschap en andere mannen van Zeelant te zullen vrijwaren tegen alle schade, die hun mocht worden aangedaan, omdat zij recht spreken met hem alleen zonder medewerking der gravin van Hollant.

Oorspr. (Inv. nr. 13). Het secreet zegel van den hertog „in absencie van onsen groiten zegele" verloren.

6. 1446 October 28.

Philips, hertog van Bourgoignen, geeft eene ordonnantie op het erfrecht van geordende geestelijken.

Opgenomen naar een afschrift uit de registerkamer van Hollant in een brief d.d. 1523 September 24 (zie nr. 152).

7. 1453 Augustus 24.

Phillips, hertog van Bourgoingnen, belooft den edelen van Zeelant, dat, aangezien hem in het jaar 1452 eene bede was geconsenteerd van 10 grooten per gemet gedurende 10 jaren, mits van te voren een nieuwe keur van Zeelant was vastgesteld, en hem thans vergund is die bede te innen over het jaar, ingaande Augustus 29 eerstkomende, zonder dat die voorwaarde nog is vervuld, zulks hen in hunne rechten niet verkorten zal en niet tegen de door hen of anderen te wijzen vonnissen zal kunnen worden ingeroepen.

Oorspr. (Inv. nr. 30). Het zegel van den hertog verloren.

8. 1462 September 4.

Charles van Bourgoingne, graaf van Charrolois, geeft namens zijn vader ten verzoeke van de edelen en steden van Zellande aan de inwoners dier provincie het recht, dat zij aan den tol te Gravelinghes niet meer zullen betalen dan die van Hollande, en draagt aan het hof te La Haye en aan alle baljuws, rentmeesters, schouten enz. en in het bijzonder aan de tollenaars te Gravelinghes op om hen in dit recht te handhaven.

Oorspr. (Inv. nr. 8). Met het geschonden zegel van den graaf in roode was.

9. 1462 September 4.

Charles van Bourgoingne, graaf van Charrolois, deelt aan het hof te La Haye en aan alle baljuws, rentmeesters, schouten enz. en aan de tollenaars te Gravelinghes mede, dat hij uit naam van zijn vader ten verzoeke van de edelen en goede steden van Zellande heeft bepaald, dat alle goederen, komende van Angleterre zonder te Calais of in Flandres te zijn geweest, bestemd voor Hollande, Zellande en Frise, vrij zullen zijn van den tol te Gravelinghes.

Oorspr. (Inv. nr. 8). Met het geschonden zegel van den graaf in roode was.

10. 1462 September 4.
Charles van Bourgoingne, graaf van Charrolois, bevestigt namens zijn vader aan de edelen en goede steden van Zelande al den tolvrijdom, die aan die van Zellande van ouds in Hollande, Zellande en Frise toekomt, en draagt het hof te La Haye en allen baljuws, rentmeesters, schouten, tollenaars enz. op om hen in deze rechten te handhaven.

Oorspr. (Inv. nr. 8). Met het geschonden zegel van den graaf in roode was.

11. 1462 September 4.
Charles van Bourgoingne, graaf van Charrolois, bevestigt namens zijn vader het recht der edelen en goede steden van Zellande om recht te spreken volgens hunne keuren en privilegiën, en draagt het hof te La Haye en allen baljuws, rentmeesters, schouten enz. op om hen in deze rechten te handhaven.

Oorspr. (Inv. nr. 8). Met het geschonden zegel van den graaf in roode was.

12. 1462 September 4.
Charles van Bourgoingne, graaf van Charrolois, belooft namens zijn vader aan de edelen en goede steden van Zellande, dat op het stuk van het recht de non evocando, op dat van informatie precedent en op dat van arrest de keuren en privilegiën zullen worden opgevolgd.

Oorspr. (Inv. nr. 8). Met het geschonden zegel van den graaf in roode was.

13. 1462 September 4.
De graaf van Charrolois antwoordt uit naam zijns vaders 1° op het verzoek der edelen en goede steden van Zellande, dat zij, die meer dan $^1/_3$ van 100 jaar in het bezit hunner goederen zijn, in dat bezit zullen blijven, tot zij in rechten verwonnen zullen zijn, dat de hertog volgens de rechten, keuren en costumen van Zellande zal handelen, en 2° op hun verzoek, dat van het regiater van privilegiën, leenbrieven enz., dat de charterbewaarder van Hollande houdt, te allen tijde op verzoek autentieke afschriften uitgereikt znllen worden, dat de hertog hierin zal handelen volgens de ordonnantiën, op dit stuk gemaakt.

Oorspr. (Inv. nr. 8).

14. 1462 September 4.
De graaf van Charrolois antwoordt uit naam zijns vaders op het verzoek der edelen en goede steden van Zellande, dat alle onlangs gedane begevingen van ambten, als van het meten van land, zout, koren enz., vernietigd zullen worden, dat de hertog zijne rechten op het begeven dier ambten handhaaft, maar dat hij gaarne wil onderzoeken, in hoeverre deze ambten al dan niet nuttig zijn voor de publieke zaak.

Oorspr. (Inv. nr. 8).

15. 1462 September 24.

Charles van Bourgoingne, graaf van Charrolois, schorst namens zijn vader de tenuitvoerlegging van brieven van represaille en arrest in Hollande, Zellande en Frise gedurende een jaar, waarin het voorstel van de edelen en de goede steden van Zellande, die verzocht hebben, dat zoodanige brieven in Zellande niet zonder hunne toestemming mochten worden gegeven, overwogen kan worden, en draagt aan het hof te La Haye en aan alle baljuws, rentmeesters, schouten, enz. op dit voorschrift te handhaven.

Oorspr. (Inv. nr. 14). Met het zegel van den graaf in roode was.

16. 1462 September 24.

De graaf van Charrolois belooft aan de edelen en goede steden van Zellande zijn steun in hun verzoek aan den hertog, zijn vader, wat betreft de regeling van het punt der brieven van represaille en arrest binnen het jaar.

Oorspr. (Inv. nr. 14).

17. 1468 September 16.

Kaerle, hertog van Bourgoigne, bevestigt de ordonnantie van den tourte van Vilvoerden.

Afschrift op papier in het 7e copulaatboek fol. 560 (Inv. nr. 20).

N.B. De ordonnantie van den tourte is eene ordonnantie op het vervoer van witte steenen langs de rivier „van der Synnen" door de schippers van Vilvoorden en in den Ham.

18. 1498 April 5.

Sanso de Miranda en Diego Peris, voor zich zelf en als gemachtigden van Silvester Pardo, consuls van de natie van Spaengen te Brugghe, en Jan de Stobbelare, deken van het ambacht der schippers te Brugghe, Cornelis Haec, deken van het schippersgilde te Middelburg, en Willem van Haven, deken der schippers te Armude, komen overeen omtrent de voorwaarden, waarop de schippers van Brugghe, Middelburg en Armude de Spaansche goederen uit Zeeland naar Brugghe zullen voeren.

Oorspr. (Inv. nr. 15). Met de signatuur van den notaris Lenaerd Hughe.

19. 1501 October 22.

[Prelaat en] edelen van Zeelant stellen voor Andries Andries, rentmeester van Bewester Schelt, een staat (manuaal) van de beden, verschenen 1501—1503, vast.

Oorspr. achter in Inv. nr. 54.

N.B. Deze staat is geteekend door Anne (van Bourgondië, vrouwe van Ravestein), Jehan de Berghen, Pieter van der Cappelle, abt van Onzer Vrouwen klooster te Middelbirch, (Jan, heer van) Cruningen, en B(auduin) bastard de Bourgoingne (heer van Phallaix).

20. 1504 Augustus 20.

De Staten van Zeeland stemmen ten verzoeke van de commissarissen van den aartshertog van Oisterijcke, nl. Philips van Bourgoingnen, ridder en admiraal van de Zee, mr. Gerairde de Plaines, heer van La Roche, raad en requestmeester, en Andries Andries, raad en rentmeester van Bewester Schelt, op zekere voorwaarden toe in de betaling eener bede van 30000 gulden 's jaars gedurende 4 jaren, welke som gevonden zal worden door de heffing van 15 grooten steenschietens en 3 grooten bij der breede van elk gemet.

Gelijktijdig afschrift op perkament van J. Inghelraven, notaris en griffier van de vierschaar (Inv. nr. 144). — Op hetzelfde perkament is ook eene oorkonde d.d. 1504 Augustus 25 (zie nr. 21) geschreven.

21. 1504 Augustus 25.

De edelen van Zeeland wijzen in tegenwoordigheid van den aartshertog vonnis, dat de Staten van Zeeland de bede van 30000 gulden gedurende 4 jaren, nader vermeld in den brief d.d. 1504 Augustus 20, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 20) zullen opbrengen.

Gelijktijdig afschrift op perkament van J. Inghelraven, notaris en griffier van de vierschaar (Inv. nr. 144). — Op hetzelfde perkament is ook eene oorkonde d.d. 1504 Augustus 20 (zie nr. 20) geschreven.

22. 1505 November 18.

De Staten van Zeelandt stemmen ten verzoeke van de commissarissen van den koning van Castillen, nl. den bisschop van Atrecht, Jeronimus Lauwerye, ridder, heer van Watervliet en tresoriergeneraal, mr. Geraerd de Plaines, heer van der Roche, raad en requestmeester, en Andries Andries, heer van Wackene, raad en rentmeester van Bewester Scelt, op zekere voorwaarden toe in de betaling eener bede van 24000 pond 's jaars gedurende 3 jaren, welke som gevonden zal worden door de heffing van 14 grooten steenschietens en 1 groot bij der breede van elk gemet.

Afschrift voor in Inv. nr. 62.

23. 1506 Januari 3.

De edelen van Zeelant wijzen in tegenwoordigheid van den koning van Castillen vonnis, dat de Staten de bede van 24000 pond gedurende 3 jaren, nader vermeld in den brief d.d. 1505 November 18, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 22) zullen opbrengen.

Afschrift voor in Inv. nr. 62.

24. 1506 December 20.

Pieter van der Cappellen, abt van Onser Liever Vrauwen klooster te Middelbuerch, Anne van Bourgoingnen, douairière van Ravestain en Duvelant, Bauduin bastaard van Bourgoingnen, heer van Phallais, Phelips van Bourgoingnen, heer van Blaton, Anne van Bors-

sell, vrouwe van der Veere, Jan, heer van Cruninghen en Heynvliete, en Adolph van Bourgoingnen, heer van Beveren, edelen en ambachtsheeren van Zeellant, benoemen mr. Cornelis Jacops zoon van der Vere, Claes Lievins zoon van Cats, baljuw van Zeericxzee, mr. Jacop van der Cappelle en Cornelis de Gheendt, pensionaris van prelaat en edelen van Zeellant, tot hunne gemachtigden ter auditie van de rekening van Andries Andries, heer van Wackene, raad en rentmeester-generaal van Bewester Scelt.

a) Afschrift van den pensionaris C. de Gheent voor in Inv. nr. 53.

b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 55.

c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 56.

25. 1507 Juni 9.

Willem, hertog van Gulich en Berghe, en dr. Sigismundus Ploech, deken van Onser Vrouwen te Andwerpen, gemachtigden van Maximiliaen, Roemsche koning, als voogd van Kaerle, prins van Castilles, leggen aan de Staten van Zeellant den eed af, en de Staten doen desgelijks aan Margriete van Oostenrijcke en Bourgoingnen, hertogin van Savoyen, als vertegenwoordigende voornoemden Roomsch koning.

Oorspr. geteekend Haneton (Inv. nr. 9).

26. 1507 October 7.

Joos van Cruiningen, knape, burggraaf van Zeelant in absentie van Jan, heer van Cruiningen en Heemvliet, ridder, roept alle ambachtsheeren en leenmannen op om 21 October ek. te Zieryoxee te komen, waar hij 's heeren steen maken zal van de bede van 15 grooten steenschietens en 3 grooten bij der breede van elk gemet.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 32).
N.B. Dit stuk is zeer geschonden.

27. 1507 December 2.

Clais Piers zoon protesteert tegen het feit, dat hij, varende van Ellewoutsdijck naar Middelburch, tol heeft moeten betalen te Yersickeroert in strijd met het privilegie, onlangs ten verzoeke der Staten van Zeelant door den koning van Castillen bevestigd.

Oorspr. (Inv. nr. 17). Met de signatuur van den notaris Petrus Dint Nicolaus' zoon.

28. 1507 December 19.

Mr. Cornelis Jacops zoon van der Vere, Claeis Lievins zoon van Cats, baljuw van Ziericxee, mr. Jacop Bette zoon en Cornelis de Gheent, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, gemachtigden van prelaat en edelen voornoemd, hooren de rekening van Andries Andries, raad en rentmeester van Bewester Scelt, van de beden, verschenen 1501, 1502 en 1503, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 53.

29. 1507 December 21.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de bede, verschenen 1504, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 55.

30. 1507 December 23.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de ordinaris bede, verschenen 1505, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 56.

31. 1508 Februari 17.
Maximiliaan, Roomsch koning, en Karole, aartshertog van Oestenrijck, verbieden ten verzoeke van prelaat, edelen, ambachtsheeren en steden van Zeelandt, den gecommitteerden tot de wachten van den tol te Yerzickeroert, gevestigd te Middelburg, Armuyden, Vlissinghen en elders, om hangende het appèl van voornoemde Staten voor den Grooten raad, de inwoners te belemmeren in hunne vrije vaart van het eene eiland naar het andere of andere nieuwigheden in te voeren.

Afschrift op papier in het 1e copulaatboek fol. 132 (Inv. nr. 17). — Onder dit stuk is een ander d.d. 1508 Maart 27 (zie nr. 32) geschreven.

32. 1508 Maart 27.
De deurwaarder Jacop van den Moere verklaart het bevelschrift d.d. 1508 Februari 17, waaronder dit stuk geschreven is, (zie nr. 31) ten verzoeke der impetranten te hebben beteekend aan Jan Symoens zoon en Maertin Coenraet, gecommitteerden tot de wacht van het tolhuis te Middelburg.

Oorspr. op papier in het 1e copulaatboek fol. 133 (Inv. nr. 17).

33. 1508 Augustus 1.
Pieter van der Capellen, abt van onser Liever Vrauwen klooster te Middelburch, Anne van Borsselen, vrouwe van der Vere en Duvelant, Bauduin bastaard van Bourgoingnen, heer van Phalaix, Phelips bastaard van Bourgoingnen, heer van Blaton, Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren, en Jan, heer van Cruningen en Heymvliet, edelen en ambachtsheeren van Zeelant, benoemen mr. Cornelis Jacops zoon van der Vere, mr. Jacop van der Capelle, Cornelis de Gheendt, pensionaris van prelaat en edelen, en Willem bastaard van Heinvliet tot hunne gemachtigden ter auditie van de rekening van Andries Andries, heer van Wackene, raad en rentmeester-generaal van Bewester Schelt.

a) Oorspr. (Inv. nr. 48).
b) Afschrift van den pensionaris C. de Gheent voor in Inv. nr. 57.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 58.
d) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 59.

34. 1509 Januari 13.
Mr. Cornelis Jacops zoon van der Vere, mr. Jacop Bette zoon en Cornelis de Gheent, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, gemachtigden van prelaat en edelen voornoemd, hooren de rekening van Andries Andries, raad en rentmeester-generaal van Bewester Scelt, van de ordinaris bede, verschenen 1506, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 57.

35. 1509 Januari 19.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de ordinaris bede, verschenen 1507, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 58.

36. 1509 Januari 20.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de extraordinaris beden, verschenen 1505, 1506 en 1507, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 59.

37. 1509 Mei 19.
Pieter van der Capelle, abt van Onser Vrauwen klooster te Middelburch, Anne van Borsselen, vrouwe van de Vere, Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren, Andries Andries, heer van Wackene, gemachtigde van Philips van Bourgoingnen, heer van Blaton en Zouburch, en Jan, heer van Cruningen en Heymvliet, edelen en ambachtsheeren van Zeelant, benoemen mr. Cornelis Jacobs zoon van der Vere, Jacop Bette zoon van der Capelle, Anthuenis Baveston en Cornelis de Gheendt, pensionaris van prelaat en edelen, tot hunne gemachtigden ter auditie van de rekeningen van de erven van Jan Pels, rentmeester van Beoister Schelt, over de jaren 1504, 1505, 1506 en 1507.

Afschrift van C. de Gheent voor in Inv. nr. 143.

38. 1509 Mei 20.
Vincent van Renisse en van Everinghe, knape, erkent van Andries Andries, rentmeester van Bewester Schelt, 12 pond 10 schellingen 8 penningen gr. Vl. wegens zijne daggelden, als gedeputeerde ter dagvaart te Antwerpen en Mechelen, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 61).

39. 1509 September 7.
Mrs. Cornelis Jacops zoon van der Veer, Jacop Bette zoon, Anthuenis Baveston en Cornelis de Gheent, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, gemachtigden van prelaat en edelen voornoemd, hooren de rekening van wijlen Jan Pels, raad en rentmeester van Beoister Schelt, van de bede, verschenen 1504, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 143.

40. 1510 December 15.

Pieter van der Capellen, abt van Onser Liever Vrauwen klooster te Middelburch, Phelips bastaard van Bourgoingnen, heer van Blaton, admiraal van de Zee, Adolf van Bourgoingne, heer van Beveren, en heer Jan, heer van Cruningen en Heymvliet, edelen en ambachtsheeren van Zeelant, benoemen Andries Andries, raad en rentmeester van Bewester Schelt, mr. Jacop van der Capelle, mr. Jacop Houtman en Jan Courteville den jonge, hofmeester van den admiraal, tot hunne gemachtigden ter auditie van de rekeningen van de erven van Claeis Arents zoon, Pieter van der Muelen, beiden rentmeesters van Beooster Schelt, en de erven van Aelbrecht Jans zoon van Wissenkercke, rentmeester van Bewester Schelt.

a) Afschrift van J. Houtman voor in Inv. nr. 142.
b) Afschrift van J. Betten zoon (van der Capelle) voor in Inv. nr. 145.

41. 1510 December 16.

De Staten van Zeellandt stemmen ten verzoeke van de commissarissen van den keizer en den aartshertog, nl. den graaf van Nassauw, den heer van Beveren, den heer van Montigny, den deken van Besançon en Andries Andries, rentmeester van Bewester Schelt, op zekere voorwaarden toe hetzij in de betaling eener bede van 13 grooten steenschietens en 12 myten bij der breede van elk gemet gedurende 3 jaren hetzij in de continuatie der bede van 24000 pond 's jaars gedurende 3 jaren.

Afschrift voor in Inv. nr. 65.

42. 1511 April 24.

Pieter van der Cappelle, abt van Onser Vrauwen klooster te Middelborch, Anne van Borsselen, vrouwe van der Vere en Duvelandt, Phelips van Bourgoingnen, heer van Blaton, Sommelsdijck en Zoubbourch, Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren, en Jan, heer van Cruningen en Heynvliet, edelen en ambachtsheeren van Zeelandt, benoemen mr. Jacop Houtman, mr. Jacop van der Capelle en Guillaume Bardaille tot hunne gemachtigden ter auditie van de rekeningen van Andries Andries, heer van Wackene, raad en rentmeester-generaal van Bewester Scelt, over de jaren 1508, 1509 en 1510.

a) Afschrift van de gemachtigden Houtman en Bardaille voor in Inv. nr. 60.
b) Afschrift van de gemachtigden Houtman, Jacop Betten zoon en Bardaille voor in Inv. nr. 62.
c) Afschrift van dezelfden voor in Inv. nr. 63.

43. 1511 April 26.

Andries Andries, raad, Jan de Corteville, hofmeester van mijnheer den admiraal, mr. Jacob Houtman en Jacob Betten zoon, gemachtigden van prelaat en edelen van Zeelandt, hooren de rekening van wijlen Claes Arents zoon, raad en rentmeester van Beooster Schelt, van de beden, verschenen 1501, 1502 en 1503, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 142.

44. 1511 Juli 27.
Marguerite, regente en gouvernante, kiest uit de beide beden, waartusschen de Staten van Zeellant de keuze vrij gelaten hebben, die van 13 grooten steenschietens en 12 myten bij der breede van elk gemet gedurende 3 jaren, nader vermeld in den brief d.d. 1510 December 16, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 41) en mannen der grafelijkheid van Zeellant wijzen vonnis, dat de Staten die bede zullen opbrengen.

Afschrift voor in Inv. nr. 65.

45. 1511 December 9.
Andries Andries, raad, mr. Jacob Houtman en Jacob Betten zoon, gemachtigden van prelaat en edelen van Zeelandt, hooren de 1e rekening van Pieter van der Moelen, raad en rentmeester van Beoester Scelt, van de beden, verschenen 1508, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 145.

46. 1512 Januari 20.
Mr. Jacop Houtman, mr. Jacop van der Capelle en Guillaume Bardaille, gemachtigden van prelaat en edelen, hooren de rekening van Andries Andries, raad en rentmeester-generaal van Bewester Schelt, van de extraordinaris bede, verschenen 1508, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 60.

47. 1512 Januari 20.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de ordinaris bede, verschenen 1508, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 62.

48. 1512 Maart 20.
Mr. Jacob Houtman, Jacob Betten zoon en Guilliaeme Bairdaille, gemachtigden van prelaat en edelen, hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1509, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 63.

49. 1512 Maart 28.
Jehan Marnicx, secretaris van den keizer en van Zijne Hoogheid, erkent van Andrieu Andries, rentmeester van Zeelande Bewester Schelt, 25 gouden Philippussen, hem door de Staten van Zelande wegens bewezene diensten uit de beden, verschenen 1509 en 1510, toegelegd, ontvangen te hebben.

Oorspr. (Inv. nr. 66).

50. 1512 Mei 24.
De aartshertogin van Austrice, douairière van Savoye, regente en gouvernante, belooft aan de gedeputeerden der Staten van Zellande, die zich bereid hebben verklaard hun aandeel in de bede van 200000 pond eens en het onderhoud van 6000 man voetvolk

en 1000 paarden te voldoen, dat zij op geenerlei wijze tot het betalen van hun aandeel zullen worden gedwongen.

Oorspr. (Inv. nr. 33).

51. 1512 Augustus 28.

Edelen en mannen der grafelijkheid van Zeellandt wijzen in tegenwoordigheid van de aartshertogin van Oistenrijck, douairière van Savoyen, regente en gouvernante, vonnis, dat de Staten de bede van 10000 pond, welke som, reeds bij anticipatie door den verkoop van rentebrieven opgebracht, gevonden zal worden door de heffing van 2 grooten en 12 myten bij der breede van elk gemet gedurende 2 jaren, zullen opbrengen.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 65.
b) Afschrift van den pensionaris Heissius voor in Inv. nr. 67.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 68.

52. 1512 Augustus 28.

De Staten van Zeelandt stemmen ten verzoeke van de aartshertogin van Oistenrijcke, douairière van Savoye, en in hare tegenwoordigheid op zekere voorwaarden toe in de betaling eener bede van 15000 pond, van welke som prelaat en edelen als vertegenwoordigende het platteland een derde betalen zullen en de steden twee derden.

Afschrift van den pensionaris Heissius voor in Inv. nr. 67.

53. 1513 Juli 18.

Maximiliaen, gekozen keizer, en Kaerle, aartshertog van Oistenrijck, dagvaarden ten verzoeke van prelaat en edelen van Zeellant het hof van Hollant voor den Grooten raad ter oorzake van het door het hof gewezen interlocutoir vonnis, waarbij aan die van tBat veroorloofd werd derrie te delven hangende het proces hierover tusschen den rentmeester van Bewester Schelt en hen.

Oorspr. (Inv. nr. 18). Met het geschonden zegel van den keizer en den aartshertog in roode was.

54. 1513 Augustus 18.

Maximiliaen, gekozen keizer, en Karel, aartshertog van Oistenrijck, dragen Philips bastaard van Bourgongnen, heer van Blaton, admiraal van de Zee, op om in plaats van de aartshertogin van Oistenrijcke, douairière van Savoyen, van leenmannen van Zeellant te verzoeken de toewijzing van de bede van 10000 pond.

Oorspr. (Inv. nr. 27). Met het geschonden zegel van den keizer en den aartshertog in roode was.

55. 1513 November 4.

Edelen en mannen van Zeelandt wijzen in tegenwoordigheid van de aartshertogin van Oistenrijck, douairière van Savoyen, regente en gouvernante, vonnis, dat de Staten de bede van 10000 pond,

welke som gevonden zal worden door de heffing van 2 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 2 jaren, zullen opbrengen.

Afschrift van den pensionaris Heissius voor in Inv. nr. 68.

56. 1514 Augustus 27.

Edelen en mannen van Zeelant wijzen in tegenwoordigheid van de aartshertogin van Oistenrijcke, douairière van Savoye, regente en gouvernante, vonnis, dat de Staten de bede van 30500 gulden, welke som gevonden zal worden door de heffing van 15 grooten steenschietens en 3 grooten bij der breede van elk gemet, zullen opbrengen.

Afschrift van den pensionaris Heissius voor in Inv. nr. 69.

57. 1514 November 28.

Pieter van der Capellen, abt, en Adolf van Bourgoingne dragen Andries Andries, rentmeester van Bewester Scelt, op mr. Nicolaes du Marchie, advocaat in den Grooten raad, 10 Philipsguldens en mr. Francois de la Derrière, procureur in den Grooten raad, 6 Philipsguldens wegens hun verdiend salaris te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Onder dit stuk is een ander d.d. 1514 December 13 (zie nr. 59) geschreven.

58. 1514 November 28.

Pieter van der Capellen, abt, en Adolf van Bourgoingne dragen Andries Andries, rentmeester van Bewester Scelt op aan hun pensionaris Jacob Heissius wegens vacatiën en verschotten 13 pond 8 schellingen gr. Vl. te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Onder dit stuk is een ander d.d. 1515 Januari 26 (zie nr. 63) geschreven.

59. 1514 December 13.

Nicolas du Marchie, advocaat, en Francois de la Derrière, procureur van prelaat en edelen van Zellande, erkennen van Andrieu Andries, rentmeester van Bewester Schelt, wegens hun salaris, vermeld in den brief d.d. 1514 November 28, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 57) 16 gouden Philipsguldens ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70).

60. 1514 December 24.

Pieter van der Capellen, abt van Onzer Vrouwen klooster te Middelburch, Adolf de Bourgoingne en Philippe de Bourgoingne dragen Andries Andries, rentmeester van Bewester Scelt, op den heer van Montigny wegens zekere diensten 200 pond uit het surcrois der vorige beden te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1515 October 9 (zie nr. 94) gehecht.

61. 1515 Januari 18.
Pieter van der Capellen, abt, Adolf van Bourgoingne en Philippe van Bourgoingne dragen Andries Andries, rentmeester van Bewester Schelt, op aan den deurwaarder Anthuenis Diericx wegens vacatiën en verschotten 10 pond 4 schellingen 2 penningen gr. Vl. te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Onder dit stuk is een ander d.d. 1515 Januari 20 (zie nr. 62) geschreven.

62. 1515 Januari 20.
Anthuenis Diericx, deurwaarder, erkent van den rentmeester Andries Andries wegens de vacatiën en verschotten, vermeld in den brief d.d. 1515 Januari 18, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 61) 10 pond 4 schellingen 2 penningen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70).

63. 1515 Januari 26.
Jacob Heissius, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, erkent van Andries Andries, rentmeester van Bewester Schelt, wegens de vacatiën en verschotten, vermeld in den brief d.d. 1514 November 28, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 58) 13 pond 8 schellingen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70).

64. 1515 Februari 16.
Pieter van der Capellen, abt van Onzer Vrouwen klooster te Middelburg, Adolf de Bourgoingne en Phelippe de Bourgoingne dragen Andries Andries, rentmeester van Bewester Scelt, op aan hun pensionaris Jacob Heissius wegens vacatiën en verschotten 10 pond 12 schellingen 8 penningen gr. Vl. te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Onder dit stuk is een ander d.d. 1515 April 28 (zie nr. 69) geschreven, en er aan zijn twee andere d.d. 1515 Juli 1 (zie nr. 82) en 1515 April 4 (zie nr. 67) gehecht.

65. 1515 Maart 24.
De prins van Spaegnen, aartshertog van Oistenrijck, draagt den rentmeester van Bewest en Beoister Schelt op zijn verbod op den verkoop van lammeren in Zeellant, behalve 14 dagen na Paschen en 14 dagen voor Vastenavond, af te kondigen.

Oorspr. (Inv. nr. 70). — Op de rugzijde van dit stuk is een ander d.d. 1515 Juni 18 (zie nr. 79) geschreven, en er aan zijn twee andere d.d. 1515 Juni 20 (zie nr. 80) en 1515 Juni 23 (zie nr. 81) gehecht.

66. 1515 April 4.
De Staten van Zeelant komen overeen, dat de som van 12093 gulden, zijnde het aandeel der provincie in de 150000 gul-

den, door de Staten-generaal toegestaan aan den keizer bij het nederleggen zijner administratie, door de steden zal worden voorgeschoten, mits de renten door prelaat en edelen betaald zullen worden en deze ook de kosten van het octrooi tot verkoop van rentebrieven voor hunne rekening nemen.

Afschrift van den pensionaris Heissius voor in Inv. nr. 69.

67. 1515 April 4.

Pieter van der Capellen, abt, Adolf de Bourgoingne en Phelippe de Bourgoingne dragen Andries Andries, rentmeester van Bewester Scelt, op aan hnn pensionaris Jacob Heissius wegens vacatiën en verschotten 4 pond 10 schellingen 2 penningen gr. Vl. te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Onder dit stuk is een ander d.d. 1515 April 28 (zie nr. 70) geschreven, en er aan zijn twee andere d.d. 1515 Juli 1 (zie nr. 82) en 1515 Februari 16 (zie nr. 64) gehecht.

68. 1515 April 21.

Karele, prins van Spaengnen, geeft aan de steden Middelburch, Zierickxee, Remerswale, Tholle en Goes octrooi om renten, losbaar tegen den penning 15 en 16, te verkoopen tot een gezamenlijk bedrag van 12093 pond, ten einde die aan de Staten van Zellant voor te schieten.

Oorspr. (Inv. nr. 41). Met het geschonden zegel van den prins in roode was.

69. 1515 April 28.

Jacob Heissius, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, erkent van Andries Andries, rentmeester van Bewester Schelt, wegens de vacatiën en verschotten, vermeld in den brief d.d. 1515 Februari 16, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 64) 10 pond 12 schellingen 8 penningen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70).

70. 1515 April 28.

Jacop Heissius, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, erkent van den rentmeester Andries Andries wegens de vacatiën en verschotten, vermeld in den brief d.d. 1515 April 4, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 67) 4 pond 10 schellingen 2 penningen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70).

71. 1515 Mei 8.

Pieter van der Capellen, abt van Onzer Vrouwen klooster te Middelburch, en Phelippe de Bourgoingne dragen Andries Andries, rentmeester van Bewester Scelt, op aan den heer van Bevren wegens vacatiën en reizen 200 pond te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1515 December 10 (zie nr. 99) gehecht.

72. 1515 Mei 22.

De prins van Spaengnen, aartshertog van Oostenrijcke, beslist op de verschillende punten, die de Staten van Zeellant hem bij zijne blijde inkomste hebben overgegeven.

Afschrift van den notaris Petrus Sohyer op papier in het 1e copulaatboek fol. 151 (Inv. nr. 10).
N.B. Gedrukt: Boxhorn II blz. 613.

73. 1515 Mei 23.

Karel, prins van Spaignen, legt aan de Staten van Zeelant den eed af, en de Staten doen desgelijks aan den prins van Spaignen.

Oorspr. (Inv. nr. 10).

74. 1515 Mei 29.

Charles, prins van Spaengnen, neemt aan de voorwaarden, waaronder Staten van Zeellant zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 120000 gulden, welke som gevonden zal worden door de heffing van 15 grooten steenschietens en 4 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 1 jaar en van 15 grooten steenschietens en 3 grooten bij der breede van elk gemet gedurende de 3 volgende jaren, en edelen en leenmannen van Zeellant wijzen in tegenwoordigheid van dien prins vonnis, dat de Staten die bede zullen opbrengen.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift voor in Inv. nr. 71.

75. 1515 Juni 6.

Pieter van der Capellen, abt, Adolf de Bourgoingne en Phelippe de Bourgoingne dragen Andries Andries, rentmeester van Bewester Schelt, op aan hun pensionaris Jacob Heissius wegens vacatiën en verschotten 9 pond 7 schellingen 2 penningen gr. Vl. te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Onder dit stuk is een ander d.d. 1515 Juni 16 (zie nr. 78) geschreven.

76. 1515 Juni 6.

Pieter van der Capellen, abt, Adolf de Bourgoingne en Phelippe de Bourgoingne dragen Andries Andries, rentmeester van Bewester Schelt, op aan mr. Jacob Houtman 12 schellingen gr. Vl. en aan Nicole Ysaäc, deurwaarder, 8 schellingen gr. Vl. wegens hunne vacatiën en daggelden te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Onder dit stuk is een ander d.d. 1515 Juni 12 (zie nr. 77) geschreven.

77. 1515 Juni 12.

Jacob Houtman en Nicole Ysaäc erkennen van den rentmeester van Bewester Schelt wegens hunne vacatiën en daggelden, vermeld in den brief d.d. 1515 Juni 6, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 76) respectievelijk 12 en 8 schellingen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70).

78. 1515 Juni 16.
Jacob Heissius, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, erkent van Andries Andries, ridder, heer van Wackene, rentmeester van Bewester Schelt, wegens de vacatiën en verschotten, vermeld in den brief d.d. 1515 Juni 6, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 75) 9 pond 7 schellingen 2 penningen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70).

79. 1515 Juni 18.
Anthuenis Diericx, deurwaarder, relateert, dat hij ten verzoeke van Andries Andries, ridder, heer van Wackene, raad en rentmeester van Bewester Schelt, het plakaat d.d. 1515 Maart 24, op welks rugzijde dit stuk geschreven is, (zie nr. 65) in de steden en parochiën van Zuid-Bevelant heeft afgekondigd.

Oorspr. (Inv. nr. 70).

80. 1515 Juni 20.
Pieter van der Capellen, abt van Onzer Vrouwen klooster te Middelburch, en Phelippe de Bourgoingne dragen Andries Andries, ridder, heer van Wackene, raad en rentmeester van Bewester Scelt, op aan Anthuenis Diericx wegens vacatiën 2 pond 18 schellingen 8 grooten Vl. te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Aan dit stuk zijn twee andere d.d. 1515 Maart 24 (zie nr. 65) en 1515 Juni 23 (zie nr. 81) gehecht.

81. 1515 Juni 23.
Anthuenis Diericx erkent van Andries Andries, ridder, heer van Wackene, raad en rentmeester van Bewester Schelt, wegens vacatiën en daggelden 2 pond 18 schellingen 8 grooten Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Aan dit stuk zijn twee andere d.d. 1515 Maart 24 (zie nr. 65) en 1515 Juni 20 (zie nr. 80) gehecht.

82. 1515 Juli 1.
Willem van den Houte erkent van Andries Andries, rentmeester van Zeelandt Bewester Schelt, wegens de levering van twee halve tonnen haring 12 schellingen 2 grooten Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Aan dit stuk zijn twee andere d.d. 1515 April 4 (zie nr. 67) en 1515 Februari 16 (zie nr. 64) gehecht.

83. 1515 Juli 14.
Pieter van der Capellen, abt van Onzer Vrouwen klooster te Middelburch, en Phelippe de Bourgoingne dragen Andries Andries, rentmeester van Bewester Schelt, op aan de koningin van Dene-

marcke bij haar vertrek naar dat rijk 400 pond uit het surcrois over de jaren 1511, 1512 en 1513 te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Aan dit stuk zijn zes andere d.d. 1515 Juli 26 (zie nr. 85), 1515 Juli 26 (zie nr. 86), 1516 Juni 6 (zie nr. 104), 1517 Juli 6 (zie nr. 110), 1517 Juli 8 (zie nr. 111) en 1515 Augustus 14 (zie nr. 90) gehecht.

84. 1515 Juli 16.

Pieter van der Capellen, abt van Onzer Vrouwen klooster te Middelburg, en Phelippe de Bourgoingne dragen Andries Andries, ridder, heer van Wackene, rentmeester van Bewester Scelt, op aan hun pensionaris Jacop Heissius wegens vacatiën en daggelden 4 pond 19 schellingen 4 penningen gr. Vl. te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Onder dit stuk is een ander d.d. 1515 Juli 31 (zie nr. 87) geschreven.

85. 1515 Juli 26.

Ysabeau, koningin van Dannemarken, draagt Andries Andries, ridder, rentmeester-generaal van Zeellande, op aan den bisschop van Salubryë 50 pond te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Aan dit stuk zijn zes andere d.d. 1515 Juli 14 (zie nr. 83), 1515 Juli 26 (zie nr. 86), 1516 Juni 6 (zie nr. 104), 1517 Juli 6 (zie nr. 110), 1517 Juli 8 (zie nr. 111) en 1515 Augustus 14 (zie nr. 90) gehecht.

86. 1515 Juli 26.

Jan de Witte, bisschop van Salubrië en biechtvader van mevrouw Elyonora, erkent van Andries Andries, rentmeester van Bewester Schelt, op bevel der koningin van Denemerke 50 pond ontvangen te hebben.

Oorspr. (Inv. nr. 70). — Aan dit stuk zijn zes andere d.d. 1515 Juli 14 (zie nr. 83), 1515 Juli 26 (zie nr. 85), 1516 Juni 6 (zie nr. 104), 1517 Juli 6 (zie nr. 110), 1517 Juli 8 (zie nr. 111) en 1515 Augustus 14 (zie nr. 90) gehecht.

87. 1515 Juli 31.

Jacob Heissius, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, erkent van den rentmeester van Zeelant Bewester Schelt wegens de vacatiën en daggelden, vermeld in den brief d.d. 1515 Juli 26, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 84) 4 pond 19 schellingen 4 penningen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70).

88. 1515 Augustus 8.

Schepenen van Nieuwelant vóór Barlant oorkonden, dat 1513 October 1 in den Langhen polder aldaar 40 gemeten uitgeslagen zijn.

Oorspr. (Inv. nr. 70). De 3 schepenzegels verloren.

89. 1515 Augustus 10.
Schepenen in Oestende oorkonden, dat 1513 November 26 in den Oestpolder aldaar 38 gemeten en 1514 Juli 18 het Jan Pietersz. poldertje aldaar uitgeslagen zijn.

Oorspr. (Inv. nr. 70). Met 1 geschonden schepenzegel in groene was; 2 verloren.

90. 1515 Augustus 14.
Ysabeau, koningin van Dennemarcke, Norwegen en Zuweden, draagt Andrieu Andries, ridder, rentmeester-generaal van Zeelande, op aan den bisschop van Salubry 50 pond, aan mevrouw van Armue 200 pond en aan Jenne de Lattre, dochter van wijlen heer Charles de Lattre en wijlen vrouwe des Tombes, 150 pond te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Aan dit stuk zijn zes andere d.d. 1515 Juli 14 (zie nr. 83), 1515 Juli 26 (zie nr. 85), 1515 Juli 26 (zie nr. 86), 1516 Juni 6 (zie nr. 104), 1517 Juli 6 (zie nr. 110) en 1517 Juli 8 (zie nr. 111) gehecht.

91. 1515 September 26.
Pieter van der Capellen, abt van Onzer Vrouwen klooster te Middelburg, en Philippe de Bourgoingne dragen Andries Andries, rentmeester van Bewester Scelt, op aan hun pensionaris Jacob Heissius wegens vacatiën, daggelden en verschotten 5 pond 4 penningen gr. Vl. te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Onder dit stuk is een ander d.d. 1515 October 23 (zie nr. 96) geschreven.

92. 1515 September 26.
Pieter van der Capellen, abt van Onzer Vrouwen klooster te Middelburg, en Phelippe de Bourgoingne dragen Andries Andries, rentmeester van Bewester Scelt, op aan hun procureur mr. Francois de la Derrière wegens verschotten 9 gulden 6 stuivers te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Onder dit stuk is een ander d.d. 1515 September 30 (zie nr. 93) gesehreven.

93. 1515 September 30.
Franchois de la Derière, procureur, erkent van Andries Andries, ridder, rentmeester van Bewester Schelt, wegens de verschotten, vermeld in den brief d.d. 1515 September 26, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 92) 9 gulden 6 stuivers ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70).

94. 1515 October 9.
Anthoine de Lalaing, heer van Montigny en Culembourg, erkent van Andrieu Andries, ridder, rentmeester-generaal van Bewester Schelt, 200 pond ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1514 Decemher 24 (zie nr. 60) gehecht.

95. 1515 October 16.

Charles, prins van Espaigne, benoemt Philippe bastaard de Bourgoingne tot tresorier-generaal van Zeelande, nadat Andrieu Andries, heer van Wackene, het ambt van raad en rentmeester van Bewester Scelt heeft nedergelegd.

Afschrift voor in Inv. nr. 71.

N.B. Hieronder staat aangeteekend, dat Philippe bastaard de Bourgoingne 1515 October 26 den vereischten eed heeft afgelegd, en staat het interinement van den raad van financiën d.d. 1516 December 31 geschreven.

96. 1515 October 23.

Jacob Heissius, pensionaris, erkent van den rentmeester Andries Andries wegens de vacatiën, daggelden en verschotten, vermeld in den brief d.d. 1515 September 26, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 91) 5 pond 4 penningen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70).

97. 1515 November 30.

Pieter van der Capellen, abt van Onzer Vrouwen klooster te Middelburch, en Phelippe de Bourgoingne dragen Andries Andries, ridder, rentmeester van Bewester Scelt, op aan Jacob van Domburch, ridder, wegens vacatiën en daggelden 2 pond 18 schellingen 8 grooten Vl. uit het surcrois te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Onder dit stuk is een ander d.d. 1515 December 24 (zie nr. 102) geschreven.

98. 1515 November 30.

Pieter van der Capellen, abt van Onzer Vrouwen klooster te Middelburch, en Phelippe de Bourgoingne dragen Andries Andries, ridder, rentmeester van Bewester Scelt, op aan hun pensionaris Jacob Heissius wegens vacatiën en verschotten 6 pond 15 schellingen 2 grooten Vl. uit het surcrois te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Onder dit stuk is een ander d.d. 1515 December 11 (zie nr. 100) geschreven.

99. 1515 December 10.

Adolf de Bourgongne, heer van Bevre, erkent van Andrieu Andries, rentmeester van Bewester Schelt, wegens vacatiën en reizen 200 pond ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1515 Mei 8 (zie nr. 71) gehecht.

100. 1515 December 11.

Jacob Heissius, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, erkent van Andries Andries, ridder, rentmeester van Bewester Schelt, wegens de vacatiën en verschotten, vermeld in den brief d.d. 1515 November 30, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 98) 6 pond 15 schellingen 2 grooten Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70).

101. 1515 December 12.

Jacob Heissius, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, erkent van Andries Andries, ridder, heer van Wackene, rentmeester van Bewester Scelt, 200 pond, zijnde zijn traktement over het jaar, verschenen 1515 Januari 24, ontvangen te hebben.

Oorspr. (Inv. nr. 70).

102. 1515 December 24.

Jacop van Domburch, ridder, heer van Sint-Aechtekercke en de Werve, erkent van Andries Andries, heer van Wackene, ridder, raad en rentmeester van Bewester Schelt, wegens de vacatiën en daggelden, vermeld in den brief d.d. 1515 November 30, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 97) 2 pond 18 schellingen 8 grooten Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70).

103. 1516 April 13.

De koning staat aan de Staten van Zeelland afslag van de helft van den eersten termijn der extraordinaris bede wegens 's konings reis naar Spanje toe en van $^{1}/_{4}$ der drie andere termijnen.

Oorspr. (Inv. nr. 33).

104. 1516 Juni 6.

Phelippe de Bourgoingne, admiraal van de Zee, oorkondt, dat de koningin van Dennemarcke van de haar door prelaat en edelen van Zelande toegestane som van 400 pond heeft afgestaan 200 pond aan mevrouw van Ermude, 150 pond aan mevrouw des Tombes en 50 pond aan haar biechtvader.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Aan dit stuk zijn zes andere d.d. 1515 Juli 14 (zie nr. 83), 1515 Juli 26 (zie nr. 85), 1515 Juli 26 (zie nr. 86), 1517 Juli 6 (zie nr. 110), 1517 Juli 8 (zie nr. 111) en 1515 Augustus 14 (zie nr. 90) gehecht.

105. 1516 Juni 9.

De heer van Montigny en de deken van Besancon, commissarissen van den koning van Castillen, nemen aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellant zich bereid hebben verklaard op te brengen hun aandeel in de bede van 400000 Philippusguldens, voor den eersten termijn met de helft en voor de drie andere met $^{1}/_{4}$ verminderd, welke som voor één derde door prelaat en edelen, als vertegenwoordigende het platteland, en voor twee derden door de steden zal worden opgebracht.

Oorspr. (Inv. nr. 29).

106. 1516 October 1.

Pieter van der Capellen, abt van Onzer Vrouwen klooster te Middelburch, en Adolf van Bourgoingne dragen Andries Andries, ridder, heer van Wackene, oud-rentmeester van Bewester Scelt,

op aan Guillame Bardaille, klerk van den groot-tresorier van Zeelandt, wegens vacatiën en reizen 2 pond 5 schellingen gr. Vl. te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1516 October 6 (zie nr. 107) gehecht.

107. 1516 October 6.

Guillame Bardaille, klerk van den groot-tresorier van Zeelandt, erkent van Andries Andries, ridder, heer van Wackene, oud-rentmeester van Bewester Scelt, wegens vacatiën en reizen 2 pond 5 schellingen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1516 October 1 (zie nr. 106) gehecht.

108. 1517 Mei 3.

Charles, koning van Castille, benoemt Adolf Herdinck tot waarnemend tresorier en rentmeester van Bewester Schelt, daar de benoemde groot-tresorier van Zeelande, Anthoine de Lalaing, heer van Montigny, den koning naar Spanje vergezellen zal.

Afschrift voor in Inv. nr. 73.

N.B. In dorso van het origineel stond aangeteekend, dat Adolf Herdinck 1517 Mei 28 den vereischten eed had afgelegd. — Aan de rekening, waarin dit afschrift voorkomt, ontbreekt fol. I, zoodat alleen het laatste gedeelte der akte bewaard gebleven is.

109. 1517 Juni 22.

Philips van Bourgoingnen, elect confirmeert van het bisdom Utrecht, heer van Blaton en Zouburg, Pieter van der Cappellen, abt van Onser Vrauwen klooster te Middelburch, Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren en Vlissingen, admiraal van de Zee, en Joos, heer van Cruningen en Heymvliet, edelen en ambachtsheeren van Zeelant, benoemen Adolf Herdinck, Jacop Jans zoon, mr. Jacop Houtman en Jacop Heissius, hun pensionaris, tot hunne gemachtigden ter auditie van de rekeningen van Pieter van der Moelen, rentmeester van Beoister Schelt.

a) Afschrift van J. Heissius voor in Inv. nr. 146.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 147.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 148.
d) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 149.
e) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 150.

110. 1517 Juli 6.

Marguerite van Elverdinghe, vrouwe van Stapele en Welsinge, douairière van Ermude, erkent van de erven van Andrieu Andries, heer van Wacken, rentmeester van Bewester Schelt, krachtens beschikking van de koningin van Dennemarcke 200 pond ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Aan dit stuk zijn zes andere d.d. 1515 Juli 14 (zie nr. 83), 1515 Juli 26 (zie nr.

85), 1515 Juli 26 (zie nr. 86), 1516 Juni 6 (zie nr. 104), 1517 Juli 8 (zie nr. 111) en 1515 Augustus 14 (zie nr. 90) gehecht.

111. 1517 Juli 8.
Johanne de Lattre erkent van de erven van Andrieu Andries, heer van Wackene, rentmeester van Bewester Schelt, krachtens beschikking van de koningin van Dennemarcke 150 pond ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 70). — Aan dit stuk zijn zes andere d.d. 1515 Juli 14 (zie nr. 83), 1515 Juli 26 (zie nr. 85), 1515 Juli 26 (zie nr. 86), 1516 Juni 6 (zie nr. 104), 1517 Juli 6 (zie nr. 110) en 1515 Augustus 14 (zie nr. 90) gehecht.

112. 1517 Juli 10.
Adolf Herdinck, raad, mr. Jacob Houtman, Jacob Jans zoon en Jacob Heissius, gemachtigden van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de 3e rekening van Pieter van der Moelen, raad en rentmeester van Beoister Schelt, van de beden, verschenen 1510, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 146.

113. 1517 Juli 13.
Edelen en mannen van Zeelant wijzen in tegenwoordigheid van den koning vonnis, dat de Staten de bede van 6000 gouden Kurvorsters guldens, welke som gevonden zal worden door de heffing van 2 grooten 12 myten bij der breede in het eerste en 1 groot 12 myten Vl. bij der breede in het tweede jaar, zullen opbrengen.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift van G. Bardaille voor in Inv. nr. 73.

114. 1517 Juli 13.
Edelen en mannen van Zeellant wijzen in tegenwoordigheid van den koning van Castillen vonnis, dat de Staten de bede van 30000 gulden 's jaars gedurende 4 jaren, welke som gevonden zal worden door de heffing van 15 grooten steenschietens en 3 grooten bij der breede van elk gemet, zullen opbrengen.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift voor in Inv. nr. 75.

115. 1518 Maart 24.
Adolf Herdinck, raad, mr. Jacob Houtman, Jacob Jans zoon en Jacob Heissius, gemachtigden van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de 4e rekening van Pieter van der Moelen, raad en rentmeester van Beooster Schelt, van de extraordinaris bede, verschenen 1511, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 147.

116. 1518 Maart 26.
Dezelfde auditeurs hooren de 5e rekening van denzelfden rentmeester van de extraordinaris bede, verschenen 1512, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 148.

117. 1518 Maart 26.
Dezelfde auditeurs hooren de 6e rekening van denzelfden rentmeester van de extraordinaris beden, verschenen 1513, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 149.

118. 1518 Maart 27.
Dezelfde auditeurs hooren de 7e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1514, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 150.

119. 1519 Juni 24.
Philips van Bourgoingnen, bisschop tUtrecht, heer van Zouburch en Sommelsdijck, Maximiliaen van Bourgoingnen, abt van Onser Vrouwen klooster te Middelburch, Adolf van Bourgoingnen, heer van Bevren en der Vere, en Joost, heer van Cruningen en Heynvliet, edelen en ambachtsheeren van Zeellant, benoemen Adolf Herdinck, raad en rentmeester van Bewester Schelt, mr. Urbanus Herdinck, Victor van der Zickele, baljuw van Vlissingen, en mr. Jacob Heissius, hun pensionaris, tot hunne gemachtigden ter auditie van de rekeningen van de kinderen en erfgenamen van Andries Andries, ridder, heer van Wackene, raad en rentmeester-generaal van Zeellant Bewester Schelt, over de jaren 1510, 1511, 1512, 1513 en 1514.

a) Afschrift van den pensionaris Heissius voor in Inv. nr. 64.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 65.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 67.
d) Afscgrift van denzelfde voor in Inv. nr. 68.
e) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 69.

120. 1519 September 5.
Adolf Herdinck, raad, mr. Urbanus Herdinck, Victor van der Zickele, baljuw van Vlissingen, en Jacob Heissius, pensionaris van prelaat en edelen, gemachtigden van prelaat en edelen voornoemd, hooren de rekening van Andries Andries, raad en rentmeester (van Bewester Schelt), van de beden, verschenen 1510, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 64.

121. 1519 September 7.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de extraordinaris bede, verschenen 1511, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 65.

122. 1519 September 9.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de extraordinaris bede, verschenen 1512, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 67.

123. 1519 September 10.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de extraordinaris beden, verschenen 1513, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 68.

124. 1519 September 13.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1514, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 69.

125. 1520 Februari 6.

De aartshertogin van Oistenrijck, douairière van Savoyen, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelant zich bereid hebben verklaard op te brengen aan den koning eene bede van 15000 gulden en aan haar zelve 2000 gulden, welke sommen voor één derde door prelaat en edelen, als vertegenwoordigende het platteland, en voor twee derden door de steden zullen worden opgebracht.

Oorspr. (Inv. nr. 29).

126. 1520 Maart 24.

Kaerle, gekozen Roomsch koning, belooft prelaat en edelen van Zeellant te znllen vrijwaren van alle lasten en kosten, veroorzaakt doordien zij zich tegenover de steden Middelburch en Zierixee borg gesteld hebben voor de richtige betaling van 10000 pond 's jaars gedurende 6 jaren door den Roomsch koning aan den koning van Dennemarcke, waarvoor beide steden borg gebleven zijn.

Oorspr. (Inv. nr. 43). Met het geschonden zegel van den koning in roode was.

N.B. Op de rugzijde van dezen brief is het interinement van den raad van financiën d.d. 1520 Maart 30 geschreven.

127. 1520 Mei 24.

Maximiliaen van Bourgoingnen, abt van Onser Vrouwen klooster te Middelborch, Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren en der Vere, en Joos, heer van Cruninghen en Heymvliet, edelen en ambachtsheeren van Zeelandt, benoemen Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Scelt, Urbanus Herdinck, Victor van der Zickele, baljuw van Vlissinghen, en Jacob Heyssius, hun pensionaris, tot hunne gemachtigden ter auditie van de rekening van Philips van Bourgoingnen, bisschop van Utrecht, groot-tresorier van Zeelandt, over de bede, geschoten in het jaar 1515.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 71.

b) Afschrift van A. Herdinck voor in Inv. nr. 151.

128. 1520 Mei 24.

Maximiliaen van Bourgoingnen, abt van Onser Vrauwen klooster te Middelburch, Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren en

der Vere, en Joos, heer van Cruningen en Heimvliet, edelen en ambachtsheeren van Zeellant, benoemen Urbanus Herdinck, Victor van der Zickele, baljuw van Vlissingen, Guillame Bardaille en Jacob Heyssius, hun pensionaris, tot hunne gemachtigden ter auditie van de rekening van Philips van Bourgoingnen, bisschop van Utrecht, groot-tresorier van Zeellant, over de bede, geschoten in het jaar 1516.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 72.
b) Afschrift van G. Bardaille voor in Inv. nr. 152.

129. 1520 Mei 24.

Philips van Bourgoingnen, bisschop van Utrecht, heer van Wester-Zouburch en Sommelsdijck, Maximiliaen van Bourgoingnen, abt van Onser Vrauwen klooster te Middelburg, Adolf van Bourgoignen, heer van Bevren en der Vere, en Joos, heer van Cruningen en Heymvliet, edelen en ambachtsheeren van Zeellant, benoemen Urbanus Herdinck, hofmeester, Victor van der Zickele, baljuw van Vlissingen, Guillame Bardaille en Jacob Heissius, hun pensionaris, tot hunne gemachtigden ter auditie van de rekeningen van Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Sgelt, over de jaren 1517 en 1518.

Afschrift voor in Inv. nr. 73.

130. 1520 September 7.

De Roomsch koning neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellant zich bereid hebben verklaard de bede van 30000 pond 's jaars gedurende 6 jaren te continueeren en voorts in twee jaren op te brengen 30000 gouden guldens van 28 stuivers, welke laatste som gevonden zal worden door eene heffing van 3 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 2 jaren, en door een omslag van 10000 gouden guldens over de steden, en een anderen van 10000 gouden guldens over het platteland.

Afschrift voor in Inv. nr. 76.

131. 1520 September 15.

De koning beschikt op de bezwaren hem door de stad Middelbourg en de Staten van Zeelant voorgedragen ten opzichte van de ordonnantie d.d. 1519 November 19 over den tol van Zeelant.

Oorspr. (Inv. nr. 17).

132. 1520 September 25.

Edelen en leenmannen der grafelijkheid van Zeellant wijzen in tegenwoordigheid van don Fernando, aartshertog van Oistenrijck, gemachtigde van den koning der Romeinen, vonnis, dat de Staten de bede van 15 grooten steenschietens en 6 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 2 jaren en van 15 grooten steenschietens en 3 grooten bij der breede van elk gemet daarna gedurende 4 jaren zullen opbrengen.

Afschrift voor in Inv. nr. 76.

133. 1520 October 29.

Adolf Herdinck, raad, Urbanus Herdinck, hofmeester van den prelaat van Middelburg, Victor van der Zickele, baljuw van Vlissinghe, en Jacob Heissius, pensionaris van prelaat en edelen, gemachtigden van prelaat en edelen voornoemd, hooren de rekening van Philips bastaard van Bourgoingnen, heer van Blaton, Sommelsdijck, Zoubbourch en Caukerke, ridder van het Gulden vlies, admiraal van de Zee, raad en groot-tresorier van Zeelandt, van de bede, verschenen 1515, over het kwartier van Bewester Scelt af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 71.

134. 1520 November 14.

Urbanus Herdinck, Victor van der Zickele, baljuw van Vlissinghe, Guilliame Bardaille en Jacob Heissius, pensionaris van prelaat en edelen, gemachtigden van prelaat en edelen voornoemd, hooren de rekening van Philips van Bourgoingnen, bisschop van Utrecht en groot-tresorierván Zeellandt, van de bede, verschenen 1516, over het kwartier van Bewester Scelt af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 72.

135. 1521 Januari 7.

Maximiliaen van Bourgoingnen, abt van Onser Vrouwen klooster te Middelburch, benoemt Urbanus Herdinck, priester, tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van de rentmeesters van Bewest en Beoister Scelt.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 74.
b) Afschrift van G. Bardaille voor in Inv. nr. 153.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 157.

136. 1521 Maart 1.

Adolf Herdinck, raad, mr. Urbanus Herdinck, hofmeester van den prelaat van Onser Vrauwen klooster te Middelburch, en Victoer van der Zieckle, baljuw van Vlissinghe, gemachtigden van prelaat en edelen, hooren de rekening van Philips van Bourgoingnen, bisschop van Utrecht, heer van Wester-Zouburch en Sommerdijck, groot-tresorier-generaal van Zeelandt, van de bede, verschenen 1515, over het kwartier van Beooster Schelt af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 151.

137. 1521 Maart 3.

Mr. Urbanus Herdinck, hofmeester van den prelaat van Onser Vrauwen klooster te Middelburch, Victoer van der Zickele, baljuw van Vlissinghe, en Guillame Bardaille, gemachtigden van prelaat en edelen, hooren de rekening van denzelfden groot-tresorier van de bede, verschenen 1516, over het kwartier van Beooster Schelt af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 152.

138. 1521 Maart 4.

Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren, der Vere, Vlissingen en Tornehem, ridder van het Gulden vlies, admiraal van de Zee, benoemt Victor van der Sickele, baljuw van Vlissinghen, tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van de rentmeesters van Bewest en Beoister Scelt.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 74.
b) Afschrift van G. Bardaille voor in Inv. nr. 153.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 157.

139. 1521 Maart 11.

Philips van Bourgoingnen, bisschop van Uutrecht, benoemt Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Schelt, tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van den rentmeester van Beoister Schelt.

Afschrift voor in Inv. nr. 153.

140. 1521 Augustus 22.

Philips van Bourgoingnen, bisschop tUtrecht, benoemt Wenselijn van Polanen tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van den rentmeester van Bewester Scelt.

Afschrift voor in Inv. nr. 74.

141. 1521 Augustus 24.

De gekozen Roomsch keizer neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellandt zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 42000 pond, van welke som prelaat en edelen voor hun aandeel nemen de helft benevens het aandeel der kleine steden, welke aandeelen gevonden zullen worden door eene heffing van 4 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 1 jaar en eene van 3 grooten bij der breede van elk gemet gedurende het volgende jaar over het platteland, terwijl de rest over de steden wordt gequotiseerd.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29). — Onder dezen brief is een andere d.d. 1522 September 1 (zie nr. 144) geschreven.
b) Afschrift van G. Bardaille voor in Inv. nr. 78.

142. 1522 Maart 1.

De koning neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellant zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 35000 pond, welke som gevonden zal worden door de heffing van 4 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 4 jaren en bij anticipatie door den verkoop van rentebrieven tot een bedrag van 2333 pond 6 schellingen 3 grooten.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29). — Onder dezen brief is een andere d.d. 1522 September 1 (zie nr. 145) geschreven.
b) Afschrift voor in Inv. nr. 80.

143. 1522 Augustus 21.

Mevrouwe van Savoye, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellandt zich bereid hebben verklaard op te brengen het onderhoud van 3 schepen van oorlog gedurende 3 maanden, welke som gevonden zal worden door de heffing van 2 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 1 jaar en van een lastgeld van de haring.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29). — Onder dezen brief is een andere d.d. 1522 September 1 (zie nr. 146) geschreven.
b) Afschrift voor in Inv. nr. 78.
N.B. Gedrukt: Boxhorn II blz. 396.

144. 1522 September 1.

Edelen en leenmannen van Zeellant wijzen in tegenwoordigheid van Margriete, aartshertogin van Oistenricke, regente en gouvernante, vonnis, dat de Staten de bede van 4 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 1 jaar en van 3 grooten bij der breede van elk gemet gedurende het volgende jaar, nader vermeld in den brief d.d. 1521 Augustus 24, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 141) zullen opbrengen.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift voor in Inv. nr. 78.

145. 1522 September 1.

Edelen en leenmannen van Zeellant wijzen in tegenwoordigheid van Margriete, aartshertogin van Oistenricke, regente en gouvernante, vonnis, dat de Staten de bede van 4 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 4 jaren, nader vermeld in den brief d.d. 1522 Maart 1, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 142) zullen opbrengen.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift voor in Inv. nr. 80.

146. 1522 September 1.

Edelen en leenmannen van Zeellant wijzen in tegenwoordigheid van Margriete, aartshertogin van Oistenrick, regente en gouvernante, vonnis, dat de Staten de bede van 2 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 1 jaar, nader vermeld in den brief d.d. 1532 Augustus 21, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 143) zullen opbrengen.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift voor in Inv. nr. 78.

147. 1523 April 24.

Karle, gekozen Roomsch keizer, geeft aan de Staten van Zeellant octrooi om verschillende nieuwe imposten te heffen.

Oorspr. (Inv. nr. 39). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

148. 1523 April 30.

Philips van Bourgoingnen, bisschop van Utrecht, Maximiliaen van Bourgoingnen, abt van Onser Vrouwen klooster te Middelborch, Floris van Egmont, graaf van Bueren, en Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren, representeerende de twee Staten van Zeelant, machtigen Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Scelt, Victor van der Zickele, baljuw van Vlissinghe, Cornelis Pieters zoon, rentmeester van Sinte-Martensdijcke, en Guillam Bardaille, hun pensionaris, om met twee door de steden aan te wijzen personen in de steden en dorpen van Zeelant ontvangers aan te stellen om de imposten, ingesteld 1523 April 24, te heffen.

Oorspr. (Inv. nr. 40).

149. 1523 Juni 1.

Adolf Herdinck, rentmeester van Zeellant Bewester Scelt, Victor van der Zickele, baljuw van Vlissingen, Cornelis Pieters zoon, rentmeester van Sinte-Martensdijck, Guillayme Bairdalle, pensionaris van prelaat en edelen van Zeellandt, Gillis Olaerts zoon en Jan Jacops zoon Boye, tresorier der stad Ziericxee, door de Staten van Zeellandt belast met de inning van den impost van 50000 pond, benoemen Adriaen van den Heetvelde tot hun gemachtigde als zoodanig.

Afschrift voor in Inv. nr. 209.

150. 1523 September 23.

Marguerite, aartshertogin van Oistenrijcke, regente en gouvernante, verzoekt den Staten van Zeellant, haar neef den heer van Beveren, dien zij hierbij machtigt om namens haar tegenwoordig te zijn bij de aanwijzing der lasten ingevolge de door de Staten geconsenteerde bede, als zoodanig te willen erkennen, niettegenstaande zulks vóór St. Jans dag decollatio had behooren te geschieden en zij zelve tegenwoordig had moeten zijn, onder belofte hiervan acte van non prejudicie te zullen verleenen.

Opgenomen in een brief d.d. 1523 October 30 (zie nr. 155).

151. 1523 September 24.

Kaerle, gekozen Roomsch keizer, benoemt Adolf van Bourgoingne, heer van Bevres en Vere, admiraal van de Zee, tot zijn gemachtigde om van leenmannen van Zeelland te verzoeken de toewijzing van de bede vau 20000 pond.

Oorspr. (Inv. nr. 27). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

152. 1523 September 24.

Kaerle, gekozen Roomsch keizer, vernieuwt ten verzoeke van edelen en steden van Zeellant de hier ingelaschte ordonnantie van Philips, hertog van Bourgoingne, op het erfrecht van geordende geestelijken d.d. 1446 October 28 (zie nr. 6) en verbiedt, dat

zulke personen gedoteerd worden met erfelijke goederen of renten.

Afschrift op papier in het 1e copulaatboek fol. 167 (Inv. nr. 19).

153. 1523 September 29.

Kaerle, gekozen Roomsch keizer, bevestigt ten verzoeke der Staten van Zeellant de privilegiën, dat de ingezetenen dier provincie in eerste instantie niet buiten Zeellant in rechten betrokken mogen worden, en dat zij vrijdom van tol hebben bij het vervoeren hunner goederen van het eene eiland naar het andere.

a) Oorspr. (Inv. nr. 11). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

b) Gelijktijdig afschrift van den secretaris der stad Goes (Inv. nr. 11).

154. 1523 October 18.

Mevrouw van Savoye, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellant zich bereid hebben verklaard tot een bedrag van 68000 gulden aan rentebrieven ten laste der provincie bij anticipatie op de beden der 8 volgende jaren te verkoopen, waarvan de renten gevonden zullen worden door de heffing van 2 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 1 jaar en van 1 groot bij der breede van elk gemet gedurende de 7 volgende jaren.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29). — Onder dezen brief is een andere d.d. 1523 October 30 (zie nr. 155) geschreven.

b) Afschrift voor in Inv. nr. 79.

155. 1523 October 30.

Edelen en leenmannen van Zeellant wijzen in tegenwoordigheid van den heer van Beveren, daartoe gemachtigd bij den hier ingelaschten brief d.d. 1523 September 23 (zie nr. 150), vonnis, dat de Staten de bede van 2 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 1 jaar en van 1 groot bij der breede van elk gemet gedurende de 7 volgende jaren, nader vermeld in den brief d.d. 1523 October 18, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 154) zullen opbrengen.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).

b) Afschrift voor in Inv. nr. 79.

156. 1523 November 6.

Kaerle, gekozen Roomsch keizer, geeft aan de Staten van Zeellant octrooi om voor 68000 pond rentebrieven, losbaar tegen den penning 15 of 16, te verkoopen.

Oorspr. (Inv. nr. 41). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

157. 1524 Januari 1.

Kaerle, gekozen Roomsch keizer, machtigt de Staten van Zeellant om de door hen bij anticipatie op de beden voorgeschoten

som van 68000 gulden te korten op de beden der 8 volgende jaren, en wel telken jare 8500 gnlden.

Oorspr. (Inv. nr. 34). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

N.B. Op de rugzijde van dezen brief is het interinement van den Raad van financiën d.d. 1524 Februari 11 geschreven.

158. 1524 Februari 7.

Kaerle, gekozen Roomsch keizer, geeft aan de Staten van Zeellant akte van non-prejudicie wegens het feit, dat de laatste bede van 20000 gulden na St. Jans dag decollatio is toegewezen, terwijl zulks vóór dien datum had behooren te geschieden.

Oorspr. (Inv. nr. 31). Met het geschonden zegel van den Grooten raad, „in absencie van onsen grooten zegel" in roode was.

159. 1524 Maart 13.

Mr. Urban Herdinck, deken van Sinte Pieters, Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Scelt, Victor van der Zickele, baljuw van Vlissinghe, en Guillame Bardaille, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, gemachtigden van prelaat en edelen voornoemd, hooren de 1e rekening van Pieter van der Moelen, raad en rentmeester van Beooster Schelt, van de beden, verschenen 1517, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 153.

160. 1524 Maart 14.

Dezelfde auditeurs hooren de 2e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1518, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 154.

161. 1524 Maart 16.

Dezelfde auditeurs hooren de 3e rekening van denzelfden rentmeester van de bede, verschenen 1519, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 155.

162. 1524 Maart 17.

Dezelfde auditeurs hooren de 4e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1520, en van den kapitalen omslag, geheven in 1520, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 156.

163. 1524 Maart 19.

Urbanus Herdinck, Victor van der Zickele, baljuw van Vlissingen, Wenselijn van Polanen, rentmeester van den bisschop van Utrecht, en Guillame Bardaille, pensionaris van prelaat en edelen, gemachtigden van prelaat en edelen voornoemd, hooren de 1e rekening van Adolf Herdinck, raad en rentmeester van Bewester Scelt, van de beden, verschenen 1517, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 73.

164. 1524 Maart 20.
Dezelfde auditeurs hooren de 2e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1518, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 74.

165. 1524 Maart 22.
Dezelfde auditeurs hooren de 4e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1520, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 76.

166. 1524 Juni 4.
Carles (*sic*) van Bourgoingnen, heer van Froitmont en Bredamme, benoemt Adolf Hardinck, rentmeester van Bewester Scelt, tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van de rentmeesters van Beoister Schelt.
Afschrift van G. Bardaille voor in Inv. nr. 157.

167. 1524 Augustus 25.
De aartshertogin van Oistenricke, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelant zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 40000 pond, welke som gevonden zal worden door eene heffing van 12 grooten van elk gemet, op te brengen door de baanders, en het benoodigde voor de toerusting van 3 à 4 schepen van oorlog, welke som gevonden zal worden door de heffing van een lastgeld van de haring.
Oorspr. (Inv. nr. 29).

168. 1524 September 14.
Kaerle, gekozen Roomsch keizer, geeft ten verzoeke van burgemeesters, schepenen en raad van Middelburch aan de poorters en poorteressen dier stad, die in die stad wonen, vrijdom van schot van hunne landen in Bewester Schelt, elk hunner tot een getal van 50 gemeten lands, ingaande St. Jans dag decollatio na het einde van den tegenwoordigen oorlog, onder bepaling dat dat schot door de stad zal worden opgebracht.
Afschrift op papier (Inv. nr. 35).

169. 1524 December 25.
Kaerle, Roomsch keizer, geeft aan de Staten van Zeellant octrooi om voor 40000 pond losrenten, losbaar tegen den penning 15 of 16, te verkoopen.
Oorspr. (Inv. nr. 41). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

170. 1525 Januari 24.
De keizer benoemt mr. Jehan aux Truyes, raad en requestmeester, mr. Charles le Clerc, ridder, raad en voorzitter der

rekenkamer te Lille, en Maximilian Quarre, griffier der financiën, ter auditie van de rekening van den impost van 50000 pond over Zellande.

Afschrift voor in Inv. nr. 209.

171. 1525 Januari 30.

Mr. J*ehan* anx Truyes en M*aximilian* Quarre hooren in presentie van den prelaat van Middelburch, Adolf Herdinck, gemachtigde van wijlen den bisschop van Utrecht, Victor van der Zickele, baljuw van Vlissinghe, gemachtigde van den heer van Beveren, Cornelis Piers zoon, gemachtigde van den graaf van Buren, Cornelis Berthelmeeus' zoon, burgemeester, Eeuwout Lievis' zoon en mr. Claes Jans zoon, pensionaris, gemachtigden der stad Middelburch, Thomas Isenbout en Willem Smoens zoon, gemachtigden der stad Zierycxee, Pieter Claes' zoon, gemachtigde der stad Reymerswale, Jan Jans zoon, gemachtigde der stad Goes, en mr. Lauweris Heindericx, gemachtigde der stad Tholen, de rekening van Adriaen van den Heetvelde van den impost, geheven in 1523/4, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 209.

172. 1526 April 21.

De aartshertogin van Oistenrijcke, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelant zich bereid hebben verklaard gedurende 3 jaren te continueeren de bede van 30000 pond 's jaars, welke som gevonden zal worden door de heffing van 15 grooten steenschietens en 3 grooten bij der breede van elk gemet gedurende die 3 jaren.

Afschrift van G. Bardaille voor in Inv. nr. 162.

173. 1526 Mei 1.

Kaerle, gekozen Roomsch keizer, benoemt mr. Jacop de Jonghe, raad en auditeur bij de rekenkamer in Hollandt, ter auditie van de rekening van Adolf Herdinck van de bede van 50000 pond en van de kosten van den bouw van schepen.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 210.
b) Afschrift van G. Bardaille voor in Inv. nr. 215.

174. 1526 Augustus 28.

Edelen en leenmannen van Zeelant wijzen in tegenwoordigheid van Margriete van Oistenrijcke, regente en gouvernante, vonnis, dat de Staten de bede van 15 grooten steenschietens en 3 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 3 jaren, nader vermeld in den brief d.d. 1526 April 21, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 172) zullen opbrengen.

Afschrift van G. Bardaille voor in Inv. nr. 162.

175. 1526 November 27.

Jacob de Jonge hoort in presentie van mr. Nicazius Michiels, gemachtigde van den prelaat van Middelburch, Gillis van Borre, gemachtigde van den heer van Beveren, Jan Henricx zoon Houck, burgemeester, gemachtigde der stad Middelburg, en Thomas Ysebout, burgemeester van Zierickze, de rekening van Adriaen van den Heetvelde van de restanten van den impost, geheven in 1523/4, over het kwartier van Bewester Schelt af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 210.

176. 1526 November 27.

Jacob de Jonge hoort in presentie van mr. Nicazius Michaelis, gemachtigde van den abt, Guillame Berdaille, pensionaris der edelen, Jan Henricx zoon Houck, burgemeester, gemachtigde der stad Middelburch, Anthonis Bouwen, burgemeester, gemachtigde der stad Zierickzee, Wenselin van Pelaenen, gemachtigde van den heer van Phallaix en Bredam, en Gillis van Borre, rentmeester en gemachtigde van den heer van Beveren, de rekening van Heyndrick van den Werve, raad en rentmeester-generaal van Beoister Schelt, van de restanten van den impost, geheven in 1523/4, en van den kapitalen omslag, geheven in 1525, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 215.

177. 1526 November 29.

Jacob de Jonge hoort in presentie van mr. Nicazius Michiels, secretaris en gemachtigde van den prelaat, Gillis van Borre, rentmeester en gemachtigde van den heer van Beveren, Guillame Bordaille, pensionaris van Zelant, Pancraes Jans zoon, burgemeester, gemachtigde der stad Middelburch, Thomas Ysebout en Anthonis Bouwen zoon, burgemeesters, gemachtigden der stad Zieriозe, en Wenselin van Polaenen, gemachtigde van de heeren van Phallaix en Bredam, de rekening van Adolf Herdinck, raad en rentmeester van Zeellant Bewester Scelt, van den kapitalen omslag, geheven in 1525, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 204.

178. 1526 December 13.

Mr. Urban Herdinck, deken van St. Pieters, Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Scelt, Victor van der Zyckele, baljuw van Vlissingen, en Guillame Bardaille, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, gemachtigden van prelaat en edelen voornoemd, hooren de rekening van Heyndric van den Werve, raad en rentmeester van Beoister Schelt, van de beden, verschenen 1521, en van den kapitalen omslag, geheven in 1521, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 157.

179. 1526 December 13.

Dezelfde auditeurs hooren de 2e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1522, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 158.

180. 1526 December 14.

Dezelfde auditeurs hooren de 3e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1523, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 159.

181. 1526 December 15.

Dezelfde auditeurs hooren de 4e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1524, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 160.

182. 1528 Maart 6.

Kaerle, gekozen Roomsch keizer, benoemt Adolf van Bourgoingne, ridder, heer van Bevres en admiraal van de Zee, tot kapitein van Zeellandt gedurende den oorlog met den koning van Vranckerijcke, en bepaalt, dat de uitgaven, door hem in die qualiteit gelast, door de rentmeesters van Bewest en Beoister Sschelt, den tresorier van den oorlog, en den ontvanger der artillerie zullen voldaan worden.

Afschrift van een autentiek afschrift van mr. P. Sohier voor in Inv. nr. 206.

183. 1528 Maart 12.

Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren, der Vere, Tornehem, Vlissinghen en Brouwershaven, admiraal van de Zee en kapitein van Zeellant, benoemt Adolf Herdinck, raad en rentmeester van Zeellant Bewester Schelt, tot zijn gemachtigde om de troepen te betalen en de daarvoor noodige gelden uit de opbrengst der beden van Bewest en Beoister Sschelt te innen.

Afschrift voor in Inv. nr. 206.

184. 1528 Maart 13.

Adolf van Bourgoingne, heer van Beveren en der Vere, admiraal van de Zee en kapitein van Zeellandt, benoemt Cornelis Jacops zoon Foy, baljuw van de Wateren, tot zijn gemachtigde om troepen in Walcheren te monsteren.

Afschrift voor in Inv. nr. 206.

185. 1528 April 7.

Maximiliaen van Bourgoingnen, abt van Middelburch, Adolf de Bourgoingne en Charles de Bourgoingne verklaren aan Adolf Herdinck, rentmeester van Zellande Bewester Schelt, dat de uitgave van 3000 pond, gedaan ten dienste der fortificatiën van den lande, door hen in het surcrois der extraordinaris bede zal worden geleden.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 85). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1528 Juni 16 (zie nr. 186) gehecht.

186. 1528 Juni 16.

Adolf de Bourgoingne, heer van Bevere, Vere en Vlissingen, erkent van Adolff Herdinck, ontvanger van Bewester Schelt, wegens de uitgaven, vermeld in den brief d.d. 1528 April 7, waaraan deze gehecht is, (zie nr. 185) 3000 pond ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 85).

187. 1528 Augustus 22.

De aartshertogin van Oestenrijcke, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellant zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 24000 pond, welke som gevonden zal worden voor de helft door een kapitalen omslag gedurende 2 jaren en voor de wederhelft door eene heffing van 3 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 2 jaren.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29). — Onder dezen brief is een andere d.d. 1528 Augustus 27 (zie nr. 188) geschreven.
b) Afschrift van G. Bardaille voor in Inv. nr. 164.
c) Afschrift voor in Inv. nr. 206.
d) Afschrift voor in Inv. nr. 217.
N.B. Zie Boxhorn II blz. 419.

188. 1528 Augustus 27.

Edelen en leenmannen der grafelijkheid van Zeellant wijzen in tegenwoordigheid van Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren en Vere, admiraal van de Zee, vonnis, dat de Staten de bede van 3 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 2 jaren, nader vermeld in den brief d.d. 1528 Augustus 22, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 187) zullen opbrengen.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift van G. Bardaille voor in Inv. nr. 164.
c) Afschrift voor in Inv. nr. 206.
d) Afschrift voor in Inv. nr. 217.

189. 1528 October 6.

Urbanus Herdinck, deken van St. Pieters te Middelburch, Victor van der Zickele, baljuw van Vlissingen, Wenselin van Polanen, rentmeester van Zoubburch, en Guilliame Bardaille, pensionaris van prelaat en edelen, gemachtigden van prelaat en edelen voornoemd, hooren de 5e rekening van Adolf Herdinck, raad en rentmeester van Zeelandt Bewester Scelt, van de beden, verschenen 1521, en van den kapitalen omslag, geheven in 1520 en 1521, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 77.

190. 1528 October 8.

Dezelfde auditeurs hooren de 6e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1522, af

Oorspr. achter in Inv. nr. 78.

191. 1528 October 8.
Dezelfde auditeurs hooren de 7e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1523, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 79.

192. 1528 October 9.
Dezelfde auditeurs hooren de 8e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1524, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 80.

193. 1528 October 9.
Dezelfde auditeurs hooren de 9e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1525, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 81.

194. 1528 November 19.
Mr. Nicasius Michiels, gemachtigde van den prelaat van Middelburch, Victor van der Zickele, baljuw van Vlissinghe, gemachtigde van den heer van Beveren, Anthonis van der Herte en Wenselin van Polanen, gemachtigde der heeren van Phalais en Bredam, Guillame Bardaille, pensionaris van prelaat en edelen, Jan Lauris' zoon, burgemeester, en Pancras Jans zoon, gemachtigden der stad Middelburch, mr. Franche Claes' zoon, gemachtigde der stad Zierycxee, en mr. Jan Aliaens zoon, gemachtigde der stad Goes, hooren de rekening van Heyndrick van den Werve, raad en rentmeester-generaal van Beoester Schelt, van den kapitalen omslag, geheven in 1527, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 216.

195. 1528 November 20.
Mr. Nicasius Michiels, gemachtigde van den prelaat, Victor van der Zickele, gemachtigde van den heer van Beveren, Anthonis van der Herte en Wenselin van Polanen, gemachtigden van de heeren van Zoubburch, Jan Lauris zoon, burgemeester, en Pancras Jans zoon, gemachtigden der stad Middelburg, mr. Franche Claes' zoon, gemachtigde der stad Zierycxee, mr. Adriaen Adriaens zoon, gemachtigde der stad Goes, en Guillame Bardaille, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de rekening van Adolf Herdinck, rentmeester van Zeellandt Bewester Schelt, van den kapitalen omslag, geheven in 1527, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 205.

196. 1528 November 21.
Mr. Nicasius Michiels, gemachtigde van den prelaat, Victoer van der Zickele, baljuw van Vlissingen, gemachtigde van den heer van Beveren, Anthonis van der Herte en Wenselin van Polanen, gemachtigden van de heeren van Zoubburch, Guillame Bardaille, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, Jan

Lauris' zoon, burgemeester, Pancras Jans zoon en Cornelis Bertels zoon, gemachtigden der stad Middelburch, mr. Franche Claes' zoon, gemachtigde der stad Zierycxee, en mr. Adriaen Adriaens zoon, gemachtigde der stad Goes, hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de renten, ten laste van Zeellandt verkocht, en van het lastgeld van de haring, geheven in 1524, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 211.

197. 1529 April 28.

Heindrick van der Vere, kapitein, belast met de uitrusting van het galjoen van Vlissinge, geeft eene verklaring af omtrent de uitbetaling van verschillende daggelden tot een totaal bedrag van 23 pond 9 schellingen 4 grooten Vl.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 86). — Aan dit stuk zijn twee andere d.d. 1529 April 28 (zie nrs. 198 en 199) en een d.d. 1529 September 14 (zie nr. 208) gehecht.

198. 1529 April 28.

Heindrick van der Vere, kapitein, belast met de uitrusting van het galjoen van Vlissinghe, geeft eene verklaring af omtrent verschillende uitgaven, met dat doel door hem verricht, tot een totaal bedrag van 82 pond 13 schellingen 11 grooten 18 myten Vl.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 86). — Aan dit stuk zijn twee andere d.d. 1529 April 28 (zie nrs. 197 en 199) en een d.d. 1529 September 14 (zie nr. 208) gehecht.

199. 1529 April 28.

Heindrick van der Vere, kapitein, belast met de uitrusting van het galjoen van Vlissingen, geeft eene verklaring af omtrent verschillende uitgaven, met dat doel door hem verricht, tot een totaal bedrag van 228 pond 12 schellingen 6 grooten Vl.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 86). — Aan dit stuk zijn twee andere d.d. 1529 April 28 (zie nrs. 197 en 198) en een d.d. 1529 September 14 (zie nr. 208) gehecht.

200. 1529 Juni 14.

De aartshertogin van Oistenrijcke, regente, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelandt zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 48000 pond, welke som gevonden zal worden door de heffing van 2 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 1 jaar, van 5 grooten bij der breede van elk gemet gedurende het volgende jaar en van 3 grooten 12 myten bij der breede van elk gemet gedurende de 4 daarop volgende jaren.

Afschrift van G. Bardaille voor in Inv. nr. 165.

201. 1529 Augustus 7.

Kaerle, gekozen Roomsch keizer, benoemt den heer van Bevres, admiraal van de Zee, tot zijn gemachtigde om van leenmannen

van Zeellant te verzoeken de toewijzing van de bede van 48000 pond.

Oorspr. (Inv. nr. 27). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

202. 1529 Augustus 9.

Mr. Nicasius Michiels, secretaris en gemachtigde van den prelaat van Middelburch, Victoer van der Ziekele, baljuw van Vlissingen, gemachtigde van den heer van Bevere, Wensel van Polanen, gemachtigde van de heeren van Phallais en Bredam, Jan Laureys' zoon, burgemeester, Cornelis Bartels zoon en Cornelis de Validolyt, gemachtigden der stad Middelburch, Guillame Bardaille, pensionaris van prelaat en edelen, Anthonis Bouwens en Thomas Ysenbout, gemachtigden der stad Zierycxee, Marinus Cornelis' zoon, gemachtigde der stad Reymerzwael, Quirijn Erbouts, burgemeester, en Mathijs Piers zoon, secretaris, gemachtigden der stad Goes, hooren de rekening van Adolf Herdinck, raad en rentmeester van Zeellandt Bewester Schelt, van den kapitalen omslag, geheven in 1528, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 206.

203. 1529 Augustus 9.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van Heyndrick van den Werve, raad en rentmeester-generaal van Beoister Schelt, van den kapitalen omslag, geheven in 1528, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 217.

204. 1529 Augustus 25.

Kaerle, gekozen Roomsch keizer, benoemt den heer van Bevres, admiraal van de Zee, tot zijn gemachtigde om van leenmannen van Zeellandt te verzoeken de toewijzing van de bede van 30000 pond.

Oorspr. (Inv. nr. 27). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

205. 1529 September 1.

Kaerle, gekozen Roomsch keizer, geeft aan de Staten van Zeellant octrooi om tot een bedrag van 40000 pond rentebrieven, losbaar tegen den penning 15 of 16, te verkoopen.

Oorspr. (Inv. nr. 41). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

206. 1529 September 4 (*sic*).

Edelen en leenmannen van Zeellant wijzen in tegenwoordigheid van Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren, admiraal van de Zee, gemachtigde des keizers, vonnis, dat de Staten de bede van 15 grooten steenschietens en 3 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 3 jaren, nader vermeld in den brief d.d. 1529

October 4, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 213) zullen opbrengen.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift van G. Bardaille voor in Inv. nr. 165.

207. 1529 September 4.
Edelen en leenmannen van Zeelandt wijzen in tegenwoordigheid van Adolph van Bourgoingnen, heer van Beveren, admiraal van de Zee, gemachtigde des keizers, vonnis, dat de Staten de bede van 2 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 1 jaar, van 5 grooten bij der breede van elk gemet gedurende het volgende jaar en van 3 grooten 12 myten bij der breede van elk gemet gedurende de 4 daarop volgende jaren, nader vermeld in den brief d.d. 1529 Juni 14, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 200) zullen opbrengen.

Afschrift van G. Bardaille voor in Inv. nr. 165.

208. 1529 September 14.
Adolf de Bourgoingne verklaart aan Adolf Herdinck, rentmeester van Zellande Bewester Schelt, dat de uitgaven van 338 pond 13 schellingen 6 grooten 6 myten Vl. ten behoeve van de uitrusting van het galjoen te Zeriosse (*sic*) door hem in het surcrois der bede zal worden geleden.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 86). — Aan dit stuk zijn drie andere d.d. 1529 April 28 (zie nrs. 197, 198 en 199) gehecht.

209. 1529 September 15.
Mr. Urban Herdinck, deken van Sinte Pieters, Victor van der Zickle, baljuw van Vlissingen, Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Scelt, en Guillame Bardaille, pensionaris van prelaat en edelen van Zeellant, gemachtigden van prelaat en edelen voornoemd, hooren de 5e rekening van Heyndrick van den Werve, raad en rentmeester van Beoister Schelt, van de beden, verschenen 1525, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 161.

210. 1529 September 15.
Dezelfde auditeurs hooren de 6e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1526, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 162.

211. 1529 September 15.
Dezelfde auditeurs hooren de 7e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1527, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 163.

212. 1529 September 15.
Dezelfde auditeurs hooren de 8e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1528, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 164.

213. 1529 October 4 (*sic*).
Mevrouwe van Savoye, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeeland zich bereid hebben verklaard gedurende 3 jaren te continueeren de bede van 30000 pond 's jaars, welke som gevonden zal worden door de heffing van 15 grooten steenschietens en 3 grooten bij der breede van elk gemet gedurende die 3 jaren.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29). — Onder dezen brief is een andere d.d. 1529 September 4 (zie nr. 206) geschreven.
b) Afschrift van G. Bardaille voor in Inv. nr. 165.
N.B. Gedrukt: Boxhorn II blz. 422.

214. 1529 October 4.
Mevrouwe van Oistenrijcke neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelandt zich bereid hebben verklaard voor 40000 pond rentebrieven te verkoopen om daardoor de bede van 48000 pond, nader vermeld in den brief d.d. 1529 Juni 14, waaraan deze gehecht is, (zie nr. 200) des te eer te kunnen opbrengen.

Afschrift van G. Bardaille voor in Inv. nr. 165.

215. 1529 October 6.
Karel, Roomsch keizer, geeft ten verzoeke der Staten van Zeellandt een mandament, dat een ieder verplicht zal zijn zijn aandeel in de bede van 24000 pond, die bij wege van kapitalen omslag zal worden opgebracht, te betalen.

Afschrift voor in Inv. nr. 218.

216. 1532 Mei 29.
Adolf Herdinck, raad en rentmeester van Zeellandt Bewester Scelt, benoemt Pieter Bol, auditeur van de rekenkamer in den Hage, tot zijn gemachtigde om zijne rekeningen van de beden van Zeellandt Bewester Scelt te doen.

Afschrift voor in Inv. nr. 82.

217. 1532 Juni 14.
Maximiliaen van Bourgoingnen, abt van Onzer Vrouwen klooster te Middelburch, Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren, Charles van Bourgoingnen, heer van Bredamme, mr. Erasmus Heems, pensionaris, en andere auditeurs hooren de 10e rekening van Adolf Herdinck, raad en rentmeester van Zeellant Bewester Scelt, van de beden, verschenen 1526, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 82.

218. 1532 Juni 21.
Maximiliaen van Bourgoingnen, abt van Onzer Vrouwen klooster te Middelburch, Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren, en andere auditeurs hooren de 11e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1527, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 83.

219. 1532 Juni 23.
Maximiliaen van Bourgoingnen, abt van Onser Liever Vrouwen klooster te Middelburch, Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren, Charles van Bourgoingnen, heer van Brugdam, en andere auditeurs hooren de 12e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1528, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 84.

220. 1532 Juni 23.
Dezelfde auditeurs hooren de 13e rekening van denzelfden rentmeester van de beden, verschenen 1529, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 87.

221. 1532 Juli 7.
Maximiliaen van Bourgoingnen, abt van Middelburch, mr. Ancelmus Luberts, gemachtigde van den heer van Bevere, Wencel van Polanen, gemachtigde van de heeren van Fallaix en Bredam, als heeren van Souburch, mr. Erasmus Heems, pensionaris van prelaat en edelen, mr. Willem Sagen, pensionaris, gemachtigde der stad Zierickzee, Marinus Cornelis' zoon, gemachtigde der stad Reymerzwale, en Quirijn Erbouts, burgemeester, gemachtigde der stad Goes, hooren de rekening van Hendrick van den Werve, ridder, raad en rentmeester van Beoister Scelt, van den kapitalen omslag, geheven in 1529, af, terwijl Jan Henricx zoon Houck, burgemeester, Jan Laureys' zoon, Cornelis Bertels zoon en mr. Erasmus, secretaris, gemachtigden der stad Middelburch, weigeren tot de auditie mede te werken.
Oorspr. achter in Inv. nr. 218.

222. 1532 Juli 8.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Scelt, van den kapitalen omslag, geheven in 1529, af, terwijl Jan Henricx zoon Houck, burgemeester, Jan Laureys' zoon, Cornelis Bertels zoon en mr. Erasmus, secreraris, gemachtigden der stad Middelburch, weigeren tot de auditie mede te werken.
Oorspr. achter in Inv. nr. 207.

223. 1532 Juli 10.
De Staten van Zeelandt kennen aan Adolf Herdinck, rentmeester van Zeelandt Bewester Schelt, op zijn verzoek wegens

verschillende door hem bewezene diensten eene som van 1000 pond toe.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 90).

224. 1532 Juli 12.
Cornelis Pieters zoon (rentmeester van Sint-Maartensdijk) herinnert Henrick van den Werve, ridder, rentmeester-generaal van Zeelant Bewester Schelt, aan de gemaakte afspraak, dat de Staten eenige gedeputeerden aan den heer van Bueren zouden zenden om de zaak van de kapitale zetting te bespreken.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Op de rugzijde van dezen brief is een andere d.d. 1532 Juli 15 (zie nr. 226) geschreven en er aan is er een d.d. 1532 Juli 13 (zie nr. 225) gehecht.

225. 1532 Juli 13.
De (magistraat van) de stad Tholen verontschuldigt zich bij den rentmeester van Beoister Schelt, dat zijn schrijven niet dadelijk beantwoord wordt, met de afwezigheid van verscheidene regeeringsleden en den grooten brand, die juist gewoed heeft.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1532 Juli 12 (zie nr. 224) gehecht.

226. 1532 Juli 15.
Pieter van der Eenoo, looper van Beoister Schelt, erkent van den rentmeester van Beoister Schelt wegens het brengen van brieven van den rentmeester naar Sinte-Martinsdijck en Tholen en het terugbrengen van de antwoorden d.d. 1532 Juli 12, op welks rugzijde deze geschreven is, (zie nr. 224) en d.d. 1532 Juli 13, die daaraan gehecht is, (zie nr. 225) 5 schellingen 4 penningen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

227. 1532 Augustus 8.
De Geheime raad des keizers gelast partijen in het geschil tusschen burgemeesters, schepenen en raad der steden Middelbourg, Zericxee, Remerswale en Goes eener- en prelaat en edelen van Zeellande anderzijds binnen eene maand van hunne titels te dienen en binnen eene maand daarna hunne geschriften in te leveren.

Oorspr. (Inv. nr. 49).

228. 1533 Januari 3.
Cornelis Pieters zoon (rentmeester van Sint-Maartensdijk) bericht aan Henrick van den Werve, ridder, rentmeester-generaal van Zeellant Beoster Schelt, dat hij van zijn meester den graaf van Bueren geen last ontvangen heeft om de kapitale zetting op te brengen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Onder dit stuk is een ander d.d. 1533 Januari 5 (zie nr. 229) geschreven.

229. 1533 Januari 5.

Pieter van der Eenoo (bode van het comptoir van Beoosten Schelde) erkent van den rentmeester van Beoister Schelt wegens het brengen van een brief van den rentmeester aan dien van Sinte-Mertinsdijck en het terugbrengen van het antwoord d.d. 1533 Januari 3, onder welken dit geschreven is, (zie nr. 228) 4 schellingen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

230. 1533 Januari 27.

Kaerle, Roomsch keizer, bepaalt ten verzoeke der Staten van Zeellant, dat bij de eerstvolgende vacaturen in het hof van Hollant twee ordinaris raden en een extraordinaris raad uit Zeellant zullen worden aangesteld overeenkomstig art. 9 van kap. V der keur van Zeellant, en geeft tevens voorschriften, waardoor het appèl van vonnissen van beslotene steden van Zeellant behalve Middelburg wordt beperkt.

Oorspr. (Inv. nr. 21). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was. — Aan dezen brief zijn twee andere d.d. 1533 Maart 13 (zie nr. 231) en 1536 November 4 (zie nr. 295) gehecht.

N.B. Gedrukt: Boxhorn II blz. 439.

231. 1533 Maart 13.

De deurwaarder Jacop Ghijsbrechts zoon relateert het octrooi d.d. 1533 Januari 27, waaraan deze brief gehecht is, (zie nr. 230) te hebben afgekondigd te Veer, Middelburch, Vlissinge, Goes, Thole en Remmerzwale en het te hebben trachten te publiceeren te Zirricxee.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 21).

232. 1533 Mei 25.

Maximilian de Bourgoingne, abt van Middelburch, en Adolf de Bourgoingne dragen Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Schelt, op aan hun raad en pensionaris Erasmus Heems 36 pond 14 schellingen 8 grooten Vl. uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn drie andere d.d. 1535 Maart 15 (zie nr. 267), 1535 Juli 12 (zie nr. 272) en 1535 November 4 (zie nr. 276) gehecht.

233. 1533 Augustus 30.

De koningin van Hongriën neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelandt zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 30000 pond 's jaars gedurende 4 jaren, welke som gevonden zal worden door de heffing van 15 grooten steenschietens en 3 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 4 jaren, en eene bede van 6000 pond, welke som gevonden zal worden door een kapitalen omslag gedurende 2 jaren.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29). — Onder dezen brief is een andere d.d. 1533 September 24 (zie nr. 235) geschreven.

b) Afschrift voor in Inv. nr. 93.

N.B. Gedrukt: Boxhorn II blz. 434.

234. 1533 September 10.

Kaerle, Roomsch keizer, benoemt den heer van Bevers, admiraal van de Zee, tot zijn gemachtigde om van leenmannen van Zeelandt te verzoeken de toewijzing van de bede van 15 grooten steenschietens en 3 grooten bij der breede van elk gemet.

Oorspr. (Inv. nr. 27). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

235. 1533 September 24.

Leenmannen van Zeellant wijzen in tegenwoordigheid van Adolf van Bourgoingnen, admiraal van de Zee, gemachtigde van den keizer, vonnis, dat de Staten de bede van 15 grooten steenschietens en 3 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 4 jaren, nader vermeld in den brief d.d. 1533 Augustus 30, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 233) zullen opbrengen.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift voor in Inv. nr. 93.

236. 1533 September 26.

Maximiliaen de Bourgoigne, abt van Middelbourg, en Philippe de Bourgoigne dragen Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Schelt, op aan hun raad en pensionaris mr. Erasmus Heems 22 pond 11 schellingen gr. Vl. uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn vier andere d.d. (c. 1533 October 10) (zie nr. 237), 1533 October 23 (zie nr. 238), 1534 Augustus 10 (zie nr. 248) en 1535 November 30 (zie nr. 277) gehecht.

237. (c. 1533 October 10).

Maximilian de Bourgoingne, abt van Middelbourg, Adolf de Bourgoingne en Charles de Bourgoingne keuren de rekening van Erasmus Heems, hun raad en pensionaris, tot een bedrag van 18 pond 2 schellingen 4 grooten Vl. goed.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn vier andere d.d. 1533 September 26 (zie nr. 236), 1533 October 23 (zie nr. 238), 1534 Augustus 10 (zie nr. 248) en 1535 November 30 (zie nr. 277) gehecht.

N.B. Dit stuk is niet gedateerd; het bevindt zich tusschen twee ordonnanties van betaling d.d. 1533 September 26 en d.d. 1533 October 23.

238. 1533 October 23.

Maximilian de Bourgoingne, abt van Middelburch, en Philippe de Bourgoingne dragen Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Schelt, op aan hun raad en pensionaris Erasme Heems 4 pond 9 schellingen 2 grooten Vl. uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn vier andere d.d. 1533 September 26 (zie nr. 236), (c. 1533 October 10) (zie nr. 237), 1534 Augustus 10 (zie nr. 248) en 1535 November 30 (zie nr. 277) gehecht.

239. 1533 November 29.

Pierre Rutinck, klerk van den rentmeester van Bewester Scelt, verzoekt namens dien rentmeester Heyndrick van den Werve, rentmeester van Beooster Schelt, 30 November 1533 te Middelburg te komen beraadslagen over den omslag der kapitale zetting.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Op de rugzijde van dezen brief is een andere d.d. 1533 December 10 (zie nr. 242) geschreven.

240. 1533 November 30.

Oole Pieters zoon, bode te Ziericzee, erkent van Henrick van den Werve, ridder, rentmeester van Beoister Schelt, wegens het brengen van een brief van dien rentmeester naar Sinte-Maertinsdijck 3 schellingen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

241. 1533 December 5.

Gecommitteerden van prelaat en edelen van Zeelandt stellen in presentie van Michiel van Hammeel, gemachtigde van Heyndrick van den Werve, rentmeester van Beoister Schelt, het aandeel van de dorpen en parochiën van Beoister Schelt in den eersten termijn van de kapitale zetting van 6000 pond vast.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

242. 1533 December 10.

Michiel van Hammeel erkent van Heindric van den Werve, rentmeester van Beoister Schelt wegens zijne vacatiën bij het omslaan der kapitale zetting te Middelburg, vermeld in het schrijven d.d. 1533 November 29, op welks rugzijde deze geschreven is, (zie nr. 239) 13 schellingen 4 penningen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

243. 1533 December 19.

Adolf van Bourgongne verzoekt Heindrick van den Werve, rentmeester van Behoister Scelt, dijkgraaf en gezworenen van Oisterlant niet verder lastig te vallen over de opbrengst der kapitale zetting.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

244. 1534 Januari 10.

Bouwen Jans zoon, gezworen bode van het comptoir van Beoister Schelt, erkent van den rentmeester van Beoister Schelt wegens het rondbrengen in de dorpen van het bericht omtrent de vastgestelde quote in den eersten termijn van de kapitale zetting 14 schellingen 2 penningen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

245. 1534 Januari 20.
Philippe de Bourgoingne benoemt zijn bastaardbroeder Franchoys de Bourgoingne tot zijn gemachtigde ter behartiging zijner zaken in Zeellande.

Afschrift voor in Inv. nr. 166.

246. 1534 Maart 19.
Mr. Urban Herdinck, deken van Sinte Pieters, Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Schelt, mr. Erasmus Heems en Guillaume Bardaille, pensionaris, gemachtigden van prelaat en edelen, hooren de 9e rekening van Heyndrick van den Werve, raad en rentmeester van Beoister Schelt, van de beden, verschenen 1529, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 165.

247. 1534 Mei 5.
Marie, koningin weduwe van Hongrye en Boheme, regente, roept Heyndrick van den Werve, raad en rentmeester van Beoister Schelt, op om 15 Mei 1534 te Bruxelles te komen met zijne rekeningen en munimenten betreffende de renten op het land van Zeellande.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

248. 1534 Augustus 10.
Maximiliaen van Bourgongnen, abt van Middelburch, en Adolf van Bourgongnen dragen Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Schelt, op aan hun raad en pensionaris Erasmus Heems 6 pond 10 schellingen 8 grooten Vl. uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn vier andere d.d. 1533 September 26 (zie nr. 236), (c. 1533 October 10) (zie nr. 237), 1533 October 23 (zie nr. 238) en 1535 November 30 (zie nr. 277) gehecht.

249. 1534 September 25.
Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren, der Vere, Vlissinghen en Tornehem, ridder van het Gulden vlies, admiraal van de Zee, benoemt Mathijs Quennoye, baljuw van Vlissingen, tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van de rentmeesters van Bewest en Beoister Scelt.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 88.
b) Afschrift voor in Inv. nr. 166.

250. 1534 November 11.
Jan van der Nadt, secretaris (van Sommelsdijk), bericht Heyndrick van de Werve, rentmeester van Beooisten Scelt, dat zijn brief later zal beantwoord worden, daar de rentmeester en verscheidene schepenen van huis zijn.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Op de rugzijde van dezen brief is een andere d.d. 1534 November 12 (zie nr. 251) geschreven.

251. 1534 November 12.
Bouwen Jans zoon erkent van Michiel van Hammeel (klerk van den rentmeester van Beoosten Schelde) wegens het brengen van een brief van den rentmeester naar Sommelsdijck en het terugbrengen van het antwoord d.d. 1534 November 11, op welks rugzijde dit geschreven is, (zie nr. 250) 4 schellingen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

252. 1534 December 3.
Michiel van Hammeel, gecommitteerde ten comptoire van Beoister Schelt, erkent van den rentmeester van Beoister Schelt wegens zijne vacatiën bij het vaststellen van den omslag van den tweeden termijn van de kapitale zetting 10 schellingen 8 grooten Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

253. 1534 December 20.
Katheline van Seroeskercke, weduwe van Simon van den Werve, erkent van haar zoon Heindrick van den Werve, rentmeester van Beoister Schelt, 15 pond 3 schellingen 5 grooten 8 myten Vl., zijnde een jaar renten ten laste der provincie Zeelandt, verschenen 1533 October 1 en 1534 April 1, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

254. 1534 December 29.
Mr. Urbaen Herdinck, Mathijs Canoye, baljuw van Vlissinghen, jonker Fransois van Bourgoingnen, Wensel van Polanen, mr. Erasmus Heems, pensionaris, en Guillame Bardaille hooren de 14e rekening van Adolf Herdinck, raad en rentmeester van Bewester Scelt, van de ordinaris bede, toegewezen 1529 September 4, en van de extraordinaris bede, toegewezen 1523 October 13 (*sic*), verschenen 1530, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 88.

255. 1534 December 29.
Dezelfde auditeurs hooren de 15e rekening van denzelfden rentmeester van de ordinaris bede, toegewezen 1529 September 4, verschenen 1531, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 89.

256. 1534 December 31.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de extraordinaris bede, toegewezen 1529 September 4, verschenen 1530, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 91.

257. 1534 December 31.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de extraordinaris bede, toegewezen 1529 September 4, verschenen 1531, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 92.

258. 1534 December 31.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de extraordinaris bede, toegewezen 1529 September 4, van het surcrois der ordinaris bede en van hetgeen den Staten van Zeellant tot rentebetaling uit de ordinaris bede toegestaan is, verschenen 1533 en voor $^1/_3$ 1532, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 93.

259. 1535 Januari 15.
Mr. Urban Herdinck, deken van Sinte Pieters, Mathijs de Cannoye, baljuw van Vlissingen, jhr. Frans van Bourgoingnen, Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Schelt, en Guillame Bardaille, pensionaris, gemachtigden van prelaat en edelen, hooren de 10e rekening van Heyndrick van den Werve, raad en rentmeestergeneraal van Beoister Schelt, van de ordinaris bede, toegestaan 1529 September 4, en van de extraordinaris bede, toegestaan 1524 (lees 1523) October 30, verschenen 1530, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 166.

260. 1535 Januari 15.
Dezelfde auditeurs hooren de 11e rekening van denzelfden rentmeester van de extraordinaris bede, toegestaan 1529 September 4, verschenen 1530, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 168.

261. 1535 Januari 15.
Dezelfde auditeurs hooren de 12e rekening van denzelfden rentmeester van de ordinaris bede, verschenen 1531, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 167.

262. 1535 Januari 15.
Dezelfde auditeurs hooren de 14e rekening van denzelfden rentmeester van de bede, toegestemd 1529 Juni 14, en van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1533 en voor $^1/_3$ 1532, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 169.

263. 1535 Januari 26.
Bouwen Jans zoon, gezworen bode van het comptoir van Beoister Schelt, erkent van den rentmeester van Beoister Schelt wegens het rondbrengen in de dorpen van het bericht omtrent de vastgestelde quote in den tweeden termijn van de kapitale zetting 14 schellingen 2 penningen gr. Vl. ontvangen te hebben.
Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

264. 1535 Februari 20.
Adolf Herdinck, rentmeester van Zeelande Bewester Schelt, erkent van Henri van den Werve, ridder, rentmeester van Beoester Schelt, 2400 pond ontvangen te hebben, welke som door den laatstgenoemden rentmeester op verzoek van den eersten aan den graaf van Hoochstraten is uitbetaald.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

265. 1535 Februari 25.
De koningin regentes gelast ten verzoeke van burgemeesters, schepenen en raad der steden Middelbourg, Zierixzee, Roymerswale en Goes aan Adolf Hardinck, rentmeester van Bewester Schelt, om de achterstallige renten op prelaat en edelen en op het gemeene land tot het jaar 1533 incluis uit te betalen.

Opgenomen in een brief d.d. 1535 Februari 25 (zie nr. 266).

266. 1535 Februari 25.
De keizer gelast de tenuitvoerlegging van het vonnis, vervat in den hier ingelaschten brief d.d. als boven (zie nr. 265).

Gelijktijdig afschrift (Inv. nr. 51).

267. 1535 Maart 15.
Maximiliaen van Bourgongnen, abt van Middelburch, en Adolf van Bourgoigne dragen Adolff Herdinck, rentmeester van Bewester Schelt, op aan hun raad en pensionaris Erasmus Heems 30 pond gr. Vl. uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn drie andere d.d. 1533 Mei 25 (zie nr. 232), 1535 Juli 12 (zie nr. 272) en 1535 November 4 (zie nr. 276) gehecht.

N.B. Onder dit stuk heeft Erasmus Heems aangeteekend, dat hem van deze som de helft nog niet (door den rentmeester Herdinck) is uitbetaald.

268. 1535 April 25.
Adolf Herdinck (rentmeester van Bewesten Schelde) draagt namens prelaat en edelen aan Henrick van den Werve, ridder, rentmeester van Beoister Schelt, op de executie van die van Vossemaer te schorsen, daar de markgraaf van Berghes daaromtrent aan hen geschreven heeft.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

269. 1535 Mei 20.
Maximiliaen van Bourgongnen, abt van Middelburch, en Philippe de Bourgoingne dragen Adolff Herdinck, rentmeester van Bewester Schelt, op aan Erasmus Heems 21 pond 3 schellingen 4 grooten Vl. uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn acht andere d.d. 1536 Maart 9 (zie nr. 282), 1536 vóór April 1

(zie nr. 284), 1536 na April 1 (zie nr. 286), 1536 September 30 (zie nr. 294), 1536 December . . (zie nr. 297), 1537 Februari . . (zie nr. 299), 1537 vóór Augustus 10 (zie nr. 307) en 1537 Augustus 10 (zie nr. 309) gehecht.

270. 1535 Juni 18.
De hoofden, tresorier-generaal en gecommitteerden van de domeinen en financiën des keizers deelen Henric van den Werve, ridder, rentmeester van Beoister Schelt, mede, dat de keizer den markgraaf van Berghen en de andere ambachtsheeren in Vosmaer overeenkomstig hun request van de kapitale zetting heeft vrijgesteld, en draagt hem op zich daarnaar te gedragen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

271. 1535 Juli 10.
Mechiel van Hammeel erkent van Heindrick van den Werve, rentmeester van Beoister Schelt, wegens het brengen van 1200 pond aan den graaf van Hoochstraten 32 schellingen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

272. 1535 Juli 12.
Maximiliaen van Bourgongnen, abt van Middelburch, en Adolf de Bourgoingne dragen Hendryck van den Werve, rentmeester van Beoester Schelt, op aan hun raad en pensionaris Erasmus Heems zijn jaarlijksch pensioen en hetgeen de rentmeester van Bewester Schelt hem had moeten betalen, uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn drie andere d.d. 1533 Mei 25 (zie nr. 232), 1535 Maart 15 (zie nr. 267) en 1535 November 4 (zie nr. 276) gehecht.

273. 1535 Augustus 25.
Oole Pieters zoon, bode te Ziericzee, erkent van den rentmeester van Beoister Schelt, wegens het brengen van een brief van dien rentmeester naar Vossemare 3 schellingen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

274. 1535 September 16.
Bouwen Jans zoon, gezworen bode van het comptoir van Beoister Schelt, erkent van den rentmeester van Beoister Schelt wegens het brengen van brieven van dien rentmeester naar Vossemare en Sinte-Maertinsdijck 4 schellingen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

275. 1535 October 10.
Geerit Andries' zoon, deurwaarder van het comptoir van Beoister Schelt, erkent van den rentmeester Heindric van den Werve

wegens het sommeeren van verschillende dorpsbesturen tot het betalen der quote in de kapitale zetting 26 schellingen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

276. 1535 November 4.

Erasmus Heems, raad en pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, erkent van Michiel van Hammeel namens den rentmeester van Beoester Schelt wegens zijne vacatiën en verschotten 51 pond 14 schellingen 8 grooten Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn drie andere d.d. 1533 Mei 25 (zie nr. 232), 1535 Maart 15 (zie nr. 267) en 1535 Juli 12 (zie nr. 272) gehecht.

277. 1535 November 30.

Erasmus Heems, raad en pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, erkent van Michiel van Hammeel namens den rentmeester van Beoester Schelt wegens zijne vacatiën 51 pond 10 schellingen 2 grooten Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn vier andere d.d. 1533 September 26 (zie nr. 236), (c. 1533 October 10) (zie nr. 237), 1533 October 23 (zie nr. 238) en 1534 Augustus 10 (zie nr. 248) gehecht.

278. 1535 November 30.

Katheline van Seroeskercke, weduwe van Simon van den Werve, erkent van haar zoon Heindric van den Werve, rentmeester van Beoister Schelt, 15 pond 4 schellingen 7 penningen 8 myten gr. Vl., zijnde een jaar renten ten laste van de provincie Zeelandt, verschenen 1534 October 1 en 1535 April 1, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

279. 1536 Februari 4.

Michiel van Brouheze, klerk ten comptoire van Beoister Schelt, erkent van den rentmeester van Beoister Schelt wegens het brengen van 1200 pond aan den heer van Hoochstraten te Bruessele 26 schellingen 8 denier Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172).

280. 1536 Februari 27.

De koningin weduwe van Hongrie, regente en gouvernante, geeft vergunning aan Martin de Lopez te Anviers om 100 last koren, uit Frankrijk afkomstig, uit te voeren.

Oorspr. (Inv. nr. 22).

281. 1536 Maart 3.

Maximilian de Bourgoingne, abt van Middelburch, en Adolf de Bourgoingne dragen Henry van de Werve (rentmeester van

Beoosten Schelde) op aan Guy de Heulle, heer van La Mote, wegens zijn pensioen over drie jaren 300 gouden Philipsguldens uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1536 Mei 13 (zie nr. 287) gehecht.

282. 1536 Maart 9.

Maximiliaen van Bourgongnen, abt van Middelburch, en Charles de Bourgoingne dragen den rentmeester van Bewester Schelt op aan hun raad en pensionaris Erasmus Heems 30 pond 11 schellingen 10 grooten Vl. uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn acht andere d.d. 1535 Mei 20 (zie nr. 269), 1536 vóór April 1 (zie nr. 284), 1536 na April 1 (zie nr. 286), 1536 September 30 (zie nr. 294), 1536 December . . (zie nr. 297), 1537 Februari . . (zie nr. 299), 1537 vóór Augustus 10 (zie nr. 307) en 1537 Augustus 10 (zie nr. 309) gehecht.

283. 1536 Maart 11.

Maximiliaen van Bourgongnen, abt van Middelburch, en Adolf van Bourgongne dragen Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Scelt, op aan mr. Sebastiaen Spaengnert wegens zijne vacatiën 10 pond 15 schellingen gr. Vl. uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn twee andere d.d. 1537 April 11 (zie nr. 300) en 1537 April 24 (zie nr. 301) gehecht.

284. 1536 vóór April 1.

Maximiliaen van Bourgongnen, abt van Middelburch, en Philippe de Bourgoingne dragen Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Schelt, op aan hun raad en pensionaris Erasmus 17 pond 19 schellingen 4 grooten Vl. uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn acht andere d.d. 1535 Mei 20 (zie nr. 269), 1536 Maart 9 (zie nr. 282), 1536 na April 1 (zie nr. 286), 1536 September 30 (zie nr. 294), 1536 December . . (zie nr. 297), 1537 Februari . . (zie nr. 299), 1537 vóór Augustus 10 (zie nr. 307) en 1537 Augustus 10 (zie nr. 309) gehecht.

N.B. Dit stuk is ongedateerd. Het valt vóór 1536 April 1, toen Adriaan van den Heetvelde rentmeester werd.

285. 1536 April 1.

Charles, keizer der Romeinen, benoemt Adriaen de Heetvelde tot rentmeester van Bewester Schelt onder den groot-tresorier van Zelande Anthoine de Lalaing, graaf van Hoochstrate.

Afschrift voor in Inv. nr. 96.

N.B. Hieronder staat aangeteekend, dat Adriaen van Heetvelde 1536 Mei 5 den eed heeft afgelegd.

286. 1536 na April 1.

Cornelis, abt van Middelburch, en Charles de Bourgoingne dragen Adryaen van den Heetvelde, rentmeester van Zeelandt Bewester Schelt, op aan hun raad en pensionaris Erasmus Heems 13 pond 10 schellingen 8 grooten Vl. uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn acht andere d.d. 1535 Mei 20 (zie nr. 269), 1536 Maart 9 (zie nr. 282), 1536 vóór April 1 (zie nr. 284), 1536 September 30 (zie nr. 294), 1536 December . . (zie nr. 297), 1537 Februari . . (zie nr. 299), 1537 vóór Augustus 10 (zie nr. 307) en 1537 Augustus 10 (zie nr. 309) gehecht.

N.B. Dit stuk is ongedateerd. Het valt na 1536 April 1, toen Adriaan van den Heetvelde rentmeester werd.

287. 1536 Mei 13.

Guy de Huelle, heer van La Mote, erkent van Henry van den Werve, ridder, (rentmeester van Beoosten Schelde) wegens zijn pensioen over drie jaren 300 gouden Philipsguldens ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1536 Maart 3 (zie nr. 281) gehecht.

288. 1536 Juni 21.

De koningin douairière van Hongueriën, regente en gouvernante, bepaalt, dat kooplieden uit het Oosten, die hun graan in Zeellandt of Brabant hebben ingevoerd en er de gewone tollen van hebben betaald, het weder mogen uitvoeren zonder er recht van congie van te betalen.

Oorspr. (Inv. nr. 22).

289. 1536 Augustus 14.

Kaerle, Roomsch keizer, benoemt Marc Taelman en Gillis Coels tot administrateurs van het sterfhuis van wijlen Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Schelt.

Afschrift van den notaris P. Pieters zoon Sohyer voor in Inv. nr. 94.

290. 1536 September 5.

De koningin douairière van Hongriën, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelland zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 12 grooten steenschietens en 3 grooten bij der breede van elk gemet en eene extraordinaris bede van 6 grooten bij der breede van elk gemet, beiden gedurende 3 jaren.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29). — Onder dezen brief is een andere d.d. 1536 September 18 (zie nr. 293) geschreven.
b) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 97.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 107.
d) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 173.
e) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 182.

291. 1536 September 8.

Kaerle, Roomsch keizer, benoemt Adolf van Burgundiën, heer van Beveren en Vere, admiraal van de Zee, tot zijn gemachtigde om van leenmannen van Zeellant te verzoeken de toewijzing van de bede van 12 grooten steenschietens en 9 grooten bij der breede van elk gemet.

Oorspr. (Inv. nr. 27). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

292. 1536 September 8.

Kaerle, Roomsch keizer, gelast den erven van de gewezen rentmeesters van Bewester en Beoister Schelt aan te zeggen binnen 6 weken hunne rekeningen bij de Staten van Zeellant in te leveren.

Oorspr. (Inv. nr. 51). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was. — Aan dezen brief zijn twee andere d.d. 1537 Juni 19 (zie nr. 305) en 1537 Juni 20 (zie nr. 306) gehecht.

293. 1536 September 18.

Leenmannen van Zeelandt wijzen in tegenwoordigheid van Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren en der Vere, admiraal van de Zee, gemachtigde des keizers, vonnis, dat de Staten de bede van 12 grooten steenschietens en 3 grooten bij der breede van elk gemet en de extraordinaris bede van 6 grooten bij der breede van elk gemet, beiden gedurende 3 jaren, nader vermeld in den brief d.d. 1536 September 5, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 290) zullen opbrengen.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 97.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 107.
d) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 173.
e) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 182.

294. 1536 September 30.

Cornelis van der Goes, abt van Middelburch, en Charles de Bourgoingne dragen Adryaen van den Heetvelde, rentmeester van Bewester Schelt, op aan hun raad en pensionaris Erasmus Heems 11 pond 4 schellingen gr. Vl. uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn acht andere d.d. 1535 Mei 20 (zie nr. 269), 1536 Maart 9 (zie nr. 282), 1536 vóór April 1 (zie nr. 284), 1536 na April 1 (zie nr. 286), 1536 December . . (zie nr. 297), 1537 Februari . . (zie nr. 299), 1537 vóór Augustus 10 (zie nr. 307) en 1537 Augustus 10 (zie nr. 309) gehecht.

295. 1536 November 4.

De deurwaarder Regnault de Ramecourt relateert het ootrooi d.d. 1533 Januari 27, waaraan deze brief gehecht is, (zie nr. 230) te hebben afgekondigd te Zieryxee.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 21).

296. 1536 December 20.

Maximiliaen van Bourgongnen, abt van Middelburch, en Adolf van Bourgongnen dragen Heindryck van den Werve, rentmeester van Beoister Schelt, op aan hun raad en pensionaris mr. Erasmus Heems zijn jaarlijksch pensioen en hetgeen de rentmeester van Bewester Schelt hem had moeten betalen, uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1537 Augustus 10 (zie nr. 308) gehecht.

297. 1536 December . .

Egidius Brugman, secretaris van den abt van Middelburg, en Adolf van Bourgongne dragen den rentmeesters van Bewest- en Beoister Schelt op aan hun raad en pensionaris Erasmus Heems 16 pond 10 schellingen gr. Vl. uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn acht andere d.d. 1535 Mei 20 (zie nr. 269), 1536 Maart 9 (zie nr. 282), 1536 vóór April 1 (zie nr. 284), 1536 na April 1 (zie nr. 286), 1536 September 30 (zie nr. 294), 1537 Februari . . (zie nr. 299), 1537 vóór Augustus 10 (zie nr. 307) en 1537 Augustus 10 (zie nr. 309) gehecht.

298. 1537 Januari 29.

Jacop van Steenwijck erkent van den rentmeester van Bewester Schelt 13 schellingen 10 grooten Vl. wegens het overbrengen van geld naar Brugge ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 95).

299. 1537 Februari . .

Gielis Brugman, gemachtigde van Cornelis van der Goes, abt van Middelborch, en Charles de Bourgoingne dragen den rentmeesters van Bewest en Beoester Schelt op aan hun raad en pensionaris Erasmus Heems 7 pond 12 schellingen gr. Vl. uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn acht andere d.d. 1535 Mei 20 (zie nr. 269), 1536 Maart 9 (zie nr. 282), 1536 vóór April 1 (zie nr. 284), 1536 na April 1 (zie nr. 286), 1536 September 30 (zie nr. 294), 1536 December . . (zie nr. 297), 1537 vóór Augustus 10 (zie nr. 307) en 1537 Augustus 10 (zie nr. 309) gehecht.

300. 1537 April 11.

Adolf van Bourgongne draagt Heyndrick van de Werve, rentmeester van Beoister Schelt, op aan Sebastiaen Spaengnert te betalen, hetgeen de overleden rentmeester van Bewester Scelt Adolf Herdinck hem blijkens de aangehechte ordonnantie d.d. 1536 Maart 11 (zie nr. 283) had moeten betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn twee andere d.d. 1536 Maart 11 (zie nr. 283) en 1537 April 24 (zie nr. 301) gehecht.

301. 1537 April 24.

Sebastiaen Spaengnert erkent van Michiel van Hameel, klerk van Heyndrick van de Werve, ridder, rentmeester van Beoister Schelt, wegens zijne vacatiën en verschotten 10 pond 15 schellingen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn twee andere d.d. 1536 Maart 11 (zie nr. 283) en 1536 April 11 (zie nr. 300) gehecht.

N.B. Dit stuk is abusievelijk van 1536 in plaats van 1537 gedateerd.

302. 1537 Mei 10.

De koningin douairière van Hongryen, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellandt zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 25000 Carolusguldens, welke som gevonden zal worden door de heffing van een impost op de tarwe, den wijn en het bier gedurende zes maanden.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift voor in Inv. nr. 220.

303. 1537 Mei 10.

De keizer geeft aan den raad en rentmeester van Beoester Schelt last af te kondigen, dat ieder zijn aandeel in de imposten op de tarwe, den wijn en het bier, door welker heffing de Staten van Zeellandt de bede van 25000 Carolusguldens zullen opbrengen, zal hebben te betalen en de voorschriften op het innen dier imposten zal hebben na te leven.

Afschrift voor in Inv. nr. 220.

304. 1537 Juni 11.

Cornelis van der Goes, prelaat te Middelborch, en Adolf van Bourgoingne geven last aan Jeronimus van Seroeskercke, rentmeester van Beoester Schelt, om de opbrengst van de extraordinaris bede, het surcrois en den impost af te dragen aan Adriaen van den Heetvelde, rentmeester van Bewester Schelt.

a) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 173.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 182.

305. 1537 Juni 19.

De deurwaarder Joos Mahieus relaleert, dat hij het mandament d.d. 1536 September 8, waaraan deze brief gehecht is, (zie nr. 292) beteekend heeft aan Marck Taelman en Gillis Cools, bewindvoerders van het sterfhuis van Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Scelt.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 51).

306. 1537 Juni 20,

Marck Taelman en Gillis Cool, gecommitteerd tot de administratie der nalatenschap van Adolf Herdinck, rentmeester van

Zeelandt Bewester Scelt, verklaren, dat mr. Pieter Rutinck de administratie heeft gehad der penningen, waarover het mandament d.d. 1536 September 8, waaraan deze brief gehecht is, (zie nr. 292) handelt.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 51).

307. 1537 vóór Augustus 10.

Gielis Brugman, gemachtigde van Cornelis van der Goes, abt van Middelburch, en Adolf van Bourgongne dragen den rentmeesters van Bewester en Beoister Schelt op aan hun pensionaris Erasmus Heems 15 pond 16 schellingen 2 grooten Vl. uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn acht andere d.d. 1535 Mei 20 (zie nr. 269), 1536 Maart 9 (zie nr. 282), 1536 vóór April 1 (zie nr. 284), 1536 na April 1 (zie nr. 286), 1536 September 30 (zie nr. 294), 1536 December . . (zie nr. 297), 1537 Februari . . (zie nr. 299) en 1537 Augustus 10 (zie nr. 309) gehecht.

N.B. De datum is niet ingevuld. Het stuk valt vóór 1537 Augustus 10 (zie nr. 309).

308. 1537 Augustus 10.

Erasmus Heems, raad en pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, erkent van Heindric van den Werve, ridder, (rentmeester van Beoosten Schelde) zijn pensioen over de jaren 1534 en 1535, groot 100 pond gr. Vl., ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1536 December 20 (zie nr. 296) gehecht.

309. 1537 Augustus 10.

Erasmus Heems, raad en pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, erkent van Hendric van den Werve, ridder, rentmeester van Beoister Schelt, wegens zijne vacatiën en verschotten 807 pond 16 schellingen ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 172). — Aan dit stuk zijn acht andere d.d. 1535 Mei 20 (zie nr. 269), 1536 Maart 9 (zie nr. 282), 1536 vóór April 1 (zie nr. 284), 1536 na April 1 (zie nr. 286), 1536 September 30 (zie nr. 294), 1536 December . . (zie nr. 297), 1537 Februari . . (zie nr. 299) en 1537 vóór Augustus 10 (zie nr. 307) gehecht.

310. 1537 September 21.

Chaerles van Bourgoingnen, heer van Bredamme, Fromont en Lovreghem, benoemt Adriaen van den Heetvelde, rentmeester van Bewester Schelt, tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van heer Heyndrick van den Werve en mr. Jeronimus van Serooskercke, rentmeesters van Beooster Schelt.

Afschrift van E. Heems voor in Inv. nr. 170.

311. 1537 September 26.

Philips van Bourgoingnen, heer van Phallaix, Soubbourch, Somersdijcke, Sinte-Adolfslant en Sint-Annenlant, benoemt Adriaen

van den Heetvelde, rentmeester van Bewester Schelt, tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van Hendrick van de Werve en mr. Jheronimus Sheroortskercke, rentmeesters van Beooster Schelt, en van wijlen Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Schelt.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 94.
b) Afschrift van E. Heems voor in Inv. nr. 170.

312. 1537 October 12.
Cornelis van der Goes, abt van Onser Vrouwen klooster te Middelburch, benoemt Urbanus Herdinck, deken der Sinte Pieters kerk in Noortmonster aldaar, tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van de rentmeesters van Bewest en Beoister Schelt.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 94.
b) Afschrift van E. Heems voor in Inv. nr. 170.

313. 1537 November 14.
Mr. Urbain Herdinck, deken van Sinte Pieters, Mathijs de Cannoie, baljuw van Vlissinge, Adriaen van den Heetvelde, rentmeester van Bewester Schelt, en Mr. Erasmus, pensionaris, gemachtigden van prelaat en edelen, hooren de 15e rekening van Heindrick van den Werve, ridder, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Beoister Schelt, van de bede, toegestemd 1529 Juni 14, en van het surcrois der ordinaris beden, verschenen 1534 en voor $^1/_3$ 1532, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 170.

314. 1537 November 14.
Dezelfde auditeurs hooren de 16e rekening van denzelfden rentmeester van de bede, toegestemd 1529 Juni 14, verschenen voor $^1/_3$ 1532 en van het surcrois der ordinaris beden, verschenen 1535 en voor $^1/_3$ 1532, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 171.

315. 1537 November 14.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de kapitale zetting, toegestemd 1533 Augustus 30, verschenen 1533 en 1534, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 203.

316. 1537 November 26.
De Staten van Zeellant verlengen den termijn van de heffing der imposten op de tarwe, den wijn en het bier met acht maanden.

Afschrift voor in Inv. nr. 220.

317. 1538 Februari 15.
Clara van Overslage, weduwe van Adolf Herdinck, rentmeester

van Zeellant Bewester Schelt, benoemt Gillis Cool tot haar gemachtigde tot het doen van rekening van de administratie van wijlen haar man.

Afschrift van den notaris P. Pieters zoon Sohyer voor in Inv. nr. 94.

318. 1539 Januari 11 (*sic*).

Rogier Pathie, organist der koningin weduwe van Hongrie, regente en gouvernante, erkent van Adriaen de Heetvelde, rentmeester van Zeellande Bewester Scelt, 160 pond, hem door prelaat en edelen van Zeellande toegekend, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 110). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1539 Februari 11 (zie nr. 321) gehecht.

319. 1539 Februari 3.

Floris Aernts zoon, proost der abdij van Middelburch, gemachtigde van den prelaat van Middelborch, Joris van Waelscappelle, gemachtigde van den heer van Beveren, heer van der Veere, Pieter Rutinck, gesurrogeerd in plaats van Adriaen van Heetvelde, gemachtigde van de weduwe van den heer van Phalaix, Adolph Blanckert, gemachtigde van de weduwe van den heer van Bredam, Cornelis Pieters zoon Haeck, burgemeester, en Erasmus Cornelis' zoon, secretaris, gemachtigden der stad Middelburch, Marinus Cornelis' zoon, pensionaris, gemachtigde der stad Rommerzwale, Quirijn Pier Erbouts zoon, gemachtigde der stad Goes, Jan Cornelis' zoon Zuytwint, burgemeester, en Jan Cornelis' zoon Breyl, schepen, gemachtigde der stad Thoolen, en Erasmus Heems, pensionaris van prelaat en edelen, hooren de rekening van Jeronimus van Seroeskercke, rentmeester van Zeellant Beoesten der Schelt, van den impost, geheven krachtens plakkaat van 1537 Mei 10, af, terwijl Willem Symons zoon, burgemeester, en Franchois Claes' zoon van Zandijck, secretaris, gemachtigden der stad Ziericzee, wegens de afwezigheid van een commissaris des keizers weigeren tot de auditie mede te werken.

Oorspr. achter in Inv. nr. 220.

320. 1539 Februari 10.

Cornelis, abt van Middelburch, en Adolf van Bourgoingnen dragen Adriaen van den Heetvelde, rentmeester van Zeellant Bewester Scelt, op aan Anthonis van Bourgoingnen wegens bewezen diensten 20 pond gr. Vl. uit het surcrois te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 110). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1539 Maart 21 (zie nr. 323) gehecht.

321. 1539 Februari 11 (*sic*).

Adolf van Bourgoingne draagt Adriaen van den Heetvelde, rentmeester van Zeelant Bewester Schelt, op aan Rogier Pathie, organist der koningin, wegens bewezen diensten 160 pond uit het surcrois te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 110). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1539 Januari 11 (zie nr. 318) gehecht.

322. 1539 Maart 8.

Kaerle, Roomsch keizer, doet uitspraak ten gunste der gedaagden in het geschil tusschen de ingelanden van Cruningen, impetranten, en de Staten van Zeelant, gedaagden, over de vraag, of de eersten door het hun verleende octrooi van vrijdom van lasten vrijgesteld waren van de opbrengst van 4 grooten per gemet bij der breede.

Oorspr. (Inv. nr. 36). Met het zegel van den keizer in roode was.

323. 1539 Maart 21.

Anthonis van Bourgoingnen erkent van Adriaen van den Heetvelde, rentmeester van Zeellant Bewester Scelt, 20 pond gr. Vl., hem door den prelaat van Middelbourch en den heer van Beveren toegekend, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 110). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1539 Februari 10 (zie nr. 320) gehecht.

324. 1539 Augustus 31.

Floris, abt van Middelburch, en Adolf van Bourgoingne dragen Pieter Ruutinck op aan Jooris Walscapple 600 Carolusguldens uit het surcrois te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 110). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1539 October 30 (zie nr. 326) gehecht.

325. 1539 October 11.

De koningin douairière van Hongriën, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellandt zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 14 grooten steenschietens en 4 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 4 jaren en eene extraordinaris bede van 1 groot 8 myten bij der breede van elk gemet gedurende 3 jaren.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29). — Onder dezen brief is een andere d.d. 1539 December 4 (zie nr. 327) geschreven.
b) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 100.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 176.
d) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 185.

326. 1539 October 30.

Joris van Waelscapple erkent van Pieter Rutinck, klerk ten comptoire van Zeelant Bewesten Scelt, 211 Carolusguldens 16 stuivers, hem door den prelaat van Middelburch en den heer van Beveren toegekend, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 110). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1539 Augustus 31 (zie nr. 324) gehecht.

327. 1539 December 4.

Leenmannen van Zeellant wijzen in tegenwoordigheid van Maximiliaen van Bourgoingnen, heer van Tournehem, gemachtigde des keizers, vonnis, dat de Staten de bede van 14 grooten

steenschietens en 4 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 4 jaren en de extraordinaris bede van 1 groot 8 myten bij der breede van elk gemet gedurende 3 jaren, nader vermeld in den brief d.d. 1539 October 11, waaronder deze geschreven is, (zie nr. 325) zullen opbrengen.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 100.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 176.
d) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 185.

328. 1539 December 24.

Charles, keizer der Romeinen, benoemt Jeronisme Sandelyn, heer van Herentaut, tot rentmeester van Bewester Schelt onder den groot-tresorier van Zeellande Anthoine de Lalaing, graaf van Hoochstrate.

Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 100.
N.B. Hieronder staat aangeteekend, dat Jeronimus Sandelyn, heer van Herentaut, 1540 Januari 7 den eed heeft afgelegd.

329. 1539 December 30.

Kaerle, Roomsch keizer, benoemt Jan de Neve, griffier van het land van Waes, en Adriaen van Dam tot administrateurs van de sterfhuizen van Adriaen van den Heetvelde, rentmeester van Zeellandt Bewester Schelt, en van zijn oom en borg Jan van Brantegem.

Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 96.

330. 1540 Januari 3.

Floris, abt van Middelburch, en Adolph van Bourgoingnen geven last aan Jeronimus van Seroeskercke, rentmeester van Beoester Schelt, om de opbrengst van de extraordinaris bede, het surcrois, den impost en de kapitale schatting af te dragen aan den rentmeester van Bewester Schelt.

a) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 176.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 184.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 185.
d) Afschrift voor in Inv. nr. 219.

331. 1540 Maart 10.

Philips van Bourgoingne, heer van Phalaix, Sommersdijck, Zoubburg, Sint-Annelandt en Sint-Adolfslandt, raad en kamerling des keizers, benoemt Pieter Rutinck tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van de rentmeesters van Zeellandt Beoist en Bewester Schelt en van de rekeningen van de wateringen van Walcheren.

a) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 96.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 100.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 182.

332. 1540 October 12.

Charles, keizer der Romeinen, bevestigt, na het overlijden van den groot-tresorier van Zeellande den graaf van Hoochstrate, Jeronime Sandelyn in zijn ambt van rentmeester-generaal van Zeellande Bewester Schelt.

Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 100.

N.B. Hieronder staat aangeteekend, dat Jeronimus Zandelyn 1541 Juli 14 den eed heeft afgelegd.

333. 1541 Januari 4.

Floris van Schoenhove, abt van Onser Vrouwen klooster te Middelburg, benoemt mr. Heyndrick Polderman tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van de rentmeesters van Bewest en Beoister Schelt.

a) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 96.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 173.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 182.

334. 1541 April 24.

Jacques de Bourgoingne, heer van Bredam, Lovergem, Zomergem en Zoubburg, benoemt Jerosme Sandelyn, rentmeester van Zeellande Bewester Schelt, tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van den rentmeester van Beoester Schelt, van die van de erven van Adrien de Heetvelde, rentmeester van Bewester Schelt, en van die van de wateringen van Walcheren.

a) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 96.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 173.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 182.

335. 1541 Augustus 10.

Floris van Schoenhoven, abt van Onser Vrouwen klooster te Middelburg, en Maximiliaen van Bourgoingne, heer van Bevere en der Vere, admiraal van de Zee, benoemen als representeerende de staten van prelaat en edelen van Zeellant mr. Roelandt Potter tot hun raad en pensionaris.

a) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 96.
b) Afschrift voor in Inv. nr. 100.
c) Afschrift van M. van Hammael voor in Inv. nr. 173.
d) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 182.

336. 1541 Augustus 18.

Maximiliaen van Bourgoingnen, heer van Beveren, der Vere, Vlissinge en Tornehem, admiraal van de Zee, benoemt Mathijs Kennoye, baljuw van Vlissinghe, tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van de rentmeesters van Bewest en Beoister Schelt.

a) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 96.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 100.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 173.
d) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 182.

337. 1541 Augustus 18.

Maximiliaen van Bourgoingnen, heer van Beveren, der Vere, Vlissinge en Tornehem, admiraal van de Zee, benoemt zijn rentmeester Michiel van Hammeel tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van de rentmeesters van Bewest en Beoister Schelt.

a) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 96.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 100.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 173.
d) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 182.

338. 1541 Augustus 26.

Heindrick Polderman, gemachtigde van den prelaat van Middelburch, Mathijs Canoye en Michiel van Hammeel, gemachtigden van den heer van Beveren, Jeronimus Zandelin, gemachtigde van den heer van Bredamme, en mr. Roelandt de Pottere, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, hooren de 1e rekening van Jeronimus van Seroeskercke, raad en rentmeester-generaal van Zeellant Beoester Schelt, van 4 grooten bij der breede van elk gemet, toegestemd 1536 September 5, verschenen 1536, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 173.

339. 1541 Augustus 26.

Dezelfde auditeurs hooren de 2e rekening van denzelfden rentmeester van 4 grooten bij der breede van elk gemet, toegestemd 1536 September 5, verschenen 1537, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 174.

340. 1541 Augustus 26.

Dezelfde auditeurs hooren de 3e rekening van denzelfden rentmeester van 4 grooten bij der breede van elk gemet, toegestemd 1536 September 5, verschenen 1538, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 175.

341. 1541 Augustus 26.

Dezelfde auditeurs hooren de 4e rekening van denzelfden rentmeester van 3 grooten bij der breede van elk gemet, toegestemd 1539 October 11, verschenen 1539, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 176.

342. 1541 Augustus 30.

Heindric Polderman, deken van Westmonstre, gemachtigde van den prelaat van Middelburch, Mathijs Canoye, baljuw van Vlissingen, en Michiel van Hammeel, gemachtigden van den heer van Beveren, mr. Pieter Ruttinck, gemachtigde van den heer van Phalaix, Jeronimus Zandelin, rentmeester van Bewester Schelt, gemachtigde van den heer van Bredamme, en mr. Roelandt de Pottere, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt,

hooren de 1e rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1536, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 182.

343. 1541 Augustus 30.
Dezelfde auditeurs hooren de 2e rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1537, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 183.

344. 1541 Augustus 30.
Dezelfde auditeurs hooren de 3e rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1538, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 184.

345. 1541 Augustus 30.
Dezelfde auditeurs hooren de 4e rekening van denzelfden rentmeester van de extraordinaris bede van 1 groot 8 myten bij der breede van elk gemet, toegestaan 1539 October 11, verschenen 1539, en van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1539, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 185.

346. 1541 October 6.
Dezelfde auditeurs hooren de 1e rekening van Adriaen van den Heetveld, raad en rentmeester van Zeellandt Bewester Schelt, van de extraordinaris bede, toegewezen 1529 September 4, verschenen voor $^1/_3$ 1532, en van hetgeen den Staten van Zeellant tot rentebetaling uit de ordinaris bede toegestaan is, verschenen 1535 en voor $^1/_3$ 1532, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 96.

347. 1541 October 6.
Dezelfde auditeurs hooren de 2e rekening van denzelfden rentmeester van 4 grooten bij der breede van elk gemet uit de extraordinaris bede, toegewezen 1536 September 18, verschenen 1536, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 97.

348. 1541 October 6.
Dezelfde auditeurs hooren de 3e rekening van denzelfden rentmeester van 4 grooten bij der breede van elk gemet uit de extraordinaris bede, toegewezen 1536 September 18, verschenen 1537, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 98.

349. 1541 October 6.
Dezelfde auditeurs hooren de 4e rekening van denzelfden rentmeester van 4 grooten bij der breede van elk gemet uit de extraordinaris bede, toegewezen 1536 September 18, verschenen 1538, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 99.

350. 1541 October 6.
Dezelfde auditeurs hooren de 1e rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois van de ordinaris bede, verschenen 1535, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 106.

351. 1541 October 6.
Dezelfde auditeurs hooren de 2e rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois van de ordinaris bede, verschenen 1536, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 107.

352. 1541 October 6.
Dezelfde auditeurs hooren de 3e rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois van de ordinaris bede, verschenen 1537, af.

Oorspr. acbter in Inv. nr. 108.

353. 1541 October 6.
Dezelfde auditeurs hooren de 4e rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois van de ordinaris bede, verschenen 1538, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 109.

354. 1541 December 12.
Marguerite van Werchin, vrouwe van Bredam, Zoubburch en Fromont, en Jacop van Bourgoingnen, heer van Bredam, Zouburgh, Loverghem, Zomerghem en Baudoux, benoemen Wensel van Polanen, oud-rentmeester en kastelein van Zoubburch, tot hun gemachtigde ter auditie van de rekeningen van Jeronimus Zandelyn, raad en rentmeester van Zeellandt Bewester Schelt.

Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 100.

355. 1542 Maart 9.
Schepenen van Middelburch oorkonden, dat mr. Maertin Snouckaert erkent van prelaat en edelen en den rentmeester van Bewester Schelt 37 pond 10 schellingen gr. Vl., hem wegens zijn gage als pensionaris verschuldigd, ontvangen te hebben.

Oorspr. (Inv. nr. 126). Met de 3 geschonden schepenzegels (van Cornelis Pieters zoon Haeck, Fernando de Arnedo en Jacob Heynricx zoon van Grijpskercke) in groene was.

356. 1542 Maart 26.
Mr. Hendrick Polderman, deken van Westmonster, gemachtigde van den prelaat van Middelburch, Mathijs Cannoye, baljuw van Vlissinghe, en Michiel van Hameel, gemachtigden van den heer van Beveren, Jeronimus Sandelyn, rentmeester van Zeelandt Bewester Schelt, en mr. Pieter Rutinck, gemachtigden van den heer van Phalaix, en mr. Roelandt de Pottre, pensionaris van

prelaat en edelen, hooren de rekening van Adolf Herdinck, raad en rentmeester van Bewester Schelt, van de extraordinaris bede, toegewezen 1529 September 4, van het surcrois van de ordinaris bede en van hetgeen den Staten van Zeellandt tot rentebetaling uit de ordinaris bede toegestaan is, verschenen 1534 en voor $^1/_3$ 1532, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 94.

357. 1542 Maart 26.

Dezelfde auditeurs kennen aan het sterfhuis van Adriaen van den Heetvelde, raad en rentmeester van Zeellant Bewester Schelt, zoowel wegens het slot van zijne 4e rekening van 4 grooten bij der breede van elk gemet uit de extraordinaris bede, toegewezen 1536 September 18, verschenen 1538, als uit anderen hoofde, een overschot van 12621 pond 16 schellingen 10 grooten toe.

Oorspr. achter in Inv. nr. 99.

358. 1542 Maart 26.

Hendric Polderman, gemachtigde van den prelaat, Matthijs Cannoye en Michiel van Hammeel, gemachtigden van den heer van Beveren, Pieter Ruutynck, gemachtigde van den heer van Phalaix, Jeronymus Zandelin, gemachtigde van den heer van Bredam, mr. Jacop Croeser en Cornelis Scobbelant, gemachtigden der stad Middelburgh, mr. Francoys Claeys' zoon en mr. Yman Claeys' zoon, gemachtigden der stad Ziericxzee, Marinus Cornelis' zoon, gemachtigde der stad Reymerszwale, Quyrijn Piers zoon Ertboutss, gemachtigde der stad Goes, Jan Jacops zoon en Claeys Matheeus' zoon gemachtigden der stad Tholen, en mr. Rholand de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, hooren de rekening van Adriaen van den Heetvelde, rentmeester van Bewester Schelt, van den kapitalen omslag van 1539 over geheel Zeellandt af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 208.

359. 1542 Maart 26.

Heindrick Polderman, deken van Westmonster, gemachtigde van den prelaat, Matthijs Cannoye en Michiel van Hammeel, gemachtigden van den heer van Beveren, Pieter Rutinck, gemachtigde van den heer van Phalaix, Jeronimus Zandelin, gemachtigde van den heer van Bredam, mr. Jacop Croeser en Jan Bisscop, gemachtigden der stad Middelburch, mr. Francoys Claeys' zoon en mr. Yman Claes' zoon, gemachtigden der stad Ziericxee, Marinus Cornelis' zoon, gemachtigde der stad Reymerswale, Quirijn Pier Erbouts zoons zoon, gemachtigde der stad Goes, Jan Jacops zoon en Claes Matheus' zoon, gemachtigden der stad Tholen, en Roelandt de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, hooren de rekening van Jeronimus van Seroeskercke, raad en rentmeester van Zeellandt Beoester Schelt, van de kapitale assiette, gezet 1539 Februari 4, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 219.

360. 1542 Mei 5.
De koningin douairière van Hongeriën, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellant zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 12000 Karolusguldens, welke som gevonden zal worden door de heffing van een impost op de bieren en wijnen.
Afschrift voor in Inv. nr. 213.

361. 1542 October 5.
Floris, abt van Middelburch, Michiel van Hammeel, gemachtigde van den heer van Beveren, mr. Pieter Ruttinck en Wencelin van Polaenen, gemachtigden van den heer van Phalaix en Bredamme, en mr. Roelandt de Pottere, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, hooren de 1e rekening van Jeronimus Sandelin, raad en rentmeester-generaal van Zeellant Bewester Schelt, van de extraordinaris bede van 1 groot 8 myten bij der breede van elk gemet, verschenen 1539, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 103.

362. 1542 October 5.
Dezelfde auditeurs hooren de 2e rekening van denzelfden rentmeester van de extraordinaris bede van 1 groot 8 myten bij der breede van elk gemet, verschenen 1540, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 104.

363. 1542 October 5.
Dezelfde auditeurs hooren de 3e rekening van denzelfden rentmeester van de extraordinaris bede van 1 groot 8 myten bij der breede van elk gemet, verschenen 1541, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 105.

364. 1542 October 5.
Dezelfde auditeurs hooren de 1e rekening van denzelfden rentmeester van 3 grooten bij der breede van elk gemet uit de ordinaris bede, toegewezen 1539 December 4, verschenen 1539, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 100.

365. 1542 October 5.
Dezelfde auditeurs hooren de 2e rekening van denzelfden rentmeester van 3 grooten bij der breede van elk gemet uit de ordinaris bede, toegewezen 1539 December 4, verschenen 1540, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 101.

366. 1542 October 5.
Dezelfde auditeurs hooren de 3e rekening van denzelfden rentmeester van 3 grooten bij der breede van elk gemet uit de ordinaris bede, toegewezen 1539 December 4, verschenen 1541, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 102.

367. 1543 Februari 16.
Michiel van Hammeel en Rholand de Pottre, gemachtigden van prelaat en edelen, hooren de 1e rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois van de ordinaris bede, verschenen 1539, 1540 en 1541, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 111.

368. 1543 Februari 17.
Jaquelyne de Croy (vrouwe van Bergen) verzoekt aan den baljuw van Zericxee uitstel in de zaak, waarover diens brief gehandeld heeft, en herinnert hem, dat wijlen haar echtgenoot, als een der grootste leenmannen van Zelande, jaarlijks in de vasten van den ontvanger van Beoister Schelt een zeehond ontving, met verzoek dien ook te ontvangen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 179).

369. 1543 Februari 17.
Floris, abt van Middelburch, Michiel van Hammeel, gemachtigde van den heer van Beveren, Jeronimus Zandelin, gemachtigde van den heer van Bredamme, en mr. Roelandt de Pottere, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, hooren de 5e rekening van Jeronimus van Seroeskercke, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Beoister Schelt, van 3 grooten bij der breede van elk gemet, toegestemd 1539 October 11, verschenen 1540, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 177.

370. 1543 Februari 19.
Dezelfde auditeurs hooren de 6e rekening van denzelfden rentmeester van 3 grooten bij der breede van elk gemet, toegestemd 1539 October 11, verschenen 1541, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 178.

371. 1543 Februari 23.
Jeronimus Sandelin (rentmeester van Bewesten Schelde) erkent van Jeronimus van Seroeskercke, rentmeester van Beoister Schelt, op afrekening van wat hij wegens de extraordinaris beden, verschenen 1541 en 1542, schuldig mocht blijken te zijn, 400 pond ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 180).

372. 1543 Februari 26.
Mr. Roelandt de Pottere en Michiel van Hammeel, gemachtigden van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de rekening van Jeronimus van Seroeskercke, rentmeester van Beoister Schelt, van de extraordinaris bede van 1 groot 8 myten bij der breede van elk gemet, verschenen 1540 en 1541, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 181.

373. 1543 Februari 26.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1540 en 1541, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 186.

374. 1543 April 1.
De koningin douairière van Hongriën, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellant zich bereid hebben verklaard den tienden penning van alle onroerende goederen en koopmanswinsten gedurende 1 jaar op te brengen.
a) Afschrift van P. van Sinte Pieters voor in Inv. nr. 214.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 222.

375. 1543 April 22.
Kaerle, Roomsch keizer, benoemt Adriaen van Dam tot zijn gemachtigde om met twee personen, door de wet van de steden van Zeellandt gesteld, in Bewester Schelt den tienden penning, die van de onroerende goederen en koopmanswinsten moet worden opgebracht, te taxeeren.
Afschrift van P. van Sinte Pieters voor in Inv. nr. 214.

376. 1543 April 22.
Kaerle, Roomsch keizer, benoemt Pieter Carbonier tot zijn gemachtigde om met twee personen, door de wet van de steden van Zeellant gesteld, in Beoister Schelt den tienden penning, die van de onroerende goederen en koopmanschappen moet worden opgebracht, te taxeeren.
Afschrift van P. van Sinte Pieters voor in Inv. nr. 222.

377. 1543 April 23.
De keizer geeft last aan den rentmeester van Zeelandt Beoister Schelt om af te kondigen het plakaat, waarbij allen, die daartoe gehouden zijn, gelast wordt aangifte te doen van hunne onroerende goederen en den tienden penning daarvan op te brengen.
Afschrift van P. van Sinte Pieters voor in Inv. nr. 222.

378. 1543 October 18.
De keizer neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellant zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 24000 Carolusguldens, welke som gevonden zal worden door de heffing van 6 grooten van elk gemet, op te brengen door de baanders.
a) Afschrift van P. van Sinte Pieters voor in Inv. nr. 250.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 297.

379. 1543 November 16.
Florys van Schoonhoven, prelaat van Middelburch, Mathijs Cannoye en Michiel van Hammeel, gemachtigden van den heer van

Beveren, Jeronimus Zandelin, gemachtigde van den heer van Phalaix, Cornelis Pieters zoon Haeck, burgemeester, en Jan Pieters zoon Bisscop, gemachtigden der stad Middelburch, Lievin Jacobs zoon Hubert, burgemeester, en Jan Suys, gemachtigden der stad Ziericxzee, Jacob Diericx zoon de Bye en Jan Valcke, gemachtigden der stad Goes, Jan Cornelis' zoon Zijtwindt, burgemeester, en Jan Huyge zoon, gemachtigden der stad Tholen, representeerende de Staten van Zeelandt, en mr. Roelandt de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen, hooren de rekening van Jeronimus van Seroeskercke, rentmeester van Zeellandt Beoister Schelt, van den impost op wijn en bier, vastgesteld 1542 Mei 5, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 221.

380. 1543 November 23.

Florys van Schoonhoven, prelaat der abdij van Middelburch, Mathijs Cannoye en Michiel van Hammeel, gemachtigden van den heer van Beveren, Wenselin van Polaenen, gemachtigde van den heer van Phalaix, Cornelis Pieters zoon Haeck en Jan Bisscop, gemachtigden der stad Middelburch, Lieven Jacobs zoon Hubert, burgemeester, en Jan Suys, gemachtigden der stad Ziericxzee, Jacob Diericx zoon van der Bye en Jan Cornelis' zoon Valck, secretaris, gemachtigden der stad Goes, Jan Cornelis' zoon Zidwindt en Jan Huygen zoon, gemachtigden der stad Tholen, en mr. Roelandt de Pottere, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, hooren de rekening van Jeronimus Sandelin, raad en rentmeester van Zeellant Bewester Schelt, van den impost van 12000 Carolusguldens, gelegd 1542 Mei 5, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 213.

381. 1543 December 17.

De koningin douairière van Hongryën, regente en gouvernante, keurt de termijnen, waarop de Staten van Zeellant zich bereid hebben verklaard de bede van 24000 gulden op te brengen, goed.

a) Afschrift van P. van Sinte Pieters voor in Inv. nr. 250.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 297.

382. 1543 December 17.

De koningin douairière van Hongriën, regente en gouvernante, keurt goed, dat tot betaling van de renten, die ten laste der provincie Zeellant loopen, de Staten 6 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 4 jaren zullen opbrengen.

a) Afschrift van G. Renoy voor in Inv. nr. 225.
b) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 275.

383. 1544 Januari 14.

De keizer geeft last aan Jeronimus van Seroeskercke, rentmeester van Beoister Schelt, om af te kondigen het plakaat,

waarbij allen baanders gelast wordt hun aandeel in de bede van 24000 pond, hem door de Staten geconsenteerd, op te brengen.

Afschrift van P. van Sinte Pieters voor in Inv. nr. 297.

384. 1544 Maart 10.

P. Nigri en *Gerardt* Renoy hooren op last van de koningin, regente, de reeds 1542 Maart 26 afgehoorde rekening van wijlen Adolf Hardinck nogmaals af, daar gebleken is, dat enkele sommen te laag waren gesteld.

Oorspr. achter in Inv. nr. 94.

385. 1544 Maart 10.

Dezelfde auditeurs hooren op last van de koningin, regente, de reeds afgehoorde 4e rekening van wijlen Adriaen van den Heetvelde nogmaals af, daar gebleken is, dat enkele sommen te laag waren gesteld.

Oorspr. achter in Inv. nr. 99.

386. 1544 Maart 10.

Dezelfde auditeurs hooren op last van de koningin, regente, de reeds afgehoorde 3e rekening van Jeronimus Zandelin van 3 grooten bij der breede van elk gemet nogmaals af, daar gebleken is, dat enkele fouten waren begaan.

Oorspr. achter in Inv. nr. 102.

387. 1544 April 2.

De koningin, regente, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellant zich bereid hebben verklaard den tienden penning van alle onroerende goederen en koopmanswinsten nog gedurende een tweede jaar op te brengen.

a) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 214.
b) Afschrift van P. van Sinte Pieters voor in Inv. nr. 223.

388. 1544 April 2.

De koningin keurt goed, dat tot delging der schulden van de provincie Zeellant, beloopende bijna 24000 gulden, de Staten 4 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 2 jaren zullen opbrengen.

a) Afschrift van G. Renoy voor in Inv. nr. 225.
b) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 275.

389. 1544 Juni 26.

Henry Stercke, ontvanger-generaal der financiën, erkent van Jerosme Sandelin, rentmeester van Zellande Bewester Schelt, 7270 pond 1 schelling 6 penningen, verschuldigd door de erven van Adrien van Heetveldt, in leven rentmeester van Zellande Bewester Schelt, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 229).

390. 1544 November 7.
Kaerle, Roomsch keizer, geeft aan de Staten van Zeellandt octrooi om tot delging van schulden een kapitalen omslag van omstreeks 13000 gulden te heffen.

a) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 255.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 301.

391. 1545 October 23.
Burgemeesters, schepenen en raden der stad Middelburgh benoemen mr. Jacop de Vailladolyt, burgemeester, tot hun gemachtigde ter auditie van de rekeningen der rentmeesters van Zeelant.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 224.
b) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 274.

392. 1545 November 10.
Kaerle, Roomsch keizer, benoemt mr. Gerard de Renoy, rekenmeester in Hollant, en Janne Suys, dijkgraaf van Scouwen, tot zijne gemachtigden ter auditie van de rekeningen van de rentmeesters van Bewest en Beoister Schelt.

a) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 224.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 274.

393. 1545 November 26.
Burgemeesters, schepenen en raad der stad Ziericxee benoemen Ieman Clais Yemans zoon, burgemeester, tot hun gemachtigde ter auditie van de rekeningen van de rentmeesters van Bewester Scelt en Boester Scelt.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 224.
b) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 274.

394. 1545 November 26.
Floris, abt van Middelburch, Michiel van Hammeel, gemachtigde van den heer van Beveren, mr. Jaspaer de Vriese, secretaris van Middelburch, gesubrogeerd in plaats van den gemachtigde dier stad mr. Jacob Validolyd, mr. Yeman Claes Yemans zoon, burgemeester, gemachtigde der stad Zierickzee, mr. Roeland de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen, Guerard Renoy, rekenmeester in Hollant, en Jan Suys, opperdijkgraaf van Schouwen, gemachtigden van den keizer, hooren de 7e rekening van Jeronimus van Seroeskercke, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, van 3 grooten bij der breede van elk gemet, toegestemd 1539 October 11, verschenen 1542, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 274.

395. 1545 November 26.
Dezelfde auditeurs hooren de 8e rekening van denzelfden rentmeester van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geoctrooieerd 1543 December 17, en van 4 grooten bij der breede van elk gemet, toegestemd 1544 April 2, verschenen 1543, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 275.

396. 1545 November 26.
Dezelfde auditeurs hooren de 9e rekening van denzelfden rentmeester van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geoctrooieerd 1543 December 17, en van 4 grooten bij der breede van elk gemet, toegestemd 1544 April 2, verschenen 1544, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 276.

397. 1545 November 26.
Dezelfde auditeurs hooren de 4e rekening van Jheronimus Zandelyn, raad en rentmeester van Zeellandt Bewester Schelt, van 3 grooten bij der breede van elk gemet uit de ordinaris bede, toegewezen 1539 December 4, verschenen 1542, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 224.

398. 1545 November 27.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1543 December 17, en van 4 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1544 April 2, verschenen 1543, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 225.

399. 1545 November 27.
Dezelfde auditeurs hooren de 6e rekening van denzelfden rentmeester van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1543 December 17, en van 4 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1544 April 2, verschenen 1544, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 226.

400. 1545 November 28.
(Michiel) van Hammeel en mr. Roelandt de Pottre (gemachtigden van prelaat en edelen) hooren de rekening van Jeronimus van Seroeskercke, rentmeester van Beoister Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1542, 1543 en 1544, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 187.

401. 1546 Augustus 28.
(Michiel) van Hammeel erkent van heer Jeronimus van Seroeskercke, rentmeester van Zeelant Beoister Schelt, wegens het uitbetalen aan eenige waarden en waardinnen te Vere van restanten van teerkosten van de voetknechten van kapitein Ambrosius 66 pond 3 schellingen 4 grooten 12 myten Vl. ontvangen te hebben.
Oorspr. op papier (Inv. nr. 279).

402. 1546 Augustus 31.
Kaerle, Roomsch keizer, geeft aan de geërfden en ingezetenen van Sinte-Annelant en Hannevosdijck vrijdom van de helft van

het schot in alle beden en voor 6 jaren geheelen vrijdom van het schot.

Afschrift van den notaris H. Verwooze in het 4e copulaatboek fol. 485 (Inv. nr. 37).
N.B. Gedrukt: Smallegange blz. 750. — Hieronder is het interinement van den Raad van financiën d.d. 1546 October 23 geschreven.

403. 1546 September 20.
Johan Suys Pieters zoon erkent van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, rentmeester van Zeellant Beoester Scelt, wegens het afhooren als gecommitteerde des keizers van de rekeningen van de rentmeesters van Bewest en Beoester Scelt over de jaren 1542, 1543 en 1544, 50 Karolusguldens ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 279).

404. 1547 Januari 21.
Kaerle, Roomsch keizer, benoemt mr. Pieter de Sancto (Petro), raad en rekenmeester van Hollandt, tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van den tienden penning en van de 6 grooten, op te brengen door de baanders.

Afschrift voor in Inv. nr. 297.

405. 1547 Februari 23.
Maximilian de Bourgoingne erkent van den pensionaris Rholand de Pottre 1000 Carolusguldens, die deze 1543 Mei 22 van Jeronymus Sandelin, rentmeester van Zeelant Bewester Schelt, ontvangen had, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 127).

406. 1547 Maart 12.
Burgemeesters, schepenen en raad der steden Reymerzwale, Goes en der Tholen benoemen op voordracht van burgemeesters, schepenen en raad der stad Goes Job Willems zoon Goeree tot hun gemachtigde ter auditie van de rekeningen van Zeelant.

Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 227.

407. 1547 Maart 26.
De koningin van Hongeriën, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellandt zich bereid hebben verklaard haar bij hare komst in de provincie op te brengen eene som van 10000 Karolusguldens, welke som gevonden zal worden door de heffing van 2 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 2 jaren.

a) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 231.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 280.
N.B. Gedrukt: Boxhorn II blz. 483.

408. 1547 April 1.
Floris, abt van Middelburch, Michiel van Hameele, gemachtigde van den heer van Beveren, mr. Jacob Validolyt, gemachtigde der stad Middelburch, mr. Yeman Claes' zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, Job Willems, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, mr. Roelant de Pottere, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, en Pieter van Sinte Pieters, gemachtigde des keizers, hooren de rekening van Jeronimus van Seroeskercke, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, op te brengen door de baanders, toegestemd 1543 October 18, verschenen 1543, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 297.

N.B. April 1 is de datum van de inlevering der rekening.

409. 1547 April 2.
Pieter van Sinte Pieters, gemachtigde des keizers, hoort in tegenwoordigheid van Floris, abt van Middelburch, Michiel van Hammeel, gemachtigde van den heer van Beveren, mr. Jacob van Validolyt, gemachtigde der stad Middelburch, mr. Yeman Claes' zoon, gemachtigde der stad Tziericxzee, Job Willems, gemachtigde der steden Ruymerzwale, Goes en Tholen, en mr. Roelant de Pottere, pensionaris van prelaat en edelen, de rekening van Jeronimus Zandelin, raad en rentmeester-generaal van Zeellant Bewester Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, op te brengen door de baanders, geschoten 1543 October, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 250.

410. 1547 April 4.
Zuster France Jacobs dochter, moeder van het klooster Nazareth of Poppenskapelle te Ziericxzee, erkent van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, rentmeester van Zeellant Beoester Schelt, 2 pond gr. Vl., verschenen 1546 Juli 19 en 1547 Januari 19, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 230).

411. 1547 April 4.
Floris, abt der abdij te Middelburch, Michiel van Hammeele, gemachtigde van den heer van Beveren, mr. Jacob de Valadolyt, gemachtigde der stad Middelburch, mr. Yeman Claes Yemans zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reimerzwale, Goes en Thoolen, en mr. Roelandt de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen, hooren de 7e rekening van Jeronimns Zandelin, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Bewester Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1543 December 17, verschenen 1545, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 227.

412. 1547 April 5.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van den kapitalen omslag, vastgesteld 1544 October 16 (*sic*), af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 255.

413. 1547 April 6.
Dezelfde auditeurs hooren de 10e rekening van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, raad en rentmeester-generaal van Zeellant Beoister Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geoctrooieerd 1543 December 17, verschenen 1545, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 277.

414. 1547 April 6.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de kapitale assiette, gezet 1544 November 7, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 301.

415. 1547 April 13.
Michiel van Hammeel en mr. Rholandt de Pottre, gemachtigden van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1545, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 188.

416. 1547 April 16.
De koningin douairière van Hongeriën, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellant zich bereid hebben verklaard tot het stichten van blokhuizen op te brengen eene bede van 30000 gulden, welke som gevonden zal worden voor de helft uit een kapitalen omslag en voor de wederhelft uit een impost op de wijnen en bieren.
a) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 256.
N.B. In dit afschrift is het stuk abusievelijk uit 1546 gedateerd. Dat 1547 het juiste jaar is, kan hieruit blijken, dat in het stuk gesproken wordt van het bezoek der koningin aan Zeeland in Maart 1547.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 302.
N.B. Zie Boxhorn II blz. 484.

417. 1547 April 20.
Kaerle, Roomsch keizer, benoemt Maximiliaen van Bourgoingnen, heer van Beveren en Vere, admiraal van de Zee, stadhouder-generaal van Hollandt, Zeelandt, West-Vrieslandt en Utrecht, tot zijn gemachtigde om van leenmannen van Zeelandt te verzoeken de toewijzing van de beden van 10000 Carolusguldens en 2 grooten bij der breede van elk gemet, door de Staten aan de koningin douairière van Hongriën, regente en gouvernante, toegestaan, en van 12 grooten steenschietens en 8 grooten bij der breede van elk gemet.
Oorspr. (Inv. nr. 27). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

418. 1547 April 20.
De koningin douairière van Hongeriën, regente en gouvernante, keurt goed, dat tot betaling van de renten, die ten laste der provincie Zeellant loopen, de Staten 6 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 4 jaren zullen opbrengen.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 231.
b) Afschrift voor in Inv. nr. 280.

419. 1547 April 25.
Michiel van Hammeel en mr. Roelandt de Pottre, gemachtigden van prelaat en edelen van Zeellant, hooren de 2e rekening van Jeronimus Zandelin, rentmeester van Zeellant Bewester Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1542, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 112.

420. 1547 April 25.
Dezelfde auditeurs hooren de 3e rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1543, 1544, 1545 en 1546, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 113.

421. 1547 September 3.
Franchoys de Fallais, heer van Nyenwerve, erkent van Jeronimus Sandelyn, rentmeester van Zeelandt Bewester Scelt, 20 pond 16 schellingen 8 grooten Vl. wegens het jaarlijksch pensioen, hem door prelaat en edelen verleend, over 1546 ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 127).

422. 1547 September 20.
Pieter van Sinte Pieters, gemachtigde des keizers, en Rholand de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen, hooren de rekening van Jeronimus van Seroeskercke, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, van den tienden penning van alle onroerende goederen en koopmanswinsten, toegestemd 1543 April 1, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 222.

423. 1547 September 20.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van den tienden penning van alle onroerende goederen en koopmanswinsten, toegestemd 1544 April 2, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 223.

424. 1547 September 20.
Pieter van Sinte Pieters, gemachtigde des keizers, hoort in tegenwoordigheid van mr. Roelant de Pottere de rekening van Jeronimus Sandelyn, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Bewester Schelt, van de twee tiende penningen van alle onroe-

rende goederen en koopmanswinsten, geconsenteerd 1543 April en 1544 April, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 214.

425. 1547 October 14.

De koningin douairière van Hongeriën, regente en gouvernante, keurt goed, dat tot toerusting van 6 schepen van oorlog tot bescherming van den handel de Staten van Zeellant zullen heffen van elk last haring 2 Carolusguldens, van elke zoutpan 2 of 1 pond en van elk honderd wit zout 4 schellingen.

Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 258.

426. 1548 Maart 14.

Gerardt Pieters zoon erkent, namens zijn vader Pieter Gerits zoon, van den rentmeester van Zeellant 7 pond gr. Vl. wegens een jaar losrenten, verschenen 1547 April 1 en October 1, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 230).

N.B. Hoewel als datum vermeld wordt 1548 hofstijl, is dit niet juist. De rekening zelve, waarvan deze quitantie eene bijlage is, is 1548 Maart 24 afgehoord.

427. 1548 Maart 22.

Floris van Scoonhoven, abt van Middelburg, Michiel van Hammeel, gemachtigde van den heer van Beveren, mr. Jacop de Valladolyd, gemachtigde der stad Middelburg, mr. Yeman Claeys Yemants zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, en mr. Rholand de Pottre, pensionaris, hooren de 11e rekening van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geoctrooieerd 1543 December 17, verschenen 1546, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 278.

428. 1548 Maart 24.

Dezelfde auditeurs hooren de 8e rekening van Hyeronimus Zandelin, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Bewester Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1543 December 17, verschenen 1546, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 228.

429. 1548 Augustus 20.

De koningin douairière van Hongrye, regente en gouvernante, keurt goed, dat tot dekking van de kosten van de levering van 3 oorlogsschepen de steden van Zeelant gedurende het loopende jaar van elk last haring 2 Carolusguldens zullen heffen.

Oorspr. (Inv. nr. 39).

430. 1548 October 13.

De kamer van financiën te Brussele stelt het request van ingelanden en ingezetenen van Sinte-Annelant en Hannevosdijck over hun aanslag in de extraordinaris beden van 1546 en 1547, waarop deze beschikking geschreven is, in handen van Jeronime van Seroeskercke, rentmeester-generaal van Zeellant Beooster Schelt.

Oorspr. op papier in het 4e copulaatboek fol. 489 (Inv. nr. 37). — Hieronder is eene nadere beschikking van de kamer d.d. 1548 October 25 (zie nr. 431) geregistreerd.

431. 1548 October 25.

De kamer van financiën, nader beschikkende op het request van ingelanden en ingezetenen van Sinte-Annelant en Hannevosdijck over hun aanslag in de extraordinaris beden van 1546 en 1547, verwijst de requestranten naar de Staten van Zeellant.

Oorspr. op papier in het 4e copulaatboek fol. 489 (Inv. nr. 37). — Hierboven is eene eerdere beschikking van de kamer d.d. 1548 October 13 (zie nr. 430) geregistreerd.

432. 1548 December 1.

Michiel van Hammael en mr. Rholand de Pottre, gemachtigden van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de 4e rekening van Jeronimus Zandelin, rentmeester van Zeelant Bewester Scelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1547, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 114.

433. 1548 December 30.

De keizer neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellandt zich bereid hebben verklaard de bede van 12 grooten steenschietens en 8 grooten bij der breede van elk gemet te continueeren voor den tijd van 4 jaren.

Oorspr. (Inv. nr. 29).

434. 1549 Februari 27.

Mr. Rholand de Pottre, gemachtigde van den prelaat, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, Michiel van Hammeel, gemachtigde van den heer van Beveren, Cornelis Scobbelants, gesubrogeerd in de plaats van mr. Jacob Valladolyd, gemachtigde der stad Middelburch, Yeman Claeys' zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, en Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, hooren de 12e rekening van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geoctrooieerd 1547 April 20, en van 2 grooten bij der breede van elk gemet, toegestaan aan de koningin regente bij hare blijde inkomst, verschenen 1547, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 280.

435. 1549 Februari 27.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de kapitale assiette, toegestaan 1547, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 302.

436. 1549 Maart 1.
Dezelfde auditeurs hooren de 9e rekening van Jheronymus Zandelin, heer van Herenthout, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Bewester Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, toegewezen 1547 April 26, en van 2 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1547 Maart 26, verschenen 1547, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 231.

437. 1549 Maart 2.
Michiel van Hammeel en mr. Rholand de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen, gemachtigden van prelaat en edelen voornoemd, hooren de rekening van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1546, 1547 en 1548, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 189.

438. 1549 Maart 2.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de imposten, toegestemd 1547 April 16, verschenen 1548 en 1549, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 305.

439. 1549 Maart 9.
Mr. Gillis Brugman, secretaris van wijlen Floris van Scoonhoven, prelaat van Middelburgh, gemachtigde van prior en convent, Michiel van Hammeel, gemachtigde van den heer van Beveren, mr. Rholand de Pottre, pensionaris, mr. Jacop de Valladolyd, gemachtigde der stad Middelburg, Yeman Claeys' zoon, gemachtigde der stad Zierixzee, en Job Willems zoon, gemachtigde der drie andere steden, hooren de rekening van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, rentmeester van Zeelandt Beoister Schelt, van 2 pond van elke zoutpan, toegestaan 1547 October, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 304.

440. 1549 Maart 9.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van Jheronimus Zandelin, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Bewester Schelt, van het pannegeld, toegestaan 1547 October 13, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 258.

441. 1549 Maart 10.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van den kapitalen omslag, vastgesteld 1547 April 17, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 256.

442. 1549 April 30.
Michiel van Hammeel en mr. Rholand de Pottre, gemachtigden van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de 5e rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1548, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 115.

443. 1549 October 28.
Mathijs van Heeswijck, abt van Onser Vrouwen klooster te Middelbirch, benoemt Gillis Brugman tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van de rentmeesters van Bewest en Beoister Schelt.

Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 232.

444. 1549 December 30.
De koningin regente neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelandt zich bereid hebben verklaard den prins bij zijne komst in de provincie op te brengen eene som van 15000 Carolusguldens, welke som benevens een achterstal van 3000 Carolusguldens gevonden zal worden door de continuatie van den impost op de wijnen en de bieren gedurende 2 jaren en door de heffing van 2 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 2 jaren.

a) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 234.
b) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 306.

445. 1550 Mei 11.
Maximiliaen van Bourgoingne (heer van der Vere, admiraal) geeft aan Jeromme van Seroeskercke, rentmeester van Zelande Beoister Schelt, akte, dat de door hem aan Lazarus Tucker uitbetaalde 1500 pond betrekking had op eene gelijke som, door dien handelaar aan de Staten van Zelande voorgeschoten voor het uitrusten van oorlogsschepen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 308).

446. 1550 Juli 31.
Maximiliaen van Bourgoignen, heer van Beveren, der Vere en Vlissinghe, admiraal, stadhouder van Hollandt, Zeelandt en Uutrecht, benoemt heer Philips van Beveren, heer van Fontenes, tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van de rentmeesters van Bewest en Beoister Schelt.

Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 232.

447. 1550 Juli 31.
Mathijs van Heeswijck, prelaat der abdij van Middelburch, met mr. Gillis Brugman, zijn secretaris, heer Philips van Bevren, heer van Fontenes, en Michiel van Hammeel, gemachtigden van den heer van Bevren, mr. Jacob Vailladolyt, gemachtigde der stad Middelburch, Yeman Claes' zoon, gemachtigde der stad

Ziericxzee, Job Willems zoon, gemachtigde der drie andere steden, en mr. Rholand de Pottre, raad en pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, hooren de 13e rekening van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, raad en rentmeester-generaal van Zeelant Beoister Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geoctrooieerd 1547 April 20, en 2 grooten bij der breede van elk gemet, toegestaan aan de koningin regente 1547 Maart 26, verschenen 1548, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 281.

448. 1550 Juli 31.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de imposten, geoctrooieerd 1549 December 30, verschenen 1550, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 306.

449. 1550 Augustus 3.

Dezelfde auditeurs hooren de 10e rekening van Jeronimus Zandelin, ridder, heer van Herenthout, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Bewester Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, toegewezen 1547 April 26, en van 2 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1547 Maart 26, verschenen 1548, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 232.

450. 1550 September 25.

Matthijs van Heeswijck, prelaat der abdij van Middelburgh, en Michiel van Hammeel, rentmeester-generaal van den heer van Beveren, en mr. Rholand de Pottre, pensionaris, gemachtigden van prelaat en edelen van Zeellandt, hooren de 6e rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1549, af.

a) Oorspr. achter in Inv. nr. 116.
b) Afschrift achter in Inv. nr. 138.

451. 1551 Juni 27.

Mr. Gillis Brugman, secretaris en gemachtigde van den prelaat van Middelburg, Michiel van Hammeel, gemachtigde van den heer van Beveren, mr. Jacob de Valladolyd, gemachtigde der stad Middelburg, Yeman Claeys Yemans zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, en mr. Rholand de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de 14e rekening van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geoctrooieerd 1547 April 20, verschenen 1549, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 282.

452. 1551 Juni 27.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de imposten, geoctrooieerd 1549 December 30, verschenen 1551, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 307.

453. 1551 Juni 29.
Dezelfde auditeurs hooren de 11e rekening van Jeronimus Zandelin, ridder, heer van Herenthout, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Bewester Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, toegewezen 1547 April 26, verschenen 1549, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 233.

454. 1551 Juni 29.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de imposten, ontvangen van 1550 Mei 18 tot 1551 Mei 17, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 259.

455. 1551 Juni 30.
Mr. Gillis Brugman, gemachtigde van den prelaat van Middelburch, en mr. Rholand de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, hooren de rekening van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1549, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 190.

456. 1551 October 21.
De koningin douairière van Hongeryen, regente en gouvernante, keurt goed, dat tot betaling van de renten, die ten laste der provincie Zeellant loopen, de Staten 6 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 4 jaren zullen opbrengen.

a) Oorspr. (Inv. nr. 39).
b) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 237.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 284.

457. 1551 October 23.
Kaerle, Roomsch keizer, benoemt Maximiliaen van Bourgoingnen, heer van Beveren en Vere, admiraal van de Zee en stadhouder-generaal van Hollandt, Zeellandt, West-Vrieslant en Utrecht, tot zijn gemachtigde om van leenmannen van Zeelandt te verzoeken de toewijzing van de bede van 12 grooten steenschietens en 8 grooten bij der breede van elk gemet.

Oorspr. (Inv. nr. 27). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

458. 1552 April 19.
Mr. Gillis Brugman, secretaris en gemachtigde van den prelaat, Michiel van Hammeel, rentmeester-generaal en gemachtigde van

den heer van Beveren, en mr. Rholand de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen van Zeellant, hooren de 7e rekening van Jeronimus Zandelin, ridder, rentmeester van Zeellandt Bewester Scelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1550, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 117.

459. 1552 April 25.

De koningin douairière van Hongryen, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelandt zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 40000 Carolusguldens, welke som gevonden zal worden uit een impost op de wijnen en bieren, ten platte lande gesleten, het vee, de tarwe en de rogge.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 309.

460. 1552 Mei 7.

Triestram Jhane, klerk ten comptoire Beoister Schelt, belooft den pensionaris van Zeellant de hem geleende certificatie van de verpachting der imposten over Duvelandt over 1549, op welker rugzijde de certificatie van de verpachting dier imposten over Scherpenisse en Westekercke voorkomt, bij aanmaning te zullen teruggeven.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 308).

461. 1552 Juni 12.

Burgemeesters, schepenen en raden der stad Middelburch benoemen Cornelis Schoblant tot hun gemachtigde ter auditie van de rekeningen van de rentmeesters van Zeelant.

Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 234.

462. 1552 Juni 21.

Mr. Gillis Brugman, secretaris en gemachtigde van den prelaat van Middelburgh, Michiel van Hammeel, gemachtigde van den heer van Beveren, Cornelis Scobbelants zoon, gemachtigde der stad Middelburgh, Yeman Claeys' zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, en mr. Rholand de Pottre, pensionaris van Zeelant, hooren de 12e rekening van Jeronimus Zandelin, ridder, heer van Herenthout, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Bewester Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, toegewezen 1547 April 26, verschenen 1550, en van 2 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1549 December 30, verschenen 1549 en 1550, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 234.

463. 1552 Juli 18.

Claeis Lapostole erkent als voogd van de kinderen van Pauwels de Cuyper van Jeronimus Sandelyn, rentmeester van Bewesters

Schelt, 30 pond wegens een half jaar renten, verschenen 1551 Februari, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 236).

464. 1552 Augustus 28.

Mr. Gillis Brugman, secretaris en gemachtigde van den prelaat van Middelburg, Michiel van Hammeel, gemachtigde van den heer van Beveren, Cornelis Scobbelants zoon, gemachtigde der stad Middelburg, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, en mr. Rholand de Pottre, pensionaris van Zeelant, hooren de 15e rekening van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geoctrooieerd 1547 April 20, en van 4 grooten bij der breede van elk gemet, geoctrooieerd 1549 December 30, verschenen 1550, af, terwijl Yeman Claeys' zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, bezwaar maakt het reces te teekenen.

Oorspr. achter in Inv. nr. 283.

465. 1552 Augustus 29.

Mr. Gillis Brugman, secretaris en gemachtigde van den prelaat, Michiel van Hammeel, gemachtigde van den heer van Beveren, en mr. Rholand de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1550, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 191.

466. 1552 September 2.

Gerardt Pieters zoon erkent, namens zijn vader Pieter Gerits zoon, van den rentmeester van Zeelant 7 pond gr. Vl. wegens een jaar losrenten, verschenen 1550 April 1 en October 1, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 235).

467. 1553 April 10.

Zuster Francisca Jacobs dochter, mater van het klooster Nazareth in Poppenscapelle te Ziriczee, erkent van Jeronimus Zandelyn, ridder, heer van Herentault, rentmeester van Zeelant Bewester Scheld, 2 pond gr. Vl., verschenen 1552 Juli 19 en 1553 Januari 19, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 241).

468. 1553 April 28.

De koningin douairière van Hongryen, regente en gouvernante, neèmt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelandt zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 40000 gulden, van welke som de helft zal gevonden worden uit een kapitalen omslag, 10000 gulden door de heffing van den achtsten

penning van de huizen in de steden en 10000 door den verkoop van rentebrieven, waarvoor de loopende imposten zullen worden verlengd.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift voor in Inv. nr. 257.
c) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 303.

469. 1553 September 14.

De koningin regente neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelandt zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 20000 gulden, welke som gevonden zal worden door den verkoop van losrenten en lijfrenten, waarvoor de loopende imposten op de wijnen, bieren, beesten en molens voorloopig zullen worden verlengd.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift voor in Inv. nr. 269.
c) Afschrift van R. de Pottre achter in Inv. nr. 304.

470. 1553 September 14.

De koningin regente verklaart ten verzoeke van de steden en vlekken van Zeelandt het plakaat, waarbij verboden werd de haring buiten 's lands te verkoopen, voor dit jaar niet verbindend.

Oorspr. (Inv. nr. 23).
N.B. Gedrukt: Smallegange blz. 191.

471. 1554 Mei 15.

De koningin douairière van Hongryen, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelandt zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 30000 Carolusguldens, welke som gevonden zal worden door eene heffing van 6 grooten van elk gemet, op te brengen door de baanders, maar voor de helft te verhalen op de eigenaars, en uit een impost op de bieren en de wijnen, de malerij en het vleesch.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 251.

472. 1554 Juli 23.

Mr. Gillis Brugman, secretaris en gemachtigde van den prelaat, Michiel van Hammeel, gemachtigde van den heer van Beveren en Vere, Cornelis Scobbelants zoon, gemachtigde der stad Middelburch, Yeman Claeys' zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, en mr. Rholand de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de 16e rekening van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1551 October 21, verschenen 1551, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 284.

473. 1554 Juli 23.
Dezelfde auditeurs hooren de 17e rekening van denzelfden rentmeester van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1551 October 21, verschenen 1552, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 285.

474. 1554 Juli 23.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de imposten, geconsenteerd 1552 April 25, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 309.

475. 1554 Juli 23.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van den verkoop van renten om te vinden eene som van 20000 Carolusguldens, den keizer toegestaan 1553 September, af.
Oorspr. achter in Inv. 331.

476. 1554 Juli 23.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de kapitale zetting, den achtsten penning van de huizen in de steden en den verkoop van renten ten laste der Staten van Zeeland, geoctrooieerd 1553 April 28, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 303.

477. 1554 Juli 24.
Dezelfde auditeurs hooren de 13e rekening van Jeronimus Zandelin, ridder, heer van Herenthout, raad en rentmeester-generaal van Zeellant Bewester Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten [1551 October 21], verschenen 1551, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 237.
N.B. De tusschen haakjes geplaatste datum is in het oorspr. niet ingevuld.

478. 1554 Juli 31.
Dezelfde auditeurs hooren de 14e rekening van denzelfden rentmeester van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten [1551 October 21], verschenen 1552, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 238.
N.B. De tusschen haakjes geplaatste datum is in het oorspr. niet ingevuld.

479. 1554 Juli 31.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van den verkoop van renten ten laste der provincie, geoctrooieerd 1553 September 14, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 269.

480. 1554 Juli 31.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van den kapitalen omslag, den achtsten penning van de huizen in de steden en den verkoop van renten ten laste der Staten van Zeeland, geoctrooieerd 1553 April 28, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 257.

481. 1554 November 22.

De koningin van Hongryen, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellandt zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 30000 Carolusguldens, welke som gevonden zal worden uit een impost op de wijnen, bieren en beesten en door den verkoop van los- en van lijfrenten.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift van R. de Pottre naar een afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 270.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 332.

482. 1555 Mei 20.

De koningin van Hongryen, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelandt zich bereid hebben verklaard 1⁰ op te brengen eene bede van 30000 Carolusguldens, welke som gevonden zal worden door eene heffing van 4 grooten op elk gemet, op te brengen door de baanders, maar voor de helft te verhalen op de eigenaars, en door de continuatie der imposten, en 2⁰ de bede van 12 grooten steenschietens en 8 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 6 jaren te continueeren.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift voor in Inv. nr. 252.
c) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 288.

483. 1555 Mei 21.

Kaerle, Roomsch keizer, benoemt Maximiliaen van Bourgoingnen, heer van Beveren en Vere, admiraal van de Zee, stadhouder-generaal van Hollandt, Zeellandt, West-Vrieslandt en Utrecht, tot zijn gemachtigde om van leenmannen van Zeellandt te verzoeken de toewijzing van de bede van 12 grooten steenschietens en 8 grooten bij der breede van elk gemet.

Oorspr. (Inv. nr. 27). Met het zegel van den keizer in roode was.

484. 1555 Augustus 28.

Jehan de Castille, koopman van de Spaensche natie te Brugghe, en Pedro de Paredis, secretaris dier natie, ter eenre en deken en beleeders van het schippersgilde van Middelbourch en Arnemuyden ter andere zijde maken in tegenwoordigheid van burge-

meesters en schepenen van Middelburch eene ordonnantie op het vervoer der koopmansgoederen.

Oorspr.-concept op papier in het 2e copulaatboek fol. 290 (Inv. nr. 24).

485. 1555 October 10.

Burgemeesters, schepenen en raden van stad en land van Tholen met het ambacht van Schakerloo benoemen Cornelis Balten zoon, burgemeester en schepen, en mr. Pieter Rezen, secretaris, tot hunne gemachtigden om tegenwoordig te zijn bij de overdracht van de landen van Herwaertsover door Carolus V, keizer van Roome, aan zijn zoon den koning van Ingelandt en om den laatste als hun heer aan te nemen.

Oorspr. (Inv. nr. 12). Met het geschonden zegel ten zaken der stad in groene was.

486. 1555 October 12.

Burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale benoemen Jan Anthonis' zoon, baljuw, Cornelis Willems zoon Levendale, burgemeester, Joos Pieters zoon en Willem Jans zoon Oliphant, schepenen, tot hunne gemachtigden om tegenwoordig te zijn bij de overdracht van de landen van Herwertsover door den keizer aan zijn zoon den koning van Engelandt en om den laatste als hun heer aan te nemen.

Oorspr. (Inv. nr. 12). Met het geschonden zegel ten zaken der stad in groene was.

487. 1555 October 26.

Phelippe, koning van Engletere, legt aan de Staten van Zelant den eed af, en de Staten doen desgelijks aan den koning.

Opgenomen in een brief d.d. 1558 Januari 1 (zie nr. 517).
N.B. Gedrukt : Boxhorn II blz. 505.

488. 1555 November 5.

Burgemeesters, schepenen en raden der stad Middelburch gaan eene overeenkomst aan met Willem Hoens, brouwer te Mechelen, over het leveren vân de Mechelsche bieren te Middelburch.

Oorspr. op papier in het 2e copulaatboek fol. 299 (Inv. nr. 25).

489. 1556 Januari 25.

Mr. Gillis Brugman, secretaris en gemachtigde van Matthijs van Heeswijck, prelaat van Middelburg, Michiel van Hammeel, gemachtigde van den markies van der Vere, heer van Beveren, Cornelis Scobbelants zoon, gemachtigde der stad Middelburg, Yeman Claeys Yemants zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, en Rholand de Pottre, pensionaris van Zeelandt, hooren de 18e rekening van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, raad

en rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1551 October 21, verschenen 1553, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 286.

490. 1556 Januari 27.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van den verkoop van renten om te vinden 30000 gulden, den keizer toegestaan 1554 November 22, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 332.

491. 1556 Januari 27.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de imposten, toegestaan 1554 Mei 15, verschenen 1554, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 310.

492. 1556 Januari 28.

Dezelfde auditeurs hooren de 19e rekening van denzelfden rentmeester van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1551 October 21, verschenen 1554, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 287.

493. 1556 Januari 28.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de imposten, verschenen 1555, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 311.

494. 1556 Januari 28.

Mr. Gillis Brugman, secretaris en gemachtigde van den prelaat, Michiel van Hammeel, gemachtigde van den markgraaf van der Vere, en Rholand de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1551 en 1552, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 192.

495. 1556 Januari 28.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1553 en 1554, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 193.

496. 1556 Februari 11.

Mr. Gillis Brugman, gemachtigde van den prelaat, Philips van Beveren, ridder, heer van Fontenes, en Michiel van Hammeel, gemachtigden van den markgraaf van der Vere, mr. Adrian de Proost, gemachtigde der stad Middelburch, Yeman Claeys Yemans

soon, gemachtigde der stad Ziericxzee, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, en mr. Rholand de Pottre, pensionaris van Zeelandt, hooren de rekening van Jeronimus Zandelin, ridder, heer van Herenthout, raad en rentmeester-generaal van Zeellant Bewester Schelt, van 6 grooten van elk gemet, op te brengen door de baanders, maar voor de helft te verhalen op de eigenaars, toegestemd 1554 Mei, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 251.

497. 1556 Februari 12.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van den verkoop van renten ten laste der provincie, geoctrooieerd 1554 November 22, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 270.

498. 1556 Februari 14.

Dezelfde auditeurs hooren de 15e rekening van denzelfden rentmeester van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten [1551 October 21], verschenen 1553, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 239.

N.B. De tusschen haakjes geplaatste datum is in het oorspr. niet ingevuld.

499. 1556 Februari 14.

Dezelfde auditeurs hooren de 16e rekening van denzelfden rentmeester van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten [1551 October 21], verschenen 1554, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 240.

N.B. De tusschen haakjes geplaatste datum is in het oorspr. niet ingevuld.

500. 1556 Maart 16.

De koning neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellant zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 20000 Carolusguldens, welke som gevonden zal worden door de heffing der loopende imposten.

Oorspr. (Inv. nr. 29).

501. 1556 April 26.

De stadhouder en het hof van Hollandt, Zeelant en Vrieslandt dagvaarden de gemachtigden der Staten van Zeelant in vrijwaring van Jeronimus Sandelin, ridder, raad en rentmeester-generaal van Zeelant Bewester Schelt, als gecommitteerd tot de inning der contributie, door de Staten krachtens octrooi omgeslagen over alle personen, geestelijk of weerlijk, tegen welke heffing de huurders van de abdis en het klooster te Reynsburch zich bij mandament penaal hebben verzet.

Oorspr. (Inv. nr. 38). Met het geschonden zegel van justitie in roode was.

502. 1556 Mei 12.
Mayken Anthonis' dochter erkent namens Cornelis den vettewarier van den rentmeester-generaal van Zeellant Bewester Schelt wegens geleverde kaas en boter 2 pond 10 schellingen gr. Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 242).

503. 1556 November 10.
De koning neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeellant zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 50000 Carolusguldens, welke som gevonden zal worden uit een impost op de wijnen en bieren in de steden en andere tot heden geprivilegieerde plaatsen.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift voor in Inv. nr. 260.
c) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 313.

504. 1557 Januari 11.
Philippe, koning van Castille, benoemt Jerosme Zandelin opnieuw tot rentmeester-generaal van Zeelande Bewester Schelt.

Afschrift voor in Inv. nr. 252.

505. 1557 Februari 6.
Matthijs van Heeswijck, prelaat der abdij van Middelburch, met mr. Gillis Brugman, zijn secretaris, Michiel van Hammeel, rentmeester-generaal en gemachtigde van den markies van der Vere, en mr. Rholand de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de rekening van Jeronimus Zandelin, ridder, rentmeester-generaal van Zeellandt Bewester Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1552, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 118.

506. 1557 Februari 6.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1553, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 119.

507. 1557 Februari 6.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1554, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 120.

508. 1557 Februari 6.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1555, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 121.

509. 1557 Juni 5.
Legier Cornelis' zoon, ontvanger zoo van de 6 als van de 4 grooten over de parochie van der Schoere, oorkondt, dat hij wegens uitslagen van 894 gemeten 162 roeden niets ontvangen heeft.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 253).

510. 1557 Juni 26.
Jacop Bouwens zoon, klerk van den dijkgraaf, oorkondt, dat Valckenisse 452 gemeten $212^1/_2$ roeden groot is.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 253).

511. 1557 Augustus 20.
Matthijs van Heeswijck, prelaat van Middelburg, met mr. Gillis Brugman, zijn secretaris, Michiel van Hammeel, gemachtigde van den markies van der Vere, mr. Adriaen de Proost, gemachtigde der stad Middelburg, Yeman Claeys' zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, en Rholand de Pottre, pensionaris van Zeelandt, hooren de rekening van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Beooster Schelt, van 6 grooten van elk gemet, op te brengen door de baanders, maar voor de helft te verhalen op de eigenaars, toegestaan 1554 April 18 (*sic*), af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 298.

512. 1557 Augustus 20.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van 4 grooten van elk gemet, op te brengen door de baanders, toegestaan 1555 Mei 20, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 299.

513. 1557 Augustus 21.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de imposten, verschenen 1556, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 312.

514. 1557 Augustus 28.
Dezelfde auditeurs hooren de 20e rekening van denzelfden rentmeester van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1555 Mei 20, verschenen 1555, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 288.

515. 1557 September 8.
Philips, koning van Castilliën, staat aan Maximiliaen van Bourgoingnen, markgraaf van der Veren, heer van Beveren, ridder, admiraal van de Zee, stadhouder van Hollandt en Utrecht, eene

som van 4000 pond uit de eerstkomende bede toe om daarmede schepen van oorlog ter bescherming der haringvaart uit te rusten.

Oorspr. (Inv. nr. 45). Met het zegel van den koning in roode was. — Op de rugzijde van dezen brief zijn het interinement van den Raad van financiën d.d. 1558 Januari 28 en een andere brief d.d. 1559 Augustus 2 (zie nr. 533) geschreven.

516. 1557 November 6.

Philips, koning van Castillen geeft aan de Staten van Zeelandt octrooi om erfelijke renten, losbaar tegen den penning 16, 15, 14 of 12, te verkoopen ten einde met de opbrengst de lijfrenten, losbaar tegen den penning 6, af te lossen.

Oorspr. (Inv. nr. 41). Het zegel van den koning verloren.

517. 1558 Januari 1.

Philippe, koning van Castille, oorkondt, dat hij en de vertegenwoordigers der Staten van Zelande elkander 1555 October 26 de hier ingelaschte eeden (zie nr. 487) hebben gedaan.

Oorspr. (Inv. nr. 12). Met het geschonden zegel van den koning in roode was.

518. 1558 Januari 26.

Cornelis Heinricx zoon van Gripskercke, klerk van de Vijf ambachten, erkent van Bruninck van Wijngaerden, klerk van den rentmeester van Bewester Schelt, terug ontvangen te hebben 4 pond 14 schellingen 2 grooten Vl., die door hem aan dien klerk waren uitbetaald in voldoening van de 4 grooten van elk gemet wegens landerijen van de vrouwe van Waterloeswerve, de Staten van Walcheren en Willem Jans zoon.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 253).

519. 1558 April 16.

Philips, koning van Castilliën, belooft den Staten van Zeelant de hem verstrekte som van 25000 pond te zullen terugbetalen met alle kosten, daarop gevallen, en machtigt hen om bij gebreke van dien hun achterstal op de grafelijke domeinen van Zeelant te verhalen.

Oorspr. (Inv. nr. 44). Met het zegel van den koning in roode was.

N.B. Op de rugzijde van dezen brief is het interinement van den Raad van financiën d.d. 1558 April 23 geschreven.

520. 1558 Mei 3.

Lievin Wynters, raad en ontvanger-generaal van 's konings financiën, erkent van de Staten van Zeelande 25000 pond, verschuldigd wegens de bede, ontvangen te hebben.

Oorspr. (Inv. nr. 44). Met het opgedrukt signet van den Raad van financiën in roode was.

521. 1558 Mei 18.

De koning neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelant zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 50000 Carolusguldens, welke som gevonden zal worden door de heffing van den tienden of twintigsten penning van de onroerende goederen behalve het grondbezit en door de heffing van 6 grooten van elk gemet, op te brengen door de baanders, maar voor de helft te verhalen op de eigenaars.

a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 254.
c) Afschrift van denzelfde voor in Inv. nr. 300.

522. 1558 Mei 20.

De koning neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten-generaal zich bereid hebben verklaard de kosten van het onderhoud der troepen op te brengen.

Afschrift in het 5e copulaatboek fol. 291 (Inv. nr. 29).

523. 1558 Juli 1.

Matthijs van Heeswijck, prelaat van Middelburg, Michiel van Hammeel, gemachtigde van de executeurs van het testament van den markies van der Vere, mr. Adriaen de Proost, gemachtigde der stad Middelburg, Yeman Claeys' zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, en mr. Rholand de Pottre, pensionaris van de Staten van Zeelandt, hooren de rekening van Jeronimus Zandelin, ridder, heer van Herenthout, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Bewester Schelt, van de imposten, toegestemd 1556 November 10, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 160.

524. 1558 Juli 1.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van 4 grooten van elk gemet, op te brengen door de baanders, toegestaan 1555 Mei, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 252.

525. 1558 Juli 6.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van 6 grooten bij der breede van elk gemet, toegewezen [1555] Augustus [28], verschenen 1556, af.

Oorspr. achter in Inv. 243.

N.B. De tusschen haakjes geplaatste cijfers zijn in het oorspr. niet ingevuld.

526. 1558 Juli 8.

Dezelfde auditeurs hooren de 21e rekening van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Beooster Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1555 Mei 20, verschenen 1556, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 289.

527. 1558 Juli 8.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de imposten, verschenen 1557, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 313.

528. 1558 Juli 8.
Matthijs van Heeswijck, prelaat van Middelburg, Michiel van Hammeel, gemachtigde van de executeurs van het testament van den markies van der Vere, en Rholand de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen, hooren de rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1555 en 1556, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 194.

529. 1558 Juli 8.
Dezelfde anditeürs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinairis bede, verschenen 1557, af.
Oorspr. achter in Inv. nr. 195.

530. 1559 Mei 1.
Jehan, graaf van Boussu, benoemt, als executeur van het testament van Maximilien de Bourgoingne, markies van la Vere, en voogd van zijn zoon Maximilian de Boussut, Pierre Carbonnier, ontvanger der stad Vere, tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van Zeelande.
a) Oorspr. (Inv. nr. 50). Met het geschonden zegel van den graaf van Boussu in roode was.
b) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 290.

531. 1559 Mei 21.
De koning neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelandt zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 40000 pond, welke som gevonden zal worden door de continuatie der loopende imposten.
a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift van R. de Pottre achter in Inv. nr. 315.

532. 1559 Juli 3.
De koning neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelant zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 12000 pond, welke som gevonden zal worden door ze te lichten op financiën.
a) Oorspr. (Inv. nr. 29).
b) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 271.
c) Afschrift van denzelfde achter in Inv. nr. 333.

533. 1559 Augustus 2.
De Raad van financiën keurt goed, dat de som van 4000 pond,

den markgraaf van der Vere bij den brief d.d. 1557 September 8, op welks rugzijde deze geschreven is, (zie nr. 515) uit de eerstvolgende bede toegekend, zal worden uitbetaald niet uit de bede van 1558 maar uit de volgende.

Oorspr. (Inv. nr. 45).

534. 1560 Januari 20.

Pieter Jans zoon Schippers, stadsbode, erkent van den klerk van Jeronimus Sandelyn, rentmeester-generaal van Beweester Sgelt, 6 schellingen gr. Vl. ontvangen te hebben wegens het aanzeggen van het besluit der Staten van Zeelant omtrent het lossen van lijfrenten aan verschillende personen door den inmiddels overleden bode Querijn Jans zoon.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 263).

535. 1560 Mei 8.

Lambrecht Schyllinck, proost der abdij te Middelburgh, wegens het overlijden van den prelaat, Pieter Carbonnier, gemachtigde van den heer van Boussu, mede-executeur van het testament van den markies van der Vere en voogd van zijn zoon Maximiliaen, mr. Adriaen Proost, gemachtigde der stad Middelburgh, Yeman Claeys' zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, en Rholand de Pottre, pensionaris van Zeelandt, hooren de 22e rekening van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1555 Mei 20, verschenen 1557, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 290.

536. 1560 Mei 10.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de imposten, verschenen 1558, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 314.

537. 1560 Mei 10.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de imposten, verschenen 1559, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 315.

538. 1560 Mei 10.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van den verkoop van erfrenten tot furnissement van eene som van 12000 gulden, geconsenteerd 1559 Juli 3, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 333.

539. 1560 Mei 13.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van den tienden penning van de huizen in de steden,

van de tienden en van de erfelijke renten en den twintigsten penning van de lijfrenten, geconsenteerd 1558 Mei 18, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 330.

540. 1560 Mei 14.

Dezelfde auditeurs hooren de 23e rekening van denzelfden rentmeester van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1555 Mei 20, verschenen 1558, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 291.

541. 1560 Mei 14.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van 6 grooten van elk gemet, op te brengen door de baanders, maar voor de helft te verhalen op de eigenaars, geconsenteerd 1558 Mei 18, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 300.

542. 1560 Mei 18.

Dezelfde auditeurs hooren de 19e rekening van Jeronimus Zandelin, ridder, heer van Herenthout, raad en rentmeester-generaal van Zeelant Bewester Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, toegewezen 1555 Augustus 28, verschenen 1557, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 244.

543. 1560 Mei 22.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de imposten, toegestaan 1556 November 10, geïnd gedurende 1558, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 261.

544. 1560 Mei 25.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van den verkoop van renten ten laste der provincie, geoctrooieerd 1559 Juli 3, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 271.

545. 1560 Mei 27.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van 6 grooten van elk gemet, op te brengen door de baanders, maar voor de helft te verhalen op de eigenaars, toegestaan 1558 Mei, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 254.

546. 1560 Mei 27.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van den tienden penning van de tienden, toegestemd 1558 Mei, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 268.

547. 1560 Mei 29.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van den tienden penning van de huizen en de losrenten en den twintigsten penning van de lijfrenten, toegestemd 1558 Mei, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 267.

548. 1560 Mei 29.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van 6 grooten bij der breede van elk gemet, toegewezen 1555 Augustus 28, verschenen 1558, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 245.

549. 1561 Mei 7.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van Jeronimus van Seroskercke, ridder, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Beooster Schelt, van de imposten, verschenen 1560, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 316.

550. 1561 Mei 10.
Dezelfde auditeurs hooren de 24e rekening van denzelfden rentmeester van 6 grooten bij der breede van elk gemet, geschoten 1555 Mei 20, verschenen 1559, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 292.

551. 1561 Mei 13.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van Jeronimus Zandelin, ridder, heer van Herenthout, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Bewester Schelt, van de imposten, toegestaan 1559 Mei, geïnd gedurende 1560, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 262.

552. 1561 Mei 27.
Lambrecht Schyllinck, proost der abdij van Middelburg, Pieter Carbonier, gemachtigde van den markies van der Vere, en Rholand de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen, hooren de rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1556, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 122.

553. 1561 Mei 27.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1557, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 123.

N. B. Het reces is gedateerd van 26 Mei, maar in den aanhef der rekening staat, dat zij is overgebracht 27 Mei.

554. 1561 Mei 28.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1559, af.

Afschrift achter in Inv. nr. 139.

N.B. Het reces is gedateerd van 25 Mei; die datum is echter onjuist, want de rekening over 1556 is eerst 27 Mei afgehoord, en de rekening over 1559 is eerst 28 Mei ingeleverd.

555. 1561 Mei 29.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1560, af.

Afschrift achter in Inv. nr. 140.

556. 1561 Augustus 2.
De hertogin van Parma, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelandt zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 30000 gulden, welke som gevonden zal worden door de continuatie der loopende imposten tot St. Jans mis 1562.

a) Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 317.
b) Afschrift op papier (Inv. nr. 46).
c) Afschrift van R. de Pottre op papier (Inv. nr. 46).

557. 1562 Juni 10.
Nicolaes de Castro, bisschop en prelaat van Middelburgh, mr. Quinten Weytssen, raad in Hollant, gemachtigde van den prins van Orangen, als voogd van Philips Willem, graaf van Buren en Leerdam, heer van Sinte-Martijnsdijc, mr. Adriaen de Proost, gemachtigde der stad Middelburg, Yeman Claeys' zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, en Rholand de Pottre, pensionaris der Staten van Zeelant, hooren de rekening van Jeronimus van Seroskercke, ridder, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Beoster Schelt, van de imposten, verschenen 1561, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 317.

558. 1562 Juni 17.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van Jeronimus Zandelin, ridder, heer van Herenthout, raad en rentmeester-generaal van Zeellant Bewester Schelt, van 6 grooten bij der breede van elk gemet, toegewezen 1555 Augustus 28, verschenen 1560, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 246.

559. 1562 Juni 18.
Dezelfde auditeurs hooren de 25e rekening van Jeronimus van Seroskercke, ridder, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Beoister Schelt, van 6 grooten bij den breede van elk gemet, geschoten 1555 Mei 20, verschenen 1560, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 293.

560. 1562 October 12.

Willem, prins van Orangiën, voogd van zijn zoon Philips Willem van Nassau, graaf van Bueren, eersten edele van Zeellant, benoemt Jacques van Heerenthout tot zijn gemachtigde in de Staten van Zeellant.

Afschrift op papier in het 8e copulaatboek fol. 145 (Inv. nr. 5). — Op hetzelfde stuk papier is ook eene akte d.d. als boven (zie nr. 561) geschreven.

561. 1562 October 12.

Willem, prins van Orangiën, voogd van zijn zoon Philips Willem van Nassau, graaf van Bueren, eersten edele van Zeelland, benoemt Phillibert de Seroerskercke tot zijn gemachtigde in de Staten van Zeellant.

Afschrift op papier in het 8e copulaatboek fol. 146 (Inv. nr. 5). — Op hetzelfde stuk papier is ook eene akte d.d als boven (zie nr. 560) geschreven.

562. 1562 October 12.

Willem, prins van Oraigniën, voogd van zijn zoon Philips Willem van Nassou, graaf van Bueren, eersten edele van Zeelandt, benoemt Pieter Haeck tot zijne gemachtigde in de Staten van Zeelandt.

Afschrift van A. Proost op papier in het 8e copulaatboek. fol. 151 (Inv. nr. 5).

563. 1563 Mei 29.

Nicolaes de Castro, bisschop en prelaat van Middelburgh, en Guillaume, prins van Orangen, graaf van Nassau, vader van Philips Willem, graaf van Bueren, heer van Sinte-Maertinsdijck, eersten edele van Zeelandt, en Rholand de Pottre, hun pensionaris, hooren de rekening van Jeronimus Zandelin, ridder, rentmeester-generaal van Zeellant Bewester Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1562, af.

a) Oorspr. achter in Inv. nr. 125.
b) Oorspr. achter in Inv. nr. 125*bis*.

564. 1563 Mei 29.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van Jeronimus van Serooskercke, ridder, rentmeester-generaal van Zeellandt Beooster Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1562, af.

a) Oorspr. achter in Inv. nr. 196.
b) Oorspr. achter in Inv. nr. 196*bis*.

565. 1563 Mei 30.

De bisschop en prelaat van Middelburch en de prins van Oragniën komen overeen omtrent de wijze, waarop het surcrois tusschen hen zal worden verdeeld.

Afschrift in Inv. nr. 1 fol. 148 verso.

N.B. Het origineele contract berust in het archief der Abdij (zie aldaar Inv. nr. 245).

566. 1563 Juni 7.
De hertogin van Parma, regente en gouvernante, keurt goed, dat tot gedeeltelijke aflossing van de renten, die ten laste der provincie Zeellandt loopen, de heffing der loopende imposten voor een jaar gecontinueerd zal worden.

Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 318.

567. 1563 October 30.
Guillaume, prins van Orainges, graaf van Nassau, baron en heer van Breda, erkent als vader en voogd van Philippe Guillaume, graaf van Bueren, van Jeronime van Seroeskercke, ridder, rentmeester-generaal van Zeelande Beoister Schelt, 400 pond, zijnde zijn aandeel aan het surcrois van de ordinaris bede, verschenen 1562, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 199).

568. 1563 December 20.
Willem, prins van Orangiën, graaf van Nassau, stadhouder en kapitein-generaal van Bourgoingnen, Hollandt, Zeelandt, West-Vrieslandt en Utrecht, benoemt als voogd van zijn zoon Philips Willem van Nassau, graaf van Bueren, eersten edele van Zeelandt, Pieter Haeck, leenman der grafelijkheid van Zeelandt en baljuw der stad Middelbourch, tot zijn gemachtigde in de vergadering der Staten van Zeelandt en ter auditie van de rekeningen van Bewest en Beoister Schelt en van het surcrois.

Afschrift van R. de Pottre achter in Inv. nr. 318.

569. 1564 Februari 14.
Nicolas de Castro, bisschop van Middelburgh, Michiel van Hammeel, gemachtigde van den Grooten raad te Mechelen, en Rholand de Pottre, pensionnaris van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de rekening van Jeronimus Sandelin, ridder, rentmeester-generaal van Zeelant Bewester Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1561, af.

a) Oorspr. achter in Inv. nr. 124.
b) Afschrift in Inv. nr. 141.

570. 1564 April 9.
Wilhem, prins van Orangen, graaf van Nassau, stadhouder en kapitein-generaal van Bourgoingnen, Hollandt, Zeelandt, West-Vrieslandt en Utrecht, benoemt als eerste edele van Zeelandt en vader van Philips Wilhem van Nassau, graaf van Buren, heer van Sinte-Mertensdijck en Scerpenisse, zijn raad mr. Willhem Vos tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van Bewest en Beoister Schelt en van het surcrois.

Afschrift van R. de Pottre achter in Inv. nr. 318.

571. 1564 April 26.
Jhan, markies van Berghes, graaf van Walhain, heer van Burchvliet en Wavere, en Philippe van Montmorency, graaf van Hornes, heer van Altena en Nevele, benoemen als voogden van Maximilien van Cruinghe, markies van der Vere, Jherosme de Rolle tot hun gemachtigde ter auditie van de rekeningen van Selande en Walchre.

Afschrift van R. de Pottre achter in Inv. nr. 318.

572. 1564 Mei 17.
Nicolaes de Castro, bisschop en prelaat van Middelburg, mr. Willem de Vos, raad en gemachtigde van den prins van Orangen, graaf van Nassau, vader en voogd van Philips Willem, graaf van Buren en heer van Sinte-Maertensdijc, eersten edele van Zeelant, Jeronimus de Rollin, baljuw van der Vere, gemachtigde van den markies van Bergen en den graaf van Hoorne, voogden van den markies van der Vere, mr. Adriaen de Proost, gemachtigde der stad Middelburg, Yeman Claeys' zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, en Rholand de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de rekening van Jeronimus van Seroiskercke, ridder, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Beooster Schelt, van de imposten, verschenen 1563, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 318.

573. 1564 Mei 24.
Nicolaes de Castro, bisschop en prelaat van Middelburgh, mr. Wilhem de Vos, gemachtigde van den prins van Orangen, graaf van Nassau, als vader van Philips Wilhem, graaf van Buren, heer van Sinte-Maertinsdijck, eersten edele van Zeelandt, en Rholand de Pottre, hun pensionaris, hooren de rekening van jhr. Philibert van Seroskercke, rentmeester-generaal van Zeelant Bewester Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1563, af.

a) Oorspr. achter in Inv. nr. 129.
b) Oorspr. achter in Inv. nr. 129*bis*.

574. 1564 Mei 25.
R*holand* de Pottre, als vertegenwoordiger der Staten van Zeelant, en de rentmeester Jeronimus Sandelin komen overeen omtrent de renten ten laste der provincie, die de rentmeester overeenkomstig het bepaalde bij het afhooren zijner rekening van de imposten over 1563 zal aflossen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 265).

575. 1564 Mei 27 en Juni 3.
N*icolaes de* Castro (bisschop van Middelburg), Willem de Vos (gemachtigde van den prins van Oranje) en R*holand* de Pottre (pensionaris van prelaat en edelen) hooren de rekening van Jeronimus van Serooskercke, ridder, rentmeester-generaal van Zeel-

landt Beooster Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1563, af.

a) Oorspr. achter in Inv. nr. 197.
b) Oorspr. achter in Inv. nr. 197*bis*.

576. 1564 October 25.
De hertogin van Parma en Plaisance, regente en gouvernante van de landen van Herrewaertsovere, beslist in het geschil tusschen die van Vlissingen en Arnemuyden eener- en de Staten van Zeelant anderzijds, dat de imposten, waarover het geschil loopt, ook door die van Vlissingen en Arnemuyden moeten worden opgebracht.

Afschrift in Inv. nr. 1 fol. 28.

577. 1564 December 4.
Philippe, koning van Castille, benoemt Bruninck van Wijngaerden tot rentmeester-generaal van Zellande Beoister Schelt in de plaats van diens schoonvader Jeromme de Seroiskercke.

Afschrift voor in Inv. nr. 319.
N.B. Hieronder staat aangeteekend, dat Bruninck van Wijngaerden 1565 Maart 16 den eed heeft afgelegd.

578. 1565 Mei 10.
Nicolas de Castro, bisschop en prelaat van Middelburch, mr. Willem de Vos, gemachtigde van den prins van Orangen, graaf van Nassau, als vader van Philips Willem, graaf van Buren, heer van Sinte-Martinsdijck, eersten edele van Zeelant, en Rholand de Pottre, hun pensionaris, hooren de 2e rekening van jhr. Philibert van Seroskercke, rentmeester-generaal van Zeellant Bewester Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1564, af.

a) Oorspr. achter in Inv. nr. 130.
b) Oorspr. achter in Inv. nr. 130*bis*.

579. 1565 Mei 10.
Dezelfde auditeurs hooren de rekening van Jeronimus van Seroeskercke, ridder, rentmeester-generaal van Zeellant Beoister Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1564, af.

a) Oorspr. achter in Inv. nr. 198.
b) Oorspr. achter in Inv. nr. 198*bis*.

580. 1565 Mei 14.
Nicolas de Castro, bisschop en prelaat van Middelburg, mr. Wilhem de Vos, raad van den prins van Orangen, graaf van Nassau, als vader van Philips Wilhem, graaf van Buuren, heer van Sinte-Maertinsdijck, eersten edele van Zeelandt, Adriaen van Campen, burgemeester, gemachtigde der stad Middelburg, Ieman Claeys' zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerzwale, Goes en Tholen, en Rho-

land de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, sluiten den staat van Jeronimus Zandelin, ridder, heer van Herenthout, rentmeester-generaal van Zeellant Bewester Schelt, van hetgeen hij van het slot van de rekening van de imposten, geïnd gedurende 1563, ten achteren is.

Oorspr. achter in Inv. nr. 264.

581. 1565 Mei 16.

Nicolas de Castro, bisschop en prelaat van Middelburch, en mr. Wilhem de Vos, gemachtigde van den prins van Orangen, graaf van Nassau, als vader van Philips Wilhem, graaf van Buren en heer van Sinte-Martinsdijck, eersten edele van Zeelandt, en Rholand de Pottre, hun pensionaris, hooren de verbeterde rekening van denzelfden rentmeester van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1561, af.

a) Oorspr. achter in Inv. nr. 128.
b) Oorspr. achter in Inv. nr. 128*bis*.
c) Oorspr. achter in Inv. nr. 128*ter*.

582. 1565 Juni 14.

De hertogin van Parme, regente en gouvernante, keurt goed, dat tot gedeeltelijke aflossing van de renten, die ten laste der provincie Zeellandt loopen, de heffing van eenige loopende imposten voor een jaar gecontinueerd zal worden.

Afschrift van R. de Pottre voor in Inv. nr. 319.

583. 1566 Januari 10.

Levin Wouters, raad en ontvanger-generaal van 's konings financiën, erkent van de Staten van Walcheren ontvangen te hebben 1000 pond, zijnde den laatsten termijn van terugbetaling van de hun door den koning geleende 13000 pond.

Afschrift in Inv. nr. 1 fol. 250 verso.

584. 1566 Januari 12.

Pieter Haeck erkent van den rentmeester van Bewester Sgelt wegens zijn jaarlijksch traktement als gemachtigde van den prins van Orangiën, verschenen 1565 September 12, 16 pond 13 schellingen 4 grooten Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 134).

585. 1566 Mei 7.

Nicolas de Castro, bisschop en prelaat van Middelburg, mr. Willem de Vos, raad van den prins van Orangen, graaf van Nassau, als vader en voogd van Philips Willem, graaf van Buren, heer van Sinte-Martinsdijck en eersten edele van Zeelandt, Adriaen van Campen, gemachtigde der stad Middelburg, Yeman Claeys' zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, en mr. Rho-

land de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, hooren de 1e rekening van Bruninck van Wijngaerden, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Beooster Schelt, van de imposten over het jaar 1565 af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 319.

586. 1566 Mei 7.

Nicolaus de Castro, bisschop en prelaat van Middelburch, mr. Willem de Vos, gemachtigde van den prins van Orangiën, graaf van Nassouw, als vader van Philips Willem, graaf van Bueren, heer van Sint-Martensdijck, eersten edele vau Zeelant, en mr. Roulant de Pottre, hun pensionaris, hooren de 3e rekening van jhr. Philibert van Seroskercke, rentmeester-generaal van Zeelandt Bewester Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1565, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 131.

587. 1566 Mei 7.

Dezelfde auditeurs hooren de 1e rekening van Bruninck van Wijngaarden, raad en rentmeester-generaal van Zeelant Beooster Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1565, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 200.

588. 1566 Juni 17.

De hertogin van Parme, regente en gouvernante, keurt goed, dat tot gedeeltelijke aflossing van de renten, die ten laste der provincie Zeellandt loopen, de heffing van de loopende imposten voor een jaar gecontinueerd zal worden.

a) Afschrift van A. de Proost voor in Inv. nr. 320.
b) Afschrift van Chr. Roels voor in Inv. nr. 321.

589. 1567 Januari 3.

Pieter Haeck erkent van den rentmeester van Bewester Scheldt wegens zijn jaarlijksch traktement als gemachtigde van den prins van Orangne, verschenen 1566 September 12, 16 pond 13 schellingen 4 grooten Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 134).

590. 1567 Mei 9.

Joos Joos' zoon erkent van Philibert van Serooskercke, rentmeester (van Bewester Schelt), 10 schellingen gr. Vl., wegens het brengen van een brief aan Zijne Excellentie 1567 April, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 135).

591. 1567 Mei 15.

Nicolaes de Castro, bisschop en prelaat van Middelburch, mr. Willem de Vos, raad van den prins van Orangiën, graaf van

Nassouwe, vader en voogd van Philips Willem, graaf van Buren, heer van Sinte-Maertensdijck en eersten edele van Zeelant, Adriaen van Campen, gemachtigde der stad Middelburch, IJman Clais' zoon, gemachtigde der stad Ziericzee, en Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, hooren de 2e rekening van Bruninck van Wijngaerden, raad en rentmeester-generaal van Zeellant Beoister Schelt, van de imposten over het jaar 1566 af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 320.

592. 1567 Mei 17.

Nicolaes de Castro, bisschop en prelaat van Middelborch, en Wilhem de Vos, raad en gemachtigde van den prins van Oraengiën, graaf van Nassau en Vianden, als vader van Philips Wilhem, graaf van Bueren, heer van Sinte-Mertensdijck en Scherpenisse, eersten edele van Zeelant, hooren de 4e rekening van jhr. Philibert van Seroiskecke, rentmeester-generaal van Zeellandt Bewester Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1566, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 132.

593. 1567 Juni 14.

De Raad van de domeinen en de financiën des konings keurt goed, dat de heffing van de loopend imposten, vermeld in den brief d.d. 1566 Juni 17, op welks rugzijde deze geschreven is, (zie nr. 588) voor een jaar gecontinueerd zal worden.

Afschrift van Chr. Roels voor in Inv. nr. 321.

594. 1568 Mei 4.

Christophel Roels legt den eed af als pensionaris van prelaat en edelen in handen van Nicolaes de Castro, bisschop en prelaat van Middelburch, in tegenwoordigheid van Adriaen de Proost, raad en gecommitteerde van Philips Wilhem, graaf van Buren, eersten edele van Zeelandt.

Afschrift in Inv. nr. 1 fol. 1 verso.

595. 1568 Mei 7.

De Raad van de domeinen en de financiën des konings, die de heerlijkheden van der Vere, Vlissingen en Brouwershaven heeft gekocht, benoemt mr. Willem Schouten, raad en rentmeester van Hollant, tot zijn gemachtigde ter auditie van de rekeningen van het surcrois.

Afschrift van C. Roels voor in Inv. nr. 133.

596. 1568 Mei 20.

Nicolaes de Castro, bisschop en prelaat van Middelborch, mr. Willem de Vos, raad en gemachtigde van Philips Willem, graaf van Buren, heer van Sinte-Martinsdijck, Westcappel, Noort Beve-

lande en Scerppenisse, eersten edele van Zeelant, Adriaen van Campen, gemachtigde der stad Middelborgh, Yeman Claes' zoon, gemachtigde der stad Zierczee, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, en Christophel Roëls, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de 3e rekening van Bruninck van Wijngaerden, raad en rentmeester-generaal van Zeellant Beoister Schelt, van de imposten over het jaar 1567 af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 321.

597. 1568 Juni 5.

De Staten van Zeelandt geven aan jhr. Philibert van Seroeskercke, heer van Mourmont en Stavenisse, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Bewester Schelt, en aan Bruyninck van Wingaerden, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, akte van indemniteit wegens de onderteekening van de Statenobligatiën tot een bedrag van 25000 pond, onder bepaling, dat de aanwezige Statenleden zich ook verbinden voor de afwezige afgevaardigden der steden Reymerswale en Tholen.

Afschrift in Inv. nr. 1 fol. 157.

598. 1568 Juni 13.

Philips, koning van Castilliën, belooft aan de Staten van Zeelant, dat zij de som van 25000 pond, die zij den koning hebben beloofd op te brengen, met de interessen zullen mogen afhouden van de opbrengst der eerstvolgende bede, die zij den koning zullen toestaan.

Oorspr. (Inv. nr. 34). Met het geschonden zegel van den koning in roode was.

N.B. Op de rugzijde van dezen brief is het interinement van den Raad van financiën d.d. 1568 Juni 23 geschreven.

599. 1568 Juni 23.

De Raad van financiën des konings keurt goed, dat de heffing van de loopende imposten, vermeld in den brief d.d. 1566 Juni 17, op welks rugzijde deze geschreven is, (zie nr. 588) voor zes maanden gecontinueerd zal worden.

Afschrift van Chr. Roels voor in Inv. nr. 322.

600. 1569 Januari 1.

Nicolaus de Castro en Anthoine de Bourgoingne dragen den heer van Seroeskercke, rentmeester-generaal van Zeelant Bewester Schelt, op aan hun pensionaris mr. Christoffel Roels 50 pond wegens daggelden te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 136).

601. 1569 Januari 13.

De Staten van Zeelandt machtigen de rentmeesters van Bewest en Beoister Schelt tot den verkoop van losrenten, losbaar tegen

den penning 15, respectievelijk tot een bedrag van 12000 en 5000 gulden.

Afschrift in Inv. nr. 1 fol. 235 verso.

602. 1569 Januari 15.

De notaris J. Fransman geeft een authentiek extract uit de rekening van wijlen Michiel van Hameel als rentmeester-generaal van den heer van Bevere over het jaar 1555, waaruit blijkt, dat de heer van Beveren aan de koningin douairière van Hongrië wegens onderhoud gedurende vier maanden van twee schepen, bestemd tot bescherming der scheepvaart, 618 pond heeft betaald.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 272).

603. 1569 Januari 19.

Cornelis Jan Joben, gezworen messagier der stad Middelburg, verklaart aan den pensionaris van prelaat en edelen 37 daalders van 32 stuivers het stuk en 44 Philipsdaalders van 30 stuivers het stuk, samen 200 gulden 4 stuivers, overgegeven te hebben.

Afschrift in Inv. nr. 1 fol. 62.

604. 1569 Februari 26.

De Raad van financiën draagt den rentmeester van Bewester Schelt op aan de Staten van Zelande 3000 pond wegens het surcrois van de beden, verschenen 1567 en 1568, d. i. dus 1500 pond over elk jaar, uit te betalen, en zendt hem den ingezonden staat van inkomsten en uitgaven uit het surcrois, opgemaakt 1568 Augustus 6, terug.

Afschrift in Inv. nr. 1 fol. 82.

605. 1569 Mei 27.

Anthoine de Bourgoingne, representant van den koning als eersten edele van Zeelandt, benoemt Adriaen de Proost tot zijn gemachtigde om te compareeren in de Staten van Zeelandt en van Walcheren en ter auditie van de rekeningen van de rentmeesters van Bewest en Beooster Schelt.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 322.
b) Afschrift in Inv. nr. 1 fol. 236.

606. 1569 Juni 22.

Aert Molckman, „conseillier des guerres de Sa Majesté", erkent van de Staten van Zelande vijf obligatiën tot een totaal bedrag van 1800 pond ontvangen te hebben.

Afschrift in Inv. nr. 1 fol. 211.

607. 1569 Juni 30.

De hertog van Alve, stadhouder, gouverneur en kapitein-generaal, keurt goed, dat tot gedeeltelijke aflossing van de renten, die

ten laste der provincie Zeelant loopen, de heffing van de loopende imposten voor een jaar gecontinueerd zal worden.

Oorspr. (Inv. nr. 39). — Op de rugzijde van dezen brief is een andere d.d. 1569 December 16 (zie nr. 614) geschreven.

608. 1569 Augustus 6.

Lievin Wouters, raad en ontvanger-generaal van 's konings financiën, erkent van Philibert van Seroiskercke, raad en ontvanger-generaal van Zeelande Bewester Schelt, 1200 pond wegens zijne ontvangst van het surcrois van de ordinaris bede, verschenen 1568, ontvangen te hebben.

Oorspr. (Inv. nr. 137). Met het opgedrukt signet van den Raad van financiën in roode was.

609. 1569 Augustus 17.

Nicolaes de Castro, bisschop en prelaat van Middelborch, mr. Adriaen de Proost, gemachtigde van Anthonis van Bourgoingnen, heer van Wackene en Catthem, ridder, kapitein en superintendent van Zeelant en Walcheren, representant van den koning als eersten edele van Zeelant, Adriaen van Campen, gemachtigde der stad Middelborgh, Yeman Clais' zoon, gemachtigde der stad Ziericzee, Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerzwale, Goes en Tholen, en Christophel Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, hooren de 4e rekening van Bruninck van Wijngaerden, raad en rentmeester van Zeellant Beoister Schelt, van de imposten over het jaar 1568 af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 322.

610. 1569 Augustus 22.

Nicolaes de Castro, bisschop en prelaat van Middelburg, Anthoine de Bourgoingne, heer van Wacken en Catthem, ridder, kapitein en superintendent van Zeelandt, representant van den koning als eersten edele van Zeelandt, Adriaen van Campen, gemachtigde der stad Middelburg, Yeman Claes Yemans zoon, gemachtigde der stad Ziericxzee, Job Willems zoon Goree, gemachtigde der steden Reymerzwale, Ghoes en Tholen, en Christoffel Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, sluiten den staat van Jeronimus Zandelin, ridder, heer van Herenthout, van hetgeen hij aan het slot van zijn 1565 Mei 14 gesloten staat ten achteren is.

Oorspr. achter in Inv. nr. 266.

611. 1569 September 15.

Andries van Assche, notaris en procureur, en Willem Leyns zoon getuigen ten verzoeke van schout en schepenen van Onse-Lieven-Vrouwenpolder omtrent het bestaan van een brief, waarbij aan de inwoners van dien polder zekere vrijdommen worden toegestaan.

Afschrift in Inv. nr. 1 fol. 252.

612. 1569 September 16.

Nicolaes de Castro, bisschop en prelaat van Middelborgh, Anthonis van Bourgoingnen, ridder, heer van Wacken en Catthem, kapitein en superintendent van Zeelant en Walcheren, representant van den koning als eersten edele van Zeelandt, mr. Willem Schouten, raad en rekenmeester in Hollandt, gemachtigde van 's konings domeinraad, en mr. Christophel Roels, pensionaris en raad van prelaat en edelen, hooren de rekening van Bruninck van Wijngaerden, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Beoister Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1567, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 201.

613. 1569 September 17.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van jhr. Philibert van Seroiskercke, rentmeester-generaal van Zeellandt Bewester Schelt, van het surcrois der ordinaris bede, verschenen 1567, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 133.

614. 1569 December 16.

De hertog van Alva, luitenant, gouverneur en kapitein-generaal, keurt goed, dat de heffing der loopende imposten in Zeelant voor drie maanden wordt gecontinueerd.

a) Oorspr. (Inv. nr. 39). — Deze brief is geschreven op de rugzijde van dien d.d. 1569 Juni 30 (zie nr. 607).
b) Afschrift voor in Inv. nr. 324.
c) Afschrift in Inv. nr. 1 fol. 312.
N.B. In de sub *b* en *c* vermelde afschriften is de goedkeuring van den hertog vastgeknoopt aan de voorwaarde, dat de Staten binnen 2 maanden een staat der renten, ten laste der provincie loopende, inleveren.

615. 1570 Januari 18.

De Staten van Zeelant dragen Philibert van Serooskercke, rentmeester van Bewester Schelt, op aan Jeronimus Sandelin, heer van Herenthout, oud-rentmeester van Bewesten Schelt, uit te betalen 461 pond 11 schellingen 8 grooten 15 myten Vl., zijnde het slot zijner laatste rekening, gesloten 1569 Augustus 22.

Afschrift in Inv. nr. 1 fol. 326.

616. 1570 Januari 18.

Hieronimus Sandelin, heer van Herenthout, belooft aan de Staten van Zeelant twee afgeloste rentebrieven te zullen afgeven, zoodra zijn proces met Carel van der Goes, onder wien zij berusten, zal geëindigd zijn.

Afschrift in Inv. nr. 1 fol. 327.

617. 1570 Augustus 5.

Andries Coene (gemachtigde van den rentmeester van Bewesten Schelde) erkent van jhr. Bruyninck van Wijngaerden, rentmeester-

generaal van Zeelant Beoister Schelt, in afkorting van hetgeen deze den Staten van Zeelant over de imposten schuldig is, 200 pond ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 328).

618. 1570 Augustus 17.

Nicolaes de Castro, bisschop en prelaat van Middelburch, Anthonis van Bourgoingne, ridder, heer van Wacken en Catthem, kapitein en superintendent van Zeelandt, representant van den koning als eersten edele van Zeelandt, mr. Willem Schouten, raad en rekenmeester in Hollant, gemachtigde van 's konings domeinraad, Adriaen van Campen, gemachtigde der stad Middelburch, Yeman Claes Yemants zoon, gemachtigde der stad Ziericzee, en Job Willems zoon, gemachtigde der steden Reymerswale, Goes en Tholen, hooren de 5e rekening van Bruninck van Wijngaerden, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Beoister Schelt, van de imposten over het jaar 1569 af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 323.

619. 1570 Augustus 17.

Dezelfde auditeurs hooren de 6e rekening van denzelfden rentmeester van de imposten over de drie eerste maanden van 1570 af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 324.

620. 1570 Augustus 18.

A*driaen* van Campen en A*driaen* Proost dragen den rentmeester van Beoster Schelt op aan Maximiliaen de Brier, bode van den koning, 20 schellingen gr. Vl. uit te betalen.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 335). — Op de rugzijde van dit stuk is eene andere oorkonde d.d. 1570 November 7 (zie nr. 629) geschreven.

621. 1570 September 12.

De Staten van Zeelandt machtigen jhr. Bruninck van Wijngaerden, raad en rentmeester-generaal van Zeeland Beoister Schelt, tot den verkoop van rentebrieven te hunnen laste tot een bedrag van 6000 gulden, losbaar tegen den penning 14, 15 en 16.

Afschrift van Chr. Roels voor in Inv. nr. 334.

622. 1570 September 13.

A*ndries* Cöene (gemachtigde van den rentmeester van Bewesten Schelde) erkent van jhr. Bruynink van Wijngaerden, rentmeester-generaal van Zeelant Beoister Schelt, in afkorting van hetgeen deze den Staten van Zeelant schuldig is, 132 pond 2 schellingen 1 groot 12 myten Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 335).

623. 1570 September 18.

Philips, koning van Castilliën, geeft aan de Staten van Zeelant octrooi om voor 20000 pond erfelijke renten, losbaar tegen den

penning 16, 15 of 14, te verkoopen ten einde de door hen gedurende 2 jaren verschuldigde 67500 gulden 's jaars te vinden.

a) Oorspr. (Inv. nr. 41). — Op de rugzijde van dezen brief zijn het interinement van den raad van financiën d.d. 1570 October 13 en een andere brief d.d. 1560 October 13 (zie nr. 628) geschreven.

b) Afschrift van C. Roels voor in Inv. nr. 273.

624. 1570 September 20.

De Staten van Zeelant komen overeen, dat de heffing van 10 stuivers van elk gemet gedurende 2 jaren aldus zal worden verdeeld, dat geheven zullen worden 10 grooten steenschietens en 10 grooten bij der breede van elk gemet.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 247.

b) Afschrift voor in Inv. nr. 294.

625. 1570 September 23.

De hertog van Alve, stadhouder, gouverneur en kapitein-generaal, machtigt de Staten van Zeelandt tot de heffing van 5 schellingen gr. Vl. van de ingevoerde vaten wijn om daarmede de kosten van het uitrusten van schepen tot bescherming der visscherij te bestrijden en belooft, dat deze impost niet langer dan 1 jaar gevorderd zal worden.

Oorspr. (Inv. nr. 39). — Aan dit stuk is een ander d.d. 1570 September 27 (zie nr. 626) gehecht.

N.B. Op de rugzijde van dit stuk is aangeteekend, dat het 1570 September 30 te Middelburg is afgekondigd.

626. 1570 September 27.

Philibert van Seroeskerkcke, heer van Mourmont en Stavenisse, burggraaf van Zeelant, raad en rentmeester-generaal van Zeelant Bewester Schelt, gelast de afkondiging van het consent van den hertog van Albe in de heffing van den impost van 5 schellingen gr. Vl. van elk vat wijn, vervat in den brief d.d. 1570 September 23, waaraan deze gehecht is (zie nr. 625).

Oorspr. op papier (Inv. nr. 39).

627. 1570 October 11.

De Raad van financiën belooft zoo spoedig mogelijk het octrooi om rentebrieven, losbaar tegen den penning 14 of 12, te verkoopen, te zullen uitvaardigen.

Oorspr. (Inv. nr. 41).

628. 1570 October 13.

De hertog van Alve, stadhouder, gouverneur en kapitein-generaal, machtigt de Staten van Zeelant om voor 20000 pond erfelijke renten, losbaar tegen den penning 12, te verkoopen in plaats van

tegen den penning 16, 15 of 14, gelijk het octrooi d.d. 1570 September 18, op welks rugzijde deze brief geschreven is, (zie nr. 623) inhoudt.

a) Oorspr. (Inv. nr. 41).
b) Afschrift van C. Roels voor in Inv. nr. 273.

629. 1570 November 7.
Maximiliaen de Brier erkent de 20 schellingen gr. Vl., hem bij de ordonnantie van betaling d.d. 1570 Augustus 18, op welks rugzijde dit stuk geschreven is, (zie nr. 620) toegekend, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 335).

630. 1570 November 25.
Adolf van Borssele erkent van jhr. Bruninck van Wingaerde, rentmeester-generaal van Zeelandt Beooster Schelt, wegens een jaar traktement als edele van Zeelant 12 pond gr. Vl. uit het surcrois van de bede, verschenen 1569, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 202).

631. 1570 November 25.
Adolph van Haemstede erkent van jhr. Bruninck van Wijngaerden, rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, wegens een jaar traktement als edele van Zeelandt 12 pond gr. Vl. uit het surcrois van de bede, verschenen 1569, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 202).

632. 1570 December 1.
Het bureau van financiën te Anvers stelt den staat van het surcrois uit de bede, verschenen 1569, ingeleverd door Bruninck van Wijngaerden, rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, vast.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 202).

633. 1571 Februari 20,
Andries Coene (gemachtigde van den rentmeester van Bewesten Schelde) erkent van jhr. Bruyninck van Wijngaerden, rentmeester-generaal van Zeelant Beoister Schelt, in afkorting van hetgeen deze den Staten van Zeelant schuldig is, 236 pond 15 schellingen 9 grooten Vl. ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 335).

634. 1571 Juli 13.
Nicolaus de Castro, bisschop en prelaat van Middelborch, Anthonis van Bourgoingnen, heer van Wacken, Catthem en Capelle, ridder, kapitein en superintendent van Zeelant, representant van den koning als eersten edele van Zeelant, mr. Adriaen van Campen, gemachtigde der stad Middelborch, Yeman Clais Yemans zoon,

gemachtigde der stad Ziericzee, en Christophel Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de 7e rekening van Bruninck van Wijngaerden, raad en rentmeester-generaal van Zeellandt Beoister Schelt, van de imposten, geheven 1570 Augustus 13 tot 1570 December 31, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 325.

635. 1571 Juli 13.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van den verkoop van renten ten laste van het land krachtens octrooi d.d. 1570 October 13 af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 334.

636. 1571 Juli 14.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van Philibert van Seroiskercke, heer van Moermont en Stavenisse, burggraaf van Zeelant en rentmeester-generaal van Zeellandt Bewester Schelt, van den verkoop van renten, ten laste der provincie geoctrooieerd 1570 October 13, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 273.

637. 1571 Juli 16.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van de leening, door de Staten aangegaan tot betaling der achterstallen van de beden en tot betaling der bij anticipatie op de bede toegestane sommen, af.

Afschrift van C. Roels achter in Inv. nr. 249.

638. 1571 October 8.

De Raad van de financiën des konings draagt den rentmeesters op van het schot van 10 grooten steenschietens en 10 grooten bij der breede rekening te doen aan de Staten overeenkomstig het door deze gedane verzoek en in tegenwoordigheid van een lid der rekenkamer van Hollant.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 247.
b) Afschrift voor in Inv. nr. 294.

639. 1571 November 20.

Adolf van Borssele erkent van jhr. Bruninck van Wingaerde, rentmeester-generaal van Zeelandt Beooster Schelt, wegens een jaar traktement als edele van Zeelandt 12 pond gr. Vl. uit het surcrois van de bede, verschenen 1570, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 202).

640. 1571 November 20.

Adolph van Haemstede erkent van jhr. Bruninck van Wijngaerden, rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, wegens een jaar traktement als edele van Zeelandt 12 pond gr. Vl. uit het surcrois van de bede, verschenen 1570, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 202).

641. 1572 Januari 19.

Nicolaus de Castro, bisschop en prelaat van Middelborch, Anthonis van Bourgoingnen, ridder, heer van Wacken, Cathem en Capelle, kapitein en superintendent van Zeelant, representant van den koning als eersten edele van Zeelant, Adriaen van Campen, gemachtigde der stad Middelborch, Ieman Claes Iemans zoon, gemachtigde der stad Ziericzee, en Christophel Roels, raad en pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de 8e rekening van Bruninck van Wijngaerden, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, van de imposten, geheven 1571 Januari 1 tot 1571 Augustus 12, af.

Afschrift van Chr. Roëls achter in Inv. nr. 326.

642. 1572 Januari 19.

Dezelfde auditeurs hooren de 9e rekening van denzelfden rentmeester van de imposten, geheven 1571 Augustus 13 tot 1571 December 31, af.

Afschrift van Chr. Roels achter in Inv. nr. 327.

643. 1572 April 25.

Opperdijkgraaf, gemeenteburgemeester der stad Zierixzee, en heemraden van Schouwen erkennen van Bruyninck van Wijngaerden, rentmeester-generaal van Zeelant Beoister Schelt, 1000 pond, zijnde den laatsten termijn van de 4000 pond, aan het land van Schouwen door den koning toegestaan, ontvangen te hebben.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 296).

644. 1573 Augustus 14.

De Raad van de financiën des konings benoemt op het verzoek der rentmeesters van Zeelant Bewest en Beoister Schelt mr. Willem Schouten, raad in de rekenkamer van Hollant, tot gemachtigde van den koning, als gekocht hebbende het markiezaat van der Vere en Vlissingen en dus eersten edele van Zeelant, ter auditie van de rekeningen dier rentmeesters.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 247.
b) Afschrift voor in Inv. nr. 294.

645. 1574 April 6.

De Raad van de financiën des konings benoemt op het verzoek van den vicaris van het bisdom Middelburch, den prior en den proost der abdij, als sede vacante gezamenlijk representeerende den eersten staat van Zeelant, in de plaats van de steden Middelburch en Ziericzee, die daartoe door de troebelen niet in staat zijn, mr. Adriaen de Proost en mr. Jacob Zagarus tot hare gemachtigden ter auditie van de rekeningen der rentmeesters van Bewest en Beoister Schelt.

a) Afschrift voor in Inv. nr. 247.
b) Afschrift voor in Inv. nr. 294.

646. 1574 Mei 10.

Philibert, heer van Seroeskercke en Stavenisse, burggraaf van Zeelant, benoemt Nicolaes Pijl, griffier van het leenhof en de rekenkamer te Berghen, Jacques de Gheend en Andries Coene tot zijne gemachtigden tot het doen van rekening van de 10 grooten steenschietens en 10 grooten bij der breede.

Afschrift voor in Inv. nr. 247.

647. 1574 Jnni 22.

Mr. Jan van Stryen, vicaris-generaal van het bisdom Middelborch, en Lambrecht Schillinck, proost der abdij van Middelborch, representeerende het eerste lid der Staten, mr. Willem Schouten, raad en rekenmeester in Hollant, gemachtigde van den koning als eersten edele van Zeelant, mrs. Adriaen de Proost en Jacob Zagarus, gemachtigden der steden Middelborch en Ziericzee, Crijn Adriaens zoon Struve, gemachtigde der steden Reymerzwale, Goes en Tholen, en mr. Christophel Roëls, raad en pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, hooren de rekening van Bruninck van Wijngaerden, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Beoister Schelt, van 10 grooten steenschietens en 10 grooten bij der breede van elk gemet, toegestemd in plaats van den tienden en den twintigsten penning, verschenen 1569, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 294.

648. 1574 Juni 23.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van 10 grooten steenschietens en 10 grooten bij den breede van elk gemet, toegestemd in plaats van den tienden en den twintigsten penning, verschenen 1570, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 295.

649. 1574 Juni 23.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van Philibert van Seroeskercke, heer van Moermondt, raad en rentmeester-generaal van Zeelandt Bewester Schelt, van 10 grooten steenschietens en 10 grooten bij der breede van elk gemet, verschenen 1569, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 247.

650. 1574 Juni 23.

Dezelfde auditeurs hooren de rekening van denzelfden rentmeester van 10 grooten steenschietens en 10 grooten bij der breede van elk gemet, verschenen 1570, af.

Oorspr. achter in Inv. nr. 248.

REGESTEN DER AKTEN,

voorkomende in het Eerste Register van mr. Cristoffel Roels (Inv. nr. 1).

N.B. Dit register bevat 343 folio's, waarbij echter opgemerkt moet worden, dat het blad tusschen fol. 41 en 43 als fol. 30 is genummerd, dat fol. 220 tweemaal is geteld, en dat op fol. 274 fol. 279 volgt. Het is geheel volgeschreven, behalve fol. 38 verso—41 verso, 68 recto—70 recto, 79, 118 verso en 156 verso, die onbeschreven zijn gebleven. Slechts enkele akten, in dit deel afgeschreven, zijn oorkonden en bijgevolg opgenomen in de Regestenlijst, vele zijn daarentegen requesten en andere ongedateerde stukken. Hoewel er naar gestreefd is zooveel mogelijk den datum te bepalen, blijft daaromtrent nog veel onzekerheid bestaan.

1. 1563 Mei 30 (= Reg. nr. 565).

fol. 148 verso.

2. 1564 (c. Augustus).

De Staten van Zeelant verzoeken, onder overlegging van een extract uit de rekening van den rentmeester van Bewester Schelt over 156$^{3}/_{4}$, gemachtigd te worden tot het heffen der imposten, waarvoor hun octrooi is verleend, zonder nota te nemen van de oppositie van Vlissingen en Armuyden.

fol. 29.

3. 1564 October 25 (= Reg. nr. 576).

fol. 28.

4. 1565 Augustus 18.

Estienne van den Berch schrijft aan Guillame de Vos, raad van den prins van Orengnes, en deelt hem mede, dat de prins zich bij request aan de hertogin verzet heeft tegen den verkoop van de stem als eersten edele en het recht op het surcrois door de curateurs van het sterfhuis (van den markies van der Vere).

fol. 142.

N.B. Dit stuk is in het register abusievelijk van 1568 gedateerd. — Hierachter zijn gevoegd eenige extracten uit de voorwaarden van de verkooping van Vere enz.

5. 1565 Augustus 23.
De hertogin van Parme verbiedt aan de curateurs van het sterfhuis van den markies van der Vere om den staat van eersten edele van Zelande en het recht op het surcrois te verkoopen.
fol. 144.

6. 1566 Januari 10 (= Reg. nr. 583).
fol. 250 verso.

7. Vóór 1566 Juni 19.
De Staten van Zeelant verzoeken den koning hun te willen verleenen executoriaal tegen die van Vlissinghen wegens achterstalligen impost tot een bedrag van 209 pond 8 schellingen 4 grooten Vl. volgens bijgevoegden staat.
fol. 27.
N.B. Met apostillen d. d. 1566 Juni 19, waarbij dit request om advies wordt gesteld in handen van den rentmeester van Zelande Bewester Schelt, d.d. 1567 Maart 6, waarbij de retroacta worden opgevraagd, en d.d. 1567 April 24, waarbij die van Vlissinges worden opgeroepen om binnen 14 dagen op het request te antwoorden, en met relaas van den deurwaarder, die het request aan die van Vlissingen beteekend heeft, d.d. 1567 Mei 9.

8. Vóór 1566 Juni 19.
De Staten van Zeelant verzoeken op grond van de akte van 1564 October 25, waaraan deze gehecht is, (zie nr. 3) vernietiging van de beslissing van (1566) Maart 26 ten gunste van die van Armuyden.
fol. 28 verso.
N.B. Met apostillen d.d. 1566 Juni 19, waarbij dit request om advies in handen van den rentmeester van Zelande Bewester Schelt wordt gesteld, en d.d. 1567 Mei 5. waarbij mededeeling der retroacta aan den audiëncier wordt gelast.

9. (1567 c. Mei).
De gemachtigde van de Staten van Zeelant verzoekt den koning om beslissing op het request, waaraan dit gehecht is.
fol. 28 verso.
N.B. Bedoeld is waarschijnlijk het request van vóór 1566 Juni 19 (Zie nr. 8).

10. Vóór 1567 Juni 14.
De gemachtigde van de Staten van Zeelant verzoekt beslissing op hun request tegen die van Vlissinghen.
fol. 27.
N.B. Met apostille d.d. 1567 Juni 14, waarbij de bijeenvoeging der stukken in deze zaak verlangd wordt.

11. 1567 October 31.
De Raad van financiën schrijft Philibert van Seroiskercke, raad en rentmeester-generaal van Bewester Schelt, aan het aandeel, dat den markgraaf van der Vere aan het surcrois toekwam, niet aan het sterfhuis uit te betalen, daar dit Zijne Majesteit toekomt.
fol. 132.

12. (c. 1568 Februari 1).
De bisschop van Middelburch, kapelaan des konings, verzoekt Zijne Majesteit aan de rentmeesters van Bewester en Beoister Schelt op te dragen hem het gewone surcrois uit te betalen onder overlegging van een schrijven d.d. 1567 October 31 (zie nr. 11).
fol 130 verso.
N.B. Dit request is evenals de stukken, vermeld onder nrs. 13—16, ongedateerd. Zij zijn aan den pensionaris Roels later overgegeven door den vicaris Van Stryen en dateeren dus van na 1567 October 31 (zie nr. 11) en vóór 1568 Mei 4 (zie nr. 22).

13. (c. 1568 Februari 1).
Namens den bisschop van Middelburch wordt onder overlegging van elf rekeningen van het surcrois bij den Raad van financiën nader aangedrongen op de verdere uitbetaling er van.
fol. 133.

14. (c. 1568 Februari 1).
De bisschop en prelaat van Middelburch draagt mr. Johan van Stryen, zijn vicaris, op om aan den Raad van financiën 's bisschops aanspraken op het surcrois te vertoonen en er op te wijzen, dat ook de koning als eerste edele tot een aandeel aan het surcrois gerechtigd is.
fol. 136.

15. (c 1568 Februari 1).
De bisschop en prelaat van Middelburch dringt bij den Raad van financiën nader op de uitbetaling van het surcrois aan, zich daarbij beroepende op de bepaling, dat het inkomen der Middelburgsche abdij, gelijk het den abt van ouds toekwam, in het bisdom is geïncorporeerd.
fol. 139.

16. (c. 1568 Februari 1).
De bisschop en prelaat van Middelburch draagt heer Jan van Stryen op het goed recht van prelaat en edelen van Zeelandt op het surcrois nader aan te toonen.
fol. 144 verso.

17. 1568 Februari 27.
(De bisschop van Middelburg) verzoekt den heer van Rayncourt hem de som van 125 gulden, die hij hem schuldig is, te willen terugbetalen.

fol. 117.

18. 1568 April 24.
De bisschop en prelaat van Middelburch beschrijft de steden van Zeelant voor de Statenvergadering tegen Woensdag 4 Mei e.k.

fol. 1.

N.B. In margine van den brief staat aangeteekend, dat niet 4 maar 5 Mei op een Woensdag viel, en dat sommige Statenleden daardoor op een verkeerden dag te Middelburg zijn gekomen.

19. 1568 April 29.
Don Fernando d'Alvarez de Toledo, hertog van Alve, stadhouder, gouverneur en kapitein-generaal, zendt aan de gedeputeerden van de Staten van Zeelandt een geloofsbrief voor den heer van Wacken.

fol. 2 verso.

N.B. Deze brief werd in de Statenvergadering van 1568 Mei 12 overgelegd.

20. 1568 Mei 4 (= Reg. nr. 594).

fol 1 verso.

21. 1568 Mei 4.
De Staten van Zeelandt beslissen over de betaling der renten ten laste der provincie, de verlenging van het schot en de voortzetting van het proces tegen de erven van Adriaen Rutinck, en dat tegen Vlissingen en Arnemuyden.

fol. 150 verso.

N.B. Daar de Staten eerst 4 Mei bijeenkwamen, is de dateering der nrs. 21 en 22 ten onrechte in het Register op 1 Mei gesteld.

22. 1568 Mei 4.
(De Staten van Zeeland) besluiten van den rentmeester van Bewester Schelt 800 Carolusguldens te lichten en die aan Bernaert van Cleeff uit te leenen.

fol. 151 verso.

23. 1568 Mei 4.
De hertog van Alva draagt den heer van Wacken, vice-admiraal van de Zee en hoogbaljuw van Gand, op om een der beide vendelen van Middelbourg naar Flissingues te verplaatsen.

fol. 16.

N.B. Het afschrift van A. van Campen, waarnaar het stuk in dit deel is afgeschreven, werd met de missive d.d. 1568 Juni 28 aan den bisschop gezonden (zie nr. 52).

24. 1568 Mei 6.

De pensionaris van prelaat en edelen stelt aan de Staten van Zeelant voor te besluiten omtrent de volgende punten: hoe men de renten, ten laste van het land loopende, betalen zal, hoe men het proces tegen Adriaen Ruytinck en zijne erven vervolgen zal, en hoe men de achterstallen van Vlissinghen en Armuyen innen zal.

fol. 1 verso.

25. 1568 Mei 6.

De Staten van Zeelant dragen Christophel Roels, pensionaris van prelaat en edelen, op om ten hove te verzoeken continuatie van het octrooi tot heffing van imposten, continuatie van het schot van 12 grooten per gemet steenschietens en 8 bij der breede, voor den Grooten raad het proces tegen Adriaen Ruytinck te vervolgen, Jeronimus van Serooskercke, gewezen rentmeester van Beoester Schelt, op te dragen het slot zijner laatste rekening af te geven aan den rentmeester van Bewester Schelt en Jeronimus Sanderlin, gewezen rentmeester van Bewester Schelt, op te dragen aan de Staten over te geven de rentebrieven, die hij onder zich heeft.

fol. 2.

26. (1568 Mei 12).

De heer van Wacken stelt aan de Staten van Zeelant voor om tot een bedrag van 25000 pond aan obligatiën uit te geven om die som voor te schieten aan den hertog van Alva. en het bedrag te korten op de opbrengst der eerstvolgende bede.

fol. 3.

N.B. De dateering blijkt uit het verband met nr. 19, welk stuk 1568 Mei 12 werd overgelegd. — Achter dit stuk is een formulier van obligatie afgeschreven.

27. 1568 Mei 17.

Christophel Roels, pensionaris van prelaat, edelen en andere leden der Staten van Zeelant, schrijft aan den president en den Raad van financiën om Henrick van Bekercke c. s. den bierstal van Zuyt-Bevelant niet te verleenen, zonder daarop alvorens den pensionaris en de ambachtsheeren van Zuyt-Bevelant te hooren.

fol. 3 verso.

28. 1568 Mei 17.

Christophel Roels, pensionaris van prelaat en edelen, draagt den solliciteur der Staten Willon te Bruessele op om tegen te gaan, dat door den Raad van financiën aan Hendrick van Bekercke c. s. de bierstal van Zuyt-Bevelant wordt verleend.

fol. 4.

29. 1568 Mei 19.

De Staten van Zeelandt verklaren zich op zekere voorwaarden bereid 25000 pond aan de regeering te verschieten.

fol. 152.

30. 1568 Mei 24.
Christophel Roels, pensionaris van prelaat, edelen en andere leden der Staten van Zeelant, verzoekt den president en den Raad van financiën te willen zorgen, dat die van Vere en Vlissinghen niet overeenkomstig hun verzoek zitting krijgen in de Statenvergadering.

fol. 4.

31. 1568 Mei 24.
Prelaat en edelen van Zeelant machtigen jhr. Arent van Valkensteyn en Adriaen de Poorst (*sic*) om ten hove de continuatie der ordinaris bede te verzoeken, met bijzondere opdracht zorg te dragen, dat het surcrois onveranderd blijft.

fol. 153 verso.

32. 1568 Mei 24.
De auditeurs gelasten Philibert van Serooskercke, rentmeester van Bewester Schelt, verschillende renten ten laste der Staten van Zeelandt te lossen.

fol. 226 verso.

33. 1568 Mei 25.
De hertog van Alva schrijft aan den heer van Wacken, belast met de superintendentie van Zelande, hoogbaljuw van Gand en vice-admiraal van de Zee, met verzoek bij de Staten van Zelande aan te dringen, dat de door hen uit te geven obligatiën tot een bedrag van 25000 pond worden opgemaakt overeenkomstig het vroeger ingezonden formulier en niet in dier voege, dat de betaling wordt gesteld „a la foire de Saint Remy".

fol. 6 verso.
N.B. Deze brief werd in de Statenvergadering van 1568 Juni 1 overgelegd.

34. 1568 Mei 28.
Dom Fernande d'Alvarez de Toledo, hertog van Alva, stadhouder, gouverneur en kapitein-generaal, draagt overeenkomstig de bevoegdheid hem door de gedeputeerden van de Staten van Hollant en de zeesteden van Vlaenderen en Zeelant verleend, aan de Staten van Zeelant op om ter bescherming der visscherij uit te rusten een schip van oorlog van 80 of 90 vaten, bemand met 65 koppen.

fol. 7.
N.B. Deze brief werd in de Statenvergadering van 1568 Juni 5 overgelegd.

35. 1568 Mei 28.
Maximiliaen de Willon schrijft aan mr. Christophel Roels, pensionaris van prelaat, edelen en andere leden van de Staten van Zeelant, dat zijn vader overleden is, maar dat hij gaarne op den-

zelfden voet zijne diensten wil verrichten, en dat hij de beslissing op het request morgen van den griffier van financiën ontvangen zal.

fol. 7 verso.

N.B. Deze brief werd 1568 Juni 5 ontvangen.

36. 1568 Juni 1.

Christophel Roels verzoekt aan de weduwe van mr. Roelant de Pottere om aan de Staten over te geven alle boeken, stukken enz., die in den boedel van wijlen haar man berusten, behalve degenen, die hem in het particulier aangaan.

fol. 4 verso.

N.B. Dit stuk is in zijn geheel hierachter afgedrukt. Zie Bijlage XIV.

37. 1568 Juni 1.

Christophel Roels verzoekt mr. Iemant Claeys Iemants zoon, burgemeester van Zierickzee, te trachten de weduwe van mr. Roelant de Pottere over te halen de onder wijlen haar man berust hebbende boeken en papieren over te dragen.

fol. 6.

38. 1568 Juni 5.

De Staten van Zeelant stemmen op zekere voorwaarden toe in de uitgifte van obligatiën tot een bedrag van 25000 pond.

fol. 154.

39. 1568 Juni 5.

De Staten van Zeelant machtigen jhr. Philibert van Seroeskercke, heer van Mourmont en Stavenisse, rentmeester-generaal van Bewester Schelt, en Bruynynck van Wijngaerden, rentmeester-generaal van Beooster Schelt, tot afgifte aan eenige kooplieden van 3 obligatiën tot een totaal bedrag van 25000 pond onder verband der Staten-imposten.

fol. 21.

N.B. Hierachter de minute der obligatiën.

40. 1568 Juni 5 (= Reg. nr. 597).

fol. 157.

41. 1568 Juni 10.

(De bisschop van Middelburg) verzoekt den heer van Froimond hem de bekende som, waarom hij zeer verlegen is, te willen terugbetalen.

fol. 116.

42. 1568 Juni 15.

Ieman Claeys' zoon, burgemeester van Zierickzee, bericht aan mr. Christoffel Roels, pensionaris van prelaat en edelen, omtrent zijn

gesprek met de weduwe van mr. Roelant de Pottere over de stukken, die zij nog onder zich heeft, maar die de Staten of het land betreffen.

fol. 17 verso.

N.B. Dit stuk is in zijn geheel hierachter afgedrukt. Zie Bijlage XV.

43. 1568 Juni 18.

Nicolaes de Castro (bisschop van Middelburg) en *Adriaen* van Campen dragen aan de gedeputeerden der Staten op bij Zijne Excellentie aan te dringen op de terugbetaling van 800 gulden, door hen tot betaling der te Middelborch gelegerde troepen voorgeschoten, en op het nemen van maatregelen, dat het krijgsvolk voortaan meer regelmatig wordt betaald.

fol. 231.

44. Vóór 1568 Juni 21.

De Staten van Zeelant verzoeken den koning het octrooi om imposten te mogen heffen voor 4 jaren te verlengen.

fol. 8.

N.B. Met beschikkingen van den Raad van financiën d.d. 1568 Juni 21, waarbij het request gesteld wordt in handen van den rentmeester-generaal van Zeelant Bewester Schelt, en d.d. 1568 November 26, waarbij het in handen van den Geheimen raad gesteld wordt.

45. 1568 Juni 21.

Christopherus Roelsius bericht aan den bisschop over hetgeen door hem in de zaken van de verlenging van het octrooi op de imposten en van het surcrois verricht is.

fol. 13.

46. Vóór 1568 Juni 22.

Prelaat en edelen van Zeelant verzoeken den koning het verbod aan de rentmeesters van Zeelant om hun rekening te doen van het surcrois in te trekken.

fol. 9.

N.B. Met beschikking van den Raad van financiën d.d. 1568 Juni 22, waarbij de impretranten gelast worden de rekeningen van het surcrois over de laatste 10 jaren over te leggen. — Aan dit request is toegevoegd eene memorie over het surcrois.

47. 1568 Juni 22.

(Arent) van Valckensteyn, Adriaen de Proost en Christophel Roels berichten aan de Staten van Zeelant, dat zij vergunning hebben verkregen om de imposten volgens het oude octrooi nog voor 6 maanden te heffen, en dat de commies van Loo last heeft

om 4 maanden soldij te betalen aan het krijgsvolk, waarop de door de Staten aan den kapitein voorgeschoten 1600 gulden gekort zullen worden.

fol. 14.

48. 1568 Juni 22.

(Arent) van Valckesteyn, Adriaen de Proost en Christophel Roels berichten prelaat en edelen, dat zij in de zaak van het surcrois succes hopen te hebben.

fol. 14.

49. Vóór 1568 Juni 25.

De Staten van Zeelant verzoeken den koning hun te verleenen brieven van compulsorie, krachtens welke juffrouw Cornelia Bruhesen, weduwe van mr. Roelant de Pottre, hun pensionaris, verplicht zal zijn alle papieren, boeken en rekeningen, hun of den lande betreffende, af te geven.

fol. 14 verso.

N.B. Met beschikking d.d. 1568 Juni 25, waarbij dit request in handen van den heer van Wacken wordt gesteld.

50. 1568 Juni 25.

De koning zendt aan Adolph van Bourgoigne, ridder, heer van Wacken, superintendent van Zeelant, hoogbaljuw van Ghendt, viceadmiraal van de Zee, een request van de Staten van Zeelandt met verzoek de weduwe van mr. Roelant de Pottere daarop te hooren en voorts in deze zaak te dienen van advies.

fol. 15.

51. 1568 Juni 26.

Maximiliaen de Willon zendt den pensionaris eene missive, gelicht onder mr. Jan de Langhe, en bericht over de onderhandelingen met den raadsheer dr. Hermes.

fol. 17.

52. 1568 Juni 28.

(De gedeputeerden der Staten) zenden aan den bisschop en (Adriaen van) Campen eene lijst van de quitantiën, door Joris Steynemolen nog te verantwoorden op zijne laatste rekening van de wateringen van Walcheren in December 1567.

fol. 15 verso.

53. Na 1568 Juni 28.

De Staten van Walchren en Adriaen van Domburch, gecommitteerde der breede geërfden, verzoeken den koning om brieven van executie tegen Joris van Steynemolen, die de rekening van de waterpenningen over 1567 heeft afgelegd, maar het batig slot niet

afgedragen en verscheidene door hem in rekening gebrachte posten niet betaald heeft.

fol. 16 verso.

N.B. Dit request is opgezonden aan mr. Gillis Reym te Mechelen om, zoo noodig gewijzigd, te worden ingediend.

54. 1568 Juni.

De gecommitteerden van prelaat en edelen van Zeelant verzoeken den koning beschikking op hun request om de achterstallen van Vlissyngen en Arnemuyden te ontvangen.

fol. 12 verso.

55. 1568 Juli 7.

De Staten van Zelande berichten den hertog van Alva, dat de heer van Wacken, gouverneur van Zelande, plotseling te Zoutelande gestorven is.

fol. 19.

56. (1568) Juli 7.

De Staten van Zeelandt benoemen heer Jan van Strie, Adriaen van Campen en mr. Christoffel Roels om ten hove aan te dringen op de benoeming van een nieuwen superintendent in plaats van wijlen den heer van Wackene.

fol. 155.

57. 1568 Juli 10.

A*driaen* van Campen en Christophel Roels berichten den bisschop en prelaat van Middelburch, dat de hertog van Alve overeenkomstig het hun opgedragen verzoek commissie heeft verleend op den heer van Cattem in plaats van zijn overleden broeder, en zenden authentieke copie dier commissie.

fol. 19.

58. 1568 Juli 21.

(De bisschop van Middelburg) verzoekt den heer van Froimond de rest van de som, die hij schuldig is, te willen terugbetalen of anders last te geven aan den curator van den boedel van wijlen den markies van der Vere om voor zijne rekening die som uit te betalen.

fol. 117 verso.

59. 1568 Augustus 18.

De Raad van financiën verzoekt aan de Staten van Zelande hunne obligatiën van 25000 pond ten spoedigste te verzenden.

fol. 20.

N.B. Deze brief werd 1568 Augustus 23 ontvangen.

60. 1568 Augustus 23.
Christophel Roels verzoekt Philibert de Serooskercke, rentmeester van Bewester Schelt, om te Middelburg met de Staten te komen overleggen over den vorm der obligatiën van 25000 pond.
fol. 22 verso.

61. 1568 Augustus 26.
Christophel Roels draagt namens den bisschop als prelaat van Middelburch den rentmeesters op om de edelen voor de Statenvergadering te beschrijven tegen 2 September e. k.
fol. 21 verso.

62. 1568 Augustus 26.
Christophel Roels beschrijft namens den bisschop de steden van Zeelant voor de Statenvergadering tegen Donderdag 2 September e. k.
fol. 22.

63. 1568 Augustus.
De Staten van Zelande verzoeken Zijne Excellentie den heer van Cattem te herinneren aan het bevel van den 4en Mei ll. om een vendel krijgsvolk van Middelbourg naar Flissingues te verplaatsen en tevens om aan die soldaten hunne soldij uit te betalen.
fol. 19 verso.

64. 1568 (c. Augustus).
(Christophel Roels) schrijft aan den bisschop over de lasten der inkwartiering.
fol. 119.
N.B. Deze brief is ongedateerd, en valt vermoedelijk tusschen 1568 Juli 21 (zie nr. 58) en 1568 October 15 (zie nr. 67). De bisschop was vermoedelijk op Westhove.

65. 1568 September 13.
De Staten van Zeelandt besluiten tot uitgifte van twee obligatiën, elk groot 8000 pond, met Bamis e. k. te betalen uit de sloten der rentmeestersrekeningen en uit de opbrengst der imposten over de eerste helft van 1568, en dragen den pensionaris op ten hove te verzoeken quitantie van de imposten en van de ordinaris beden op naam van prelaat en edelen, en anders eene nieuwe hypotheek van 613 pond gr. Vl. 's jaars.
fol. 155.

66. 1568 September.
Die van Armuyden brengen hunne bezwaren tegen de inwilliging van het verzoek der Staten van Zeelant om continuatie der loopende imposten te berde.
fol. 184 verso.
N.B. Dit stuk is ingekomen in de vergadering van 1569 Mei 25.

67. 1568 October 15.

(Christophel Roels) schrijft aan den heer van Serooskercke, rentmeester van Bewester Schelt, over het aandeel van Vlissingen in de gemeene lasten.

fol. 120.

68. 1568 (c. October).

De Staten van Zeelant leveren ter voldoening aan het appointement op hun request tot verlenging van het octrooi tot heffing van imposten een staat van de lasten hunner provincie over 1567 in.

fol. 22 verso.

69. 1568 November 2.

De bisschop bedankt *Pompilius* Numan, rekenmeester in Hollant, voor zijne hulp om van den koning bijstand bij het opbouwen der verbrande kerk te verkrijgen en verzoekt zijn steun voor het request der Staten om verlenging van het octrooi tot heffing van verschillende imposten.

fol. 23 verso.

70. 1568 November 16.

Christophel Roels draagt namens den bisschop als prelaat van Middelburch en den heer van Wacken de rentmeesters van Bewest en Beooster Schelt op om de edelen voor de Statenvergadering te beschrijven tegen 23 November e.k.

fol. 24.

N.B. In den brief wordt alleen gesproken van de edelen Bewester Schelt; blijkens het opschrift was ook een gelijkluidende brief gericht tot den rentmeester van Beooster Schelt.

71. 1568 November 16.

Christophel Roels beschrijft namens den bisschop als prelaat van Middelburch en den heer van Wacken de steden van Zeelant voor de Statenvergadering tegen 23 November e.k.

fol. 24 verso.

72. 1568 November 16.

De pensionaris stelt aan de Staten van Zeelant voor om te besluiten omtrent de volgende punten: verlenging van het octrooi tot heffing der imposten, continuatie der ordinaris bede, terugvordering van de kosten der wachten, aanwijzing van middelen om in de betaling der obligatiën te voorzien, verpachting der duinen, terugvordering van de uitgaven, gedaan tot betaling der soldaten, en invordering van de achterstallen van Vlissinghen en Armuyden.

fol. 25.

N.B. Met aanteekening der resolutiën omtrent de verschillende punten door de Staten genomen.

73. Na 1568 November 16.

De Staten van Walcheren verzoeken den koning in de voorwaarden, waaronder de duinen verpacht zullen worden, de bepaling op te nemen, dat het verboden is beesten in de duinen te houden.

fol. 35.

74. 1568 November 19.

Nicolaus de Castro, Adriaen de Proost en Adriaen van Campen schrijven aan de leden van den Geheimen raad, den Raad van State, den heer van Loon, raad van de financiën des konings, en den tresorier-generaal Schetz, heer van Grobbendonck, met verzoek brenger dezes, den pensionaris Christoffel Roels, in zijne zending te willen behulpzaam zijn.

fol. 26.

N.B. Roels had de zaak van de achterstallen van Vlissingen en Arnemuiden te bevorderen.

75. 1568 November 20.

Prelaat en edelen van Zeelant verzoeken den koning continuatie voor 6 jaren van het octrooi tot heffing van de ordinaris bede van 12 grooten steenschietens en 8 grooten bij der breede van elk gemet.

fol. 31.

76. 1568 November 23.

De Staten van Zeelant verzoeken den tresorier Schetz hun request om verlenging van het octrooi voor het innen der ordinaris bede en het heffen der imposten te willen steunen.

fol. 31 verso.

77. 1568 November (c. 23).

De Staten van Zeelant verzoeken den koning om terugbetaling van de kosten der wachten en de voorschotten, tot betaling der troepen gedaan.

fol. 34.

N.B. Met apostillen d.d. 1568 November 26, waarbij omtrent het eerste punt gunstig wordt beschikt, en d.d. 1568 December 21, waarbij eene diergelijke beschikking omtrent het tweede punt wordt genomen. Het request is ingediend tusschen 1568 November 16 (zie nr. 72) en 1568 November 26 (zie hiervoor).

78. 1568 November 25.

Adriaen van Campen bericht namens de Staten van Zeelant aan den pensionaris dier Staten, dat zij besloten hebben de 17000 Carolusguldens, die zij op de obligatiën nog schuldig zijn, te vinden door verkoop van rentebrieven, losbaar tegen den penning 16, en verzoekt hem namens de Staten request om octrooi hiertoe in te dienen bij den Raad van financiën.

fol. 31 verso.

79. 1568 November 28.

De Staten van Zeelant besluiten, dat de rentmeesters van Bewest en Beoister Schelt zullen betalen de obligatie, berustende onder Pietro Spinola en Thomas Fiesco te Antwerpen, en zulks op rekening van de 25000 gulden, onlangs aan den koning toegestaan, en dat men de beide andere obligatiën, groot 17000 gulden, lossen zal met de opbrengst van den verkoop van rentebrieven, waartoe octrooi zal worden gevraagd.

fol. 342 verso.

80. Vóór 1568 December 1.

Prelaat en edelen van Zeelant verzoeken den koning de ordinaris bede van 12 grooten steenschietens en 8 grooten bij der breede van elk gemet te verlengen voor 6 jaren.

fol. 341 verso.

N.B. Met beschikking van Zijne Excellentie d.d. 1568 December 1, waarbij de bede voor één jaar wordt verlengd.

81. 1568 December 1.

Ch*ristophel* Roels geeft aan de Staten van Zeelant verslag van zijne bemoeiingen om te verkrijgen verlenging van het octrooi tot heffing der imposten en van dat van de ordinaris bede, om de kosten der wachten en de verschotten aan de troepen terug te ontvangen, over de verpachting van de duinen en over het geschil met die van Vlissinghen en Armuyden.

fol. 32 verso.

82. 1568 December 1.

(Christophel Roels) geeft aan den heer van Wacken en Catthem, superintendent van Zelande, verslag van zijn bezoek aan Marcq Provost en verwijst naar diens hierbij ingesloten brief.

fol. 37 verso.

83. 1568 December 1.

(Christophel Roels) geeft aan den bisschop Middelburg verslag over zijn gesprek met van Loo over de aangelegenheden van den bisschop en verzoekt voor de bevordering van de zaken der Staten eenige gelden beschikbaar te stellen.

fol. 38.

84. 1568 December 1.

(Christophel Roels) deelt mr. Adriaen de Proost mede, dat hij redelijk geslaagd is in zijne zending voor de Staten, maar dat hij geld voor geschenken noodig heeft, en dat hij niet geslaagd is Uuyterwijck te spreken, daar die uit de stad vertrokken is.

fof. 30 (42).

85. 1568 December 1.
(Christophel Roels) dringt bij Adriaen van Campen, secretaris van Middelburch, aan op het zenden van geschenken aan invloedrijke personen in het belang der Staten.
fol. 30 (42) verso.

86. 1568 December 5.
Adriaen van Campen bericht mr. Christoffel Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, de ontvangst zijner brieven, verzoekt hem te bewerken, dat in het octrooi tot verkoop van renten wordt opgenomen, dat zij losbaar zijn tegen den penning 16 of 15, en belooft zijn best te zullen doen, dat de Staten zich jegens de heeren, die hen in hunne zaken helpen, dankbaar zullen toonen.
fol. 43.

87. 1568 December 8.
(De Raad van State) bericht aan de Staten van Zeelandt, dat door den hertog van Alve, stadhouder, gouverneur en kapitein-generaal, aan den heer van Catthem eene mondelinge opdracht gegeven is, die zij verzocht worden wel te overwegen.
fol. 120.

88. (1568) December 8.
De Raad van State draagt den heer van Catthem, belast met het gouvernement van Zelande, op aan de Staten van Zelande mededeeling te doen van de hierachter gevoegde propositie, waarbij den Staten verzocht wordt om rentebrieven te verkoopen ten einde met de opbrengst af te lossen de vroeger ten verzoeke der regeering verkochte rentebrieven, die reeds 1 November jl. hadden moeten zijn afgelost, en hun voor te stellen den impost op de ingevoerde wijnen voor een jaar te verlengen.
fol. 121.
N.B. Dit stuk werd door den heer van Catthem 1568 December 11 ontvangen.

89. 1568 December 23.
(Christophel Roels) geeft aan de Staten van Zeelant verslag omtrent de zaken van de verlenging der imposten, het geschil met Vlissingen en Armuyden, den verkoop van rentebrieven, de terugbetaling van het voorschot aan de soldaten en die van de kosten der wachten, en beklaagt zich, dat men de wenken, in zijn vorigen brief vervat, niet opvolgt.
fol. 43 verso.

90. 1568 December 23.
(Christophel Roels) dringt bij den heer van Wacken er op aan, dat de Staten gevolg geven aan hunne beloften, gedaan aan den president Viglius, Bruxella, Indevelder, dr. Hermes, Damhoudere, van Loo, Schetz enz.
fol. 44.

91. 1568 December 23.
(Christophel Roels) schrijft aan den bischop van Middelburg over particuliere zaken en verwijst voorts naar zijn brief aan de Staten.
fol. 44 verso.

92. 1568 December 23.
(Christophel Roels) schrijft mr. Adrianus Prostius over diens particuliere (meest financiëele) zaken.
fol. 45 verso.

93. 1568 December 23.
(Christophel Roels) dringt er bij Adriaen van Campen, secretaris van Middelburch, op aan, dat hij zorgt, dat de Staten aan hunne beloften voldoen.
fol. 46.

94. 1568 December 23.
(Christophel Roels) dringt er bij den rentmeester van Zelande Bewester Schelt op aan, dat hij de Staten beweegt aan hunne beloften te voldoen.
fol. 46 verso.

95. Na 1568 December 23.
De Staten van Zeelant verzoeken den koning hun te willen verleenen octrooi tot verkoop van rentebrieven, losbaar tegen den penning 15, tot een bedrag van 25000 gulden.
fol. 35 verso.
N.B. Zie voor de dateering nr. 89.

96. 1568 December 29.
Nicolaus de Castro draagt mr. Christoffel Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, op zijne belangen te Bruessele te behartigen bij den commies van Loo, den schilder mr. Christianus en den tapesier Guillamme de Pannemaeckere.
fol. 46 verso.
N.B. Deze brief werd 1569 Januari 6 ontvangen.

97. (c. 1568 December).
De gedeputeerden van de Staten van Zeelant geven aan den Geheimen raad bericht omtrent de octrooien, waarop de heffing der imposten, die zij gaarne gecontinueerd zagen, berust, en verklaren zich bereid aan den raad het „register van den acten, den landen van Zeelant aengaende," mede te deelen.
fol. 36 verso.
N.B. Met apostille d.d. 1569 Januari 14, waarbij de overlegging van het octrooi van 1561 verlangd wordt. — Dit request is ingediend na 1568 December 1 (zie nr. 81) en vóór 1569 Januari 14 (zie hiervoor).

98. 1568 . . . .

Burgemeesters en schepenen van Vlissingen brengen hunne bezwaren tegen de inwilliging van het verzoek der Staten van Zeelant om continuatie van de imposten op wijnen en bieren te berde.

fol. 185 verso.

N.B. Dit stuk is ingekomen in de vergadering van 1569 Mei 25.

99. (c. 1568).

De deurwaarder Bekercke verzoekt inlichtingen omtrent verschillende punten betreffende de imposten.

fol. 228.

N.B. Met beschikking op enkele punten.

100. 1569 Januari 2.

Nicolaus de Castro, bisschop en prelaat van Middelburg, en Adriaen de Proost van wege de edelen berichten aan mr. Christoffel Roels, hun pensionaris, dat zij niet voornemens zijn aan verschillende personen van invloed iets te geven, voordat zij aan de wenschen der Staten hebben voldaan, zenden hem eene lijst van verschotten in zake de wachten, en het advies van Jacop Campe op het request van Walcheren, en bevelen hem de behartiging der overige hangende zaken aan.

fol. 47 verso.

N.B. Deze brief werd 1569 Januari 6 ontvangen.

101. 1569 Januari 2.

Adrianus Prostius schrijft aan Christoffel Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zelande, over het niet uitbetalen van hun traktement, zoolang die van de financiën beslag leggen op het surcrois, en stelt voor daaromtrent een request aan die van de financiën te presenteeren.

fol. 49 verso.

102. 1569 Januari 6.

(Christophel Roels) bericht den bisschop van Middelburg over zijne onderhandelingen met van Loo, mr. Christianus den schilder en Pannemakere.

fol. 50.

103. 1569 Januari 6.

(Christophel Roels) herinnert Adrianus Prostius, dat hij aan invloedrijke mannen te Bruxella niet meer beloofd heeft, dan waartoe hij gemachtigd was, en hoopt in de zaak hunner traktementen vooral op den heer van Wacken.

fol. 51.

104. 1569 Januari (c. 9).

De gedeputeerden van de Staten van Zeelandt verzoeken den koning terugbetaling van de kosten van de wachten overeenkomstig de hierbij overgelegde specificatie.

a) fol. 52 (in het Nederlandsch).
b) fol. 53 (in het Fransch).
N.B. De bijbehoorende specificatie staat afgeschreven fol. 52 verso en fol. 55 verso. — Dit request is ingediend tusschen 1569 Januari 6 (zie nr. 100) en 1569 Januari 12 (zie nr. 108).

105. 1569 Januari (c. 9).

Anthonis van Bourgoingnen, heer van Wacken en Catthem, verzoekt den koning terugbetaling van de door eenige burgers van Vere voorgeschotene soldij van de aldaar in garnizoen liggende troepen van den hopman Lubbert van Bemmel.

a) fol. 52 (in het Nederlandsch).
b) fol. 55 (in het Fransch).

106. 1569 Januari 10.

Adriaen de Proost bericht aan Christoffel Roels, dat de Staten van Zelande hebben besloten tot den verkoop van rentebrieven tot een bedrag van 7000 pond, mits zij octrooi verwerven om ze te verkoopen, losbaar tegen den penning 15, en mits zij in mindering komen van de eerstvolgende bede, dat zij den impost op den wijn met een jaar verlengd hebben, mits hij in al de Nederlanden geheven worde, en met verzoek aan Zijn Excellentie de opbrengst er van te doen strekken tot uitrusting van schepen tegen de kaapvaart, en deelt hem mede, dat de rentmeester hem 250 gulden wegens zijne lange dagvaart zenden zal.

fol. 57.
N.B. Deze brief werd 1569 Januari 14 ontvangen.

107. 1569 Januari 11.

De Staten van Zeelandt stemmen op de propositie, hun gedaan door Antheunis van Bourgoingne, heer van Wackene en Catthem, superintendent van Zeelandt, toe in het voorstel om rentebrieven te verkoopen ten einde met de opbrengst de vroeger verkochte rentebrieven af te lossen, en keuren de verlenging van den impost op de ingevoerde wijnen voor één jaar goed, onder opmerking van die van Ziericzee, dat die impost niet tot prejudicie hunner privilegiën strekken zal.

fol. 126 verso.

108. 1569 Januari 12.

(Christophel Roels) bericht aan de Staten van Zelande omtrent de door hem behandelde zaken (terugbetaling van de kosten der wachten en de soldij der troepen en verlenging der imposten).

fol. 58 verso.

109. 1569 Januari 13 (= Reg. nr. 601).
fol. 235 verso.

110. 1569 Januari 15.
Adriaen de Proost bericht aan mr. Christoffel Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelandt, de toezending van 200 gulden wijngeld om namens de Staten uit te deelen en 50 gulden tot vervoer van den wijn, en verzoekt hem het request omtrent hun salaris uit te stellen, daar de bisschop en de heer van Wackene weldra eene beschikking omtrent het surcrois verwachten.
fol. 59 verso.
N.B. Deze brief werd te Brussel 1569 Januari 19 ontvangen.

111. 1569 Januari 17.
Ph*ilibert* de Serooskercke zendt aan mr. Christoffel Roels, pensionaris van Zelande, 200 pond wijngeld onder mededeeling, dat het veel moeite heeft gekost den bisschop te bewegen die som te bewilligen.
fol. 50 verso.
N.B. Deze brief werd te Brussel 1559 Januari 19 ontvangen.

112. 1569 Januari 19 (= Reg. nr. 603).
fol. 62.

113. 1569 Januari 19.
(Christophel Roels) bericht den heer van Wackene omtrent hetgeen hij te zijnen behoeve bij den Raad van financiën heeft gedaan, en beklaagt zich over de boden, die de Staten buiten hem om naar Bruxelles zenden.
fol. 62.

114. 1569 Januari 19.
(Christophel Roels) beklaagt zich bij Adrianus Prostius over de aanmatiging van den bode Hansken, vraagt, hoe hij handelen moet in zake hun request om traktement, en geeft bericht omtrent den staat van de zaken der Staten.
fol. 62 verso.

115. 1569 Januari 19.
(Christophel Roels) bericht mr. Adrianus Prostius de ontvangst van zijn brief, meent de gezondene gelden eenigszins anders te moeten verdeelen, en schrijft over hun traktement en de hangende Statenzaken.
fol. 64.

116. 1569 Januari 20.
(Christophel Roels) betuigt den heer van Seroeskercke, rentmeester van Bewester Schelt, zijn dank voor de hem bewezen hulp en belooft verder zijn best voor hem te zullen doen.

fol. 64 verso.

N.B. De brief is ongedateerd, maar op den kant is aangeteekend: „Missa XX Ianuarii 1569 stilo communi".

117. 1569 Januari 27.
(Christophel Roels) beklaagt zich bij den bisschop van Middelburg, dat deze zijne brieven niet beantwoordt, en deelt mede, dat hij weinig hoop heeft het door den bisschop van de regeering begeerde te verkrijgen.

fol. 65 verso.

118. 1569 Januari 30.
Ph*ilibert* de Serooskercke zendt den pensionaris mr. Christoffel Roels het advies van den heer van Wacken en dringt er op aan, dat hij het octrooi voor het heffen van imposten weet te verwerven.

fol. 182.

119. Na 1569 Januari 30.
(Christophel Roels) beantwoordt het schrijven van den heer van Serooskercke, rentmeester van Zelande Bewester Schelt, (zie nr. 118) en bericht, dat de kans om het octrooi te verkrijgen zeer onzeker is.

fol. 182 verso.

120. 1569 Februari 1.
Nicolaus de Castro, bisschop, verzoekt mr. Christoffel Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, met het hem gezondene wijngeld zuinig te zijn en voortaan niet meer zoo veel te beloven, draagt hem op bij van Loo aan te dringen op antwoord op de requesten omtrent het surcrois en het subsidie tot opbouw van de kerk en het koor, en geeft hem voorts verschillende opdrachten betreffende het werk van den schilder meester Christianus, eene teekening van het oxaal in de St.-Nicolauskerk enz.

fol. 66.

N.B. Deze brief werd te Brussel 1569 Februari 5 ontvangen.

121. 1569 Februari 7.
(Christophel Roels) bericht den bisschop van Mittelburg, dat alleen het verzoek betreffende het surcrois kans van slagen heeft, en geeft verslag van wat door hem gedaan is in de zaak van den schilder, het oxaal enz.

fol. 67.

122. 1569 Februari 21.

Nicolaus de Castro schrijft aan mr. Christoffel Roels, pensionaris van den prelaat van Middelburg en de edelen van Zeelant, over den aankoop van boeken, het raadplegen van den architect Cornelius Florentii en het overkomen van een „aquilex", en verzoekt hem spoedig terug te komen.

fol. 73.

N.B. Deze brief werd te Brussel 1569 Februari 27 ontvangen.

123. 1569 Februari 23.

(Christophel Roels) bericht aan de Staten, dat de Geheime raad advies heeft uitgebracht in de zaak van de verlenging der imposten, dat de kosten der wachten zullen worden terugbetaald maar niet die van het onderhoud der soldaten, en zendt het octrooi tot verkoop van renten over.

fol. 70 verso.

124. (1569 Februari 23).

De Staten van Zelande verzoeken den koning om terugbetaling van de kosten der wachten in Walcheren onder mededeeling, dat ook te Domborch en op Schouwe wachten noodig zullen zijn om landingen der vijanden tegen te gaan, waarvoor echter de gelden ontbreken.

fol. 75 verso.

N.B. De datum van dit stuk blijkt uit nr. 125, waarmede het verzonden is.

125. 1569 Februari 23.

Nicolaus de Castro, *Adriaen* de Proost van wege de edelen en *Adriaen* van Campen beklagen zich bij mr. Christoffel Roels, pensionaris van de Staten van Zeelandt, over zijn lang uitblijven en het klein succes zijner zending, en dragen hem op het hierbij gevoegde request (zie nr. 124) aan de regeering te presenteeren.

fol. 74 verso.

N.B. Deze brief werd te Brussel 1569 Maart 3 ontvangen.

126. 1569 Februari 26.

(Christophel Roels) bericht aan de Staten, dat hij had willen terugkomen met het oog op de dagvaart der Staten-generaal tegen 19 Maart e. k., maar dat hij op raad van den heer van Noorcarmes te Bruissele blijft om de loopende zaken te bevorderen.

fol. 71.

127. 1569 Februari 26.

(Christophel Roels) schrijft den bisschop van Middelburg, dat het surcrois is teruggebracht tot 1500 gulden, waaruit zoowel de quote van den bisschop als de traktementen der ambtenaren betaald moeten worden.

fol. 72.

128. 1569 Februari 26.

(Christophel Roels) verontschuldigt zich bij den heer van Wacken over zijn stilzwijgen, deelt de beslissing omtrent het surcrois mede en verzoekt de toezending van geld, noodig wegens zijne lange afwezigheid.

fol. 72 verso.

129. 1569 Februari 26.

(Christophel Roels) geeft mr. Adrianus Prostius verslag omtrent hetgeen hij voor hem in diens particuliere zaken gedaan heeft, bericht de beslissing omtrent het surcrois, en verzoekt hem met den bisschop en den heer van Wacke te overleggen omtrent het indienen van eene nadere remonstrantie.

fol. 73.

130. 1569 Februari 26 (= Reg. nr. 604).

fol. 82.

N.B. Deze brief was in afschrift gevoegd bij het schrijven van den pensionaris d.d. 1569 Maart 20 (zie nr. 137). — Onder dit stuk is de daarin vermelde staat van inkomsten en uitgaven uit het surcrois afgeschreven.

131. 1569 Februari 28.

Hadrianus Prostius verzoekt Christoffle Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zelande, hem ten spoedigste een dienaar te zenden, deelt hem mede, dat de Staten 19 Maart e. k. zullen vergaderen, bericht hem de aankomst van zijn brief en het octrooi der renten, en verzoekt bericht van van Loo en Damhouder, hoe het staat met de uitbetaling van het hem verschuldigde.

fol. 77 verso.

N.B. Deze brief heeft Roels blijkbaar niet meer te Brussel bereikt.

132. 1569 Maart 7.

(Christophel Roels) verzoekt Marc Prevost om de zaak van de uitbetaling van het surcrois bij den griffier Reingout en bij van Loo zooveel mogelijk te bevorderen.

fol. 76.

133. 1569 Maart 9.

(Christophel Roels) bericht aan Ieman Claess. Iemanss., dat de Raad van financiën, alvorens te beschikken op het verzoek tot continuatie der imposten, begeert te weten, wat de oorzaak is van de schuldenlast van het land, en hoe het komt, dat die uit de vroegere imposten niet is afbetaald, en verzoekt hem daarom een staat der uitgaven uit de vroeger toegestane imposten te willen overzenden.

fol. 76 verso.

134. (c. 1569 Maart 12).
(De bisschop) draagt den pensionaris op te Antwerpen, te Mechelen en te Bruissele verschillende boodschappen bij steenhouwers te doen omtrent het werken aan een nieuw oxaal in de Abdijkerk.

fol. 82.

N.B. De datum volgt uit den tijd van het vertrek van Roels naar Brussel. — Hieronder staat afgeschreven eene publicatie van de aanbesteding van het maken van het oxaal.

135. 1569 Maart 14.
Marcq Prevost geeft aan Christoffel Roels, pensionaris van de Staten van Zelande, verslag van de bemoeiingen, door hem verricht naar aanleiding der opdracht, hem bij schrijven d.d. 1569 Maart 7 (zie nr. 132) verstrekt.

fol. 86 verso.

136. 1569 Maart 20.
(Christophel Roels) bericht aan prelaat en edelen van Zelande de door hem aangewende pogingen om het surcrois weder tot het oude bedrag terug te brengen, deelt mede, dat de commies van Loo en de tresorier Schetz van oordeel zijn, dat de Staten behooren te erkennen, dat het overschot van het surcrois den koning als eersten edele toekomt, en zendt afschrift van den door den Raad van financiën aan den rentmeester van Bewester Schelt gezonden brief (zie nr. 130).

fol. 85 verso.

137. 1569 Maart 21.
De raadsheer Bruxella stelt namens den hertog van Alve, stadhouder, gouverneur en kapitein-generaal, aan de Staten-generaal voor te bewilligen in de heffing van den 100sten penning van alle roerende en onroerende goederen eens en in die van een vasten impost van den verkoop van roerende en onroerende goederen, op te brengen door den verkooper.

a) fol. 87 (in het Fransch).
b) fol. 92 (in het Nederlandsch).

N.B. De Nederlandsche vertaling is abusievelijk gedateerd van Maart 31. — Hierachter (fol. 99) de concept-middelen op de collecte van den 10den en den 20sten en (fol. 105 verso) van den 100sten penning.

138. 1569 Maart 22.
De afgevaardigden van de Staten van Zelande verklaren zich op de propositie van 1569 Maart 21 ongelast en beloven hunne committenten te zullen raadplegen.

fol. 115 verso.

139. 1569 Maart 24.
Ieman Claess. Iemans beantwoordt het schrijven van mr. Christoffel Roels, pensionaris van de Staten van Zeelant, d.d. 1569 Maart 9 (zie nr. 133), en toont aan, dat de opbrengst der imposten geheel besteed wordt aan rentebetaling en het opbrengen der groote beden, zoodat er voor aflossing van renten niets overblijft.
fol. 80.

140. 1569 Maart 31.
(Christophel Roels) beschrijft namens den bisschop als prelaat van Middelburch de steden voor de Statenvergadering tegen 4 April e. k.
fol. 128.

141. 1569 Maart 31.
(Christoffel Roels) draagt namens den bisschop als prelaat van Middelburch den rentmeesters op om de edelen voor de Statenvergadering tegen 4 April e. k. te beschrijven.
fol. 129.

142. 1569 April 4.
De pensionaris brengt als afgevaardigde der Staten op de dagvaart, in Maart jl. te Bruessele gehouden, de propositie van den hertog van Alven, stadhouder en gouverneur-generaal, aan de Staten over.
a) fol. 158.
b) fol. 183.

143. (c. 1569 April 5).
Adriaen de Proost verzoekt aan den bisschop en de edelen van Zeelant uitbetaling van zijne gage van 25 pond gr. Vl. 's jaars, hem vroeger uit het surcrois toegekend.
fol. 129 verso.
N.B. Dit request is ongedateerd, maar vermoedelijk in de Statenvergadering van 1569 April 5 vlg. dagen ingediend.

144. 1569 April 23.
De Staten van Zeelandt stemmen op zekere voorwaarden toe in de heffing van den 100sten penning van de roerende en onroerende goederen, verzoeken dat de 20ste penning van de onroerende goederen in den 25sten zal veranderd worden, verklaren zich bereid den 25sten penning gedurende 3 jaren op zekere voorwaarden op te brengen, en verklaren den 10den penning van de roerende goederen en koopmansschappen niet praticabel, maar verklaren zich bereid in plaats daarvan gedurende 4 jaren op zekere voorwaarden eene ordinaris bede van 8 grooten steenschietens en 6 grooten bij der breede van elk gemet op te brengen.
fol. 158 verso.

145. 1569 April 28.
(Christophel Roels) beklaagt zich namens prelaat en edelen van Zelande bij den Raad van financiën, dat die aan den rentmeester van Bewester Schelt order gegeven heeft om hem voor het surcrois over twee jaren slechts 3000 pond uit te betalen.
fol. 149 verso.

146. 1569 April 28.
(Prelaat en edelen van Zeeland) verzoeken (den hertog van Alva) om de uitbetaling van het hun verschuldigde surcrois.
fol. 150.

147. 1569 Mei 3.
De afgevaardigden der steden Middelburch, Ziericzee, Reymerswale, Goes en Tholen, die 23 April jl. niet hadden toegestemd in de heffing der ordinaris bede, verklaren zich op zekere voorwaarden met het besluit, dienaangaande door prelaat en edelen genomen, te vereenigen.
fol. 161 verso.

148. 1569 Mei (c. 6).
De pensionaris brengt het antwoord van de Staten van Zelande op de propositie van Zijne Excellentie aan deze over.
fol. 162.
N.B. Dit antwoord is gegeven na 1569 Mei 3 (zie nr. 147) en vóór 1569 Mei 9 (zie nr. 151).

149. 1569 Mei (c. 6).
De Staten van Zeelant dienen bij den hertog van Alve, markies van Coria, gouverneur en kapitein-generaal, eene remonstrantie omtrent de voorgestelde 100sten, 20sten en 10den penningen in.
fol. 162 verso.
N.B. Zie voor de dateering het aangeteekende op nr. 148.

150. 1569 Mei (c. 6).
De Staten van Zeelant dienen bij Zijne Excellentie eene deductie en remonstrantie omtrent den voorgestelden 10den penning in.
fol. 167.
N.B. Zie voor de dateering het aangeteekende op nr. 148.

151. 1569 Mei 9.
De hertog van Alva verklaart zich door het antwoord der Staten van Zeelandt omtrent den voorslag tot heffing van den 100sten, den 20sten en den 10den penning teleurgesteld, dringt op onveranderd aannemen zijner voorstellen aan en verzoekt nader antwoord vóór 31 Mei e. k.
fol. 194 verso.

152. 1569 Mei 14.
De Staten van Zeelant besluiten uit het comptoir van den rentmeester van Zeeland Bewester Schelt aan graaf Hieronimus van Loderon 200 daalders van 32 stuivers het stuk te leenen.
fol. 178 verso.

153. 1569 Mei 16.
De Staten van Zeelant besluiten aan Aert Molckman, tresorier des guerres, terugbetaling der voorschotten, gedaan aan den kapitein van den graaf van Megen, tot een bedrag van 1800 gulden te vragen.
fol. 178 verso.

154. 1569 Mei 16.
Chr*istophel* Roels schrijft namens de Staten van Zeelant aan Aert Molckman, tresorier des guerrres, met verzoek de verschotten, door de Staten gedaan aan den kapitein van den graaf van Meghen tot een bedrag van 1800 gulden, van de soldij dier troepen af te houden en aan hem te betalen.
fol. 179.

155. 1569 Mei 16.
(Christophel Roels) verzoekt Marcq Prevost de 1800 pond verschotten, waarvan de rentmeester van Bewester Schelt hem de obligaties zenden zal, te innen van den tresorier des guerres Molckman.
fol. 179 verso.

156. 1569 Mei 16.
(Christophel Roels) schrijft aan den heer van Wacken, dat de bisschop het plan om de Staten tegen 25 Mei e. k. te beschrijven goedkeurt, en bericht hem de opdracht, aan Marcq Prevost gegeven om de verschotten van 1800 gulden van den tresorier Molckman te innen.
fol. 180.

157. 1569 Mei 16.
(Christophol Roels) beschrijft namens den bisschop als prelaat van Middelburch en den heer van Wacken de steden van Zeelant voor de Statenvergadering tegen 24 Mei e. k.
fol. 180 verso.

158. 1569 Mei 16.
(Christophel Roels) draagt den rentmeesters van Bewest en Beooster Schelt op om de edelen voor de Statenvergadering te beschrijven tegen 24 Mei e. k.
fol. 180 verso.

159. 1569 Mei 17.

Anthoine de Bourgoingne (heer van Wacken), te Gandt aangekomen, verzoekt Christophel Roels, pensionaris van de Staten van Zeelande, hem te berichten, wanneer de Staten zullen vergaderen.

fol. 181.

160. 1569 Mei 18.

(Christophel Roels) bericht den heer van Wacken, dat de Staten 25 Mei e. k. zullen vergaderen, en deelt hem mede, dat de rentmeester van Bewester Schelt en (Adriaen de) Proost de stad verlaten hebben.

fol. 181 verso.

161. 1569 Mei 21.

Marck Prevost verzoekt mr. Christofle Roels, pensionaris der Staten van Zelande, machtiging om de obligaties van 1800 gulden, door de Staten voorgeschoten aan de kapiteins van het regiment van den graaf van Meghem, tegen recepis aan den tresorier Molckeman af te geven.

fol. 195.

162. Vóór 1569 Mei 25.

De inwoners van Wolfersdijck verzoeken aan de Staten van Zeelandt hun de beschikking over de opbrengst van de imposten op de wijnen en bieren in hun eiland te laten om daarmede in de kosten van dijkage te voorzien.

fol. 248.

N.B. Met beschikkingen d.d. 1569 Mei 25, waarbij de zaak aangehouden wordt, en d.d. 1569 Augustus 21, waarbij hun verzoek, voor zooverre betreft de imposten over de tweede helft van 1568, wordt toegestaan.

163. 1569 Mei 25.

De pensionaris brengt aan de Staten het bescheid van Zijne Excellentie op het antwoord der Staten over, en wijst er op, dat Zijne Excellentie op de onveranderde aanneming zijner propositie aandringt.

a) fol. 183 verso.
b) fol. 195.

164. (c. 1569 Mei 25).

Roelant Jans zoon, kamerbode, verzoekt aan de Staten van Zeelant hem eenige belooning te willen toekennen voor de moeite en kosten, die hij heeft bij het logeeren van verschillende personen van aanzien in de abdij van Middelburch.

fol. 183 verso.

N.B. Dit request is vermoedelijk in de Statenvergadering van 1569 Mei 25 ingediend.

165. (1569 Mei 26).
(De Staten van Zeeland) maken eene concept-ordonnantie op de collecte van den 10den penning.

fol. 196.
N.B. Zie voor de dateering nr. 166.

166. 1569 Mei 26.
De Staten van Zeelant dragen Christoffel Roels, pensionaris van prelaat en edelen, op ten hove de instelling van den 10den penning te ontraden en, mocht dat geen gevolg hebben, het hierbij gaande concept over te geven en tevens er op aan te dringen, dat de ambachtsheeren vergoeding krijgen, als zij bij invoering van den 10den penning hunne inkomsten uit de ordinaris bede moeten missen, voorts aan Marcq Prevoest te schrijven over de obligatiën ten laste der kapiteins van den graaf van Meghem, en ten hove te trachten te verkrijgen handlichting van het arrest, gelegd op de goederen van vrouwen, kinderen en crediteuren van eenige fugitieven, en vergoeding voor de in Zeelant gehouden wachten.

fol. 198.

167. (1569 Mei 26).
Prelaat en edelen zetten de nadeelen uiteen, die zij zullen lijden, zoo de ordinaris bede wordt vervangen door den 10den penning.

fol. 199 verso.
NB. Zie voor de dateering nr. 166.

168. 1569 Mei 27 (= Reg. nr. 605).

fol. 236.

169. 1569 Mei 28.
Christophle Roels machtigt namens de Staten van Zelande Marcq Prevost de obligaties van 1800 gulden, door hen voorgeschoten aan het regiment van den graaf van Meghem, aan den tresorier Molckeman over te geven.

fol. 196.

170. 1569 Juni 1.
(Christophel Roels) zendt den heer van Wacken verschillende stukken omtrent de door de Staten genomen besluiten en belooft de andere te zullen medebrengen ten hove.

fol. 181 verso.

171. 1569 (Juni 10).
De pensionaris verklaart namens de Staten van Zelande aan Zijne Exellentie, dat de Staten bereid zijn op zekere voorwaarden toe te stemmen in de heffing van den 100sten, den 20sten en den 10den penning.

fol. 202.
N.B. Zie voor de dateering nr. 172.

172. 1569 Juni 10.

De Staten van Zeelant stemmen op zekere voorwaarden toe in de heffing van den 100sten, den 20sten en den 10den penning.

fol. 203 verso.

173. 1569 Juni 10.

De gedeputeerden der Staten van Zeelandt keuren het voorgestelde request betreffende de weduwen en weezen der fugitieven goed, besluiten nog geene akte van acceptatie van het consent in de heffing van den 100sten, den 20sten en den 10den penning te lichten, bij Molckman aan te dringen op de afbetaling der 1800 gulden en hem eene korting van 6 pond gr. Vl. toe te staan.

fol. 220.

174. 1569 Juni (c. 10).

De Staten van Zeelande verzoeken den koning vergoeding van de kosten van de wachten, door hen gemaakt.

fol. 212.

N.B. Met beschikking d.d. 1569 Juni 22, waarbij de Raad van financiën bepaalt, dat de verschotten van de Staten zullen worden voldaan door den rentmeester van Bewester Schelt uit de ordinaris bede.

175. 1569 Juni (c. 10).

De prelaat van Middelburch, tevens als bisschop de geestelijkheid van Zeelant representeerende, en de gemeene ambachtsheeren van Zeelant verzoeken den hertog schadeloosstelling, in geval de ordinaris bede door eene andere heffing werd vervangen, en verwijzen tot adstructie van hun verzoek naar de aangehechte remonstrantie.

a) fol. 212 (in het Nederlandsch).
b) fol. 213 (in het Fransch).
N.B. De remonstrantie komt voor fol. 214, en fol. 223 eenige voorslagen tot aanvulling en verbetering der remonstratie.

176. 1569 Juni 12.

(Christophel Roels) verzoekt Andries Coene opgave van de staten van de kosten der wachten.

fol. 220.

177. (1569 Juni 12).

(Christophel Roels) bericht den bischop van Middelbourg, dat het antwoord der Staten zeker ten hove welgevallig zal zijn, daar dat van die van Amsterdam, hetwelk in gelijken geest is, zeer goed is opgenomen, en belooft de andere hem opgedragen zaken te zullen vervolgen.

fol. 220.

178. 1569 Juni (c. 13).
De Staten van Zelande verzoeken Zijne Excellentie de goederen van de weduwen en weezen der fugitieven door de rentmeesters van Zeelande Bewester Schelt en Beooster Schelt uit het arrest te doen ontslaan.

fol 220 verso.

N.B. Met beschikking d.d. 1569 Juni 16, houdende, dat de rentmeesters geen last hebben andere goederen te annoteeren dan die der fugitieven zelf, en belanghebbenden, die benadeeld meenen te zijn, den weg van rechten kunnen volgen. — Dit request is ingediend na 1569 Juni 10 (zie nr. 173) en vóór Juni 16 (zie hiervoor).

179. 1569 Juni 14.
De Raad van financiën stelt den staat van het surcrois over de jaren 1567 en 1568 vast.

fol. 229 verso.

180. 1569 Juni (c. 20).
De Staten van Zelande verzoeken Zijne Excellentie eene nadere beschikking aangaande de zaak van de weduwen en weezen der fugitieven en intrekking der instuctie d.d. 1569 Januari 10, gegeven aan den rentmeester van Zelande Bewester Schelt om niet te treden in eene verdeeling van de goederen der fugitieven met hunne vrouwen en kinderen.

fol, 220*a* verso.

N.B. Met beschikking d.d. 1569 Juni 23, waarbij bepaald wordt, dat eene voldoende alimentatie aan de vrouwen en kinderen zal worden gegeven, totdat omtrent hunne aanspraken zal zijn beslist. — Dit request is ingediend na 1569 Juni 16 (zie nr. 178) en vóór Juni 23 (zie hiervoor).

181. 1569 Juni 22 (= Reg. nr. 606).

fol. 211.

182. 1569 Juni (c. 24).
De gedeputeerden der Staten van Zelande dringen er bij Zijne Excellentie op aan, dat de vrouwen en kinderen der fugitieven onder cautie in het bezit der goederen dier fugitieven blijven.

fol. 222.

N.B. Met beschikking d.d. 1569 Juni 25, waarbij naar de vroeger gegeven beschikkingen verwezen wordt. — Dit request is ingediend na 1569 Juni 23 (zie nr. 180) en vóór Juni 25 (zie hiervoor).

183. 1569 (Juni).
(De gedeputeerden der Staten van Zeeland) dragen Marcq Prevost op bij den tresorier Molckman aan te dringen op de betaling van hunne verschotten en dien tresorier te machtigen 6 pond gr. Vl. voor zich te behouden, en verzoeken hem zijn gevoelen

omtrent enkele punten van het request van prelaat en ambachtsheeren in zake de hun te verleenen schadevergoeding bij het afschaffen der ordinaris bede te willen mededeelen.

fol. 224.

184. 1569 Juli 13.

Joris van Steynemoelen geeft inlichtingen omtrent twee posten, voorkomende in de rekening van de imposten over 1560, en in die van den verkoop van renten, afgehoord 1560.

fol. 225.

N.B. Deze brief werd 1569 Juli 19 ontvangen. — Met beschikking der auditeurs d.d. 1569 Augustus 24, waarbij beide posten voor gezuiverd worden verklaard.

185. 1569 Juli 16.

(Christophel Roels) roept namens den bisschop de auditeurs van wege Zierczee en Goes op tot het afhooren der rekeningen van de imposten tegen 2 Augustus e. k.

fol. 224.

186. 1569 Juli 16.

(Christophel Roels) bericht den heer van Wacken, dat het afhooren der rekeningen 2 Augustus e. k. zal plaats hebben, verzoekt hem zelf over te komen of mr. Adriaen Proost ter auditie te machtigen, wenscht hem geluk met zijne nieuwe waardigheid en deelt hem eenige nieuwstijdingen mede.

fol. 224 verso.

187. 1569 Juli 23.

(Christophel Roels) bericht den rentmeester van Beoister Schelt, dat de rekeningen 2 Augustus e. k. zullen worden afgehoord.

fol. 226.

188. 1569 Juli 25.

(Christophel Roels) zendt den heer van Wacken verschillende stukken van financiëelen aard en deelt hem verder eenige nieuwstijdingen mede.

fol. 226 verso.

189. 1569 Juli 25.

A. van Tzestich en Artus Auxtruys brengen desgevraagd als hun advies uit, dat de executie van Heyndryck Cornelis' zoon van Bekercken ongerechtvaardigd is, daar de rentmeester van Bewester Schelt zijnerzijds zijne verplichtingen niet heeft nagekomen.

fol. 238 verso.

190. 1569 Juli 27.

Anthoine de Bourgoingne (heer van Wacken) bericht aan mr. Christofle Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zelande,

de ontvangst zijner brieven d.d. 16 en 25 Juli jl., en verzoekt, dat de bijeenkomst der auditeurs zal worden uitgesteld tot 18 Augustus e. k., en dat van de betaling van Spinalo (*sic*) werk zal worden gemaakt.

fol. 232 verso.

N.B. Deze brief werd door den pensionaris 1569 Juli 30 ontvangen.

191. 1569 Juli 30.

(Christophel Roels) bericht den rentmeester van Beooster Schelt, dat de auditie der rekeningen ten verzoeke van den heer van Wacken is uitgesteld, en verzoekt hem dit ook te laten weten aan den auditeur Ieman Claes' zoon.

fol. 233.

192. 1569 Juli 30.

(Christophel Roels) bericht aan de auditeurs van de rekeningen van Zeelandt, dat de auditie der rekeningen ten verzoeke van den heer van Wacken is uitgesteld.

fol. 233.

193. 1569 Augustus 1.

(Christophel Roels) bericht den heer van Wacken, dat ingevolge zijn schrijven de auditie der rekeningen is uitgesteld.

fol. 233.

194. 1569 Augustus 1.

N*icolaus de* Castro (bisschop van Middelburg), A*driaen* de Proost en A*driaen* van Campen dragen den rentmeester van Beooster Schelt op om in den loop der week ten comptoire van den rentmeester van Bewester Schelt 2400 gulden te storten, daar Spinola op betaling van het hem verschuldigde aandringt.

fol. 233 verso.

195. 1569 Augustus 3.

Ferdinando Alvarez de Toledo, hertog van Alva, markies van Coria, luitenant, gouverneur en kapitein-generaal, verzoekt aan de Staten van Zeelande aan de kooplieden, van wie zij geld hebben opgenomen, het door hen voorgeschotene terug te betalen.

fol. 234.

N.B. Deze brief werd 1569 Augustus 4 ontvangen.

196. 1569 Augustus 3.

De Raad van financiën verzoekt den Staten van Zelande hem de betaalde obligatiën van de leening van 25000 pond op te zenden, daar zij voor de Staten toch geene waarde hebben.

fol. 234.

N.B. Met beschikking d.d. 1569 Augustus 22, houdende bericht, dat deze stukken in de rekenkamer van Hollant berusten.

197. 1569 Augustus 9.
(Christophel Roels) roept namens den bisschop de rentmeesters op tegen 13 Augustus e. k. om een en ander te bespreken en tegen 16 d. a. v. om de rekeningen af te hooren.

fol. 234 verso.

N.B. In margine staat aangeteekend, dat gelijke brieven aan de auditeurs zijn geschreven.

198. 1569 Augustus 9.
(Christophel Roels) bericht den heer van Wacken, dat wegens den aandrang van het hof om betaling der 25000 pond, de auditie der rekeningen niet langer kan worden uitgesteld en dus 16 Augustus e. k. zal plaats hebben, en verzoekt tevens zijne overkomst om een einde te maken aan de afpersingen van het krijgsvolk.

fol. 235.

199. 1569 (c. Augustus 15).
Job Heyndryxse, Cornelis Andries' zoon Herdecop en Heyndryck Cornelis' zoon van Bekercke, pachters van de provinciale imposten, beklagen zich bij de Staten van Zeelandt over de executie, waarmede zij van wege den rentmeester-generaal van Zeelandt Bewester Schelt bedreigd worden.

fol. 236.

N.B. Met beschikking d.d. 1569 September 16, waarbij de executie geschorst wordt. — Dit request is ingediend na 1569 Juli 25 (zie nr. 189) en vóór 1569 September 2 (zie nr. 210).

200. 1569 Augustus 20.
Gossen Kellenborch doet onder overlegging van een extract uit zijne boeken aan de auditeurs van de rekeningen van Zeelandt opgave van de verschillende sommen, die door zijne tusschenkomst geleend en aan Jeronimus Zanddalem (*sic*), rentmeester van Bewester Schelt, afgedragen en hem later weder terugbetaald zijn.

fol. 243.

201. 1569 Augustus 22.
De auditeurs van de rekeningen der imposten stellen den staat van hetgeen de rentmeesters het land schuldig zijn bij slot hunner laatste rekeningen, vast.

fol. 244 verso.

N.B. Hierachter zijn nog eenige stukken betreffende het beheer der beide rentmeesters afgeschreven.

202. 1569 Augustus 22.
De Staten en de auditeurs der rekeningen van Zeelant verklaren, dat zij aan het verzoek van den Raad van financiën om terug te ontvangen de brieven van indemniteit voor de door de Staten voorgeschoten 25000 pond, niet kunnen voldoen, daar die brieven in de rekenkamer van Hollant berusten.

fol. 271 verso.

203. 1569 Augnstus 24.

De Staten van Zeelandt besluiten Zijne Excellentie te verzoeken te willen voorzien in de betaling der soldáten en Jeroenemys van Serooskerke op te dragen aan den rentmeester van Bewester Schelt de door hem verschuldigde 104 pond 9 schellingen 5 grooten 14 myten Vl. te betalen, en voorts in de volgende vergadering, die zal zijn 15 September e. k., te beslissen, of men Zijne Excellentie zal vragen te willen voorzien in de betaling der renten ten laste der provincie, tot nu toe uit de imposten en het schot voldaan, en hoe men in het geschil met die van Schouwen over hunne restanten van schote besluiten zal.

fol. 246.

204. 1569 Augustus 24.

De Staten van Zeelandt begiftigen Jan Turck, stadhouder van den rentmeester-generaal van Zeelandt Bewester Schelt, op zijn verzoek wegens zijne moeiten in de zaak van de wachten op de duinen met 3 pond gr. Vl.

fol. 246 verso.

205. 1569 Augustus 25.

. . . . . zenden aan de raadsheeren Molenaer en Biese een schrijven van Joris van Steynemolen over zijn geschil met den gewezen rentmeester van Zeelant Bewester Schelt Sandelyn en voegen er hun advies bij.

fol. 260.

N.B. Wie afzenders van dit stuk zijn, blijkt niet.

206. 1569 Augustus 25.

De Staten bevelen bij den president van het hof van Hollandt voor eene der vaceerende plaatsen van ordinaris raad aan mr. Jacob de Quesnoy.

fol. 247 verso.

207. 1569 Augustus 25.

De Staten bevelen bij den hertog voor eene der vaceerende plaatsen van ordinaris raad in het hof van Hollande aan mr. Jacques de Quesnoy.

fol. 247 verso.

208. 1569 Augustus 29.

(Christophel Roels) bericht aan Philibert de Serooskercke omtrent verschillende stukken betreffende den verkoop van renten, waarnaar hij voor hem heeft gezocht.

fol. 248 verso.

209. 1569 Augustus 30.

(Christophel Roels) verzoekt namens de Staten Jerosme de Serooskercke, raad in het hof van Hollande, in handen van den

rentmeester van Bewester Schelt het goed slot zijner laatste rekening, groot 104 pond 9 schellingen 5 grooten 13 myten Vl., af te dragen.

fol. 249.

210. 1569 September 2.

(De Groote raad) stelt het adres van Guyljaem Fumael, deurwaarder bij den Grooten raad, waarbij hij onder overlegging van een advies d. d. 1569 Juli 25 (zie nr. 189) en van het daartegen ingebrachte bezwaarschrift vraagt, of hij met de executie van Heyndryck Cornelis' zoon van Bekercke, Job Heyndricxs zoon en Cornelis Andries' zoon al of niet zal voortgaan, in handen van de Staten van Zeelande en van den rentmeester van Bewester Schelt.

fol. 237 verso.

N.B. Het bezwaarschrift van de drie met executie bedreigde pachters, hierboven vermeld, staat afgeschreven fol. 239.

211. 1569 September 10.

(Christophel Roels) draagt den rentmeesters op om de edelen voor de Statenvergadering te beschrijven tegen 15 September e. k.

fol. 249 verso.

212. 1569 September 10.

(Christophel Roels) beschrijft namens den bisschop als prelaat van Middelburch en den heer van Wacken de steden van Zeelant voor de Statenvergadering tegen 15 September e. k.

fol. 250.

213. 1569 September 10.

Jerosme Zandalin, ridder, heer van Herentault, rentmeester-generaal van Bewester Schelt, geeft aan .... verschillende ophelderingen omtrent zijne administratie onder overlegging van eene lijst van acquitten, behoorende tot de rekeningen van de imposten van 1556 en 1557.

fol. 256.

N.B. Dit stuk is een extract, zoodat niet blijkt, wie de geadresseerde is.

214. 1569 September 15 (= Reg. nr. 611).

fol. 252.

215. 1569 September 15.

De pensionaris stelt aan de Staten van Zeelant voor te verzoeken continuatie van imposten en schot en ontlasting van het land van Walcheren van de ingekwartiërde soldaten.

fol. 254.

216. 1569 September 16.

De Staten van Zeelant besluiten ten hove te verzoeken 1°. aanwijzing van de middelen, waaruit de renten ten laste der provincie en de wachten voortaan betaald zullen worden, 2°. vermindering van de ingekwartierde troepen, en voorts bij Molckman aan te dringen op terugbetaling der door de Staten voorgeschoten 1800 pond, eene commissie te benoemen om in de zaak van Hendrick Bekercken eene beslissing te nemen, het geschil met die van Schouwen in der minne te schikken en niet in te gaan op het voorstel van Middelborch om aan te dringen op het onderzoek van de rentebrieven ten laste der fugitieven.

fol. 254 verso.

217. Vóór 1569 September 17.

De inwoners van Wolfersdijck verzoeken aan de Staten van Zeelandt de hun toegestane beschikking over de opbrengst van de imposten op de wijnen en bieren in hun eiland om daarmede in de kosten van dijkage te voorzien, te verlengen.

fol. 250 verso.

N.B. Met beschikking d.d. 1569 September 17, waarbij de hun verleende vergunning tot en met October 1569 wordt verlengd.

218. 1569 September 17.

De Staten van Zeelant dragen aan mr. Christoffel Roels, raad en pensionaris van prelåat en edelen, op ten hove te verzoeken aanwijzing der wijze, waarop de renten ten laste der provincie en de wachten betaald zullen worden, als de imposten en de ordinaris beden niet meer worden geheven, en te Mechelen het proces tegen de erven Adriaen Ruytinck te vervolgen.

fol. 262.

219. 1569 September (c. 17).

Schout en schepenen van Onse-Lieve-vrouwepolder verzoeken onder overlegging van eene attestatie d.d. 1569 September 15 (zie nr. 214) aan de Staten van Zeelant hen in hun vrijdom van imposten te handhaven.

fol. 251 verso.

N.B. Met beschikkingen d.d. 1569 September 27 (lees 19), waarbij het advies der pachters wordt ingewonnen, en d.d. 1569 September 22, waarbij schout en schepenen gelast worden hunne brieven van vrijdom te exhibeeren.

220. 1569 September 19.

(De Staten van Zeelant) verzoeken aan (de pachters der imposten) hen te willen inlichten omtrent den vrijdom van imposten, waarop blijkens het ingesloten request d.d. 1569 September (c. 17) die van Onse Lieve-Vrouwepolder aanspraak maken (zie nr. 219).

fol. 253.

221. 1569 September 19.
(Christophel Roels) verzoekt den tresorier Molckman de door de Staten aan de kapiteins van den graaf van Meghem voorgeschoten 1800 gulden van de soldij af te houden.
fol 253 verso.

222. 1569 September 19.
(Christophel Roels) verzoekt Marcq Prevost bij den tresorier Molckman aan te dringen op de betaling der door de Staten voorgeschoten 1800 gulden, en draagt hem op den tresorier 18 schilden aan te bieden.
fol. 253 verso.

223. 1569 September 20.
Andries van Wijk en Pauwels Pieters zoon, pachters der malerij over Vere, Sandijck en den Polder, geven aan de Staten inlichtingen op het request van de ingezetenen van Onser-Lieven-Vrouwenpolder.
fol. 257 verso.

224. 1569 September 26.
Marcq Prevost geeft Chrestophe Roels, pensionaris der Staten van Zelande, verslag van zijn onderhoud met den tresorier Molckman.
fol. 258.

225. 1569 September 28.
De bisschop, de heer van Wacken, Simon Cost, burgemeester, en Adriaen van Campen, secretaris van Middelborch, en mr. Cornelis de Backer, secretaris van Ziriczee, komen overeen de Staten ven Zeelant tegen 6 October e.k. te beschrijven.
fol. 258 verso.

226. (1569 September 28).
(Christophel Roels) beschrijft de steden (van Zeeland) voor de Statenvergadering tegen 6 October e.k.
fol. 258.
N.B. De datum blijkt uit den beschrijfbrief aan de rentmeesters (zie nr. 227), die zeker tegelijk verzonden is.

227. 1569 September 28.
(Christophel Roels) draagt den rentmeesters op om de edelen voor de Statenvergadering te beschrijven tegen 6 October e.k.
fol. 258 verso.

228. 1569 (c. September).
(De auditeurs der rekeningen van Zeeland) beslissen op verschillende punten aangaande de rekening van den heer van Herentault.
fol. 259.

229. 1569 October 2.
Zijne Excellentie stelt eene instructie vast voor de ontvangers van den 100sten penning.
fol. 260 verso.
N.B. Deze instructie werd te Middelburg 1569 October 8 ontvangen.

230. 1569 October 8.
De Staten van Zeelant dragen mr. Christophe Roels, raad en pensionaris van prelaat en edelen, op hunne bezwaren tegen de ordonnantie op den 100sten penning ten hove kenbaar te maken.
fol. 262 verso.

231. 1569 October (15).
De Staten van Zeelant verzoeken Zijne Excellentie wijziging te brengen in de ordonnantie op den 100sten penning, wat aangaat de bepalingen, waarnaar de onroerende goederen getaxeerd worden naar advenant van de pachten of huren, die zij opbrengen.
fol. 263 verso.
N.B. Met afwijzende beschikking van den hertog van Alve d.d. 1569 October 27. — Voor den datum zie men nr. 233.

232. 1569 October (15).
De Staten van Zeelant verzoeken den hertog de goederen der geestelijkheid van de betaling van den 100sten penning vrij te stellen.
fol, 264 verso.
N.B. Met afwijzende beschikking d.d. 1569 October 26. — Voor den datum zie men nr. 233.

233. 1569 October 15.
De pensionaris verzoekt namens de Staten van Zelande aan Zijne Excellentie de ordonnantie op den 100sten penning in dier voege te wijzigen, dat de onroerende goederen naar de waarde, niet volgens de pacht geschat zullen worden.
fol. 265 verso.

234. 1569 October 16.
Adriaen Proost schrijft den pensionaris van prelaat en edelen, dat de bisschop en de heer van Wackene bericht inwachten van het verhandelde ten hove, en dringt er bij hem op aan, dat hij de zaak der rentebetaling ter harte neemt.
fol. 265 verso.

235. 1569 October 17.
De hertog van Alve, luitenant, gouverneur en kapiteingeneraal, verzoekt aan de Staten van Flandres hem in plaats

van den voorgestelden 10den en 20sten penning eene bede van 650000 pond gedurende 6 jaren toe te staan.

fol. 268.

N.B. In margine staat aangeteekend, dat aan de Staten van Brabant eene bede van 542000 pond gevraagd is.

236. 1569 October 19.

De heer van Wackene stelt namens den hertog van Alva aan de Staten van Zeelant voor om in plaats van den voorgestelden 20sten en 10den penning eene bede van 67500 pond op te brengen.

fol. 282.

237. 1569 October 22.

Adrianus Prostius bericht aan mr. Christophel Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelande, dat de bisschop en de gouverneur ontevreden zijn, dat zij geen bericht van hem ontvangen.

fol. 281.

238. 1569 October 23.

(Christophel Roels) geeft aan den prelaat van Middelburch en de edelen van Zelande verslag van zijne onderhandelingen ten hove en van de voorstellen, die aan die van Flandres en van Brabant zijn gedaan.

fol. 266.

239. Vóór 1569 October 24.

De Raad van financiën verzoekt aan de Staten van Zeelande de door hen verschuldigde 1000 pond, vervallen St. Jan ll., te willen overmaken.

fol. 281 verso.

N.B. Deze brief werd te Middelburg 1569 October 24 ontvangen. — Blijkens het opschrift betrof deze schuld de Staten van Walcheren.

240. 1569 October 24.

(Christophel Roels) geeft den heer van Wacken verslag van de bijzondere commissies, die deze hem had opgedragen.

fol. 267.

241. 1569 October 24.

(Christophel Roels) verzoekt Jacques de Gendt hem het hem verschuldigde te willen zenden.

fol. 267 verso.

N.B. J. de Gendt was commies ten kantore van den rentmeester van Bewester Schelde.

242. 1569 October 24.
(Christophel Roels) wenscht Adrianus Pistorius (*sic*; *lees* Proostius) geluk met zijne opdracht in zake de taxaties voor den aanslag in den 100sten penning.
fol. 268.

243. 1569 October 25.
Jehan de Luythem bericht namens den heer van Wacken aan Christophel Roels, pensionaris der Staten van Zeelande, de ontvangst van zijn brief en draagt hem op het bijgevoegde paket te overhandigen aan den secretaris Cortetewille en diens antwoord terug te zenden.
fol. 273 verso.

244. 1569 October 26.
Ph*ilibert* de Serooskercke zendt den pensionaris den bijgevoegden staat van de kosten van de wachten en verzoekt hem aan te dringen op de terugbetaling zoowel daarvan als van de voorgeschoten 1800 pond.
fol. 274.
N.B. Deze staat is afgeschreven fol. 279.

245. 1569 October 26.
Adrien (*sic*) Coene verzoekt aan Christoffle Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelande, den staat der kosten van de wachten te doen overschrijven en hem een exemplaar terug te zenden.
fol. 274 verso.
N.B. Coene was klerk ten kantore van den rentmeester van Bewesten Schelde.

246. 1569 October 28.
Adriaen Proost belooft aan mr. C*hristophel* Roels, pensionaris van prelaat en edelen, aanteekening te houden van wat er op de Statenvergadering voorvalt, en geeft hem nog eenige gronden aan de hand om aan te dringen op de wijziging van de ordonnantie op den 100sten penning met betrekking tot de waardeberekening der onroerende goederen.
fol. 292.

247. 1569 October 30.
De Staten besluiten weder te vergaderen 13 November e.k. en dan nader te beslissen op de propositie, hun gedaan.
fol. 282 verso.
N.B. Hieraan zijn toegevoegd: staten van de ordinaris bede en de groote imposten van Bewester Schelt en van de ordinaris bede over Beoister Schelt.

248. (1569 October ?).
Cornelius Wellemans en Scaseus geven ten verzoeke van den bisschop hun advies over de vraag, of een kapittel een beneficie aan een stad kan afstaan zonder simonie te plegen.
fol. 272.

249. 1569 November 3.
Franando (*sic*) Alvares de Toledo, hertog van Alva, markies van Coria, luitenant, gouverneur en kapitein-generaal, verzoekt aan de Staten van Zelande om de opbrengst van den 100sten penning aan de rentmeesters van Zelande Bewest en Beoister Schelt te willen verschieten, daar die sommen noodig zijn vóór den voor de inning van den 100sten penning gestelden termijn.
fol. 291.

250. 1569 November 15.
Margaretha (hertogin van Parma) verzoekt den bisschop van Middelburch den bascontre van haar kapel Joris Lestandart, priester, niet te willen dwingen zijn beneficie in het bisdom persoonlijk waar te nemen.
fol. 338 verso.
N.B. Deze brief werd 1570 Maart 7 door den bisschop ontvangen. — Zie echter het aangeteekende op nr. 312.

251. 1569 November 17.
De Staten van Zeeland dragen Chr*istophel* Roels, raad en pensionaris van prelaat en edelen, op ten hove aan te dringen op de bezwaren, die bij de Staten tegen de ordonnantie op den 100sten penning bestaan, en te verklaren, dat de Staten in plaats van de gevraagde bede van 67500 gulden 's jaars gedurende 6 jaren bereid zijn voor dienzelfden tijd de ordinaris bede van 12 grooten steenschiëtens en 8 grooten bij der breede van elk gemet toe te staan en bovendien jaarlijks op te brengen 25000 gulden, te vinden uit de heffing van imposten.
fol. 294.
N.B. Hierbij eene memorie van de grieven der Staten tegen de ordonnantie op den 100sten penning.

252. 1569 November 20.
Burgemeesters en schepenen van stad en lande van Tholen verzoeken den pensionaris aan hunne gedeputeerden ten hove te willen geven extract omtrent de grootte van den impost op wijn en bier volgens het laatste octrooi.
fol. 293.

253. 1569 November (c. 22).
De Staten van Zeelant bieden in plaats van de gevraagde bede van 67500 gulden 's jaars, gedurende 6 jaren op te brengen, aan

de verlenging der ordinaris bede gedurende 6 jaren en bovendien jaarlijks eene som van 25000 pond, te vinden uit de heffing van imposten.

fol. 303.

N.B. Dit antwoord is niet aan de regeering overgegeven wegens het afwijkend gevoelen der stad Goes. Het is opgesteld na 1569 November 17 (zie nr. 251) en vóór 1569 November 29 (zie nr. 258).

254. 1569 November 25.

De Staten van Zeelandt verzoeken den Grooten raad te Mechelen uitspraak te doen in hunne zaak tegen Adriaen Ruytinck.

fol. 244.

255. 1569 November 25.

Anthoine de Bourgoigne (heer van Wacken) geeft aan Christoffel Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zelande, eenige particuliere opdrachten.

fol. 305 verso.

256. 1569 November 26.

De hertog van Albe zendt aan den heer van Wacken een request van burgemeesters en schepenen van Vlyssinges, waarin zij klagen over de schade, aangericht aan het Westerhooft, en keurt goed, zoo de opbrengst der imposten in die stad, die gesequestreerd is wegens het geschil er over tusschen de Staten en de stad, gebruikt wordt om de schade zoo spoedig mogelijk te herstellen.

fol. 316 verso.

N.B. Deze brief, gedateerd van 1570 November 26, werd door den heer van Wacken in de Statenvergadering van 1570 Januari 6 overgelegd.

257. (1569) November 29.

De afgevaardigden van Zierickzee te Mechelen vereenigen zich in zake de propositie aangaande de 67500 gulden met het gevoelen der meerderheid; die van Goes adviseeren, dat men de gevraagde bede zal toestaan en de opbrengst vinden uit de heffing van de loopende imposten en het schieten van 8 à 10 grooten per gemet bij hemelsbreedte, en die van Tholen eveneens, behalve dat zij niet meer dan 50000 gulden willen toestaan.

fol. 296 verso.

N.B. De afgevaardigden dezer drie steden waren 1569 November 17 niet gelast geweest.

258. 1569 November 29.

Jacob van Serooskercke en *Christophel* Roels berichten aan prelaat en edelen van Zeelant, dat zij het antwoord der Staten op de propositie aangaande de 67500 gulden niet hebben

overgeleverd, omdat dat antwoord bij de afwijkende meening van Goes zeker niet gunstig zal worden opgenomen, en verzoeken te bewerken, dat die van Goes geene stappen doen, voordat het antwoord der meerderheid zal zijn aangeboden en daarop zal zijn beschikt.

fol. 306.

259. 1569 November 30.

Jacob de Serooskercke en *Christophel* Roels berichten aan prelaat en edelen van Zelande hunne aankomst te Bruxelles en deelen mede, dat die van Goes beloofd hebben enkele dagen met het inleveren van hun antwoord op de propositie aangaande de 67500 gulden te wachten.

fol. 307 verso.

260. (1569 December 1).

De Staten van Zeelande maken aan Zijne Excellentie nader hunne bezwaren tegen de ordonnantie op den 100sten penning kenbaar onder overlegging eener uitvoerige remonstrantie.

fol. 297.

N.B. Met beschikking van den hertog d.d. 1569 December 16, waarbij de taxatie der onroerende goederen in Zelande van den penning 22 tot den penning 18 wordt teruggebracht. — Dit request is volgens nr. 261 1569 December 1 ingediend.

261. 1569 December 3.

Christophel Roels geeft aan prelaat en edelen van Zelande verslag van de aanbieding ten hove van de remonstantie tegen de ordonnantie op den 100sten penning, en deelt hun mede, dat het z. i. gewenscht is het antwoord op de propositie aangaande de 67500 gulden niet in te dienen.

fol. 306 verso.

262. 1569 December 6.

Anthoine de Bourgoigne (heer van Wacken) deelt aan mr. Christoffel Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zelande, mede, dat het naar zijn gevoelen en naar dat van den bisschop, den vicaris en de stad Middelburch niet aangaat, dat eene stad als Goes zich tegen de meerderheid der Staten verzet, en dat het aannemen van den 10den en den 20sten penning niet erger zou zijn dan het aannemen van de propositie, gelijk Goes zulks wil.

fol. 307 verso.

263. 1569 December 7.

Andrieu Coene verzoekt den pensionaris mr. Christoffel Roels ten hove aan te dringen op de verlenging van het octrooi tot heffing der imposten, daar het met het einde der loopende maand vervalt.

fol. 308.

264. 1569 December 11.

Christophel Roels bericht aan prelaat en edelen van Zelande, dat de gedeputeerden van Goes hem verzocht hebben in de zaak van de propositie van 67500 gulden voorloopig geene stappen te doen, en verzoekt instructies aangaande de zaak van de verlenging van het octrooi tot heffing der imposten.

fol. 308 verso.

265. 1569 December 11.

Christophel Roels bericht aan den heer van Wacken, dat hij de hem opgedragen particuliere commissies heeft verricht.

fol. 309.

266. 1569 December 11.

Christophel Roels deelt aan den rentmeester-generaal van Zelande Bewesten Schelt de Serooskercke, heer van Moermont en Stavenisse, mede, dat hij van Ringout 35000 gulden heeft ontvangen, en verzoekt toezending van het nog ontbrekende.

fol. 309 verso.

267. 1569 December 14.

De gedeputeerden der Staten van Zeelant dragen den pensionaris van prelaat en edelen op in hun naam aan Zijne Excellentie de continuatie der loopende imposten voor den tijd van 3 maanden te verzoeken.

fol. 311 verso.

268. (1569 December 14).

De Staten van Zeelant verzoeken den koning continuatie voor 3 maanden van het octrooi tot heffing van verschillende imposten, dat met het einde van dit jaar afloopt.

fol. 311 verso.
N.B. Zie voor den datum nr. 267.

269. 1569 December 15.

Nicolaus de Castro (bisschop van Middelburg), Anthoine de Bourgoigne (heer van Wacken) en Adrian van Campen dragen den pensionaris en den anderen gedeputeerden der Staten van Zeelant te Bruissele op te trachten die van Goes te bewegen hunne oppositie te laten varen, maar mocht dat niet gelukken, terug te keeren zonder de propositie der 67500 gulden beantwoord te hebben, en aan te dringen op de verlenging van het octrooi tot heffing der imposten voor 3 maanden.

fol. 312 verso.

270. Vóór 1569 December 16.

De tresorier Schetz brengt namens den Raad van financiën rapport uit over het verzoek der Staten van Zelande om continuatie van het octrooi tot heffing der loopende imposten en van de ad-

viezen van den rentmeester van Bewester Schelt en den Geheimen raad, en adviseert tot het toestaan der gevraagde verlenging van octrooi op zekere voorwaarden, met welk advies de hertog zich vereenigt.

fol. 193.

N.B. Zie voor de dateering nr. 271.

271. 1569 December 16 (= Reg. nr. 614).

fol. 312.

272. Na 1569 December 16.

De gedeputeerden der Staten van Zeelant verzoeken Zijne Excellentie hunne bezwaren tegen de ordonnantie op den 100sten penning, die door hare beschikking d.d. 1569 December 16 (zie nr. 260) slechts ten deele zijn weggenomen, nader in overweging te nemen.

fol. 309 verso.

273. 1569 December 22.

(Christophel Roels) beschrijft namens den bisschop, als prelaat van Middelburch, en den heer van Wacken de steden (van Zeeland) voor de Statenvergadering tegen 1 Januari e. k.

fol. 313 verso.

N.B. Hierbij staat aangeteekend, dat gelijke brief geschreven is aan de rentmeesters ter beschrijving der edelen, maar dat de steden Goes en Tholen eerst tegen 2 Januari beschreven zijn, en dat men 1570 Januari 3 besloten heeft eerst de nadere opinie van Goes en Tholen te hooren.

274. 1569 December 25.

Pieter Rezen verzoekt aan Christoffel Roels, pensionaris van de Staten van Zeelant, inlichtingen omtrent het nader request, door de gedeputeerden te Brussel ingediend ten einde bij de heffing van den 100sten penning nog meer gratie te erlangen.

fol. 313.

275. Vóór 1570 Januari 3.

Die van Goes verklaren op de propositie van 19 October jl. bereid te zijn de gevraagde bede van 67500 pond toe te staan, welke som kan worden gevonden uit de continuatie der loopende imposten en uit de heffing van 8, 9 of 10 grooten per gemet over het geheele land bij hemelsbreedte volgens de overloopers.

fol. 314.

N.B. Dit stuk is 1570 Januari 3 door Goes in de Statenvergadering overgegeven.

276. 1570 Januari 3.

De Staten van Zelant behandelen opnieuw het punt der bede van 67500 gulden; maar wegens de afwijkende meening van Goes wordt besloten de zaak nogmaals uit te stellen tot 6 Januari e.k.

fol. 314.

277. (1570 Januari 4).

Mr. Adriaen Proost, Job Claessen en de pensionaris geven, daartoe gemachtigd door prelaat en edelen en de steden, die zich bij hen gevoegd hebben, de redenen op, waarom zij niet met de opinie van Goes in zake de bede van 67500 gulden kunnen instemmen.

fol. 315.

278. (1570 Januari 6).

Die van Goes verklaren zich bereid hun eisch, dat de bede van 67500 gulden gedeeltelijk uit eene heffing per gemet bij hemelsbreedte moet worden gevonden, in dier voege te wijzigen, dat daarvoor in de plaats kan treden eene ordinaris bede van 8 grooten steenschietens en 6 grooten bij der breede, terwijl de gevraagde bede overigens geheel kan worden gevonden uit de heffing der imposten, die zoo noodig vermeerderd kunnen worden.

fol. 316 verso.

N.B. Dit voorstel is in margine bijgeschreven.

279. (1570 Januari 6).

De Staten dragen den rentmeester van Bewester Schelt op die van Arnemuyden te executeeren voor de som, die zij den Staten schuldig zijn, en hun tevens tot verbetering hunner kerk 18 pond gr. Vl. aan te bieden.

fol. 316 verso.

N.B. Dit besluit is in margine bijgeschreven.

280. (1570 Januari 6).

De Staten besluiten, dat voor ditmaal bij het ontbreken eener ordinaris bede, de vacatiën van den pensionaris van prelaat en edelen en van den vicaris tot 's lands laste zullen gebracht worden.

fol. 316 verso.

N.B. Dit besluit is in margine bijgeschreven.

281. 1570 Januari 6.

Die van Tholen verklaren, wat betreft de som, die men in antwoord op de gevraagde bede presenteeren zal, zich te conformeeren met het advies van de meerderheid, en wat de middelen tot dekking betreft, de voorkeur te geven aan de continuatie der imposten en de heffing van 6 grooten per gemet over geheel Zelant bij hemelsbreedte.

fol. 319.

282. 1570 Januari 7.

Pieter Rezen bericht aan mr. Christophel Roels, pensionaris van de Staten van Zelant, waarom de gedeputeerden van Tholen verhinderd zijn geweest ter laatste dagvaart te verschijnen, onder

overzending der hierbij gevoegde resolutie der stad d.d. 1570 Januari 6 (zie nr. 281).

fol. 318 verso.

N.B. In margine staat aangeteekend, dat deze brief 1570 Januari 8 ontvangen is.

283. 1570 Januari 8.

Prelaat en edelen verklaren bereid te zijn de ordinaris bede van 12 grooten per gemet steenschietens en 8 grooten bij der breede voor 6 jaren te continueeren, toe te stemmen in eene extraordinaris bede van 25000 gulden, te vinden uit de continuatie der loopende imposten, en zetten hunne bezwaren tegen de opinie van Goes nader uiteen.

fol. 317.

N.B. Hierbij is aangeteekend, dat Middelborch, Ziriczee en Reymerswale zich bij deze opinie hebben gevoegd, maar dat het gemeenschappelijk advies dier steden en van prelaat en edelen later gewijzigd is, zooals blijkt uit de instructie van den pensionaris d.d. als boven (zie nr. 284).

284. 1570 Januari 8.

De Staten van Zelant dragen mr. Christ*ophel* Roels, pensionaris van prelaat en edelen, op ten hove te verklaren, dat prelaat en edelen en de steden Middelborch, Zierickzee en Reymerswale toestemmen in de gevraagde bede van 67500 pond, te vinden door de continuatie voor 6 jaren der ordinaris bede van 12 grooten steenschietens en 8 grooten bij der breede van elk gemet en van de loopende imposten, terwijl die van Goes in de ordinaris bede slechts tot een bedrag van 8 grooten steenschietens en 6 grooten bij der breede willen consenteeren, en namens de Staten te verzoeken vrijstelling van de betaling van den derden termijn van den 100sten penning

fol. 317 verso.

N.B. In margine staat aangeteekend, dat Goes 1570 Januari 11 gepersisteerd heeft bij zijn advies, dat Middelburch en Ziericzee geadviseerd hebben, dat van de heffing der imposten niemend uitgezonderd zou zijn, en dat Goes eindelijk Januari 19 zich bij de meerderheid heeft gevoegd.

285. 1570 Januari 8.

(Christophel Roels) antwoordt aan den secretaris van Tholen, dat de vergadering bij het ontvangen van zijn brief reeds een besluit genomen had, en verzoekt, dat de stad gedeputeerden zenden zal tegen 13 Januari e.k. om zich met het advies der andere leden te vereenigen.

fol. 319 verso.

286. 1570 Januari 8.

(Christophel Roels) verzoekt Frans Resen, rentmeester en baljuw van Tholen, hem de grootte van het land van Tholen en zijne annexe polders op te geven.

fol. 320.

287. 1570 Januari 9.

De Staten van Zeelant weigeren te treden in het voorstel van Zijne Excellentie om aan de stad Vlissingen af te staan de gesequestreerde 263 pond 9 schellingen gr. Vl., daar elke stad hare eigene lasten moet dragen en de bedoelde som bij akte van 1564 October 25 aan de Staten is toegewezen, hoewel abusievelijk hieraan nog geen gevolg is gegeven.

fol. 320 verso.

288. 1570 Januari 12.

Franco van Campe geeft aan mr. Christoffel Roels, pensionaris van Zeelant, bericht van zijn bezoek aan den magistraat van Tholen en aan den rentmeester van de domeinen aldaar en voegt daarbij den door den laatste opgemaakten staat van de grootte van het land en de omliggende polders.

fol. 328.

N.B. F. van Campe was pensionaris der stad Reimerswaal.

289. 1570 Januari (12 ?).

De Staten van Zeelant verklaren zich op zekere voorwaarden bereid tot het opbrengen der gevraagde bede van 67500 gulden 's jaars gedurende 6 jaren, welke som gevonden zal worden door de continuatie van de ordinaris bede van 12 grooten steenschietens en 8 grooten bij der breede van elk gemet en door de continuatie der loopende imposten, ingaande 1 April e.k., en wijzen voorts met nadruk op den slechten staat van de financiën der provincie.

fol. 321.

N.B. In margine staat aangeteekend, dat dit antwoord 1570 Januari 29 door den pensionaris aan Zijne Excellentie is overgegeven.

290. 1570 (c. Januari 14).

De Staten van Zeelant maken ter voldoening aan de voorwaarden, waaronder het octrooi tot heffing der imposten tot 31 Maart e.k. was verlengd, een staat op van de renten, door hen in het jaar 1569 verschuldigd.

fol. 325.

N.B. In margine staat aangeteekend, dat niettegenstaande de inlevering van dezen staat Zijne Excellentie bezwaar heeft gemaakt de loopende imposten te continueeren, zoodat een nieuw request is moeten worden ingediend. — Deze staat is opgemaakt na 1569 December 16 (zie nr. 271) en vóór 1570 Februari 22 (zie nr. 307).

291. 1570 Januari 15.

Jacob . . . . . . maakt mr. Christoffel Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zeelant, opmerkzaam op eene onjuistheid in de remonstratie van de Staten aangaande de voor 6 jaren

gevraagde bede, wat betreft de vermelding van verschillende overstroomingen.

fol. 336 verso.

N.B. De naam van den schrijver van dezen uit Zieriksee verzonden brief is niet ingevuld. Misschien is Jacob van Tuyl van Serooskerke bedoeld.

292. 1570 Januari 18 (= Reg. nr. 615).

fol. 326.

293. 1570 Januari 18 (= Reg. nr. 616).

fol. 327.

294. 1570 Januari 26.

(Christoffel Roels) bericht aan den heer van Wacken zijne aankomst te Bruxelles, waar thans ook de afgevaardigden van Tholen zijn aangekomen, en hoopt spoedig het antwoord der Staten aan Zijne Excellentie te kunnen overbrengen.

fol. 331 verso.

295. 1570 Januari 29.

De pensionaris deelt aan Zijne Excellentie mondeling het antwoord der Staten op de propositie aangaande de bede van 67500 gulden mede.

fol. 330 verso.

296. 1570 Januari 29.

N*icolaus de* Castro en F*ranco* van den Campen, als gemachtigde der stad Middelburch, berichten aan de gedeputeerden der Staten van Zeelant te Bruissel, dat Nicolas Jongelinck, collecteur-generaal van den impost van 7 schellingen van elk vat wijns, voornemens is dezen of zelfs een hoogeren impost ook verder in te vorderen, hoewel die niet is gecontinueerd.

fol. 332.

297. 1570 Januari 31.

Jan Henry, pensionaris van Vlissingen, beveelt aan den pensionaris van prelaat en edelen van Zelande mr. Anthony Geraerts aan voor de betrekking van procureur van prelaat en edelen bij den Grooten raad te Mechelen.

fol. 331 verso.

298. 1570 Februari 1.

Ph*ilibert* de Serooskercke zendt aan Christoffel Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zelande, twee brieven voor den secretaris de la Torre en zijn zwager d'Opynen met verzoek die te bezorgen.

fol. 333 verso.

N.B. Deze brief werd 1570 Februari 6 te Brussel ontvangen.

299. 1570 (Februari 1).

De gedeputeerden der Staten van Zeelant beklagen zich bij Zijne Excellentie over Nicolas Jongelinck, gewezen collecteur van den impost van 7 schellingen van elk vat wijns, over de cautie, die hij nemen wil van de eigenaren van wijnen voor deze imposten, die niet gecontinueerd zijn, en dat zonder zelfs de hoegrootheid van den impost te bepalen.

fol. 333.

N.B. Dit stuk is ingediend na 1570 Januari 30 (zie nr. 296) en vóór 1570 Februari 3 (zie nr. 300).

300. 1570 Februari 3.

De Raad van financiën geeft naar aanleiding der ingekomen klacht van de Staten van Zelande last, dat de cautie, te nemen van de eigenaars wegens den impost op de wijnen, niet hooger mag zijn dan tot heden gebruikelijk was.

fol. 333.

301. 1570 Februari 4.

(Christophel Roels) geeft aan den bisschop van Mittelburg verslag van zijne werkzaamheden te Bruxella en deelt hem mede, dat er geene hoop is, dat de opbrengst van den 100sten penning (voor de Abdij ?) kan worden afgekocht.

fol. 332.

302. 1570 Februari 8.

Ch*ristophel* Roels geeft aan Philibertus, heer van Serooskercke en Stavenisse, rentmeester van Zelandia occidentalis, verslag van zijne werkzamheden ten hove en van de wijze, waarop de hertog het antwoord der Staten op de bede opgenomen heeft.

fol. 333 verso.

303. 1570 Februari 9.

Philibert de Serooskercke verzoekt aan mr. Christoffel Roels, pensionaris van prelaat en edelen van Zelande, om zijn zwager den heer de Werve, baljuw van het land van Voorne, brenger dezes, mededeeling te doen van de bezwaren der Staten tegen de taxatie voor den 100sten penning.

fol. 334.

304. Vóór 1570 Februari 13.

Cornelis Levendale, baljuw der stad Reymerswale, verzoekt aan Zijne Excellentie opnieuw voor 2 jaren tot baljuw dier stad te worden aangesteld.

fol. 334 verso.

N.B. Voor de dateering zie men nr. 305.

305. 1570 Februari 13.

Jan van Stryen, vicaris van den bisschop van Middelburch, en de andere gedeputeerden der Staten van Zeelant, geven ten ver-

zoeke van den Raad van financiën een gunstig getuigenis omtrent Cornelis Levendale.

fol. 334 verso.

306. Vóór 1570 Februari 22.

De Staten van Zeelande verzoeken Zijne Excellentie octrooi tot continuatie van de heffing der loopende imposten voor 3 maanden, onder opmerking, dat zij aan de hun gestelde voorwaarde om een staat van de lasten der provincie in te leveren, hebben voldaan.

fol. 335.

N.B. Voor de dateering zie men nr. 307.

307. 1570 Februari 22.

(Christophel Roels) bericht aan den bisschop van Mittelburg, hoe het staat met de verlenging van het octrooi tot heffing der imposten, en meldt hem, dat de afgevaardigden van Flandria hun antwoord op de gevraagde bede aan den hertog hebben overgegeven.

fol. 335 verso.

308. 1570 Februari 22.

(Christophel Roels) geeft aan den heer van Serooskercke, rentmeester van Zelande Bewester Schelt, verslag van den staat der aanvrage om verlenging van het octrooi tot heffing der imposten en de zaak der bede.

fol. 335 verso.

309. 1570 Februari 22.

De heer Assonleville zendt den bisschop van Middelburch een schrijven van de hertogin van Parma ten gunste van George Lestandart (zie nr. 250), en dringt op de vervulling van haar verlangen aan.

fol. 338.

310. (c. 1570 Februari).

. . . . . . geeft den pensionaris verschillende gronden op, waarbij op eene spoedige en gunstige beslissing in zake de ordinaris bede wordt aangedrongen.

fol. 336.

N.B. De naam van den afzender blijkt niet.

311. 1570 Maart 2.

Joannes van Stryen, gemachtigde van den bisschop, Adriaen de Proost en *Adriaen* van Campen, gemachtigde der stad Middelburch, verzoeken mr. Christoffel Roels, pensionaris der Staten van Zeelant, opheldering aangaande de verlenging van het octrooi tot heffing der imposten.

fol. 337 verso.

312. 1570 Maart 6.
(De bisschop van Middelburg) belooft aan de hertogin van Parma, dat hij aan haar verzoek ten gunste van George Lestandart zal voldoen.

fol. 338 verso.

N.B. Of de bisschop heeft het schrijven der hertogin (zie nr. 250) vóór 7 Maart ontvangen, òf hij heeft het na 6 Maart beantwoord.

313. 1570 Maart 10.
Marcq Prevost bericht aan Christoffel Roels, pensionaris der Staten van Zelande, dat er door de Staten request zal moeten worden gepresenteerd om verlenging te verkrijgen van de machtiging tot heffing van het ordinaris schot, legt afschrift van het vorige request (zie nr. 80) over, verzoekt de toezending van een nieuw request in zake de imposten, daar de heer van Grobbendoncq het oude verloren heeft, en bericht, dat de 1800 gulden spoedig zullen worden terugbetaald.

fol. 341.

314. 1570 Maart 16.
De heer van Wacken deelt namens Zijne Excellentie aan de Staten van Zeelant mede, dat deze het hem voorgestelde accoord in de zaak der bede weigert, dat hij den voorgestelden 10den penning in sommige punten heeft gemodereerd maar daarvoor nu ook een tweeden 100sten penning vraagt.

fol. 339.

BIJLAGEN.

Overzicht der ordinaris beden. 1501—1531.

Consent der Staten.	Vonnis van leenmannen.	Jaarlijksch bedrag in ponden van 40 grooten.	Heffing per gemet: steenschietens.	Heffing per gemet: bij der breede.	Jaar der heffing.	Verantwoord in rekening: Bewesten Schelde.	Verantwoord in rekening: Beoosten Schelde.
					1501		
1500 September 23	1501 October 4	24.000	14 grooten	3 grooten	1502	Nr. 53	Nr.142
					1503		
					1504	55	143
					1505	56	
1504 Augustus 20	1504 Augustus 25	30.000	15 grooten	3 grooten	1506	57	[1]
					1507	58	
					1508	62	145
1505 November 18	1506 Januari 3	24.000	14 grooten	1 groot	1509	63	[1]
					1510	64	146
					1511		
1510 December 16	1511 Juli 27	[2]	13 grooten	12 myten	1512		
					1513		
1514 Juli	1514 Augustus 27	30.500 [3]	15 grooten	3 grooten	1514	69	150
				4 grooten	1515	71	151
1515 Mei 29	1515 Mei 29	30.000	15 grooten	3 grooten	1516	72	152
				3 grooten	1517	73	153
				3 grooten	1518	74	154
1517 Juni 16	1517 Juli 13	30.000	15 grooten	3 grooten	1519 [4]	75	155
					1520	76	156
					1521	77	157
					1522	78	158
1520 September 7	1520 September 25	30.000	15 grooten	3 grooten	1523	79	159
					1524	80	160
					1525	81	161
					1526	82	162
1526 April 21	1526 Augustus 28	30.000	15 grooten	3 grooten	1527	83	163
					1528	84	164
					1529	87	165
1529 October 4?	1529 September 4?	30.000	15 grooten	3 grooten	1530	88	166
					1531	89	167

1) De rekening ontbreekt.
2) De geheele opbrengst der heffing kwam den landsheer ten goede.
3) Hieronder 3500 pond wegens gratuiteiten aan de hertogin van Savoye en den jongen landsheer.
4) Hoewel deze bede voor 4 jaren was geconsenteerd, werd zij na 1 jaar door die van 1520 September 25 vervangen.

Overzicht der extraordin[...]

Consent der Staten.	Vonnis van leenmannen van Zeeland.	Bedrag in ponden van 40 grooten.	He[...] steenschietens.
1501 October 4	1501 October 4	15.058 pond 7 schellingen 4 grooten 12 myten	. . . .
1505 October 5	1505 October 5	18.612 pond	. . . .
1509 Juli 28	1509 Juli 29	30.699 pond 5 schellingen 9 grooten	. . . .
1511 Augustus 28	1512 Augustus 28	10.000 pond	. . . .
1513 Augustus	1513 November 4	10.000 pond	. . . .
1516 Juni 9	1517 Juli 13	8.400 pond	. . . .
1520 September 7	1520 September 25	42.000 pond	. . . .
1521 Augustus 24	1522 September 1	26.250 pond	. . . .
1522 Maart 1	1522 September 1	35.000 pond	. . . .
1522 Augustus 21	1522 September 1	[3])	. . . .
1523 October 18	1523 October 30	20.000 pond ongeveer [4])	. . . .
1528 Augustus 22	1528 Augustus 27	24.000 pond	. . . .

1) De uitdrukking „ordinaris bede" heeft eene meer uitgebreide en eene meer beperkte beteekenis. In den eersten zin duidt zij aan alle beden, gevraagd en geconsenteerd tot dekking van buitengewone uitgaven; in den tweeden omvat zij alleen die tot dekking van buitengewone uitgaven toegestane beden, die door eene schotsgewijze heffing worden opgebracht. In dien meer beperkten zin wordt het woord hier gebezigd.

en [1]). 1501—1570.

gemet bij der breede.	Jaar der heffing.	Verantwoord in rekening Bewesten Schelde.	Verantwoord in rekening Beoosten Schelde.
grooten	1501	Nr. 53	Nr. 142
grooten	1502		
grooten	1503		
grooten	1505	59	[2])
grooten	1506		
grooten	1507		
grooten	1508	60	145
grooten	1509	63	[2])
grooten 12 myten	1510	64	146
grooten 12 myten	1511	65	147
grooten 12 myten	1512	67	148
grooten 12 myten	1513	68	149
grooten	1513	68	149
grooten	1514	69	150
grooten 12 myten	1517	73	153
groot 12 myten	1518	74	154
grooten	1520	76	156
grooten	1521	77	157
grooten	1522	78	158
grooten	1523	79	159
grooten	1524	80	160
grooten	1525	81	161
grooten	1526	82	162
grooten	1527	83	163
grooten	1522	78	158
grooten	1523	79	159
groot	1524	80	160
groot	1525	81	161
groot	1526	82	162
groot	1527	83	163
groot	1528	84	164
groot	1529	87	165
groot	1530	88	166
grooten	1528	84	164
grooten	1529	87	165

2) De rekening ontbreekt.
3) Het bedrag wordt niet aangegeven. De opbrengst was bestemd voor het onderhoud van schepen.
4) De opbrengst der bede strekte tot betaling van de rente der tot een bedrag van 68000 pond verkochte rentebrieven.

Consent der Staten.	Vonnis van leenmannen.	Bedrag in ponden van 40 grooten.	Hef
			steenschietens.
1529 Juni 14	1529 September 4	48.000 pond	. . . .
1536 September 5	1536 September 18	[3]	. . . .
1539 October 11	1539 December 4	10.000 pond	. . . .
1539 October 11	1539 December 4	[3]	. . . .
1542 September 2	1542 December 30	[5]	. . . .
1543 December 17	. . . .	[3]	. . . .
1544 April 2	. . . .	[6]	. . . .
1547 Maart 26	. . . .	10.000 pond	. . . .
1547 April 20	1547 April 26	[3]	. . . .
1549 December 30	. . . .	18.000 pond [7]	. . . .
1551 October 21	. . . .	[3]	. . . .
1555 Mei 20	1555 Augustus 28	[3]	. . . .
1570 September 20	. . . .	[9]	10 grooten 10 grooten

1) De rekening ontbreekt.

2) De in 1529 toegestane bede van 48.000 pond had moeten worden gevonden door de heffing van 2 grooten in 1529, 5 grooten in 1530, 3 grooten in 1531 en 3 grooten en 12 myten in 1532, 1533 en 1534. De heffing over 1532 werd in de jaren 1533, 1534 en 1535 elk voor $^1/_3$ opgebracht.

3) Het bedrag wordt niet aangegeven. De opbrengst was bestemd voor de kosten van het provinciaal bestuur.

4) Van deze 6 grooten kwamen 4 den Staten en 2 den landsheer ten goede.

gemet	Jaar der heffing.	Verantwoord in rekening	
bij der breede.		Bewesten Schelde.	Beoosten Schelde.
grooten	1529	Nr. 87	Nr. 165
grooten	1530	91	168
grooten	1531	92	[1])
grooten 16 myten [2])	1533	93	169
grooten 16 myten [2])	1534	94	170
groot 4 myten [3])	1535	96	171
grooten [4])	1536	97	173
grooten [4])	1537	98	174
grooten [4])	1538	99	175
groot 8 myten	1539	103	185
groot 8 myten	1540	104	181
groot 8 myten	1541	105	181
grooten	1539	100	176
grooten	1540	101	177
grooten	1541	102	178
grooten	1542	224	274
grooten	1542		
grooten	1543	225	275
grooten	1544	226	276
grooten	1545	227	277
grooten	1546	228	278
grooten	1543	225	275
grooten	1544	226	276
grooten	1547	231	280
grooten	1548	232	281
grooten	1547	231	280
grooten	1548	232	281
grooten	1549	233	282
grooten	1550	234	283
grooten [8])	1550 [8])	234	283
grooten	1551	237	284
grooten	1552	238	285
grooten	1553	239	286
grooten	1554	240	287
grooten	1555	[1])	288
grooten	1556	243	289
grooten	1557	244	290
grooten	1558	245	291
grooten	1559	[1])	292
grooten	1560	246	293
grooten	1569	247	294
grooten	1570	248	295

5) De geheele opbrengst der heffing kwam den landsheer ten goede.

6) Het bedrag wordt niet aangegeven. De opbrengst was bestemd voor delging van de schulden der Staten.

7) Gedeeltelijk werd dat bedrag ook gevonden uit imposten.

8) De heffing heet eigenlijk te bedragen 2 grooten en geïnd te worden in 1549 en 1550; zij werd echter geheel (dus 4 grooten) in 1550 opgebracht.

9) Deze heffing verving den tienden en den twintigsten penning, die door de Staten voor 67.500 pond 's jaars waren afgekocht.

Overzicht van het bedrag der beden. 1501—1570.

Jaar der heffing.	Ordinaris beden		Extraordinaris beden		Totaal bedrag		
	steen-schietens.	bij der breede.	steen-schietens.	bij der breede.	steen-schietens.	bij der breede.	in het geheel.
1501	14 grooten	3 grooten	. . . .	3 grooten	14 grooten	6 grooten	20 grooten
1502	14 grooten	3 grooten	. . . .	3 grooten	14 grooten	6 grooten	20 grooten
1503	14 grooten	3 grooten	. . . .	3 grooten	14 grooten	6 grooten	20 grooten
1504	15 grooten	3 grooten	. . . .	. . . .	15 grooten	3 grooten	18 grooten
1505	15 grooten	3 grooten	. . . .	2 grooten	15 grooten	5 grooten	20 grooten
1506	15 grooten	3 grooten	. . . .	2 grooten	15 grooten	5 grooten	20 grooten
1507	15 grooten	3 grooten	. . . .	2 grooten	15 grooten	5 grooten	20 grooten
1508	14 grooten	1 groot	. . . .	2 grooten	14 grooten	3 grooten	17 grooten
1509	14 grooten	1 groot	. . . .	5 grooten	14 grooten	6 grooten	20 grooten
1510	14 grooten	1 groot	. . . .	4 grooten 12 myten	14 grooten	5 grooten 12 myten	19 grooten 12 myten
1511	13 grooten	12 myten	. . . .	4 grooten 12 myten	13 grooten	5 grooten	18 grooten
1512	13 grooten	12 myten	. . . .	2 grooten 12 myten	13 grooten	3 grooten	16 grooten
1513	13 grooten	12 myten	. . . .	4 grooten 12 myten	13 grooten	5 grooten	18 grooten
1514	15 grooten	3 grooten	. . . .	2 grooten	15 grooten	5 grooten	20 grooten
1515	15 grooten	4 grooten	. . . .	. . . .	15 grooten	4 grooten	19 grooten
1516	15 grooten	3 grooten	. . . .	. . . .	15 grooten	3 grooten	18 grooten
1517	15 grooten	3 grooten	. . . .	2 grooten 12 myten	15 grooten	5 grooten 12 myten	20 grooten 12 myten
1518	15 grooten	3 grooten	. . . .	1 groot 12 myten	15 grooten	4 grooten 12 myten	19 grooten 12 myten
1519	15 grooten	3 grooten	. . . .	. . . .	15 grooten	3 grooten	18 grooten
1520	15 grooten	3 grooten	. . . .	3 grooten	15 grooten	6 grooten	21 grooten
1521	15 grooten	3 grooten	. . . .	3 grooten	15 grooten	6 grooten	21 grooten
1522	15 grooten	3 grooten	. . . .	6 grooten	15 grooten	9 grooten	24 grooten
1523	15 grooten	3 grooten	. . . .	5 grooten	15 grooten	8 grooten	23 grooten
1524	15 grooten	3 grooten	. . . .	5 grooten	15 grooten	8 grooten	23 grooten
1525	15 grooten	3 grooten	. . . .	5 grooten	15 grooten	8 grooten	23 grooten
1526	15 grooten	3 grooten	. . . .	5 grooten	15 grooten	8 grooten	23 grooten
1527	15 grooten	3 grooten	. . . .	5 grooten	15 grooten	8 grooten	23 grooten
1528	15 grooten	3 grooten	. . . .	4 grooten	15 grooten	7 grooten	22 grooten
1529	15 grooten	3 grooten	. . . .	6 grooten	15 grooten	9 grooten	24 grooten
1530	15 grooten	3 grooten	. . . .	6 grooten	15 grooten	9 grooten	24 grooten
1531	15 grooten	3 grooten	. . . .	3 grooten	15 grooten	6 grooten	21 grooten
1533	20 grooten	4 grooten	. . . .	4 grooten 16 myten	20 grooten	8 grooten 16 myten	28 grooten 16 myten
1534	20 grooten	4 grooten	. . . .	4 grooten 16 myten	20 grooten	8 grooten 16 myten	28 grooten 16 myten
1535	20 grooten	4 grooten	. . . .	1 groot 4 myten	20 grooten	5 grooten 4 myten	25 grooten 4 myten

Jaar der heffing.	Ordinaris beden		Extraordinaris beden		Totaal bedrag		
	steen-schietens.	bij der breede.	steen-schietens.	bij der breede.	steen-schietens.	bij der breede.	in het geheel.
1536	12 grooten	3 grooten	. . . .	6 grooten	12 grooten	9 grooten	21 grooten
1537	12 grooten	3 grooten	. . . .	6 grooten	12 grooten	9 grooten	21 grooten
1538	12 grooten	3 grooten	. . . .	6 grooten	12 grooten	9 grooten	21 grooten
1539	14 grooten	4 grooten	. . . .	4 grooten 8 myten	14 grooten	8 grooten 8 myten	22 grooten 8 myten
1540	14 grooten	4 grooten	. . . .	4 grooten 8 myten	14 grooten	8 grooten 8 myten	22 grooten 8 myten
1541	14 grooten	4 grooten	. . . .	4 grooten 8 myten	14 grooten	8 grooten 8 myten	22 grooten 8 myten
1542	14 grooten	4 grooten	. . . .	7 grooten	14 grooten	11 grooten	25 grooten
1543	7 grooten	7 grooten	. . . .	10 grooten	7 grooten	17 grooten	24 grooten
1544	7 grooten	7 grooten	. . . .	10 grooten	7 grooten	17 grooten	24 grooten
1545	7 grooten	7 grooten	. . . .	6 grooten	7 grooten	13 grooten	20 grooten
1546	7 grooten	7 grooten	. . . .	6 grooten	7 grooten	13 grooten	20 grooten
1547	12 grooten	8 grooten	. . . .	8 grooten	12 grooten	16 grooten	28 grooten
1548	12 grooten	8 grooten	. . . .	8 grooten	12 grooten	16 grooten	28 grooten
1549	12 grooten	8 grooten	. . . .	6 grooten	12 grooten	14 grooten	26 grooten
1550	12 grooten	8 grooten	. . . .	10 grooten	12 grooten	18 grooten	30 grooten
1551	12 grooten	8 grooten	. . . .	6 grooten	12 grooten	14 grooten	26 grooten
1552	12 grooten	8 grooten	. . . .	6 grooten	12 grooten	14 grooten	26 grooten
1553	12 grooten	8 grooten	. . . .	6 grooten	12 grooten	14 grooten	26 grooten
1554	12 grooten	8 grooten	. . . .	6 grooten	12 grooten	14 grooten	26 grooten
1555	12 grooten	8 grooten	. . . .	6 grooten	12 grooten	14 grooten	26 grooten
1556	12 grooten	8 grooten	. . . .	6 grooten	12 grooten	14 grooten	26 grooten
1557	12 grooten	8 grooten	. . . .	6 grooten	12 grooten	14 grooten	26 grooten
1558	12 grooten	8 grooten	. . . .	6 grooten	12 grooten	14 grooten	26 grooten
1559	12 grooten	8 grooten	. . . .	6 grooten	12 grooten	14 grooten	26 grooten
1560	12 grooten	8 grooten	. . . .	6 grooten	12 grooten	14 grooten	26 grooten
1561	12 grooten	8 grooten	. . . .	. . . .	12 grooten	8 grooten	20 grooten
1562	12 grooten	8 grooten	. . . .	. . . .	12 grooten	8 grooten	20 grooten
1563	12 grooten	8 grooten	. . . .	. . . .	12 grooten	8 grooten	20 grooten
1564	12 grooten	8 grooten	. . . .	. . . .	12 grooten	8 grooten	20 grooten
1565	12 grooten	8 grooten	. . . .	. . . .	12 grooten	8 grooten	20 grooten
1566	12 grooten	8 grooten	. . . .	. . . .	12 grooten	8 grooten	20 grooten
1567	12 grooten	8 grooten	. . . .	. . . .	12 grooten	8 grooten	20 grooten
1568	12 grooten	8 grooten	. . . .	. . . .	12 grooten	8 grooten	20 grooten
1569	. . . .	. . . .	10 grooten	10 grooten	10 grooten	10 grooten	20 grooten
1570	. . . .	. . . .	10 grooten	10 grooten	10 grooten	10 grooten	20 grooten

Overzicht der beden, op te brengen door de baanders. 1524—1558.

Besluit der Staten.	Bedrag in ponden van 40 grooten.	Heffing per gemet.	Jaar der heffing.	Verantwoord in rekening	
				Bewesten Schelde.	Beoosten Schelde.
1524 Augustus 25	32.000 pond	12 grooten	1524	[1]	[1]
1543 October 18	24.000 pond	6 grooten	1543, 1544	Nr. 250	Nr. 297
1545 Januari 9	[2]	4 grooten [3]	1545		
1554 Mei 15	30.000 pond [4]	6 grooten [5]	1554	251	298
1555 Mei 20	30.000 pond [4]	4 grooten	1555	252	299
1558 Mei 18	50.000 pond [6]	6 grooten [5]	1558	254	300

1) De rekening ontbreekt. Daar het geld gevonden is uit den verkoop van renten, is het twijfelachtig, of de heffing wel heeft plaats gehad.
2) De geheele opbrengst der heffing kwam den landsheer ten goede.
3) Het geheele geschot konden de baanders op de eigenaars verhalen.
4) Gedeeltelijk werd dit bedrag ook gevonden uit imposten.
5) De helft van het geschot konden de baanders op de eigenaars verhalen.
6) Gedeeltelijk werd dit bedrag ook gevonden uit den tienden penning.

Overzicht der quotisatiën. 1508—1542.

sluit der Staten.	Bedrag der quotisatie.	Aandeel van prelaat en edelen.	Gevonden.	Aandeel der steden.	Jaar der heffing.	Verantwoord in rekening	
						Bewesten Schelde.	Beoosten Schelde.
08 Februari 28	8.400 pond	1/3	uit het surcrois der ordinaris bede.	2/3 [1]	1508	[2]	[2]
08 November 10	4.666 pond 13 schellingen 4 grooten [3]	[4]	uit verschotten, gedaan door eenige heeren.	[4]	1508	[2]	[2]
12 Augustus 28	15 000 pond	1/3	uit het surcrois der ordinaris bede.	2/3 [1]	1512	Nr. 67 [5]	Nr.148 [5]
16 Juni 9	27.713 pond 2 schellingen 6 grooten [6]	1/3	uit het surcrois der ordinaris bede.	2/3	1516, 1517, 1518, 1519	[2]	[2]
20 Februari 6	15.000 pond	1/3	uit het surcrois der ordinaris bede.	2/3	1519, 1520	[2]	[2]
20 September 7	28.000 pond [7]	1/2	uit de extraordinaris bede, toegewezen 1520 September 25.	1/2	1520, 1521	77	156, 157
21 Augustus 24	42.000 pond	5/8 [8]	uit de extraordinaris bede, toegewezen 1522 September 1.	3/8 [8]	1522, 1523	78, 79	158, 159
26 September 17	9.000 pond	1/2	uit het surcrois der ordinaris bede.	1/2 [9]	1526, 1527, 1528	82, 83, 84	
42 November 10	10.000 pond	[10]		[10]	1542	[2]	[2]

1) De smalsteden brachten haar aandeel niet op.
2) De quoten der steden schijnen rechtstreeks aan den landsheer afgedragen te zijn.
3) De bede bedroeg oorspronkelijk 7.000 pond, maar 1/8 werd den Staten geremitteerd.
4) Het aandeel van prelaat en edelen en van de steden blijkt niet nauwkeurig; de smalsteden Vlissingen, Sint-Maartensdijk en Kortgene betaalden hun aandeel niet.
5) De betreffende posten zijn in de rekeningen doorgeschrapt, omdat de betaling van de quoten der steden »prelaet ende edelen niet aen en gaet". Elke stad was slechts voor hare quote verantwoordelijk.
6) De bede bedroeg oorspronkelijk 's jaars 10.077 pond 10 schellingen; voor het eerste jaar ontvingen de Staten remissie van de helft, voor de drie andere jaren van 1/4.
7) In het geheel werd 42.000 pond toegestaan; 1/3 werd echter gevonden uit een kapitalen omslag over het platteland.
8) Prelaat en edelen eener- de steden anderzijds zouden elk de helft betalen. Het aandeel der onwillige smalsteden werd echter door prelaat en edelen voor hunne rekening genomen.
9) De smalsteden bleven onbelast.
10) In September 1542 was eene bede van 20.000 pond gevraagd. Prelaat en edelen hadden geconsenteerd in de helft, te vinden door eene extraordinaris bede; de steden hadden toen geweigerd, maar namen nu ook op zich de resteerende 10.000 pond alleen op te brengen. Echter betaalden Reimerswaal, Brouwershaven, Sint-Maartensdijk en Kortgene hun aandeel niet.

Overzicht der kapitale omslagen over het platteland.
1520—1553 [1]).

Consent der Staten.	Bedrag der heffing.	Jaar der heffing.	Verantwoord in rekening	
			Bewesten Schelde.	Beoosten Schelde.
1520 September 7	14.000 pond	1520, 1521	Nr. 77	Nr. 156, [157
1525	[2])	1525	204	215
1527	24.129 pond 5 grooten	1527	205	216
1528 Augustus 22	12.000 pond	1528	206	217
1529 September 8	24.000 pond	1529	207	218
1533 Augustus 30	6.000 pond [3])	1533, 1534	[4])	203
1539 Februari 4	8.000 pond	1539	208	219
1544 November 7	13.000 pond	1544	255	301
1547 April 16	15.000 pond	1547	256	302
1553 April 28	20.000 pond	1553	257	303

1) Ook in 1507 was er blijkens eene post in de rekening over 1520/1 een kapitale omslag over het platteland geheven. Daarvan is echter niets naders bekend.
2) Het bedrag wordt niet aangegeven. De opbrengst was bestemd tot voorziening in het tekort op de bede, geconsenteerd 1523 April 24.
3) Wegens de inundatie, die vooral Bewesten Schelde had getroffen, werd ditmaal Beoosten Schelde niet voor $^1/_4$ maar voor $^1/_3$, en Bewesten Schelde niet voor $^3/_4$ maar voor $^2/_3$ aangeslagen.
4) De rekening ontbreekt.

Overzicht der extraordinaris imposten. 1522—1548.

Consent der Staten.	Aard van den impost.	Doel der heffing.	Jaar der heffing.	Verantwoord in rekening	
				Bewesten Schelde.	Beoosten Schelde.
1522 Augustus 21	lastgeld van haring en versche visch	uitrusting van schepen	1522	[1]	[1]
1523 April 24	imposten op wijn, bier, gemaal en geslacht	bede van 50.000 pond	1523, 1524, 1525	Nr. 209, [210	Nr. 209, [215
1524 Augustus 25	lastgeld van haring en versche visch	bede van 8.000 pond	1524	211	[1]
1537 Mei 10 en November 26	imposten op wijn, bier en gemaal	bede van 25.000 pond	1537, 1538	212	220
1542 Mei 5	imposten op wijn en bier, gesleten ten platten lande	bede van 12.000 pond	1542, 1543	213	221
1547 October 13	impost op zout	uitrusting van schepen	1547, 1548	258	304
1547 October 13	lastgeld van haring	uitrusting van schepen	1548	[1]	[1]

1) De rekening ontbreekt.

Overzicht der ordinaris imposten. 1547—1571.

Aard van den impost.	Termijn der heffing.	Verantwoord in rekening	
		Bewesten Schelde.	Beoosten Schelde.
Imposten op wijn en bier, gesleten ten platten lande	1547 Mei 18—1549 Mei 17	[1]	Nr. 305
	1549 Mei 18—1550 Mei 17	Nr. 259	306
	1550 Mei 18—1551 Mei 17	[1]	307
Imposten op wijn en bier, gesleten ten platten lande, gemaal en geslacht	1552 Juni 1—1554 Mei 31 [2]	[1]	309
	1554 Juni 1—1554 December 31	[1]	310
	1555	[1]	311
	1556	[1]	312
Imposten op wijn en bier, gesleten in de steden en ten platten lande, gemaal en geslacht	1557	260 [3]	313
	1558	261	314
	1559	[1]	315
	1560	262	316
	1561	[1]	317
	1562	[1]	[1]
	1563	264, 266 [4]	318
	1564	[1]	[1]
	1565 Januari 1—1565 Juni 30	[1]	319
Imposten op wijn en bier, gesleten ten platten lande, gemaal en geslacht in de steden	1565 Juli 1—1565 December 31	[1]	319
	1566	[1]	320
	1567	[1]	321
	1568	[1]	322
	1569	[1]	323
	1570 Januari 1—1570 Maart 31	[1]	324
Imposten op wijn en bier, gesleten in de steden en ten platten lande, gemaal en geslacht	1570 Augustus 13—1570 December 31 [5]	[1]	325
	1571 Januari 1—1571 Augustus 12	[1]	326
	1571 Augustus 13—1571 December 31	[1]	327

1) De rekening ontbreekt.
2) Over 1551 Mei 18—1552 Mei 31 is geen impost geheven.
3) Deze rekening betreft alleen de imposten op wijn en bier, gesleten in de steden. Die van de imposten op wijn en bier, gesleten ten platten lande, gemaal en geslacht ontbreekt.
4) Deze rekeningen betreffen alleen de restanten; de impostenrekening zelve ontbreekt.
5) Over 1570 April 1—1570 Augustus 12 is geen impost geheven.

Overzicht der tiende, achtste en twintigste penningen. 1543—1558.

Consent der Staten.	Omschrijving der heffing.	Doel der heffing.	Jaar der heffing.	Verantwoord in rekening	
				Bewesten Schelde.	Beoosten Schelde.
1543 April 1 1544 April 2	10de penning van onroerende goederen en koopmanswinsten	oorlogslasten	1543 1544	Nr. 214	Nr. 222 223
1553 April 28	8ste penning van de huizen in de steden	bede van 10.000 pond	1553	257	303
1558 Mei 18	10de penning van de huizen in de steden en van de losrenten en 20ste penning van de lijfrenten 10de penning van de tienden	bede van 50.000 pond [1])	1558	267 268	277

1) Gedeeltelijk werd dit bedrag ook gevonden uit eene heffing van de baanders.

Overzicht van den verkoop van renten. 1515—1570.

Octrooi of consent der Staten.	Op te brengen som in ponden van 40 grooten.	Jaar der verkooping.	Verantwoord in rekening	
			Bewesten Schelde.	Beoosten Schelde.
1511 Augustus 31 [1]	10.000 pond	1511	[2]	[2]
1515 April 21 [3]	12.094 pond 13 schellingen 2 grooten	1516	[2]	[2]
1517 Juli 13 [3]	8.400 pond	1517	[2]	[2]
1521 Augustus 24	42.000 pond	1521	[2]	[2]
1522 Maart 1	35.000 pond	1522	[2]	[2]
1523 November 6	68.000 pond	1523	[2]	[2]
1524 December 25	40.000 pond	1524	Nr. 211	[2]
1529 September 1	40.000 pond	1529	[2]	[2]
1542 September 2	12.000 pond	1542	[2]	[2]
1553 April 28	10.000 pond	1553	257	Nr. 303
1553 September 14	23.000 pond [4]	1553	269	331
1554 November 22	30.000 pond [4]	1554, 1555	270	332
1559 Juli 3	12.000 pond	1559	271	333
1569 Januari 24	17.000 pond [5]			
1570 September 18 en October 13	20.000 pond	1570	273	334

1) Dit octrooi heeft alleen betrekking op de stad Middelburg.

2) De rekening ontbreekt. Het is twijfelachtig, of deze rekeningen ooit hebben bestaan. Vermoedelijk is de opbrengst der verkochte rentebrieven rechtstreeks aan den landsheer afgedragen; in de Statenrekeningen wordt alleen de jaarlijksche rentebetaling en de aflossing verantwoord.

3) Deze akte heeft alleen betrekking op de steden van Zeeland.

4) Deze som zou gedeeltelijk worden gevonden uit imposten, gedeeltelijk uit den verkoop van renten.

5) De Staten hadden den koning bij anticipatie op de opbrengst der bede 25.000 pond toegestaan, welke som gevonden zou worden door het opnemen van geld. Vreezende, dat zij daarin niet slagen zouden, verwierven zij dit octrooi; maar blijkens de rekening der opgenomen gelden (nr. 249) zijn zij er wel in geslaagd, en het octrooi zal dus niet in werking getreden zijn.

Lijst van de auditeurs der rekeningen van Zeeland. 1507—1521 [1]).

Namen der auditeurs.	Datums van benoeming.	Als auditeur vermeld voor het eerst.	Als auditeur vermeld voor het laatst.
Mr. Cornelis Jacops zoon van der Vere	1506 December 20 1508 Augustus 1 1509 Mei 19	1507 December 19	1509 September 7
Claes Lievins zoon van Cats, baljuw van Zieriksee	1506 December 20	1507 December 19	1507 December 23
Mr. Jacop Betten zoon van der Kapelle	1506 December 20 1508 Augustus 1 1509 Mei 19 1510 December 15 1511 April 24	1507 December 19	1512 Maart 20
Cornelis de Gheendt, pensionaris van prelaat en edelen van Zeeland	1506 December 20 1508 Augustus 1 1509 Mei 19	1507 December 19	1509 September 7
Willem bastaart van Heenvliet	1508 Augustus 1	. . . .	. . . .
Anthuenis Baveston	1509 Mei 19	1509 September 7	
Andries Andries, rentmeester van Bewesten Schelde	1510 December 15	1511 April 26	1511 December 9
Mr. Jacop Houtman	1510 December 15 1511 April 24 1517 Juni 22	1511 April 26	1518 Maart 27
Jan Courteville de jonge, hofmeester van den heer van der Vere	1510 December 15	1511 April 26	
Guillaume Bardaille	1511 April 24 1520 Mei 24	1512 Januari 20	1521 Maart 3
Adolf Herdinck, rentmeester van Bewesten Schelde	1517 Juni 22 1519 Juni 24 1520 Mei 24	1517 Juli 10	1521 Maart 1
Jacop Jans zoon	1517 Juni 22	1517 Juli 10	1518 Maart 27
Mr. Jacop Heissius, pensionaris van prelaat en edelen van Zeeland	1517 Juni 22 1519 Juni 24 1520 Mei 24	1517 Juli 10	1520 November 14
Mr. Urbanus Herdinck, hofmeester van den abt van Middelburg	1519 Juni 24 1520 Mei 24	1519 September 5	1521 Maart 3
Victor van der Zickele, baljuw van Vlissingen	1519 Juni 24 1520 Mei 24	1519 September 5	1521 Maart 3

1) Bij akte van 1502 November 18 werden door prelaat en edelen ter auditie van de rekeningen van Jan, heer van Kruiningen, oud-groot-tresorier van Zeeland, gecommitteerd: Andries Andries, mr. Jacop Ingelraven, mr. Jacop van der Capelle en Cornelis de Gheendt (zie de akte voor in de rekening, vermeld: Inv. De Stoppelaar nr. 617).

Lijst van de auditeurs der rekeningen van Zeeland. 1524—1574.

Namen der auditeurs.	Hoedanigheid, waarin zij zitting nemen.	Datum van benoeming.	Als auditeur vermeld	
			voor het eerst.	voor het laatst.
Mr. Urbanus Herdinck (later deken van den Noordmonster)	gemachtigde van Maximiliaan van Bourgondië, abt van Middelburg	1521 Januari 7	1524 Maart 13	1535 Januari 15
Victor van der Zickele, baljuw van Vlissingen	gemachtigde van Adolf van Bourgondië, heer van Beveren, Vere en Vlissingen	1521 Maart 4	1524 Maart 13	1529 September 15
Adolf Herdinck, rentmeester van Bewesten Schelde	gemachtigde [1]) van Philips van Bourgondië, bisschop van Utrecht, heer van Souburg en Sommelsdijk	1521 Maart 14	1524 Maart 13	1524 Maart 17
Guillaume Bardaille	pensionaris van prelaat en edelen van Zeeland [2])	1521 Februari 1	1524 Maart 13	1535 Januari 15
Wenzel van Polanen, rentmeester van Souburg	gemachtigde [3]) van Philips van Bourgondië, bisschop van Utrecht, heer van Souburg en Sommelsdijk	1521 Augustus 22	1524 Maart 19	1524 Maart 22
Adolf Herdinck, rentmeester van Bewesten Schelde	gemachtigde [1]) van Karel van Bourgondië, heer van Froidmont en Brigdamme	1524 Juni 4	1526 December 13	1535 Januari 15
Mr. Jacob van der Potterye	pensionaris van prelaat en edelen van Zeeland	1529 Mei 6 [4])	. . . . .	. . . . .
Maximiliaan van Bourgondië, abt van Middelburg, in persoon		—	1532 Juni 14	1532 Juni 23
Adolf van Bourgondië, heer van Beveren, Vere en Vlissingen, in persoon		—	1532 Juni 14	1532 Juni 23
Karel van Bourgondië, heer van Froidmont en Brigdamme, in persoon		—	1532 Juni 14	1532 Juni 23
Mr. Erasmus Heems	pensionaris van prelaat en edelen van Zeeland	1531 October 1	1532 Juni 14	1537 November 14
Matthijs de Quesnoy, baljuw van Vlissingen	gemachtigde van Adolf van Bourgondië, heer van Beveren, Vere en Vlissingen	1534 September 25	1534 December 29	1537 November 14
Jhr. Frans van Bourgondië	gemachtigde van Philips van Bourgondië, heer van Falaix, Souburg en Sommelsdijk	1534 Januari 20	1534 December 29	1535 Januari 15

1) Hij was alleen gemachtigd tot de auditie der rekeningen van Beoosten Schelde.
2) Hij werd 1530 Februari 1 als pensionaris ontslagen, maar bleef naast den nieuwen pensionaris tot de auditie der rekeningen gemachtigd; somtijds voert hij ook na 1530 nog den titel van pensionaris.
3) Hij was alleen gemachtigd tot de auditie der rekeningen van Bewesten Schelde.
4) Hij werd 1529 Mei 6 aangesteld tot raad en pensionaris naast Bardaille en bleef na diens aftreden alleen in functie; hij overleed 1531 September 26.

Namen der auditeurs.	Hoedanigheid, waarin zij zitting nemen.	Datum van benoeming.	Als auditeur vermeld voor het eerst.	voor het laatst.
Mr. Urbanus Herdinck, deken van den Noordmonster	gemachtigde van Cornelis van der Goes, abt van Middelburg	1537 October 12	1537 November 14	
Adriaan van den Heetvelde, rentmeester van Bewesten Schelde	gemachtigde [1]) van Karel van Bourgondië, heer van Froidmont en Brigdamme	1537 September 21	1537 November 14	
Adriaan van den Heetvelde, rentmeester van Bewesten Schelde	gemachtigde [2]) van Philips van Bourgondië, heer van Falaix, Souburg en Sommelsdijk	1537 September 26	1537 November 14	
Mr. Maarten Snouckaert	pensionaris van prelaat en edelen van Zeeland	1540 Maart 11	. . . .	
Mr. Heyndrick Polderman (later deken van den Westmonster)	gemachtigde van Floris van Schoonhoven, abt van Middelburg	1541 Januari 4	1541 Augustus 26	1542 Maart 26
Matthijs de Quesnoy, baljuw van Vlissingen	gemachtigde van Maximiliaan van Bourgondië, heer van Beveren, Vere en Vlissingen	1541 Augustus 18	1541 Augustus 26	1542 Maart 26
Michiel van Hammeel, rentmeester	gemachtigde van Maximiliaan van Bourgondië, heer van Beveren, Vere en Vlissingen (later markies van Vere en Vlissingen)	1541 Augustus 18	1541 Augustus 26	1557 Augustus 28
Jeronimus Sandelin, rentmeester van Bewesten Schelde	gemachtigde [3]) van Jacob van Bourgondië, heer van Brigdamme en Souburg	1541 April 24	1541 Augustus 26	1543 Februari 19
Mr. Roelandt de Pottere	pensionaris van prelaat en edelen van Zeeland	1541 Augustus 10	1541 Augustus 26	1566 Mei 7
Mr. Pieter Rutinck	gemachtigde van Philips van Bourgondië, heer van Falaix, Souburg en Sommelsdijk	1540 Maart 10	1541 Augustus 30	1542 October 5
Floris van Schoonhoven, abt van Middelburg, in persoon		—	1542 October 5	1548 Maart 24
Wenzel van Polanen	gemachtigde [4]) van Marguerite van Werchin, vrouwe, en van Jacob van Bourgondië, heer van Brigdamme en Souburg	1541 December 12	1542 October 5	

1) Hij was alleen gemachtigd tot de auditie der rekeningen van Beoosten Schelde.

2) Hij was alleen gemachtigd tot de auditie der rekeningen van Beoosten Schelde en van die van Adolf Herdinck, rentmeester van Bewesten Schelde.

3) Hij was alleen gemachtigd tot de auditie der rekeningen van Beoosten Schelde en van die van Adriaan van den Heetvelde, rentmeester van Bewesten Schelde.

4) Hij was alleen gemachtigd tot de auditie der rekeningen van Jeronimus Sandelin, rentmeester van Bewesten Schelde.

Namen der auditeurs.	Hoedanigheid, waarin zij zitting nemen.	Datum van benoeming.	Als auditeur vermeld	
			voor het eerst.	voor het laatst.
Mr. Jacob van Valladolyd, burgemeester der stad Middelburg	gemachtigde van burgemeesters, schepenen en raden der stad Middelburg [1])	1545 October 23	1545 November 26	1551 Juni 29
Mr. Yeman Claes Yemans, burgemeester der stad Zieriksee	gemachtigde van burgemeesters, schepenen en raad der stad Zieriksee	1545 November 26	1545 November 26	1572 Januari 19
Job Willems Goeree	gemachtigde van burgemeesters, schepenen en raad der steden Reimerswaal, Goes en Tholen	1547 Maart 12	1547 April 1	1570 Augustus 17
Mr. Roelandt de Pottere, pensionaris van prelaat en edelen	gemachtigde van Floris van Schoonhoven, abt van Middelburg [2])	. . . .	1549 Maart 1	
Mr. Gillis Brugman	gemachtigde van prior en abdij te Middelburg, bij vacature van de waardigheid van abt	. . . .	1549 Maart 9	1549 Maart 10
Matthijs van Heeswijk, persoon	abt van Middelburg, in	—	1550 Juli 31	1550 September 25
Mr. Gillis Brugman, secretaris van den abt van Middelburg	gemachtigde van Matthijs van Heeswijk, abt van Middelburg	1549 October 28	1550 Juli 31	1557 Augustus 28
Philips van Beveren, heer van Fontaines	gemachtigde van Maximiliaan van Bourgondië, heer van Beveren, Vere en Vlissingen (later markies van Vere en Vlissingen)	1550 Juli 31	1550 Juli 31	1556 Februari 14
Cornelis Schobbelants	gemachtigde van burgemeesters, schepenen en raden der stad Middelburg	1552 Juni 12	1552 Juni 21	1556 Januari 28
Mr. Adriaan de Proost	gemachtigde van burgemeesters, schepenen en raden der stad Middelburg	. . . .	1556 Februari 11	1564 Mei 17
Matthijs van Heeswijk, persoon	abt van Middelburg, in	—	1557 Februari 6	1558 Juli 8
Michiel van Hammeel	gemachtigde van de executeurs van het testament van den markies van Vere en Vlissingen	. . . .	1558 Juli 1	1558 Juli 8
Lambrecht Schellinck, burg, bij vacature van persoon	proost der abdij te Middelburg, de waardigheid van abt, in	—	1560 Mei 8	1561 Mei 29

1) Als in zijne plaats gesubrogeerd komen voor mr. Jaspar de Vriese, secretaris der stad Middelburg, 1545 November 26 en 27, en Cornelis Schobbelants 1549 Februari 27.

2) Vermoedelijk is hij meermalen als gemachtigde van den abt opgetreden bij het afhooren van rekeningen, waarbij de abt zelf niet tegenwoordig was. Alleen op dezen datum echter wordt hij uitdrukkelijk gemachtigde van den prelaat genoemd.

Namen der auditeurs.	Hoedanigheid, waarin zij zitting nemen.	Datum van benoeming.	Als auditeur vermeld	
			voor het eerst.	voor het laatst.
Pieter Carbonnier, ontvanger der stad Vere	gemachtigde van den graaf van Boussu, een der executeurs van het testament van den markies van Vere en Vlissingen en voogd van zijn zoon Maximiliaan van Hennin	1559 Mei 1	1560 Mei 8	1561 Mei 29
Nicolaas de Castro, bisschop en prelaat van Middelburg, in persoon		—	1562 Juni 10	1572 Januari 19
Mr. Quintin Weytsen, raad ordinaris in den raad van Holland	gemachtigde van den prins van Oranje, voogd van zijn zoon Philips Willem, graaf van Buren, heer van Sint-Maartensdijk	1561 Juli 14	1562 Juni 10	1562 Juni 18
Willem van Nassau, prins van Oranje, voogd van zijn zoon Philips Willem, graaf van Buren, heer van Sint-Maartensdijk, in persoon		—	1563 Mei 29	
Pieter Haeck, baljuw der stad Middelburg	gemachtigde van den prins van Oranje, voogd van zijn zoon Philips Willem, graaf van Buren, heer van Sint-Maartensdijk	1563 December 20	. . . .	. . . .
Michiel van Hammeel	gemachtigde van den Grooten raad te Mechelen	1563 September 6	1564 Februari 14	
Mr. Willem de Vos, raad van den prins van Oranje	gemachtigde van den prins van Oranje, voogd van zijn zoon Philips Willem, graaf van Buren, heer van Sint-Maartensdijk	1564 April 9	1564 Mei 17	1568 Mei 20
Jeronimus de Rollin	gemachtigde van den markies van Bergen en den graaf van Hoorne, voogden van Maximiliaan van Kruiningen, markies van Vere en Vlissingen	1564 April 26	1564 Mei 17	
Adriaan van Campen, burgemeester der stad Middelburg	gemachtigde van burgemeesters, schepenen en raden der stad Middelburg	. . . .	1565 Mei 14	1572 Januari 19
Mr. Adriaan de Proost	gemachtigde van Anthonis van Bourgondië, heer van Wakkene, representant van den koning als eigenaar van het markizaat van Vere en Vlissingen.	1569 Mei 27	1569 Augustus 17	
Mr. Christoffel Roeis	pensionaris van prelaat en edelen van Zeeland	1568 Juli 3	1569 Augustus 17	1574 Juni 28

Namen der auditeurs.	Hoedanigheid, waarin zij zitting nemen.	Datum van benoeming.	Als auditeur vermeld	
			voor het eerst.	voor het laatst.
Anthonis van Bourgondië, heer van Wakkene, representant van den koning als eigenaar van het markizaat van Vere en Vlissingen, in persoon		—	1569 Augustus 22	1572 Januari 19
Mr. Willem Schouten, rekenmeester in de rekenkamer van Holland	gemachtigde van den domeinraad van den koning, eigenaar van het markizaat van Vere en Vlissingen	1568 Mei 7	1569 September 16	1570 Augustus 17
Mr. Jan van Strijen, vicaris-generaal van het bisdom van Middelburg, en Lambrecht Schellinck, proost der abdij te Middelburg, representeerende de vaceerende betrekking van bisschop en prelaat van Middelburg, in persoon		—	1574 Juni 22	1574 Juni 28
Mr. Willem Schouten, rekenmeester in de rekenkamer van Holland	gemachtigde van den domeinraad van den koning, eigenaar van het markizaat van Vere en Vlissingen	1573 Augustus 14	1574 Juni 22	1574 Juni 28
Mr. Adriaan de Proost en mr. Jacob Zagarus	gemachtigden der steden Middelburg en Zieriksee, benoemd door den raad van financiën des konings, daar de steden door de troebelen daartoe niet in de gelegenheid zijn	1574 April 6	1574 Juni 22	1574 Juni 23
Crijn Adriaans zoon Struve	gemachtigde van burgemeesters, schepenen en raad der steden Reimerswaal, Goes en Tholen	1571 Juli 14	1574 Juni 22	1574 Juni 23

Overzicht der inventarisatie van 1533—1535.

Nummers volgens de inventarisatie van c. 1533.	Nummers volgens den vorenstaanden inventaris.
a) nummering, omstreeks 1533 ingevoerd	
1	142
2	143
3 [1]	145
4 [1]	146
5	147
6	148
7	149
8	150
9	151
10	152
11	153
12	154
13	155
14	156
15	157
16	158
17	159
18	160
19	161
20	162
21	163
22	164
23	53
24	55
25	56
26	57
27	59
28	60
29	58
30	62
31	63
32	64
33	65
34	67
35	68
36	69
37	71
38	72
39	73
40	74
41	75
42	76
43	77
44	78
45	79
46	80
47	81
48	82
49	83
50	84
51	87
52	215
53	216
54	217
55	218
56	209
57	210
58	204
59	205
60	206
61	... [2]
62	... [2]
63	... [2]
64	211
65	207
b) na 1535 Januari 15 bijgevoegde nummers	
23	165
24	168
52	88
53	89
66	91
67	92 [3]

1) De bederekeningen over Beoosten Schelde van 1505—1507 en 1509 ontbraken dus reeds in 1532.

2) Vermoedelijk hadden de drie thans verloren rekeningen betrekking op het lastgeld over Beoosten en Bewesten Schelde van 1522 en op het lastgeld over Beoosten Schelde van 1524.

3) De thans onder de nummers 166 en 167 voorkomende rekeningen ontvingen geen nummer. Of de thans verloren 13e rekening van H. van de Werve een nummer ontving, is onbekend.

Schrijven van den pensionaris mr. Christoffel Roels aan de weduwe van zijn voorganger d.d. 1568 Juni 1.

N.B. Dit stuk is ontleend aan Inv. nr. 1 fol. 4 verso (zie Reg. nr. 36).

Aen de weduwe mr. Roelant de Pottere wylent, om wederom thebben de stucken ende munimenten d'officie aengaende.

Eerzame, deuchdelicke ende voorsienighe joffrou,

Also ick int affscheeden van Uw L. laestmael ter Vere te mynen lasten ghenomen hadde te vermanen mr. Adriaen de Proost ende dandere heeren van de Staten van Zeelant om te versoecken een eerlicke ende deuchdelicke recompense voor den ghetrouwen dienst van wylen zaligher mr. Roelant de Potter, uwen man, mijn heeren den Staten voorschreven ghedaen, ende ick tselve zommighe van hen int particulier also voorghehouden hadde, oft hen gheraden dochte tselfde alsdoen te doen, ende ofter hope zoude zijn van yet voer u te verwerven; ende dat men alsdoen trede in de expeditiën van den affairen van de Staten ende den lande van Zeelant aengaende, waerinne ghedesidereert wierden vele stucken ende munimenten, tot voorderinghe van dezelve saken dienende, ende onder andere eenen boeck, by wylent mr. Roelant ghehouden van de copyen van de acten den lande aangaende ende van de informatie van de zaken ende processen, by hem ghehandelt ende ghedirigeert, die mr. Willem de Vos, raetsheer, ende alle die auditeurs ende namentlick oock dien van aldaer mr. Jeremias [1]) Claeys Iemants soon, burghmeester, zeyden ghesien te hebben, van grooter formaet ende dicker dan dit registre, ende hemlieden wel indachtig te zijn van zommighe saken, die daerinne waren by mr. Roelant geteeckent; ende ick oock alsdoen toochde tregistre my by U. L. ghegheven, om te weten, of het dat boeck mochte zijn, ende oft daer eenich bescheet inne zoude zijn van tgeunt dat men zocht; ende dat daerinne niet ghevonden en wierde als anders niet innehoudende dan slechte ende simpel memoriën, hen refererende tot andere stucken, liachen, boecken, dwelck men zal moghen zien bij de eyghen hant van mr. Roelant uuyt desen boeck, die ick van U.L. hebbe: in den eersten vele liachen, gheteeckent metten inckelen ende dobbelen A. B. C; item lyachen van instructiën ende propositiën, hem ghegheven ende by hem ghedaen; item vele lyachen van acten ende protesten, zoo den prelaet ende edelen aengaende als den gheheelen lande van Zeelant; item den voornoemden boeck, ghelijck de voornoemde heeren wel indachtich is, ende dat al van den jare XV^cXLI, dat hy in offitie ghetreden is, tot zyner aflyvicheyt toe; ende also mynen voorschreven heeren tuwaerts wel gheneghen zijn, zoo om den dienst ende neersticheyt van wylen uwen man, daervan hy noynt en heeft vergheldinghe ghehadt, als oock tuwer contemplaciën wille, aanmerckende de desolatie, die u door de doot van den voorschreven uwen man toeghecomen is, uuyt goeden gronde ende herten als oprechte vrienden sprekende, ende die de saecken van weduwen ende weesen gheerne zouden voorstaen, U. L. radende zijn om egheenen ondanck, last oft zwaricheyt te bejaghen, jae

---

1) Lees: Ieman.

met dancke te cryghen alsulcken recompense, als daertoe staet, ghelijckerwijs zy noyt gesparich en zijn gheweest te verghelden den dienst, henlieden ghedaen, dat U. L. opentlick, ghewillichlick ende ter goeder trouwen gheve ende levere over alle ende elcke zulcke stucken ende munimenten van boecken, pampieren, liachen, originale acten ende copiën van acten ende meer andere brieven ende missiven, oock aen mr. Roelant geschreven, van den affairen den Staten aengaende, uuytghesondert deghene, die hem eyghen ende den zynen aengaen, die onder u alnoch berusten, zonder te zegghen oft te allegeren, datter nyet achterwaerts ghehouden en is. Want de versche memorie van myne voorschreven heeren ende de hant van mr. Roelant tuycht de contrarie, zulcx dat men mynen heeren qualicken anders soude connen wijs ghemaecken, ghemerct principalick de diligentiën ende toesicht van mr. Roelant wylen, die zoo slap niet gheweest en is, dat hy zijn bescheet zoude hebben laten verloren gaen; ende zonder twijffel zoo zoude den dooden ongelijck geschieden, zoude men hem, die zoo langhen tijt int officie gheweest is, beschuldighen van negligentie by achterhoudynghe van zyne diligentie deur raet van denghenen, die tselve niet en bemercken. Ende en behoort u hierinne niet te zoecken te maken, overmits U. L. mettezelve stukken ende munimenten gheen profijt ghedoen en can, emmers rechtuuyt wandelende, ende dattet uwe ende zyne kinderen meer eere zijn sal, dat deselve berusten in d'officiecamer, die daer zullen blyven teeuwigher memoriën. Voorwaer mynen Eerwaerden heer ende andere heeren van de Staten en willen niet, dat eenighe stucken, hoedanich die zijn, ja simpel copiën, den Staten oft landen roerende, zullen blyven in vreemde handen. Daerom hebben my belast aen U. L. te schryven, opdat ghy dezelve minnelick overseynt ende overlevert voor de heylighe Pyncxterdaghen, ist moghelick, tot hunnen coste, dwelck ghy zult moghen doen metten ghedeputeerden, die nu en Vrydaghe overcomt; oft anderssins hebben my belast u daertoe te constringeren by weghen ende middelen van rechte. Om dwelck te schouwen ende ter contrariën te moghen cryghen verdienstelicke recompense, dwelck wel te verhopen staet, zoo handelt met de heeren realick ende opentlick. Ick, zoo veel alst in my is, zal u daerinne behulpich zijn, ghelijck ik U. L. beloeft hebbe.

Dit heb ick gheschreven ter ordonnantie van myne voorschreven heeren; my aengaende, ick en zoude niet gheerne ondanck behalen, die hierinne maer een dienaer en ben ende bode van mynen voorschreven heeren; maer voor zoveel alst my aengaet, ick bidde u vriendelick om my te voorderen, te advanceren ende te agiliteren in de affairen van de voorschreven Staten ende lande, die my nog vreemt zijn, overmits daer egheen bescheet te vinden en is van vele zaecken, dat ghy my onderstant wilt doen van zulcke stucken, als ghy noch zout moghen onderhebben. Ick zal u daeraf recepisse doen ende voorts adviseren, isser yet, dat u oft den uwen zoude moghen prouffitelick zijn, ende van mynentweghen int particier danckbarich vallen, waert my moghelick zal zijn. Twaer my hertelick leet, dat u hierdoor eenich hinder oft beletsel zoude gheschieden, daerom ziet in tijts toe. Hiermede u den Almachtighen bevelende, die u, mijn gunstighe joffrou, ghespare in een lanck salich leven, ghebiedende my dienstelick in de goede gratie van u ende uwe lieve joffrou moeder.

Gheschreven tot Middelburch den eersten van Junius LXVIII by my, u dienaer ende vrient:

(get.) Christophel Roels.

Schrijven van mr. Iman Claes' zoon, burgemeester van Zieriksee, aan den pensionaris mr. Christoffel Roels, d.d. 1568 Juni 15.

N.B. Dit stuk is ontleend aan Inv. nr. 1 fol. 17 verso (zie Reg. nr. 42).

Eersamen, discreten mijn heere ende goeden vrient mr. Christoffel Roels, pensionaris van prelaet ende edelen tot Middelburch.

Wyse ende zeer voorsienighe heer,

Ick laet u weten, dat ick, uwen brief ontfanghen hebbende ende denzelven wel verstaen, nyet ghelaten en hebbe denzelven over te leveren in handen van de weduwe van mr. Roelant de Pottere, voorsate in offitie, t'eersten zy tot Ziericzee ghecommen is, tsedert dat ick uwen voorschreven brief ontfanghen hadde, dwelck gheweest is Zaterdaghe lestleden op den XII^{en} deser maent. Ende naerdien ick haer sommierlick verclaert hadde U. L. intentie, zonderlinghe van den inhouden van uwen voorschreven brief, roerende d'overleveringhe van den boeck in meerder formaet, daer d'acten in gheregistreert staen van beden ende anders, roerende die directie van den processen van den Staten etc., zijn op dien tijt also ghescheyden, als dat ick binnen dry uren daernaer wederomme zoude commen, omme van alles breeder te communiceren; maar also de voorschreven joffrou ter ghestelder uren naer Duyvelant ghereyst was met Tristram Jhane, rentmeester aldaer, om eenighe nootsaecken — also men my zeyde — maer datse binnen twee oft dry daghen wederomme zoude commen tot Ziericzee, en heb ick binnen dien daghe niet voorder connen commen. sMaendaechs daeraen, den XIIII^{en} der voorschreven maent, heeft de voorschreven joffrou by my gheweest; ende naerdat zy my lecture ghedaen hadde van uwen voorschreven brief, heeft tot my gheseyt, dat mr. Roelant voorschreven plach altoos, reysende in de affairen van de Staten, met hem een coffer te hebben, daerin veel brieven, schriften ende munimenten waren, den meesten deel, also zy wel gheloofde, den Staten aengaende, die hy in gheene male en zoude hebben willen betrouwen, dwelck ick oock wel gheloove alsulcx te wesen, maer dat zy denzelven, die int voorschreven coffer gheweest zijn, tot zynen overlyden tot Bruessele ende daertoe in een boyette al overghelevert hadde in handen van Jan Jhane onder behoorlicke recepisse van denzelven Jhane, nu ter tijt zijn in handen van den heer reverendissimus van Middelburch, ende aldaer ghebleven, van dat zy hem aldereerst gheëxhibeert gheweest zijn. Ende verhaelden dit al tot dien eynde, als een die vermoede, dat eenighe partyen van importantie, die mijn heeren zoecken ende gheerne souden becomen, zouden moghen overghegaen zijn onder ende mette voorschreven stucken, den voorschreven Jan Ihane uuyt het coffer ende boeytte over langhen tijt overghelevert. Voorder commende in propooste van de gratuiteyt ter oirsaicke van mr. Roelant goeden ende langhen dienst, om die te beter t'obtineren in alle redelicheyt, ende om andere redenen, breeder in Uw L. brief verhaelt, dat zy daeromme wel behoorde ter goeder trouwen metten Staten te handelen int overleveren van den voorschreven boeck, daerinne die acten van beden ende veel andere partyen in gheregistreert staen, grootelicx den Staten belanghende, mitsgaders veel liachen van propositiën

ende instructiën, item veel liachen, metten inckelen ende dobbelen A. B. C. gheteyckent, item noch veel liachen ende protesten, voor een deel prelaet ende edelen aengaende alleenlick, als oock toecommende den ghemeenen lande, ende dit al van den jare XLI, als hy alder-eerst pensionaris gheworden is van prelaet ende edelen, tot zijn overlyden toe, heeft my gheseyt aengaende den voorschreven boeck van de acten, als die U. L. t'anderen tyden ghetoont is, dat haer dochte, dat ghy dienzelven niet zeer en begheerde, als alleenlick inhoudende copiën, daeraf die originalen waren rustende onder die Staten. Niettemin naerdien denzelven by den Staten begheert wort, zal altijts volvaerdich zijn daeraf te scheyden, mits hebbende behoorlicke recepisse, ende is bereyt dierghelijcke te doen opt versoucken van de Staten, roerende doverleveringhe van de voorschreven liachen, mitsgaders van elk ende alsulcke stucken, munimenten, boecken, schrifturen ende pampieren etc., als in uwen brief breeder verhaelt staet, dan zal moeten tijt hebben om met yemanden van verstant, aen haren raet zijnde, die de voorschreven partyen, den prelaet ende edelen alleen oft oock den ghemeenen lande van Zeelant aengaende, te scheyden van haer eyghen brieven ende charteren van den sterfhuyse voornoemt, ende van den marquis van der Vere ende andere, de voorschreven twee Staten oft oock de drye Staten van Zeelant int ghemeyn nyet ende gheensints aengaende. Den voorschreven boeck van den acten, daer mij dunckt, dat de minste zwaricheyt af zal wesen, zeyde nyet over te connen gheven voor int eerste van de andere weke, want zy alhier t'Ziericzee ende in Duyvelant also langhe noch zal te doen hebben. In somma ick hebbe de voorschreven joffrouwe ghelaten, also my dunckt, ghenoech ghedelibereert allen, dat onder heur zoude mueghen rusten, mynen heeren toebehoorende, oft daer zy eenichsints zouden moghen by gheïnteresseert zijn, hemlieden over te gheven ende te laten volghen; dan alleene begheert wel hetzelve te doen met kennisse van yemanden, dien zy tselve betrouwen zal te scheyden van alle andere partyen, mynen heeren den Staten nyet aengaende, ende mits hebbende recepisse. My en dunckt oock nyet, dat zy begheert anders dan ter goeder trauwen te handelen; dan zy schijnt wat te zeer te schricken, of zy die Staten zoude moghen laten volghen eenighe stucken, die haer yemant anders noch eens zoude moghen eysschen. Van desen mynen wedervaren, heer pensionaris, en heb ick niet connen laten uw L. eerstdaechs te onderrichten, ende is oock ghenoech de begheerte gheweest van de voorschreven weduwe, dat hetzelve alsulcx by my ghedaen zoude worden tot haerder ontlastinghe ende contentement van myne voorschreven heeren. Hiermede eyst, eersame discrete heere, dat ick u Godt Almachtich bevele, my ghebiedende in Uwe goede gratie.

Tot Ziericzee desen XV[en] Juny 1568.

Onderteyckent: Uwen vrient ende dienaer,

Ieman Claeys' soon.

Regesten der akten, voorkomende in het „Register inhoudende allen die acten van beden ende gedragen consenten by den drie Staten van Zeelant tsedert XVᶜI tot den jare XVᶜ ende LXVIII, mitsgaders andere besoignen, Zeelant mede raeckende".

N.B. Dit register behoort blijkens het opschrift: »pour le seigneur de Stavenisse" tot het archief van den rentmeester van Bewesten Schelde, hoewel de er in afgeschreven akten niet uitsluitend op dat ressort betrekking hebben (zie nr. 47). Blijkbaar zijn alle akten afgeschreven van in het Statenarchief berustende stukken. De beide eerste akten van het register zijn afschriften van de onder Inv. nr. 144 vermelde copieën van J. Inghelraven, terwijl de latere stukken ontleend zijn aan de akten, die vóór in de rekeningen zijn geregistreerd. Dienovereenkomstig begon het register dan ook met 1501, d. w. z. met het jaar, waarmede ook de serieën rekeningen, die bewaard gebleven zijn, beginnen. De eerste folio's van het register zijn verloren, zoodat thans de oudste akte van 1504 dateert. Er komen in het deel 92 akten voor, waaronder ééne (nr. 51) tweemaal. Hiervan zijn 22 akten thans niet in het Statenarchief voorhanden. Daar zij er blijkens het bovenstaande vroeger in hebben berust, wordt de inhoud van het register ter aanvulling van de beschrijving van het Statenarchief hier medegedeeld. De regesten zijn niet in de volgorde van het register, maar in chronologische orde geplaatst. Het register is door mij gefolieerd.

1. 1504 Augustus 20 (= Reg. nr. 20).
fol. 1.

2. 1504 Augustus 25 (= Reg. nr. 21).
fol. 3.

3. 1505 November 18 (= Reg. nr. 22).
fol. 3 verso.

4. 1506 Januari 3 (= Reg. nr. 23).
fol. 6.

5. 1510 December 16 (= Reg. nr. 41).
fol. 6 verso.

6. 1511 Juli 27 (= Reg. nr. 44).
fol. 10.

7. 1512 Mei 24 (= Reg. nr. 50).
fol. 146 verso.

8. 1512 Augustus 28 (= Reg. nr. 51).
fol. 10.

9. 1512 Augustus 28 (= Reg. nr. 52).
fol. 12.

10. 1513 November 4 (= Reg. nr. 55).
fol. 13 verso.

11. 1514 Augustus 27 (= Reg. nr. 56).
fol. 16 verso.

12. 1515 April 4 (= Reg. nr. 66).
fol. 19.

13. 1515 Mei 22 (= Reg. nr. 72).
fol. 30 verso.

14. 1515 Mei 23 (= Reg. nr. 73).
fol. 133.

15. 1515 Mei 29 (= Reg. nr. 74).
fol. 21.

16. 1516 April 13 (= Reg. nr. 103).
fol. 148 verso.

17. 1516 Juni 9 (= Reg. nr. 105).
fol. 25.

18. 1517 Juli 13 (= Reg. nr. 113).
fol. 27 verso.

19. 1517 Juli 13 (= Reg. nr. 114).
fol. 37 verso.

20. 1520 Februari 6 (= Reg. nr. 125).
fol. 35 verso.

21. 1520 September 7 (= Reg. nr. 130).
fol. 40.

22. 1521 Augustus 24 (= Reg. nr. 141).
fol. 43 verso.

23. 1522 Maart 1 (= Reg. nr. 142).
fol. 46 verso.

24. 1522 Augustus 21 (= Reg. nr. 143).
fol. 52.

25. 1523 April 24.
Margriete, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelant zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 50000 pond, welke som gevonden zal worden door de heffing van een impost op de wijnen, de bieren, de granen en het vleesch.
fol. 64.

26. 1523 Juni 10.
Kaerle, gekozen Roomsch keizer, belooft prelaat en edelen van Zeelant te zullen schadeloos stellen wegens de rentebrieven, die verkocht zijn ten einde de bede van 35000 pond op te brengen, zoo prelaat en edelen geen gebruik maken van de hun toegezegde heffing van 4 grooten bij der breede van elk gemet.
fol. 50.

27. 1523 October 18 (= Reg. nr. 154).
fol. 55.

28. 1524 Januari 1 (= Reg. nr. 157).
fol. 58 verso.

29. 1524 Augustus 25 (Reg. nr. 167).
fol. 67 verso.

30. 1526 April 21 (= Reg. nr. 172).
fol. 72.

31. 1528 Augustus 22 (= Reg. nr. 187).
fol. 74.

32. 1529 Juni 14 (= Reg. nr. 200).
fol. 79.

33. 1529 October 4 (= Reg. nr. 213).
fol. 76.

34. 1533 Augustus 30 (= Reg. nr. 233).
fol. 81 verso.

35. 1536 September 5 (= Reg. nr. 290).
fol. 85.

36. 1537 Mei 10 (= Reg. nr. 302).
fol. 88.

37. 1539 October 11 (= Reg. nr. 325).
fol. 89 verso.

38. 1542 Mei 5 (= Reg. nr. 360).
fol. 92.

39. 1542 September 2.
Kaerle, Roomsch keizer, geeft aan de Staten van Zeelant octrooi om tot een bedrag van 12000 Karolusguldens erfelijke rentebrieven, losbaar tegen den penning 16, te verkoopen, welke rentebrieven afgelost zullen worden uit de opbrengst van den impost, geheven op het platteland van Zeelant.
fol. 94 verso.

40. 1542 September 2.
De koningin douairière van Hongriën, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de beide eerste leden der Staten van Zeelant zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 10000 Karolusguldens, welke som gevonden zal worden door eene heffing van 4 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 1 jaar.
fol. 96.

41. 1542 November 10.
De koningin douairière van Hongriën, regente, neemt aan de voorwaarden, waaronder de steden van Zeelant zich bereid hebben verklaard eene bede van 10000 gulden op te brengen.
fol. 97.
N.B. Gedrukt: Boxhorn II blz. 469.

42. 1543 April 1 (= Reg. nr. 374).
fol. 98.

43. 1543 September 24.
De koningin douairière van Hongriën, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelant zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 7 grooten steenschietens en 7 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 4 jaren.
fol. 99 verso.

44. 1543 October 18 (= Reg. nr. 378).
fol. 101.

45. 1543 December 17 (= Reg. nr. 381).
fol. 103.

46. 1543 December 17 (= Reg. nr. 382).
fol. 104.

47. 1543 December 28.
De keizer draagt den rentmeester van Zeelant Beooster Schelt op om af te kondigen het plakaat, waarbij allen, die vrijdom of privilegie in het betalen van lasten en imposten op het platteland beweren te hebben, hunne brieven aan hem, rentmeester, hebben te vertoonen, opdat daarvan afschrift genomen en den keizer opgezonden kan worden.
fol. 112.

48. 1544 Maart 3.
De koningin doet uitspraak in het geschil tusschen prelaat en edelen van Zeelande eener- en de steden anderzijds en bepaalt, dat Middelburgh en Ziericxzee voortaan elk een, en de drie andere steden Rommerswale, Goes en Tolle gezamenlijk een auditeur zullen benoemen om met prelaat en edelen de rekeningen van het land af te hooren, en dat prelaat en edelen in het genot der 4000 gulden, gekomen in plaats van het surcrois, zullen blijven.
fol. 110 verso.

49. 1544 April 2 (= Reg. nr. 387).
fol. 105.

50. 1544 April 2 (= Reg. nr. 388).
fol. 106 verso.

51. 1544 November 7 (= Reg. nr. 390).
a) fol. 107 verso.
b) fol. 142 verso.

52. 1545 Januari 9.
De koningin van Hongrië, regente en gouvernante, neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelant zich bereid hebben verklaard op te brengen eene bede van 4 grooten van elk gemet, te betalen door den baander en door deze te verhalen op den eigenaar.
fol. 113 verso.

53. 1545 November 14.
De keizer neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelant zich bereid hebben verklaard eene bede van 12 grooten steenschietens en 8 grooten bij der breede van elk gemet gedurende 4 jaren op te brengen.
fol. 115.

54. 1545 November 14.
Kaerle, Roomsch keizer, draagt zijn raad van domeinen en financiën op, door de rentmeesters van Zeelant Bewest en Beooster Schelt uit de opbrengst der bede van 12 grooten steenschietens en 8 grooten bij der breede van elk gemet aan prelaat en edelen van Zeelant de door hen bedongene 4000 Carolusguldens te doen uitbetalen.
fol. 119.
N.B. Op de rugzijde van het origineel was het interinememt van den Raad van domeinen en financiën d.d. 1546 Januari 17 geschreven.

55. 1545 November 26.
De Staten van Zeelant komen met Jeronimus Sandelyn, rentmeester van Zeeland Bewester Schelt, overeen, dat hij wegens zijne rekeningen over 1542, 1543 en 1544 ontvangen zal 2000 Carolusguldens en bovendien van prelaat en edelen 50 pond gr. Vl., en dat hij voor het vervolg zal blijven ontvangen den 25[en] penning van zijn ontvang en van prelaat en edelen nog 25 pond gr. Vl. 's jaars.

fol. 117.

56. 1545 November 26.
De Staten van Zeelant komen met Jeronimus van Serooskercke, rentmeester van Zeelant Beooster Schelt, overeen, dat hij wegens zijne voorgaande rekeningen ontvangen zal 100 Philipsguldens eens, en dat hij voor het vervolg zal blijven genieten den 25[en] penning van zijn ontvang.

fol. 118.

57. 1547 Maart 26 (= Reg. nr. 407).

fol. 121.

58. 1547 April 16 (= Reg. nr. 416).

fol. 112 verso.

59. 1547 April 20 (= Reg. nr. 418).

fol. 125 verso.

60. 1547 October 13 (= Reg. nr. 425).

fol. 126 verso.

N.B. In het afschrift, Reg. nr. 425 vermeld, is als datum October 14 opgegeven.

61. 1548 Augustus 20 (= Reg. nr. 429).

fol. 129 verso.

62. 1548 December 30 (= Reg. nr. 433).

fol. 131 verso.

63. 1549 September 15.
De keizer neemt genoegen met het antwoord van de gedeputeerden der Staten van Zeelant op zijne twee vragen betreffende het aannemen der pragmatique, waarop de gedeputeerden verklaren niet gelast te zijn, en betreffende de huldiging van den prins, zijn zoon, als aanstaand graaf van Zeelant elders dan te Middelburch en Ziericxzee, waarin de gedeputeerden toestemmen, mits het niet strekt tot prejudicie van verkregen rechten.

fol. 136.

N.B. Gedrukt: Boxhorn II blz. 495.

64. 1549 September 20.
Phelips, prins van Spaengnen, legt aan de Staten van Zeelant den eed af en de Staten doen desgelijks aan den prins van Spaengnen.

fol. 138.

65. 1549 November 18.
De keizer neemt aan de voorwaarden, waaronder de Staten van Zeelant zich bereid hebben verklaard gedurende 4 jaren een impost van 30 stuivers van elk vat wijns op te brengen.
fol. 140 verso.

66. 1549 December 30 (= Reg. nr. 444).
fol. 134.

67. 1551 October 21 (= Reg. nr. 456).
fol. 145 verso.

68. 1552 April 25 (= Reg. nr. 459).
fol. 149 verso.

69. 1553 April 18 (= Reg. nr. 468).
fol. 152.
N.B. Ten onrechte is de datum in dit afschrift op April 18 gesteld. In het origineel (Inv. nr. 29) en in de andere afschriften is als zoodanig April 28 opgegeven.

70. 1553 September 14 (= Reg. nr. 469).
fol. 156.

71. 1553 September 14 (= Reg. nr. 470).
fol. 159 verso.

72. 1554 Mei 15 (= Reg. nr. 471).
fol. 160 verso.

73. 1554 Mei 15.
De keizer draagt den rentmeester van Bewester Schelt op om af te kondigen, dat de baanders hebben op te brengen 6 grooten van elk gemet, dat zij bebouwen, waarvan zij de helft op de eigenaars kunnen verhalen, en geeft hem de vereischte dwangmiddelen om die belasting in te vorderen.
fol. 166 verso.

74. 1554 November 22 (= Reg. nr. 481).
fol. 168 verso.

75. 1555 Mei 20 (= Reg. nr. 482).
fol. 173.

76. 1556 Januari 9.
Mathijs van Heenswijck, abt van Onser Vrouwen klooster te Middelburch, Maximiliaen van Bourgoingnen, markgraaf van der Vere, heer van Beveren, ridder van het Gulden vlies, admiraal en gouverneur van Hollant, Zeelant en Utrecht, representeerende de

edelen van Zeelant, en burgemeesters, schepenen en raden der steden Middelburch, Ziericxzee, Reymerswale, Goes en Tholen oorkonden, dat Karel V, Roomsch keizer, 1555 October 25 zijne patrimoniëele landen heeft overgedragen aan zijn zoon den koning van Ingelandt en Naples, die ze heeft aangenomen, en dat de nieuwe landsheer en de vertegenwoordigers der voornoemde Staten elkander 1555 October 26 de hier ingelaschte eeden (zie Reg. nr. 487) hebben gedaan.

fol. 176 verso.

77. 1556 Maart 16 (= Reg. nr. 500).

fol. 179 verso.

78. 1556 November 10 (= Reg. nr. 503).

fol. 181.

79. 1556 November 12.

De koning draagt den rentmeester van Zeelandt Bewester Schelt op om de ordonnantie op den nieuwen impost op de wijnen en bieren af te kondigen en geeft hem de vereischte dwangmiddelen om die belasting in te vorderen.

fol. 183 verso.

80. 1558 Mei 18 (= Reg. nr. 521).

fol. 186.

81. 1559 Mei 21 (= Reg. nr. 531).

fol. 189.

82. 1559 Juli 3 (= Reg. nr. 532).

fol. 191 verso.

83. 1561 Augustus 2 (= Reg. nr. 556).

fol. 193 verso.

84. 1562 Juni 26.

De hertogin van Parma, regente en gouvernante, keurt goed, dat tot gedeeltelijke aflossing van de renten, die ten laste der provincie Zeelandt loopen, de heffing der loopende imposten voor een jaar gecontinueerd zal worden.

fol. 198.

85. 1563 Juni 7 (= Reg. nr. 566).

fol. 200.

86. 1564 Juni 17.

De hertogin van Parme, regente en gouvernante, keurt goed, dat tot gedeeltelijke aflossing van de renten, die ten laste der provincie Zeelandt loopen, de heffing der loopende imposten voor een jaar gecontinueerd zal worden.

fol. 201 verso.

87. 1564 October 25 (= Reg. nr. 576).
fol. 204.

88. 1564 October 31.
De hertogin van Parme, regente en gouvernante, draagt den prins van Orangnyën, stadhouder-generaal van Hollandt, Zeelandt en Utrecht, op om te trachten de curateurs van het sterfhuis van den markies van der Vere en de poorters van Vlissingen eeneren de Staten en breede geërfden van Walcheren anderzijds over het maken der zeewerken vóór Vlissingen tot overeenstemming te brengen.
fol. 204 verso.

89. 1565 Juni 14 (= Reg. nr. 582).
fol. 205 verso.

90. 1566 Juni 17 (= Reg. nr. 588).
fol. 208.

91. 1567 Juni 14 (= Reg. nr. 593).
fol. 210.

92. 1568 Juni 23 (= Reg. nr. 599).
fol. 210 verso.

Regesten der akten, voorkomende in het register, getiteld: „Eenige commissiën en acten de annis 1568, 1569 ende 1570".

N.B. Dit register berust in het archief der Rekenkamer; het opschrift is geschreven door Pieter Coorne, die de eerste secretaris van dat college was. Het deel bevat 24 akten, die betrekking hebben deels op de benoeming van den eersten edele, den pensionaris van prelaat en edelen enz., deels op de beden en consenten. Daar slechts 8 dier akten in de Regestenlijst van het archief van Prelaat en edelen voorkomen, scheen het gewenscht in deze bijlage de regesten van de in dit deel voorkomende akten, die voor het financiëel beheer der provincie van gewicht zijn, af te drukken. Ook hierbij is de chronologische volgorde in acht genomen.

1. 1568 Juni 13 (= Reg. nr. 598).

fol. 3 verso.

2. 1568 Juni 21.

Philips, koning van Castilliën, geeft Adolff van Bourgoingnen, ridder, heer van Wacken, superintendent van Zeelandt, hoogbaljuw van Ghendt en vice-admiraal van de Zee, commissie om als zijn representant in de Staten van Zeelandt voor de steden Vere, Vlissingen en Brouwershaven te compareeren, gelijk vroeger Maximiliaen van Bourgoingnen, markgraaf van Vere, als eerste edele van Zeelant wegens zijn markgraafschap in de Staten verschenen was, en zulks omdat de koning die steden heeft gekocht.

fol. 1.

N.B. Gedrukt: Boxhorn II blz. 523.

3. 1568 Juli 3.

Nicolaes van der Borcht, bisschop en prelaat van Middelborch, en Adolph van Bourgoingnen, ridder, heer van Wacken, Cappelle etc., superintendent van Zeelandt en representant van den koning, markgraaf van der Vere, als eersten edele, geven aan mr. Christoffel Roels commissie als hun raad en pensionaris en bepalen, dat zijn traktement en de vergoeding zijner reiskosten den gepasseerden 1 Mei zullen geacht worden te zijn ingegaan.

fol. 2 verso.

N.B. Op de rugzijde van het origineel stond aangeteekend, dat mr. Christophel Roels 1568 Juli 3 den eed heeft gedaan.

4. 1568 Juli 10.

Fernando Alvarez de Toledo, hertog van Alve, luitenant, gouverneur en kapitein-generaal, deelt aan de Staten van Zelande mede, dat hij den heer van Catthem in plaats van diens overleden broeder den heer van Wacken bij provisie benoemd heeft tot superintendent van Zelande.

fol. 5.

5. (1568 Juli 10).
(De hertog van Alve schrijft aan den heer van Catthem), dat deze zijn overleden broeder voorloopig heeft te vervangen als representant van den eersten edele, en dat zijne commissie hem zal worden toegezonden, als de landvoogd weder te Bruxelles is.

fol. 5 verso.

N.B. Dit stuk zonder adres en zonder datum is blijkbaar een gedeelte van een brief, door den landvoogd verzonden gelijktijdig met en van denzelfden inhoud als nr. 4.

6. 1568 December 1.
(De koning) beveelt allen ambachtsheeren, leenmannen en onderzaten van Bewester Schelt de ordinaris bede van 12 grooten steenschietens en 8 grooten bij der breede van elk gemet, die ten verzoeke van prelaat en edelen van Zeelant voor een jaar, ingaande 1568 decollatio Joannis (Augustus 29), is verlengd, op te brengen.

fol. 6.

7. 1569 Januari 24.
Philips, koning van Castilliën, geeft aan de Staten van Zeelandt octrooi om voor 17000 pond erfelijke renten, losbaar tegen den penning 15 en 16, te verkoopen, ten einde daaruit de gelden te vinden, benoodigd om het resteerend gedeelte van de 25000 pond, die zij den koning beloofd hadden op te brengen, te voldoen, en belooft, dat zij die som met de renten zullen mogen afhouden van de opbrengst der eerstvolgende bede, die zij den koning zullen toestaan.

fol. 7.

N.B. Op de rugzijde van het origineel was het interinement van den Raad van financiën d.d. 1569 Januari 31 geschreven.

8. 1569 Juni 30 (= Reg. nr. 607).

fol. 9.

1569 Juli 13.
Philips, koning van Castilliën, geeft aan Anthonys van Bourgoingnen, ridder, heer van Wacken en Catthem, kapitein en superintendent van Zeelandt, commissie om als zijn representant in de Staten van Zeelandt voor de steden Vere, Vlissingen en Brouwershaven te compareeren, gelijk zijn broeder wijlen Adolff van Bourgoingnen, heer van Wacken, kapitein en superintendent van Zeelandt, zulks had gedaan.

fol. 10 verso.

10. 1569 December 16 (= Reg. nr. 614).

fol. 12.

11. 1570 Maart 1.
(De koning) beveelt allen ambachtsheeren, leenmannen en onderzaten van Beoister Schelt de ordinaris bede van 12 grooten steenschietens en 8 grooten bij der breede van elk gemet, die ten verzoeke van prelaat en edelen van Zeelandt voor een jaar is verlengd, op te brengen.

fol. 12.

12. 1570 April 26.
De Raad van financiën geeft aan Philibert de Seroeskercke, raad en rentmeester van Zelande Bewester Schelt, last om de heffing van het geschot, dat door de regeering was verlengd, overeenkomstig het verzoek van de burgemeesters, schepenen en raden der steden Middelbourg, Ziericzee, Reymmerswale, Goes en Thole, representeerende den derden staat 's lands van Zelande, te schorsen.

fol. 13 verso.

N.B. Deze brief werd 1570 Mei 3 door den rentmeester ontvangen.

13. 1570 Juni 18.
Zijne Excellentie vergunt aan de burgemeesters, schepenen en raad der steden Middelbourg, Ziericzee, Reymmerswale, Goes en Thole, uitmakende het derde lid der Staten van Zeelandt, om de heffing van den 10en en 20en penning gedurende 2 jaren af te koopen met 67500 pond 's jaars en belooft te zullen trachten den koning te bewegen hun voor de volgende 4 jaren hetzelfde verzoek in te willigen.

fol. 14.

14. 1570 Juni 19.
(De koning) draagt zijn rentmeester-generaal van Zeelant Bewester Schelt de heffing van den 10en en den 100en penning op.

fol. 18 verso.

15. 1570 Juli 19.
De hertog van Alve deelt aan den heer van Wacken en Catthem, kapitein en superintendent van Zelande en Walcheren, mede, dat hij heeft toegestemd in het verzoek der steden tot afkoop van den 10en en 20en penning, en dat prelaat en edelen zich daarmede hebben te vereenigen, evenals met hetgeen omtrent de wijze van heffing bepaald is, tenzij de drie Staten daaromtrent nader overeenkomen.

fol. 16 verso.

N.B. Deze brief werd 1570 Juli 21 door den superintendent ontvangen.

16. 1570 Juli 26.
De hertog van Alve keurt ten verzoeke van burgemeesters, schepenen en raad der steden Middelburch, Ziericzee, Reymerswale, Goes en Tholen goed, dat aan de Staten van Zeelandt octrooi zal worden verleend om, ten einde de door hen gedurende 2 jaren verschuldigde 67500 gulden 's jaars te vinden, imposten op wijnen en bieren, geslacht en gemaal te heffen, zooveel als zal blijken noodig te wezen.

fol. 13.

17. 1570 September 18 (= Reg. nr. 623).

fol. 24.

18. 1570 September 20 (= Reg. nr. 624).

fol. 18.

19. 1570 September 20 en 22.

Prelaat en edelen van Zeelandt en de steden Middelborch, Zieric-zee en Thoelen bepalen, dat de 67500 gulden 's jaars over 1569 en 1570, die men opbrengen moet, zullen gevonden worden door eene heffing van 10 grooten steenschietens en 10 grooten bij der breede van elk gemet, terwijl de gemachtigde der stad Goes persisteert bij de akte van acceptatie van 1570 Juni 18.

fol. 17 verso.

20. 1570 September 23 (= Reg. nr. 625).

fol. 26.

21. 1570 October 11 (= Reg. nr. 627).

fol. 27 verso.

22. 1570 October 13 (= Reg. nr. 628).

fol. 27.

23. 1570 October 19.

Philips, koning van Castilliën, draagt aan Anthuenis van Bour-goingnen, ridder, heer van Wacken en Catthem, kapitein en super-intendent van Zeelant en Walcheren, op om de onbereden polders in Zeelant te berijden en schotbaar te maken.

fol. 28.

24. 1570 October 19.

Philips, koning van Castilliën, benoemt Anthuenis van Bour-goingnen, ridder, heer van Wacken en Catthem, kapitein en super-intendent van Zeelant en Walcheren, tot zijn gemachtigde om van burggraaf en leenmannen van Zeelant te verzoeken de toewijzing van het schot van 10 grooten steenschietens en 10 grooten bij der breede van elk gemet, vastgesteld om daaruit de door de Staten gedurende 2 jaren verschuldigde 67500 gulden 's jaars te vinden.

fol. 29.

ALPHABETISCHE INDICES.

Deze indices zijn geheel bewerkt in den geest van die, welke voorkomen in Het archief der O. L. V. abdij te Middelburg, behalve dat de gelijkluidende voornamen gerangschikt zijn in de alphabetische volgorde der familienamen, en daarna eerst de personen zonder familienaam in de alphabetische orde der patronymica zijn opgenomen. Dit scheen gewenscht, omdat het gebruik der patronymica in de periode, waarover dit archief loopt, veel minder op den voorgrond treedt.

De verschillende ambtenaren van het centraal bestuur te Brussel zijn onder »Nederlanden" opgenomen.

Met I. is aangeduid de Inventaris, met R. de Regestenlijst, met S. de Regesten der akten uit het register van C. Roels, met T. Bijlage XVI en met U. Bijlage XVII.

A. Index der Persoonsnamen.

I. Voornamen.

A.

B.

C.

D.

E.

F.

K.

L.

M.

N.

II. Bij- en Familienamen.

A.

B.

D.

E.

F.

G.

Q.

R.

S.

Z.

III. Ambten en Waardigheden.

A.

B.

C.

D.

N.

O.

P.

R.

S.

B. Index der Plaatsnamen.

A.

B.

V.

W.

Z.

C. Index der voorhandene zegels [1]).

1) Zie ook in den index der persoonsnamen de vet gedrukte cijfers.

BIJVOEGSELS EN VERBETERINGEN.

Blz. 38 nrs. 100—102. Ten onrechte is het hier voorgesteld, alsof de 3 grooten bij der breede, die 1539 December 4 werden toegewezen, begrepen waren in de ordinaris bede; zij werden integendeel afzonderlijk opgebracht. Daarnaar zijn ook te wijzigen: Inv. nrs. 176—178, 224, 274; Reg. nrs. 325, 327.

Blz. 39 nr. 110 staat: 320—322; lees: 320, 321, 323.

Blz. 53 nr. 219 staat: Jerominus; lees: Jeronimus. Dezelfde drukfout komt ook op blz. 54 nr. 224 voor.

Blz. 87 nr. 95 voeg achter Andries in: ridder.

Blz. 95 nr. 142 staat: 3 grooten; lees: 8 grooten.

Blz. 100 nr. 167 staat: 40000 pond; lees: 32000 pond.

Aldaar staat: het benoodigde; lees: 8000 pond.

Blz. 101 nr. 171 staat: anx; lees: aux.

Blz. 124 nr. 296. Blijkbaar moet in plaats van 1536, gelijk het oorspronkelijke heeft, 1535 gelezen worden; zie nr. 294 en Archief der O. L. V. abdij Reg. nr. 1336.

Blz. 128 nr. 319 staat: van de weduwe van den heer van Phalaix: lees: van den heer van Phalaix.

Blz. 157 nr. 482 schrap: maar voor de helft te verhalen op de eigenaars.

Blz. 163 nr. 520 staat: Wynters; lees: Wouters.

Blz. 165 nr. 532 voeg bij: of door verkoop van rentebrieven.

Blz. 176 nr. 595 staat: rentmeester; lees: rekenmeester.

Blz. 201 nr. 90 staat: 44; lees: 45.

Blz. 235 nr. 291 staat: van Tuyl van Serooskerke; lees: van Serooskerke.

Blz. 254 kolom 4 staat Nr. 211 achter 1524 in plaats van achter 1523, en [2]) achter 1523 in plaats van achter 1524.

INHOUD.